

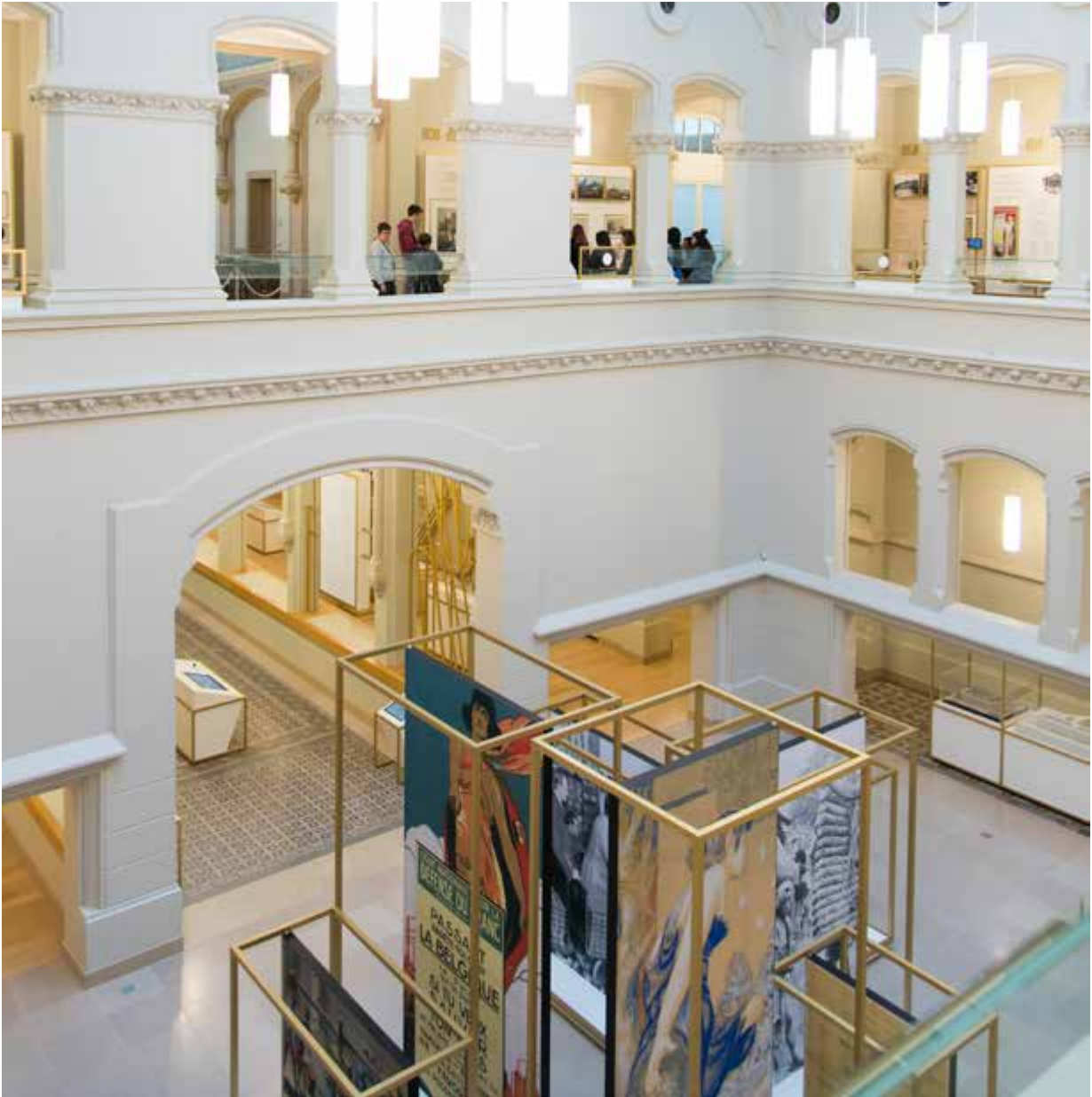
Verlag 2017

Ondernemingsverlag

© Nationale Bank van België

Alle rechten voorbehouden.
De gehele of gedeeltelijke vermenigvuldiging van deze publicatie
voor educatieve en niet-commerciële doeleinden is toegestaan met
bronvermelding.

Inhoud

HOOFDSTUK 1: DE NATIONALE BANK ALS ONDERNEMING	
1.1 Markante feiten	7
1.2 Human Resources	18
1.2.1 Organisatie	18
1.2.2 ICT	18
1.2.3 Infrastructuur	18
1.2.4 Human Resources	19
1.3 Maatschappelijk verantwoord ondernemen	24
1.3.1 Een duurzame onderneming	24
1.3.2 Een betrokken onderneming	24
1.3.3 Een solidaire onderneming	26
1.4 Lijst van in 2017 verschenen publicaties	27
1.5 Contact	30
HOOFDSTUK 2: JAARREKENING EN VERSLAGEN BETREFFENDE HET BOEKJAAR	
2.1 Jaarverslag	33
2.2 Jaarrekening	52
2.3 Verslag van de bedrijfsrevisor aan de Regentenraad	96
2.4 Goedkeuring door de Regentenraad	101
BIJLAGEN	
Bijlage 1 Organieke wet	103
Bijlage 2 Statuten	143
Bijlage 3 Corporate governance charter	157
Bijlage 4 Huishoudelijk reglement	173
Bijlage 5 Reglement van het Auditcomité	179
Bijlage 6 Reglement van het Remuneratie- en Benoemingscomité	183

1. De Nationale Bank als onderneming

De Nationale Bank van België voert bij uitstek taken van algemeen belang uit, zowel in België als op internationaal vlak. De Bank is behalve een autoriteit en financiële instelling ook een onderneming. Ze maakt deel uit van het Europees Stelsel van Centrale Banken; samen met de centrale banken van de andere lidstaten van het eurogebied en de Europese Centrale Bank vormt zij het Eurosysteem. Het statuut en de werking van de Bank worden in ruime mate geregeld door de desbetreffende Belgische wetgeving en specifieke regelgeving van de Europese Unie; op sommige gebieden gelden daarnaast de gewone regels (overheidsopdrachten, fiscaliteit, sociale wetgeving, milieu, ...).

Het referentiekader waarbinnen de Bank actief is, verandert continu, zowel juridisch als technologisch. Terecht verwachten de stakeholders van de Bank dat zij zich adequaat aanpast aan die steeds wijzigende context en zelfs anticipeert op verwachte ontwikkelingen. Zoals onder meer in haar nieuwe museum wordt aangetoond, liep de Bank gedurende heel haar rijke geschiedenis niet zelden voorop bij de introductie van nieuwe technieken of nam zij vaak resoluut de leiding bij de realisatie van veranderingen in het financieel-economische landschap.

Het is de ambitie van de Bank om ook in de volgende jaren zo efficiënt mogelijk ten dienste te blijven staan van de samenleving.

In dit hoofdstuk 1.1. worden een aantal markante feiten over de werking van de Bank in 2017 beschreven en waar nodig toegelicht. In het hiernavolgende hoofdstuk 1.2 wordt uiteengezet hoe de Bank haar organisatie en haar personeelsbestand aanpast aan de veranderende behoeften en daarbij in lijn wil blijven met de rationalisatie-inspanning die was uitgetekend in de strategische denkoefening 'NBB 2020' uit 2014. Hoofdstuk 1.3. illustreert de maatschappelijke betrokkenheid van de onderneming Nationale Bank van België.

Dit hoofdstuk van het Ondernemingsverslag moet worden gelezen in het licht van de ontwikkelingen en trends die worden beschreven in het Verslag 2017 over de economische en financiële ontwikkelingen en over de prudentiële regelgeving en het prudentieel toezicht. Het kan ook nuttig zijn de lijst met afkortingen achteraan in dat verslag bij de hand te houden tijdens de lectuur van dit hoofdstuk.

1.1 Markante feiten

Monetair beleid en onderzoek

De Bank zet sterk in op onderzoek en analyse om haar expertise op het gebied van het economisch beleid te verbeteren. Dat geldt met name voor het monetair of het prudentieel beleid, waarvoor de Bank rechtstreeks bevoegd is, maar ook voor de andere economische beleidsdomeinen, aangezien die met het monetair en prudentieel beleid kunnen interageren. De Bank wil de samenleving laten delen in de resultaten van haar werkzaamheden door een dynamisch publicatiebeleid te voeren en nauw samen te werken met de academische wereld.

Behalve in het voor een breed publiek bestemde jaarverslag over de economische en financiële ontwikkelingen licht de Bank haar werkzaamheden vooral toe in het Economisch Tijdschrift, de Working Papers en het Financial Stability Report. In 2017 werden 19 artikels gepubliceerd in het Economisch Tijdschrift: naast de traditionele macro-economische voorjaars- en najaarsprognoses bevatte het bijvoorbeeld artikels over zeer actuele onderwerpen, waaronder, voor België, de abnormaal hoge diensteninflatie, het niveau van de vastgoedprijzen, de impact van de lage rente op de huishoudens,

de efficiëntie van de overheid, de integratie van de ondernemingen in de wereldeconomie, het verlenen van bankkredieten aan de ondernemingen op grond van hun prestaties, en een portret van de snel groeiende jonge ondernemingen. Uit een meer internationale gezichtshoek bestudeerde de Bank in die artikels ook de weer- slag van digitaal geld zoals de bitcoin op het monetair beleid, de oorzaken en gevolgen van de lage inflatie in het eurogebied, de determinanten van de lagerenteomgeving, de impact van het negatieve rentebeleid op het aanbod van bankkrediet en de ontwikkeling van duurzame en groene financiering.

In 2017 zijn 17 nieuwe Working Papers verschenen. In een ervan werd een prototype voorgesteld van een nieuw model dat de Bank in de toekomst voor haar macro-economische projecties zou gebruiken. In een andere Paper werden de risico's haarden voor hypothecaire leningen in België onderzocht op basis van de resultaten van een periodieke enquête, de Household Finance and Consumption Survey. Tot slot biedt een reeks van die Working Papers nieuwe inzichten in de rol van de diensten in de Belgische uitvoer.

Ook dit jaar heeft de regering een beroep gedaan op de economische en financiële expertise van de Bank.

Zo hebben de FOD Economie, de Bank en het Federaal Planbureau, op verzoek van de minister van Economie, in het kader van het Instituut voor de nationale rekeningen samengewerkt aan een specifieke analyse van de diensteninflatie, die in maart door het Prijzenobservatorium werd gepubliceerd.

Op verzoek van de minister van Financiën heeft de Bank in augustus haar simulatie van de impact van de taxshift bijgewerkt. In oktober publiceerden de Bank en de FSMA het door de minister van Financiën en de High Level Group over de toekomst van de Belgische financiële sector gevraagde verslag over het activabeheer en de

schaduwbanksector. In dezelfde maand bracht de minister van Financiën een dossier uit betreffende 'Het investeringsklimaat in België: oog voor de toekomst', waaraan de Bank heeft bijgedragen met een denkoefening over de toestand en de financiering van de overheidsinvesteringen. In december, ten slotte, heeft de Bank op verzoek van de regering, een evaluatie gemaakt en openbaar gemaakt van de budgettaire en macro-economische aspecten van de begin 2018 van kracht geworden hervorming van de vennootschapsbelasting.

De expertise van de Bank berust ook op een nauwe samenwerking met de Belgische universiteiten. Zo werkt ze mee aan onderzoeksprojecten waarvan de resultaten worden voorgesteld tijdens de internationale wetenschappelijke conferentie die de Bank om de twee jaar organiseert. In dat kader begon de Bank medio 2017 met verschillende academische teams samen te werken rond het thema 'Understanding inflation dynamics: the role of costs, mark-ups and expectations' ter aanvulling van de denkoefening die op gang werd gebracht in een verslag van het Prijzenobservatorium over de redenen voor het uiteenlopende inflatieverloop in België en in het eurogebied: het colloquium waarop die werkzaamheden zullen worden toegelicht, vindt plaats op 25 en 26 oktober 2018. Ook op meer specifieke terreinen worden met de universiteiten samenwerkingsverbanden aangegaan, die meestal leiden tot de publicatie van Working Papers van de Bank. In 2017 waren twee Working Papers gebaseerd op de bijdragen van de Bank aan onderzoeksnetwerken van het Eurosysteem. Reeds verscheidene jaren organiseren de Bank en de Belgische universiteiten samen seminars waarop internationaal gerenommeerde sprekers hun werkzaamheden komen voorstellen. Deze laatste bestrijken drie domeinen: macro-economie, macrofinanciering en bedrijfsanalyse. In 2017 werden niet minder dan twintig van dat soort seminars gehouden. Ze bieden de Belgische onderzoekers de gelegenheid de gastprofessoren persoonlijk te spreken om hun lopende onderzoeksprojecten te verbeteren.

Brexit

De beslissing van het Verenigd Koninkrijk om in 2019 de Europese Unie te verlaten, heeft een schokgolf teweeggebracht, met gevolgen voor de economie in het algemeen en voor de financiële sector en de financiële markten in het bijzonder.

De Nationale Bank hecht groot belang aan de gevolgen van de brexit en volgt deze complexe aangelegenheid van nabij, zowel uit het oogpunt van haar opdracht inzake financiële stabiliteit als van haar taak om via adviezen aan

de Belgische overheid tot het algemeen belang bij te dragen. De daartoe in de Bank opgerichte brexit-taskforce analyseert zowel de politieke aspecten als de impact van de brexit op de Belgische financiële sector en op de reële economie, en werkt daartoe nauw samen met de bevoegde nationale en Europese instellingen; die taakgroep brengt driemaandelijks verslag uit aan het Directiecomité.

De Bank speelt in het ESCB een belangrijke rol inzake de brexit, en is covoorzitter van de brexit-taskforce van het Comité voor Internationale Betrekkingen van het Eurosysteem/ESCB.

De Bank werd door de minister van Economie ook betrokken bij de werkzaamheden van de Belgische Brexit High Level Group, voorgezeten door Graaf Paul Buysse, en bij die van de taskforce die werd opgericht om een antwoord te bieden op de bezorgdheden van de Belgische deelnemers aan het economische leven, en om de minister te informeren via economische analyses die relevant zijn voor de Belgische belangen. In het kader van die taskforce hebben de Nationale Bank van België, het Federaal Planbureau en de FOD Economie begin december 2017 samen een monitoringverslag over de brexit uitgebracht waarin de impact van de brexit op de economieën van beide landen wordt geanalyseerd.

Als nationale bevoegde autoriteit in België die toezicht uitoefent op de kredietinstellingen, de verzekerings- en herverzekeringsondernemingen, de beursvennootschappen, de betalingsinstellingen en de instellingen voor elektronisch geld, werd de Nationale Bank intussen benaderd door een aantal in het Verenigd Koninkrijk gevestigde ondernemingen. Vaak zijn die contacten louter informatief, maar in 2017 hebben toch reeds twee betalingsinstellingen een Belgische vergunning gekregen. Enkele verzekerings- en herverzekeringsondernemingen hebben duidelijk de intentie een Belgische vergunning aan te vragen.

Productie en in omloop brengen van biljetten en muntstukken

De uitgifte van bankbiljetten is een historische kerntaak van centrale banken. Bankbiljetten zijn ook nu nog een belangrijk betaal- en spaarmiddel. Eind 2017 waren er meer dan 21 miljard in euro luidende bankbiljetten in omloop, samen goed voor € 1 170 miljard. Het beheer van de chartale geldcirculatie, de bankbiljetten en munten in omloop, blijft dus een belangrijk aandachtspunt voor de Nationale Bank.

Beheer van de geldomloop

Op 4 april 2017 werd het nieuwe bankbiljet van € 50 in omloop gebracht in alle landen van het eurogebied. Die coupure is de meest verspreide, zowel wat het bedrag als het aantal eurobiljetten in omloop betreft. Samen met de andere drukkerijen van het Eurosysteem heeft de drukkerij van de Bank een toereikende voorraad van die coupure aangemaakt om de invoering ervan probleemloos te doen verlopen.

De invoering van een nieuw biljet met verfijndere veiligheidskenmerken vergt vooraf een aanpassing van de apparaten die biljetten aanvaarden en verwerken. Om die reden

wordt ze voorafgegaan door grote informatiecampagnes ten behoeve van de verschillende betrokken sectoren. Het nieuwe biljet van € 50 is de vierde coupure van de nieuwe Europa-serie, die zal worden afgesloten met de uitgifte van de nieuwe € 100- en € 200-biljetten in de eerste helft van 2019. De Raad van Bestuur van de ECB heeft besloten bij die gelegenheid de uitgifte van € 500-biljetten stop te zetten; dat biljet blijft evenwel een wettig betaalmiddel.

De Bank heeft besloten de computertoepassing voor het beheer van de kasstromen tussen de centrale banken, de commerciële banken en de geldtransporteurs te vernieuwen. Die toepassing met de naam Cash Single Shared Platform werd door de Bank ontwikkeld en wordt door acht andere landen van het Eurosysteem gebruikt. Vanaf 2020 zal die toepassing ook worden gebruikt door de centrale banken van Portugal en Oostenrijk.

Sluiting van de Drukkerij en centralisatie van de activiteiten in Brussel

Sinds 1 juli 2017 produceert de drukkerij van de Bank niet langer veiligheidsdrukwerk voor derden. Die stap past in het proces van de geleidelijke inkrimping van het personeelsbestand in het vooruitzicht van de stopzetting van het drukken van biljetten in 2020, overeenkomstig de

beslissing van het Directiecomité. Tegelijkertijd werd een deel van de overtollige uitrusting verkocht of weggehaald.

Vanaf 2020 dient België niettemin nog zijn deel van de biljetten in het Eurosysteem aan te maken. Daartoe heeft ze een samenwerkingsovereenkomst ondertekend met de centrale banken van Portugal en Oostenrijk inzake productie, onderzoek, ontwikkeling, toezicht op en informatisering van het beheer van de gegevens over de biljetten- en de muntenstromen.

In het kader van de consolidatie van haar aan bankbiljetten gerelateerde activiteiten, heeft de Bank besloten de herstructurering van haar agentschappennet voort te zetten. Na de eind 2018 geplande sluiting van de

vestigingen in Luik en Kortrijk, zullen alle activiteiten in Brussel gecentraliseerd zijn. Die ontwikkeling houdt verband met verscheidene factoren. De eerste is de genomen automatisering van de verwerking van bankbiljetten, en de herstructurering daarvan in de banksector. Daarnaast heeft de Bank een nieuwe overeenkomst met de Belgische banken gesloten, op grond waarvan de Bank stopt met het verwerken van kleine colli die rechtstreeks afkomstig zijn van de bankkantoren, en zich toespitst op haar 'groothandelsdienst' door alleen nog containers met bankbiljetten in verschillende coupures te aanvaarden. Die overeenkomst trad in werking op 1 januari 2017. Ten slotte hebben de geldtransporteurs besloten enkel nog de in hun hoofdzetel dicht bij Brussel verzamelde biljetten te verwerken.

Lokale of 'complementaire' valuta's en cryptovaluta's

De euro is de enige munteenheid in de lidstaten van het eurogebied. Dat is verdragsrechtelijk geregeld. In het Verdrag is ook bepaald dat alleen de door de Europese Centrale Bank en de nationale centrale banken uitgegeven bankbiljetten binnen het eurogebied de hoedanigheid van wettig betaalmiddel hebben.

In België worden de euromuntstukken uitgegeven door de Nationale Bank voor rekening van de Schatkist.

De Bank ontvangt af en toe vragen over lokale of complementaire valuta's en over virtuele valuta's. In 2017 stelden ook verscheidene leden van het federale parlement vragen over beide onderwerpen aan de bevoegde ministers.

Lokale valuta's

Her en der in het land worden lokale, complementaire munteenheden uitgegeven. Vaak gaat het om initiatieven van maatschappelijke aard.

Naar aanleiding van de invoering van de euro werd wettelijk vastgelegd dat wie een geldteken uitgeeft dat bestemd is om openbaar te circuleren als betaalmiddel, daartoe gemachtigd dient te zijn door de bevoegde overheid. Deze bepaling is nagenoeg letterlijk overgenomen uit de wet van 23 december 1988. De memorie van toelichting bij deze laatste wet verduidelijkt dat deze verplichting ook geldt 'indien de uitgifte en het gebruik een lokaal of tijdelijk karakter hebben, ongeacht de eenheid waarin het geldteken is uitgedrukt en het oogmerk dat met de uitgifte wordt nagestreefd'. Ze stipuleerde echter ook dat deze machtiging niet gold met betrekking tot 'de uitgifte van penningen, bons of ticketten waarvan de aanwending beperkt is tot welomschreven gebruikers, zoals het personeel van een onderneming, een schoolbevolking, de leden van een vereniging, en waarvan de waarde beperkt is naargelang van de prijs van goederen en diensten die door deze gebruikers kunnen worden gebruikt.'

Voor de volledigheid: het opzetten van een systeem voor de uitgifte van lokale valuta's in uitsluitend elektronische vorm kan onderworpen zijn aan de bepalingen van het Wetboek van economisch recht betreffende 'Betalings- en kredietdiensten'. In dat geval kan een voorafgaande vergunning door de Nationale Bank vereist zijn.

Cryptovaluta's

Ook over cryptovaluta's of virtuele valuta's werden in 2017 regelmatig vragen gesteld in het federale parlement, door de pers of rechtstreeks door geïnteresseerde burgers.

Sinds januari 2014 hebben de Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten en de Nationale Bank herhaaldelijk gewaarschuwd voor de risico's verbonden aan cryptovaluta's of juist 'cryptoactiva': het gaat immers niet om valuta's die worden uitgegeven door een centrale bank of een overheid.

De bitcoin en andere cryptovaluta's, die enkel digitaal of online worden gecreëerd en verhandeld, zijn geen wettig betaalmiddel in België. Ze vallen vaak buiten iedere vorm van reglementering of toezicht. Toch hebben cryptoactiva de laatste jaren veel aan populariteit gewonnen, door speculatief gedrag van beleggers. De financiële autoriteiten vrezen voor een zeepbel. De kans op financiële verliezen is zeer reëel.

Sinds 3 april 2014 is het in België overigens verboden om financiële producten waarvan het rendement rechtstreeks of onrechtstreeks van een virtuele valuta afhangt, zoals termijncontracten op bitcoin, aan niet-professionele cliënten te verkopen.

Aanbieders van diensten met betrekking tot cryptoactiva, zoals wallets en betaalverkeer, vallen mogelijk buiten elk toezicht. Er is geen consumentenbescherming en incidenten zijn niet uit te sluiten. Zo hebben verschillende hackings van platformen geleid tot het verdwijnen van honderden miljoenen euro's aan cryptovaluta's.

De Bank erkent overigens wel dat de puur technologische ontwikkeling achter cryptovaluta's, de zogenaamde 'distributed ledger technology', een interessante innovatie kan zijn. In het Ondernemingsverslag 2016 van de Bank verscheen daarover een kaderartikel, getiteld 'De Bank en FinTech'.

Een nieuwe toepassing voor het beheer van onderpand bij kredietverlening

De centrale banken die samen het Eurosysteem vormen, waaronder de Nationale Bank, vragen onderpand wanneer zij krediet verstrekken aan commerciële banken. Eventuele verliezen op hun kredietverlening kunnen immers hun reputatie en onafhankelijkheid in gevaar brengen. Het Eurosysteem publiceert een lijst van effecten die het als onderpand accepteert, de zogeheten beleenbare activa. Deze activa kunnen obligaties zijn, of andere kortlopende, op de markten verhandelbare waardepapieren. Bepaalde andere, niet-verhandelbare activa kunnen ook als onderpand worden gebruikt. De belangrijkste categorie hiervan zijn de leningen van banken aan overheidsinstellingen en particuliere bedrijven uit de niet-financiële sector.

In België gebruiken vijf financiële instellingen deze bankleningen als onderpand. Sinds oktober 2017 kunnen ze hiervoor gebruikmaken van een nieuwe toepassing: NewCreditClaims.

Met deze toepassing kunnen de banken op een technisch hoog beveiligde en snelle manier met de Nationale Bank informatie uitwisselen over de debiteuren van hun uitstaande leningen en over alle andere elementen die nodig zijn om de criteria van de beleenbaarheid te toetsen en de waarde van de lening te bepalen. Via hetzelfde kanaal kunnen ze die leningen ook effectief aan de Bank verpanden of ze terugnemen als onderpand.

Bankleningen maken ongeveer een vierde uit van het waardepapier dat de Belgische banken bij de Nationale Bank in onderpand geven.

Financieel toezicht

Het toezicht op de financiële sector in België werd in de voorbije tien jaar tweemaal grondig hervormd. Vanaf 1 april 2011 werd de Bank bevoegd voor alle taken in verband met macro- en microprudentieel toezicht op de banken en verzekeringen. Voor de Bank was dat een volledig nieuw metier. Op 4 november 2014 trad vervolgens het

Gemeenschappelijk Toezichtsmechanisme (GTM), de eerste pijler van de Europese bankenunie, in werking. Beide hervormingen hadden belangrijke operationele gevolgen voor de Nationale Bank. Terwijl enerzijds het toezicht op kruissnelheid is gekomen, staat de Bank anderzijds toch steeds weer voor nieuwe uitdagingen: de werkmethode en procedures worden voortdurend bijgeschaafd om ze doelmatiger en doeltreffender te maken en bovendien zijn de financiële markten en de spelers in het financieel wezen in voortdurende beweging.

Samenwerking binnen het Gemeenschappelijk Toezichtsmechanisme

Het Gemeenschappelijk Toezichtsmechanisme wil een eengemaakt toezicht binnen het eurogebied tot stand brengen, onder leiding van de ECB en in samenwerking met de nationale toezichthouders. Op het terrein wordt dit waargemaakt door de werking van de gemengde toezichtsteams (joint supervisory teams) wat de 'belangrijke banken' (significant institutions of SI) betreft, en door de regelmatige uitwisseling van gegevens, toezichtsmethodologieën en contacten tussen de ECB en de nationale toezichthouders voor de 'minder belangrijke banken' (less significant institutions of LSI). De GTM-werking is geen eenrichtingsverkeer. Er zijn periodieke werkvergaderingen in Brussel met de GTM-departementen van de ECB die belast zijn met het toezicht op de minder belangrijke banken, het verlenen van vergunningen en de screening van bankleiders, inspecties, ... Regelmatig worden ook workshops met GTM-collega's georganiseerd om beste praktijken te bespreken.

Een lid van het Directiecomité van de Bank, de heer Tom Dechaene, heeft zitting in de Raad van Toezicht van het GTM; de heer Koen Algoet is aangesteld tot stemgerechtigde plaatsvervanger in geval van verhindering. Zij worden bij de uitvoering van hun opdracht ondersteund door een team van medewerkers, het Supervisory Board Coordination Team, dat de vergaderingen van de Raad van Toezicht en de substructuren ervan voorbereidt en in voorkomend geval contacten legt met de staf van de ECB en andere toezichthouders. Het team zorgt voor analyses, commentaren en voorstellen van stellingname met betrekking tot de te nemen beslissingen. De leden van dit team vormen ook de vaste kern van het 'NBB Risk Committee in GTM-samenstelling' en staan ter beschikking van het Directiecomité van de Bank om alle relevante toelichtingen te verstrekken bij de beslissingen van en de gang van zaken in het GTM.

Het Coordination Team is volledig ingebed in de organisatiestructuur van de dienst Prudentieel toezicht op banken en beursvennootschappen. De bedoeling daarvan

is dat het operationele toezicht door de Bank op zowel de LSI als de SI voordeel trekt van een grotere affiniteit met het GTM-beslissingsproces en dat de medewerkers die belast zijn met de coördinatie inzake de Raad van Toezicht een diepgaander kennis verkrijgen van het operationele toezicht. Deze integratie wordt niet alleen bevorderd door de gerealiseerde fysieke nabijheid, maar ook door een reeks concrete organisatorische maatregelen om de wisselwerking op het terrein tot stand te brengen.

Doorgedreven digitalisering en technologische innovaties

De jongste jaren wordt de financiële sector gekenmerkt door een toenemende mate van digitalisering en de introductie van tal van nieuwe applicaties, processen of producten onder impuls van technologische innovaties. Aan deze ontwikkelingen zijn onlosmakelijk kansen verbonden, maar ze brengen ook een aantal nieuwe risico's met zich of versterken bestaande risico's. Het is daarom van belang dat de Bank als toezichthouder zich aan die snel wijzigende context kan aanpassen.

Daartoe heeft ze samen met de Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten (FSMA) een Single Point of Contact (SPOC) opgericht: een centraal aanspreekpunt van de regulatoren, waar bedrijven met innovatieve ideeën terecht kunnen met al hun vragen over de voorwaarden en het wettelijk kader.

Dat SPOC staat in de eerste plaats ten dienste van FinTech en InsurTech. Met FinTech worden start-ups of gevestigde ondernemingen bedoeld die technologie gebruiken om innovatieve processen, producten of diensten in de financiële sector aan te bieden. Evenzo verwijst InsurTech naar het benutten van technologische innovaties die zijn ontworpen om kosten te besparen en het bestaande verzekeringsmodel efficiënter aan te wenden. Via het SPOC is de Bank nu in staat om gemakkelijker in dialoog te gaan met zowel nieuwe als gevestigde marktpartijen.

Afgezien van die ad-hoccontacten is het belangrijk om op regelmatige basis inzicht te vergaren in de voornaamste tendensen en ontwikkelingen op het vlak van FinTech en InsurTech en in de digitalisering van het Belgische financiële landschap. Hierdoor wordt het mogelijk als toezichthouder te anticiperen op die nieuwe technologieën en businessmodellen, zich een beeld te vormen van het belang dat de verschillende instellingen aan deze materie hechten en van de maturiteit die zij reeds bereikt hebben, en eventuele aandachtspunten voor het reglementair en toezichtskader vast te leggen.

Tot slot is het ook de bedoeling om bij bepaalde instellingen een strategische reflectie op gang te brengen: ondanks de onzekerheid omtrent het nemen van de juiste strategische keuzes, is een van de belangrijkste risico's met betrekking tot FinTech en InsurTech nu juist dat strategische keuzes achterwege blijven. In dat geval is het vrijwel zeker dat het marktaandeel en de rentabiliteit worden aangetast door concurrentie van nieuwe marktdeelnemers of gevestigde actoren die wel proactief te werk gaan. Daarom heeft de Bank het initiatief genomen om zowel voor de krediet- en betalingsinstellingen als voor de verzekeringsinstellingen een gestructureerde vragenlijst op te stellen en deze aan een representatieve selectie van instellingen uit die sectoren te sturen.

In de vragenlijst over FinTech voor krediet- en betalingsinstellingen wordt gepeild naar de algemene inzichten en observaties rond FinTech, de visie op bepaalde specifieke bedrijfsmodellen en technologieën, de concrete strategie die de instelling volgt inzake FinTech en eventuele observaties of opmerkingen aangaande de reglementering en het toezicht.

De InsurTech-vragenlijst besteedt vooral aandacht aan de visie van de ondernemingen op de potentiële impact die de nieuwe technologieën de komende 3 en 10 jaar zullen hebben op de Europese markt, de Belgische markt en henzelf, alsook op de interne organisatie die is opgezet om die ontwikkelingen te volgen, de doelstellingen die ze met het gebruik van InsurTech nastreven, de InsurTech-innovaties die ze met bijzondere aandacht volgen en de reglementaire belemmeringen die hen zouden kunnen beletten ze in de praktijk te gebruiken.

Als gevolg van het besluit van het Verenigd Koninkrijk om de Europese Unie te verlaten, onderzoeken verschillende Britse verzekerings- en herverzekeringsondernemingen de mogelijkheid om in de Europese Unie een dochteronderneming te richten en daaraan de activiteiten over te dragen die ze tot dusver uitoefenden via het vrij verrichten van diensten of via een bijkantoor. Verscheidene in Groot-Brittannië gevestigde verzekerings- en herverzekeringsondernemingen hebben, in 2017, met de Bank contact opgenomen om hun hoofdzetel in ons land te vestigen en aldus onderworpen te blijven aan de unieke regeling voor prudentieel toezicht Solvabiliteit II die van toepassing is op de interne markt (zie Jaarverslag 2017 'Economische en financiële ontwikkelingen – Prudentiële regelgeving en prudentieel toezicht').

Elk dossier wordt getoetst aan de voorwaarden die worden opgelegd om de vergunning te verkrijgen die nodig is voor de uitoefening van een verzekerings- of herverzekeringsovereenkomst in België.

In dit stadium moeten overigens nog verschillende punten worden verduidelijkt, zoals de geldigheid, na de Brexit, van verzekerings- of herverzekeringsovereenkomsten die werden gesloten met een vóór die datum in het Verenigd Koninkrijk gevestigde onderneming. Hetzelfde geldt voor de voorwaarden verbonden aan de overdracht van een Europese activiteit die momenteel wordt beheerd vanuit het Verenigd Koninkrijk naar een in de Europese Unie gevestigde dochteronderneming, of voor de activiteiten die via het vrij verrichten van diensten worden uitgeoefend door ondernemingen die ressorteren onder het recht van een lidstaat van de Europese Unie of door hun in het Verenigd Koninkrijk actieve bijkantoren.

Het nieuwe rapport over Financiëlemarktinfrastructuur en Betalingsdiensten

In België zijn verschillende financiëlemarktinfrastructuur (FMI's), bewaarnemers, betalingsdienstaanbieders, zoals betalingsinstellingen en instellingen voor elektronisch geld, en aanbieders van kritieke diensten gevestigd. Sommige daarvan, zoals SWIFT, Euroclear, Bank of New York Mellon, Mastercard Europe en Worldline, zijn internationaal systeemrelevant.

Het Rapport over Financiëlemarktinfrastructuur en Betalingsdiensten, dat voor het eerst door de Bank werd gepubliceerd in 2017, bevat een beschrijving van het door de Bank uitgeoefende oversight en prudentieel toezicht op dergelijke systemen en instellingen die gevestigd zijn in, of relevant zijn voor België. Het oversight concentreert zich op de veiligheid en doelmatigheid van de volledige werking van betalings-, clearing- en afwikkelingssysteem en op hun afhankelijkheid van andere financiële marktpartijen. De prudentiële toezichthouders waken op micro-niveau over de financiële gezondheid van de instellingen van die sector, en helpen aldus het vertrouwen van hun tegenpartijen en gebruikers handhaven. Beide toezichtsbenaderingen zijn erop gericht de financiële stabiliteit te bevorderen.

De Bank acht de publicatie van dit Rapport om verscheidene redenen noodzakelijk. Ten eerste moet zij als financiële autoriteit transparant zijn en dient zij over haar taak verantwoording af te leggen aan de FMI's en de burgers, als betalingsdienstgebruikers. Ten tweede vormen de systemen en instellingen die in dit Rapport aan bod komen, een belangrijke of zelfs systeemrelevante component voor de ondersteuning van de financiële markten en van de reële economie, en is het voor de gebruikers van die systemen zeer belangrijk te weten hoe de systeemrelevantie, de inherente risico's en, in voorkomend geval, de prioriteiten inzake risicobeperking door de Bank worden beoordeeld. Ten derde bereikt de Bank, aangezien sommige FMI's of

aanbieders van kritieke diensten ook mondiaal systeem-relevant zijn, met dit Rapport niet alleen de regelgevers waar zij reeds nauw mee samenwerkt, maar ook andere financiële regelgevers die er belang bij kunnen hebben inzicht te verwerven in de toepasselijke regelgeving en in de toezichtsbenadering en -prioriteiten van de Bank. Tot

slot voldoet de Bank met haar Rapport aan de internationale openbaarmakingsvereisten voor financiële regelgevers, die vastgelegd zijn in de beginselen van het Comité voor Betalingsverkeer en Marktinfrastructuren van de Bank voor Internationale Betalingen en de Internationale Organisatie van Effectentoezichthouders.

Inspecties ter plaatse

Inspecties ter plaatse vormen een onmisbaar instrument van het prudentieel toezicht. De uit te voeren inspecties worden niet via een cyclus bepaald, maar wel op basis van de vastgestelde risico's die volgens de permanente toezichtteams verder onderzoek vereisen. Er worden ook inspecties uitgevoerd wanneer instellingen vragen om nieuwe of gewijzigde interne modellen te mogen gebruiken voor de berekening van de kapitaalvereisten.

Tijdens een inspectie worden specifieke methodes gebruikt zoals interviews, analyse van de procedures en de verslagen van de managementcomités, steekproeven (bv. van kredietdossiers, financiële transacties of incidenten) en herberekeningen van balansposten of van het vereiste kapitaal aan de hand van door de Bank ontwikkelde modellen.

Elke inspectie resulteert in een verslag met bevindingen, dat aan de desbetreffende instelling wordt gestuurd en tijdens een afsluitende vergadering wordt besproken. Afhankelijk van het type van inspectie worden de aanbevelingen ofwel opgenomen in het inspectieverslag zelf ofwel in een aanvullende nota van het permanente toezichtsteam. De instelling dient vervolgens een actieplan voor te leggen met uitvoeringstermijnen. Dit wordt van nabij gevolgd door de permanente toezichtteams met ondersteuning van de inspecteurs. Bij vaststellingen van ernstige inbreuken is het ook mogelijk het dossier in handen te geven van het parket of de auditeur, of onmiddellijk maatregelen te nemen (intrekking van de vergunning, verplicht aftreden van bestuurders en directieleden, ...).

Het aantal gevraagde inspecties is de laatste jaren sterk toegenomen. In 2017 werden 66 inspecties gestart, waarvan 22 op verzoek van het Gemeenschappelijk Toezichtsmechanisme (bij belangrijke banken) en 44 binnen de prudentiële bevoegdheden van de Bank voor beursvennootschappen, verzekeringsondernemingen, minder belangrijke banken en betalingsinstellingen, of voor andere niet-prudentiële onderwerpen (gebruik van leningen als waarborg voor monetairbeleidstransacties, bestrijding van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme). Om aan de toenemende vraag naar inspecties te voldoen, heeft het Directiecomité besloten het aantal inspecteurs aanzienlijk te verhogen tot 69 tegen 2020. Eind 2017 waren er 49 inspecteurs.

Een meldingspunt voor inbreuken op de wetgeving

Ingevolge verscheidene Europese richtlijnen en in het kader van het Gemeenschappelijk Toezichtsmechanisme, heeft de Bank als nationale toezichthouder een mechanisme opgezet voor de melding van inbreuken op de wetgeving betreffende het prudentieel toezicht en de bestrijding van het witwassen van geld en de financiering van het terrorisme. Het mechanisme is van toepassing op de gehele Belgische financiële sector, inclusief de verzekeringssector.

Dat '*Breach Reporting Mechanism*' is sinds de jaarwisseling 2016-2017 operationeel in de Bank en bepaalt onder

meer de procedures voor de ontvangst en de verwerking van inbreuken, de bescherming van de persoonsgegevens en de garantie dat de identiteit van de melder vertrouwelijk blijft, tenzij deze moet worden bekendgemaakt in het kader van een gerechtelijke procedure.

Tijdens het eerste operationele jaar werden voornamelijk consumentenklachten ontvangen, waarvoor de FSMA bevoegd is. In de loop van 2017 werden er evenwel een beperkt aantal pertinente inbreuken gemeld via het mechanisme. Deze worden nauwgezet bijgehouden in een elektronisch register en telkens hebben de bevoegde entiteiten van de Bank ook het noodzakelijke onderzoek ingesteld.

Inbreuken kunnen worden gemeld via de website van de Bank aan de hand van een contactformulier, waarbij de persoonsgegevens van de melder steeds als vertrouwelijk worden behandeld. Onder de rubriek Financieel toezicht op de website van de Bank staan tevens noodzakelijke en praktische inlichtingen over het melden van inbreuken.

Afwikkeling

Hoewel het institutionele en wettelijke kader voor afwikkeling in de Europese Unie in de loop van 2017 tamelijk stabiel is gebleven, wordt nog volop gewerkt aan de operationele aspecten van het stelsel.

Het Gemeenschappelijk Afwikkelingsmechanisme

Het Gemeenschappelijk Afwikkelingsmechanisme (GAM), de tweede pijler van de bankenunie, heeft tot doel de autoriteiten in staat te stellen een crisis bij een kredietinstelling of beursvennootschap op te lossen, en daarbij directe kosten voor de overheidsfinanciën te vermijden en tegelijkertijd de verstoringen van het stelsel te beheersen.

Het GAM bestaat uit de Gemeenschappelijke Afwikkelingsraad (GAR), alle nationale afwikkelingsautoriteiten van de lidstaten die deelnemen aan de bankenunie, de Europese Commissie en de Raad van de Europese Unie. De Bank is de Belgische (nationale) afwikkelingsautoriteit. Overeenkomstig het bij wet vastgesteld organiek statuut van de Nationale Bank, werd binnen de Bank een Afwikkelingscollege opgericht, een orgaan dat wordt voorgezeten door de gouverneur. De leden zijn de vice-gouverneur, de directeurs die verantwoordelijk zijn voor het departement belast met het prudentieel toezicht op de banken en de beursvennootschappen, het departement belast met het prudentieel beleid en de financiële stabiliteit en het departement belast met de afwikkeling van kredietinstellingen, de voorzitter van het directiecomité van de Federale Overheidsdienst Financiën, de leidende ambtenaar van het Afwikkelingsfonds (bij wet opgericht bij de Deposito- en Consignatiekas), vier leden die door de Koning worden aangewezen bij een in Ministerraad overlegd besluit, en een door de Koning aangewezen magistraat.

Het GAM zorgt voor de verdeling van de taken en verantwoordelijkheden tussen de GAR en de nationale afwikkelingsautoriteiten. De GAR is bevoegd om afwikkelingsplannen uit te werken en afwikkelingsbesluiten te nemen voor de belangrijke instellingen, de instellingen die onder het rechtstreeks toezicht van de ECB staan en de grensoverschrijdende groepen. De nationale afwikkelingsautoriteiten hebben ten aanzien van de overige

kredietinstellingen en van de beursvennootschappen dezelfde taken en verantwoordelijkheden.

Afwikkelingsplannen

De zogenoemde 'BRRD' – de richtlijn waarin het herstel en de afwikkeling van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen in de Europese Unie wordt geregeld – eist dat voor elke Europese bankgroep een afwikkelingsplan wordt opgesteld, om de afwikkelbaarheid ervan te verbeteren. Een bankgroep wordt geacht afwikkelbaar te zijn indien de afwikkelingsautoriteit alle entiteiten van de groep kan liquideren, hetzij volgens een normale insolventieprocedure, hetzij door de verschillende afwikkelingsinstrumenten en -bevoegdheden waarover ze beschikt, op de groep toe te passen, en daarbij de stabiliteit van het financiële stelsel te handhaven en de continuïteit van de kritieke functies die ze uitvoert, te garanderen.

Het ontwerpen van afwikkelingsplannen is een iteratief proces dat verscheidene jaren kan duren afhankelijk van de complexiteit van de bankgroep. De GAR heeft in dit verband een stapsgewijze benadering ontwikkeld met verschillende niveaus voor de uitwerking van het afwikkelingsplan. Om dit plan volledig te laten voldoen aan de vereisten van de BRRD, heeft de GAR in de loop van 2017 vijf stadia afgebakend voor de opstelling van afwikkelingsplannen. Het eerste is het overgangsafwikkelingsplan dat de grondslag voor een afwikkelingsplan legt en een aanzet geeft voor de afwikkelingsstrategie. Het overgangsafwikkelingsplan wordt vervolgens op iteratieve wijze verder uitgediept in de daaropvolgende afwikkelingsplannen van fase 2, 3, 4 en 5. In elke fase omvat het plan een aanvullende beslissingsfactor in het licht van het MREL ('Minimum Requirement for own funds and Eligible Liabilities', dat is het minimumvereiste inzake eigen vermogen en in aanmerking komende passiva) of van vastgestelde belemmeringen voor de afwikkelbaarheid.

In 2017 heeft de Bank als nationale afwikkelingsautoriteit meegewerkt aan de uitwerking van drie fase 2-afwikkelingsplannen en drie fase 3-afwikkelingsplannen voor in België gevestigde belangrijke kredietinstellingen, alsook aan de opstelling van overgangsafwikkelingsplannen voor twee andere in België gevestigde kredietinstellingen. Daarnaast hielp de Bank de afwikkelingsplannen uitwerken van negen belangrijke bankgroepen die in België een dochteronderneming hebben.

De financiering van eventuele afwikkelingen

Om eventuele afwikkelingen van banken te kunnen financieren, eist de BRRD de oprichting van een nationaal afwikkelingsfonds in elke lidstaat, dat wordt gefinancierd

door bijdragen te innen bij kredietinstellingen en beleggingsondernemingen. Krachtens de GAM-verordening werd binnen de bankenunie het Gemeenschappelijk Afwikkelingsfonds (GAF) opgericht. Voor de instellingen die aan het GAF bijdragen, vervangt dit fonds de bovenvermelde nationale afwikkelingsfondsen. Gedurende een overgangperiode blijven in het GAF wel nationale compartimenten bestaan.

Voor de ondernemingen die niet bijdrageplichtig zijn aan het GAF, namelijk de in België gevestigde bijkantoren van kredietinstellingen of beleggingsondernemingen die onder een derde land ressorteren, alsook beursvennootschappen naar Belgisch recht die niet onder het door de ECB uitgeoefende toezicht op geconsolideerde basis op de moederonderneming vallen, werd een afzonderlijk fonds opgericht bij de Deposito- en Consignatiekas. Dit fonds, het nationaal Afwikkelingsfonds, wordt gefinancierd door de inning van jaarlijkse bijdragen. De wet bepaalt dat de bijdrage en de betalingswijze ervan moeten worden vastgesteld door het Afwikkelingscollege van de Bank en dat de bijdragen moeten worden geïnd door het nationaal Afwikkelingsfonds. In 2017 heeft het Afwikkelingscollege een circulaire goedgekeurd waarin de berekeningswijze wordt bepaald en heeft het aan het nationaal Afwikkelingsfonds meegedeeld welke bijdragen de niet aan het GAF bijdrageplichtige ondernemingen voor dit boekjaar verschuldigd zijn.

Statistiek

Het verzamelen van statistische gegevens en het verwerken ervan tot informatie is een kerntaak van centrale banken. Zij gebruiken die informatie als basis voor hun economisch-financiële analyses en taken, zoals het macroprudentieel beleid. In opdracht van de wetgever gaat de Nationale Bank echter verder dan de meeste centrale banken; zij maakt namelijk ook de nationale en regionale rekeningen op alsook de statistieken over overheidsfinanciën en buitenlandse handel.

Een betere coherentie tussen statistische reeksen

Het internationale methodologische kader voor de statistieken van de nationale rekeningen (ESR 2010) en dat voor de externe statistieken (BPM6) werden in 2014 op elkaar afgestemd. Bijgevolg waren de verschillen tussen door de Bank gepubliceerde aggregaten die dezelfde economische grootheden meten – zoals het saldo van de lopende rekening van de betalingsbalans en het saldo van de rekening van het buitenland in de nationale rekeningen – niet langer gerechtvaardigd. Het departement Algemene statistiek van de Bank heeft in 2017 bepaalde methoden voor het opmaken en ramen van gegevens aangepast om de bestaande

discrepancies tussen de desbetreffende reeksen aanzienlijk te verminderen, en zulks vanaf 2014 (in september 2017 verschenen reeksen). Een betere coherentie tussen die statistische reeksen maakt het mogelijk de economische analyses steviger te onderbouwen.

Een workshop van het Irving Fisher Committee in Brussel

Het Irving Fisher Committee on Central Bank Statistics (IFC) is een forum van voornamelijk centralebankeconomen en -statistici. Deze laatste bespreken statistische aspecten die voor centrale banken van belang zijn. Het IFC, dat onder auspiciën staat van de Bank voor Internationale Betalingen, is opgericht en wordt beheerd door de internationale centralebankgemeenschap. In mei 2017 organiseerden het IFC en de Nationale Bank een internationale workshop rond "Data needs and Statistics compilation for macroprudential analysis" die veel belangstelling trok. Bij die gelegenheid werd een goede mix van papers toegelicht, die handelden over de verwezenlijkingen ('closing data gaps') sinds de start van de financiële crisis tien jaar geleden en daarnaast wezen op nog bestaande uitdagingen en mogelijke oplossingen.

De invoering van een nieuw referentiekader voor het macroprudentieel beleid noopte tot de creatie van datasets die zowel nieuw naar inhoud als van aard waren. Over de financiële sector zijn heel wat nieuwe statistieken tot stand gekomen voor de grote financiële instellingen en voor de instellingen die 'shadowbanking'-activiteiten uitoefenen. Bovendien worden steeds meer microgegevens verzameld, wat meer gedetailleerde analyses mogelijk maakt en de marktwerking verduidelijkt, en zo het toezicht in staat stelt de spreiding van de risico's binnen de financiële sector sneller en beter in te schatten.

Het gebruik van microdata vergt een intensere kwaliteitscontrole van de basisgegevens; er dient meer aandacht te worden besteed aan de consistentie tussen microdata en macrostatistieken. Op de workshop van het IFC en de Nationale Bank ontstond een consensus over het feit dat voor de macroprudentiële analyse bij voorrang oplossingen moeten worden gezocht voor de data gaps inzake de prijzen van commercieel vastgoed en de informatie over derivaten, terwijl ook nog meer moet worden ingezet op microgegevens.

Micro-economische informatie

De Nationale Bank beheert belangrijke bestanden met micro-economische gegevens: het Centraal aanspreekpunt,

de Centrale voor kredieten aan particulieren, de Centrale voor kredieten aan ondernemingen en de Balanscentrale met jaarrekeningen van rechtspersonen.

Recente wijzigingen in de regelgeving inzake hypothecair krediet hadden gevolgen voor de Centrale voor kredieten aan particulieren. De belangrijkste verandering voor de Centrale is de nieuwe wettelijke definitie van een hypothecair krediet. Het is niet meer nodig dat het krediet is bestemd voor het verwerven of behouden van onroerende zakelijke rechten én wordt gewaarborgd door een hypothecaire zekerheid. Het is nu voldoende dat aan één van beide voorwaarden voldaan is. Bij deze gelegenheid werden ook enkele aanpassingen aangebracht om de werking van de Centrale te optimaliseren. Zo moet de kredietgever nu melden of het hypothecair krediet al dan niet een herfinanciering is.

De Balanscentrale heeft in 2017 haar toepassingen volledig aangepast aan de wijzigingen in de boekhoudwetgeving ten gevolge van de omzetting in Belgisch recht van de nieuwe boekhoudrichtlijn van 2013. Die nieuwe Europese richtlijn heeft geleid tot de invoering van een nieuwe categorie van kleine ondernemingen, namelijk de micro-ondernemingen, en zorgde voor ingrijpende wijzigingen in de bestaande volledige en verkorte modellen voor jaarrekeningen.

De XBRL-taxonomie ('eXtensible Business Reporting Language') werd volgens planning en te gelegener tijd ter beschikking gesteld van de gebruikers om hen in staat te stellen hun jaarrekening neer te leggen in de vorm van een gestructureerd bestand, overeenkomstig de nieuwe wettelijke bepalingen.

1.2 Organisatie en human resources

De veranderingen in de sociaaleconomische omgeving waarin de Nationale Bank actief is, volgen elkaar snel op.

1.2.1 Organisatie

‘Transversale werven’

In een wereld vol verandering wordt van een centrale bank verwacht dat ze zich aanpast. De Nationale Bank wil zeker niet achterblijven. Dat blijkt uit het feit dat er op diverse gebieden wordt gestart met een groot aantal projecten. Het is noodzakelijk dat die projecten breed worden gedragen in de Bank en dat diverse métiers er de handen voor in elkaar slaan. Om dat te realiseren, heeft het Directiecomité van de Bank het transversale als prioriteit bepaald. Een stuurgroep bestaande uit de chefs van zes ondersteunende departementen zal permanent waken over de coherentie tussen de verschillende projecten. Er werden alvast enkele ‘transversale werven’ geïdentificeerd: administratieve en ondersteunende procedures rationaliseren, streven naar een andere externe en interne communicatiecultuur, digitaliseren voor meer autonomie en efficiëntie, het enterprise data management stroomlijnen, de HR-beheersinstrumenten moderniseren en de uitdagingen qua gebouwen strategisch en tactisch bestuderen. Die lijst zal natuurlijk evolueren. Elke werf krijgt een lid van het Directiecomité als sponsor en een hoger kaderlid aan het hoofd. Om succes te garanderen zijn er bovendien per project referentiepersonen in diverse entiteiten. Zij zijn tegelijk aanspreekpunt en doorgeefluik in alle richtingen, top-down, bottom-up en horizontaal.

Organisatorische wijzigingen

Met het statutair ambt van secretaris van het Directiecomité en de Regentenraad, dat voordien werd uitgeoefend door een hoger kaderlid van de Bank, werd vanaf 1 februari 2017 een lid van het Directiecomité belast. De statuten van de Bank voorzien in die mogelijkheid.

Eveneens sinds 1 februari 2017 zijn de taken van het tweedelijnsstoezicht ondergebracht in een nieuw departement Tweedelijnsstoezicht. Dat nieuwe departement bevat de volgende onderdelen: de Legal Compliance Officer, de cel Operational Risk & Business Continuity Management, de cel Information Security & Tweedelijnsstoezicht bankbiljetten-activiteit, en de dienst Veiligheid en Toezicht.

In het departement Secretariaat-generaal werd een nieuwe dienst Communicatie opgezet, waarin interne en externe communicatie werden verenigd.

1.2.2 ICT

De verbetering van de informatiebeveiliging blijft een prioriteit voor de Bank. 2017 heeft het haar mogelijk gemaakt significante stappen voorwaarts te zetten inzake de tenuitvoerlegging van een ambitieus plan ter zake, met name door de conformering van haar aangesloten applicatie aan de richtlijnen van de financiëleberichtgevingsonderneming SWIFT. In juni zal worden gestart met een grootschalige campagne tot bewustmaking van het personeel met betrekking tot de risico's en gevaren inzake informatiebeveiliging. Die sensibilisering zal verscheidene jaren duren.

Voorts werden belangrijke inspanningen geleverd inzake digitalisering: het Directiecomité werkt nagenoeg volledig ‘papierloos’; er werd besloten tot een programma, waarbij aan alle personeelsleden een smartphone ter beschikking wordt gesteld en dat programma is al ver gevorderd; voorts werden de eerste ervaringen inzake de reorganisatie van de werkplek opgezet en werd doorgegaan met de modernisering van de instrumenten tot samenwerking en communicatie (migratie Windows 10 en Office 365 aan de gang).

Tegelijkertijd bleef het IT Department zich beraden over zijn ontwikkeling en over zijn interne omvorming, ten einde twee belangrijke uitdagingen aan te gaan: enerzijds de steeds groter worden moeilijkheden om de voor het departement noodzakelijk vaardigheden aan te trekken en te behouden en anderzijds de noodzaak om een meer proactieve rol te spelen inzake technologische innovatie ten behoeve van de Bank en haar cliënten.

1.2.3 Infrastructuur

Het gebouw waarin tot maart 2016 de tot dan voor het publiek toegankelijke wetenschappelijke bibliotheek van de Bank gevestigd was, werd aangepast om er het nieuwe museum van de Bank in onder te brengen. Dit gebouw, dat in 1872 in opdracht van de toenmalige Union du crédit de Bruxelles volgens een ontwerp van de Brusselse architect De Keyser werd opgetrokken, is een uitzonderlijk voorbeeld van de bankarchitectuur aan het einde van de 19de eeuw. Alles werd in het werk gesteld om de historische architecturale waarde ervan te vrijwaren. De vloer werd hersteld en andere aanpassingswerkzaamheden werden verricht. Zo werd ook gezorgd voor een opslagruimte voor kunstwerken.

In samenwerking met een gespecialiseerde firma heeft de Bank een nieuwe scenografie voor het museum gecreëerd. Het nieuwe museum werd geopend op 16 januari 2018.

De renovatiewerken van de bovenste verdiepingen van het historische gebouw aan de Wildewoudstraat werden

afgerond. Daardoor kwam ruimte vrij voor 60 nieuwe werkplekken, in een aangename werkomgeving en voorzien van moderne technieken.

De werkzaamheden voor het vervangen van de glazen overkapping van de grote lokettenzaal in het gebouw 'Van Goethem', aan de oostelijke zijde van de de Berlaimontlaan, naderen het einde. De oude overkapping werd gedemonteerd en stapsgewijs vervangen door een volledig nieuw ontworpen glaspartij ter hoogte van de vierde verdieping. De muren rond de binnenplaats, die meteen gerenoveerd werden, zijn door het plaatsen van de nieuwe glaspartij binnenmuren geworden, wat aanzienlijke voordelen oplevert inzake thermische isolatie.

De Bank heeft aan het Sinter-Goedeplein, in de onmiddellijke nabijheid van de hoofdzetel, kantoorruimte gehuurd. Het gebouw wordt gehuurd tot begin 2022. Voor de kantoorinrichting van dat gebouw heeft men zich laten leiden door de principes van 'anders werken', gebaseerd op het principe van plaats- en tijdsafhankelijk werken, met gebruikmaking van de nieuwste mobiele- en communicatietechnologieën, en met vergaardmogelijkheden die aanzetten tot meer informeel en transversaal overleg. De Bank hoopt zo nuttige ervaring op te doen om in een latere fase nieuwe kantoorconcepten gekoppeld aan een nieuwe managementstijl op de gehele Bank toe te passen. De gehuurde ruimte moet de Bank de nodige soepelheid bieden om haar vastgoedbeleid te realiseren. Zo kunnen de gebouwen gelegen aan de westelijke zijde van de de Berlaimontlaan op korte termijn buiten gebruik worden gesteld. Het comfort van die gebouwen is verre van optimaal en de noodzakelijke grondige renovatie – de vorige dateert uit de jaren 1980 – is niet in overeenstemming te brengen met het Masterplan Immobiliën van de Bank.

De milieuvergunning van het gebouwencomplex aan de westelijke zijde van de de Berlaimontlaan werd in 2017 vernieuwd. Die vergunning is 15 jaar geldig. Om te voldoen aan het Brussels Wetboek van Lucht, Klimaat en Energiebeheersing, dat op 31 mei 2013 in werking trad, heeft de Bank het aantal plaatsen in haar parkeergarage significant vermindert.

Grote ondernemingen in het Brussels Gewest werden gevraagd een energieauditrapport te laten opstellen voor 31 december 2017. De Bank beschikte reeds over energieaudits voor het drukkerijgebouw en de gebouwen gelegen aan de westelijke zijde van de de Berlaimontlaan; voor het complex aan de oostelijke zijde heeft de Bank in 2017 een energieaudit laten uitvoeren. Een aantal aanbevelingen van de auditor zullen op korte termijn worden gerealiseerd.

1.2.4 Human Resources

Verloop van het personeelsbestand en indienstnemingen

De Nationale Bank kondigde op 28 april aan dat haar laatste twee vestigingen in de provincie (Luik en Kortrijk) in 2018 worden gesloten, omdat de activiteiten van de geldtransporteurs in Brussel worden gecentraliseerd en de afstortingen in de vestigingen worden stopgezet. In 2020 gaat ook de drukkerij dicht omdat ze te weinig volume kan draaien en daardoor niet meer rendabel is. Daardoor verdwijnen, zoals in de voorgaande jaren, een aanzienlijk aantal operationele functies.

Net als andere centrale banken, evolueert de Nationale Bank van België nu al enige tijd van een productieomgeving naar een kennisonderneming, een proces dat nog versneld is sinds ze ook bevoegd werd voor het toezicht op financiële instellingen. Die ontwikkelingen hebben een impact op sociaal gebied. Bij het uitstippelen van haar humanresourcesbeleid, hanteert de Bank een dubbele aanpak. Ze wil haar personeelsleden langer aan het werk houden, maar tegelijk erop toezien dat de haar ter beschikking gestelde overheidsmiddelen zo optimaal mogelijk worden aangewend, op grond van de beginselen van goed openbaar bestuur.

Bij het reorganiseren van de operationele taken zet de Nationale Bank daarom al jaren in op de heroriëntatie van haar medewerkers, teneinde hen voor andere activiteiten te kunnen inschakelen.

De heroriëntering heeft echter beperkingen, mede door de afname van het aantal beschikbare alternatieven in operationele, minder kennisgerichte functies, en de stijging van de gemiddelde leeftijd van het personeel: in 2017 bedroeg de gemiddelde leeftijd van de werknemers (exclusief kaderleden) 53 jaar.

Tegen die achtergrond heeft de NBB, in overleg met de werknemersvertegenwoordiging, een plan uitgewerkt waarbij sommige oudere medewerkers de mogelijkheid krijgen 6 maanden tot drie jaar vóór hun wettelijk pensioen hun activiteit stop te zetten met behoud van een gedeelte van hun wedde. Het plan loopt van mei 2018 tot einde 2020 en is enkel gericht op de operationele bedienden met een uitvoerende functie (m.a.w. alle kaderleden zijn uitgesloten). De Bank biedt de deelnemers tevens gedurende twee jaar coaching aan om in een andere omgeving een activiteit te vinden die beter aansluit bij hun competenties.

85 personeelsleden, uitgedrukt in voltijdequivalenten, met een gemiddelde leeftijd van bijna 60 jaar, hebben besloten

om in het kader van dat plan de Nationale Bank in 2018 te verlaten.

Naar schatting een honderdtal personeelsleden, met een gemiddelde leeftijd van circa 60 jaar, zullen de Nationale Bank conform dat plan in 2018 verlaten.

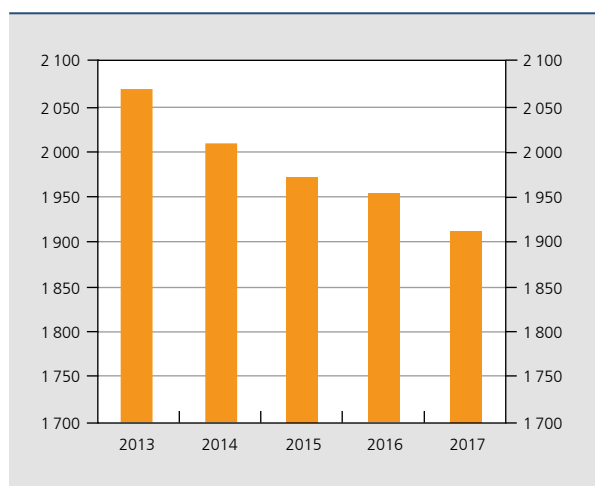
De Nationale Bank creëert aldus de mogelijkheid operationele activiteiten op een maatschappelijk verantwoorde wijze af te bouwen, zonder dat er verborgen werkloosheid ontstaat. Het plan creëert ook enige ruimte voor indienstnemen in de groeiende kennisactiviteiten, waaronder het prudentieel toezicht. Daarvoor boort de Nationale Bank diverse kanalen aan. Een sleutelrol blijft hierbij weggelegd voor de jobsite van de Bank, waarop voortdurend bijgewerkte informatie wordt verstrekt. Jongeren die het potentieel hebben voor een functie als expert met ervaring moeten de weg naar de Bank vinden, want daar wacht hen een boeiende, maatschappelijk relevante job waaraan een aantrekkelijke loopbaan verbonden is.

Onze werknemers krijgen niet alleen de kans zich permanent bij te scholen, maar eventueel kan zelfs een Europese of internationale dimensie aan de loopbaan worden toegevoegd via detacheringen en uitwisselingsprogramma's. Daarbij wordt de work-life balance niet uit het oog verloren.

De Bank heeft het voorbije jaar 56 nieuwe vaste medewerkers in dienst genomen. Aan het einde van 2017 bedraagt het personeelsbestand, uitgedrukt in voltijd-equivalenten, 1 909 eenheden (voorlopig cijfer). De vervroegde-uittreedingsregeling zal pas de komende jaren effect sorteren.

VERLOOP VAN HET PERSONEELSBESTAND

(voltijd-equivalenten op 31 december)

Pensioneringen

De Bank dankt de medewerkers wier loopbaan in het afgelopen jaar een einde nam :

Patricia Agneesens
Philippe Authom
Jacqueline Baudet
Guido Bertels
Jean-Marie Berthels
Michel Bette
Carine Boens
Marc Boerjan
Guido Borremans
Kristin Bosman
Jeannine Bouillon
Leon Bouvy
Denise Boykens
Eric Brasseur
Andrea Bujok
Cecile Buydens
Guido Carpentier
André Chabeau
Godelieve Charliers
Joseph Cornelis
Bruno Cortvrint
Marc Coudron
Hildegard Cox
Yvonne Crooymans
Francoise Dal
Patrick De Craemer
Marc De Geeter
Liliane De Kock
Patrick De Pauw
Jeannine Debergh
Pierre Degembe
Jean-Francois Delier
Marie-Claire Demeester
Eric Desmet
Nadine Detavernier
Daniel Dezutter
Piet D'have
Frank D'hoine
Nadine Diet
Luc Dufresne
Rita Erckens
Jean-Louis Francois
Joel Gillain
Chantal Godhair
Hubert Guerry
Claude Hannotier
Caroline Heulbosch
Jos Hinninck
Claudine Hutsebaut

Jean Marie Jacquemin
Marc Joos
Willy Kiekens
Arlette Koohn
Luc Lagae
Etienne Le Bon
Anne Ledent
Christian Lefebvre
Jean-Marc Lenoir
Myriam Maquoy
Michel Marchant
Marc Marechal
Yvette Marin
Rene Michiels
Herman Nicola
Mia Pauwels
Paul Peeters
Hugo Perdieu
Daniel Petrus
Chantal Pick
Joanna Pollet
Michel Potvin
Marc Robberecht

Yves Smets
Herwig Smissaert
Marie-Claire Stijns
Carine Temmerman
Linda Temmerman
Marcel Van Campen
Agnes Van den Berge
Daniel Van Deun
Paula Van Elewyck
Peter Van Hoyweghen
Roland Van Meulebroeck
Paul Van Overwaelle
Leonce Van Vaerenbergh
Rudy Vancauwenberge
Johan Vandekerchove
Luc Vandermeulen
Roland Vanderminnen
Jean-Pierre Vermeiren
Jean-Paul Vonck
Erik Vorsters
Thierry Vroye
Luc Wanten

Overlijdens

Op 5 januari 2017 overleed eregouverneur Luc Coene, in de leeftijd van 69 jaar. De heer Coene was gouverneur van de Bank van 1 april 2011 tot 10 maart 2015.

Voor de diensten die hij gedurende vele jaren aan het land bewees ontving hij op 1 augustus 2003 de titel van Minister van Staat. Eind 2016 werd hem de hoge onderscheiding van Grootofficier in de Leopoldsorde toegekend.

De heer Coene, licentiaat in de economische wetenschappen en gediplomeerde van het Europacollege, trad in 1973 in dienst van de Bank. Vanaf 1979 werkte hij als gedetacheerde onder meer bij het IMF en de Europese Commissie. Hij was ook senator, kabinetschef van de Eerste Minister en Secretaris van de Ministerraad.

Per 1 april 2011, precies de dag waarop de Bank verantwoordelijk werd voor het microprudentieel toezicht op de financiële instellingen, werd hij door de Koning benoemd tot gouverneur van de Nationale Bank. Eerder, sinds 4 augustus 2003, was hij reeds directeur, aangesteld als vicegouverneur, van de Bank.

De heer Coene heeft een cruciale rol vervuld bij de aanpak van de financiële crisis in 2008. Hij was rechtstreeks betrokken bij de bestrijding van de zware vertrouwenscrisis die toen de bankensector in het zog van de Europese en mondiale financiële crisis trof. Dankzij zijn groot organisatorisch talent is de integratie van het micro- en macroprudentieel beleid in de schoot van de Bank in 2011 zeer vlot verlopen. Onder zijn stuurmanschap heeft de Bank bovendien haar strategische heroriëntering van een productiebedrijf naar een kennisbedrijf voortgezet in een hogere versnelling. Als vicegouverneur en gouverneur heeft hij de bakens uitgezet voor de verdere uitbouw van de Instelling als een gezagsvolle en geloofwaardige centrale bank.

Naast zijn opdrachten binnen de Bank heeft de heer Coene tal van mandaten vervuld, zowel nationaal als internationaal. Na zijn vertrek uit de Bank op 10 maart 2015 werd hij benoemd tot lid van de Raad van Toezicht van het Gemeenschappelijk Toezichtsmechanisme van de Europese Centrale Bank.

De Bank bewaart trouw de herinnering aan deze grote gouverneur die uitzonderlijke intellectuele talenten combineerde met een nooit aflatende zin voor verantwoordelijkheid, ook in de moeilijkste omstandigheden.

De Bank nam in 2017 met droefheid kennis van het overlijden van eredirecteur Jean-Pierre Pauwels en ereregent André Mordant. De heer Pauwels was directeur van onze instelling van 1982 tot 2006. De heer Mordant was regent van de Bank van 2005 tot 2007.

De Bank betreurde in 2017 het overlijden van zes van haar personeelsleden:

Karel De Coninck
Johan De Souter
Corinne Dister
André Reiter
Thierry Thuysbaert
Catherine Vallée

Hun nagedachtenis zal in ere worden gehouden.

Ondernemingsraad

Vergadering van 30 november 2017

1.3 Maatschappelijk verantwoord ondernemen

1.3.1 Een duurzame onderneming

Al jarenlang profileert de Nationale Bank zich als 'duurzame onderneming'. In 2008 verleende Leefmilieu Brussel aan de Bank het label 'Ecodynamische onderneming', met twee sterren, als beloning voor haar inspanningen op milieugebied. In 2011 kreeg de Bank opnieuw dat label en ontving ze drie sterren, het hoogst mogelijke niveau.

Die onderscheiding werd verlengd voor de periode 2014-2018. Gedurende deze tijdspanne dienen de verschillende werkgroepen en de stuurgroep het vastgelegde milieu-programma te verwezenlijken. Al die jaren werden de milieu-inspanningen gestaag voortgezet en zo mogelijk zelfs opgevoerd.

Het hernieuwingsdossier zou in 2018 opnieuw moeten worden ingediend. Leefmilieu Brussel gaat het label moderniseren en de circulaire economie, of 'kringloopeconomie', integreren. Het in te dienen hernieuwingsdossier werd verder voorbereid in 2017.

De Bank heeft nogmaals twee elektrische fietsen aangekocht en beschikt nu over vier van die fietsen. Het aantal uitleningen voor dienstritten is aanzienlijk gestegen.

Voor de hoofdzetel en de twee resterende vestigingen heeft de Bank bedrijfsvervoerplannen en -enquêtes voor de bevoegde overheden ingediend. Daarnaast heeft de Bank een enquête gehouden over de vervoerswijze van haar bezoekers, om het groeiende aantal bezoekers duurzamere vervoermiddelen te kunnen voorstellen.

Het directiecomité van de Bank vergadert nu op basis van digitale in plaats van papieren nota's. Alle directieleden vinden die nota's kant-en-klaar in hun eigen workspace. In die workspace kan elk directielid aantekeningen maken bij de documenten. Vooral voor de prudentiële dossiers die het directiecomité moet behandelen, waren de papieren nota's vaak zeer omvangrijk. De nieuwe werkwijze vergt niet alleen veel minder fotokopieerwerk, maar blijkt ook veel praktischer te zijn.

Het standaard kantoorpapier draagt het FSC-label (Forest Stewardship Council). De Bank heeft in 2017 een levenscyclusanalyse van haar kantoorpapier laten uitvoeren. De maatregelen die de Bank nog kon nemen, en die ze ook uitvoert, bestonden erin het aantal agenda's te verminderen en het gebruik van kringlooppapier aan te moedigen.

Op 29 maart 2017 verleende Leefmilieu Brussel het 'Good Food'-certificaat aan het bedrijfsrestaurant, dat meteen twee van de drie vorkjes kreeg. Die twee vorkjes van het 'Good Food'-label vormen de bekroning van de inspanningen die de Bank levert op het gebied van duurzame ontwikkeling. Bij haar aankoopbeleid hanteert de Bank verschillende duurzaamheidscriteria. De menu's werden aangepast.

De Bank blijft haar gebouwen vergroenen. Op het dak boven de parking werd een bijenhotel geplaatst. Met dit initiatief wil de Bank haar steentje bijdragen aan de lokale biodiversiteit. De Bank houdt ook vast aan haar traditie om open ruimten, alsook daken en patio's, zoveel mogelijk te beplanten in plaats van ze met gazons te bedekken. Aangezien er in Brussel al heel wat kasten met honingbijen staan, werd besloten om zich voluit te richten op wilde bijen en andere bloembezoekende insecten: het accent ligt op inheemse en overlevende planten die geschikt zijn voor insecten. De afgelopen jaren werden al vijf groene daken beplant met sedum of vetkruid.

Op de restafvalbakken werd een sticker aangebracht om erop te wijzen dat glas niet bij het restafval maar in de glasbakken thuishoort.

Het milieu lag goed in de markt bij het personeel. Duurzame thema's vormden de top vijf van de meest gelikete artikels op het intranet. Zo bleken de aankondiging dat er meer vegetarische schotels zouden komen in het kader van het 'Good food'-label en de plaatsing van het insectenhotel op veel sympathie te kunnen rekenen.

1.3.2 Een betrokken onderneming

Hoewel financiële vorming een opdracht van de Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten is, probeert de Nationale Bank daaraan toch ook een bijdrage te leveren. De Bank vindt het belangrijk dat de burgers in het algemeen, en jongeren in het bijzonder, inzicht verwerven in het werkterrein van de centrale bank.

Sinds 1982 speelt het museum van de Bank een belangrijke didactische rol. Omdat een museum met zijn tijd moet meegaan, besloot de Bank haar museum grondig te vernieuwen en het onder te brengen in een gebouw dat in 1872 in opdracht van de toenmalige Union du Crédit de Bruxelles werd opgetrokken. Dit gebouw is een verborgen architecturale parel in hartje Brussel. In 2017 werd hard gewerkt om dat nieuwe museum op te bouwen, zodat het op 16 januari 2018 plechtig kon worden geopend. Doordat werd gekozen voor een mix van media en informatiedragers, is het museum toegankelijk voor een breed en divers publiek.

Het Museum van de Nationale Bank

Het Museum van de Nationale Bank is gevestigd aan de Warmoesberg 57 in Brussel. Het is elke werkdag open van 9 tot 17 uur en gratis toegankelijk.

De nieuwe permanente tentoonstelling biedt eenieder de mogelijkheid het museum op een aangepaste wijze te bezoeken en een unieke ervaring te beleven. Groepen vanaf 10 personen kunnen een gratis rondleiding boeken, maar het museum is ook ideaal voor een uitstap met de kinderen tijdens de schoolvakanties. De audiogids, de films en de handige interactieve tools, zoals games en een lexicon, zijn beschikbaar in het Nederlands, Frans, Duits en Engels.

De bezoeker kan in het museum van de Nationale Bank drie verschillende circuits volgen die steeds vertrekken vanuit de monumentale centrale koepelruimte. Hier ontmoeten de bezoekers elkaar en maken ze kennis met hun eventuele gids. De metershoge blikvanger in het midden is een voorproefje van wat volgt.

Wie het eerste deel van het parcours aflegt, maakt kennis met de 'Rol en de functies van de Nationale Bank', waarbij de aandacht vooral uitgaat naar de rode draad in al haar activiteiten: werken aan stabiliteit en vertrouwen.

Wie voor het tweede circuit kiest, belandt in het 'Depot': een galerij van documenten, voorwerpen en kunstwerken die elk een bijzonder verhaal vertellen.

Het derde circuit, 'Geld, een verhaal', bevindt zich op de eerste verdieping van het museum en brengt de fascinerende geschiedenis van de betaalmiddelen in beeld, van het goederengeld en de eerste banken in Mesopotamië tot de invoering van de euromunten en -biljetten in 2002. Wie dit parcours aflegt, ziet met eigen ogen dat geld er niet altijd heeft uitgezien als vandaag, wat meteen de vraag naar de essentie ervan oproept: wat maakt geld tot geld? In dit onderdeel van het parcours maakt de bezoeker ook nog kennis met het levensverhaal van acht historische personen in wier leven geld een bijzondere rol speelde: de legendarische koning Croesus, de Chinakenner Marco Polo, de herbergier en makelaar Robrecht van der Buerse, de staatsbankier Barbe Stoupy alias mevrouw de Nettine, de schrijver Victor Hugo, de ontdekkingsreiziger Morton Stanley, econoom Richard Radford en de econoom en president van het Europees Monetair Instituut Alexandre Lamfalussy.

De Bank heeft ervoor gekozen een aantal van haar publicaties in 2018 – waaronder dit Ondernemingsverslag 2017 – te illustreren met foto's van het nieuwe museum.

Elk jaar organiseert de Bank een seminarie voor leerkrachten economie uit het secundair onderwijs. Het seminarie is gratis voor de deelnemers en wordt zowel in het Frans als in het Nederlands gehouden. Het thema van het 10de seminarie, in oktober 2017, was 'Het geld van de Belgen: een panoramische kijk'. Dit veelomvattende thema werd door specialisten van de Bank vanuit verschillende vakgebieden benaderd.

De Generation Euro Students' Award is een door de Nationale Bank georganiseerde wedstrijd voor leerlingen uit de laatste twee jaar van het middelbaar onderwijs.

Het doel van de wedstrijd is de deelnemers een beter inzicht te geven in de Europese Centrale Bank en in het beleid dat ze voert. De wedstrijd vindt plaats in een dozijn landen van het eurogebied. In België nemen Nederlandstaligen en Franstaligen apart deel. Alle winnaars ontmoeten elkaar nadien in Frankfurt, waar ze worden ontvangen door de ECB-president. In 2017 wonnen het Sint-Lievenscollege Gent en het INDBG Beauraing de Belgische wedstrijden.

Overigens staat de Bank in het algemeen open voor initiatieven die gericht zijn op samenwerking met onderwijsinstellingen en organisaties uit het middenveld.

1.3.3 Een solidaire onderneming

In de zomer werd Portugal getroffen door felle bosbranden. Als blijk van solidariteit schonk de Bank samen en in overleg met andere nationale centrale banken van het Eurosysteem een bedrag om de slachtoffers te steunen.

De personeelsleden van de Bank tonen echter ook hun maatschappelijke betrokkenheid.

De Stichting tegen Kanker organiseerde eind september voor de tweede maal een Levensloop voor Bedrijven, een fundraising-actie op de Heizel, waarbij de deelnemende bedrijven er zich toe verbonden om gedurende

24 uur ten minste één deelnemer over het parcours te laten lopen of wandelen. Net als vorig jaar namen enige personeelsleden van de Bank voor het goede doel de handschoen op en zorgden ze ervoor dat de Stichting een paar duizend euro extra ter beschikking kreeg.

Voorts namen bijna 600 medewerkers deel aan de Global Challenge, een campagne waarbij de deelnemers drie maanden lang minimaal 10 000 stappen per dag moesten zetten. De campagne zette ertoe aan meer te bewegen, beter op de voeding te letten, voldoende te slapen, kortom: gezonder te leven. De deelnemers van de Bank legden gemiddeld 14 500 stappen per dag af, goed voor bijna 520 000 km, of 13 keer de omtrek van de aarde.

1.4 Lijst van in 2017 verschenen publicaties

Artikels in het Economisch Tijdschrift

JUNI 2017

- *Economische projecties voor België – Voorjaar 2017*
- *De efficiëntie van de Belgische overheid*
- *De impact van de lage rente op de Belgische huishoudens*
- *Analyse van het verloop van de woningprijzen: is de Belgische markt overgewaardeerd?*
- *Digitaal geld: bedreigingen en kansen voor het monetair beleid*
- *De diensteninflatie: België een uitzondering*
- *Lage inflatie in het eurogebied: oorzaken en gevolgen*

SEPTEMBER 2017

- *Duurzame en groene financiering: een verkenning van nieuwe markten*
- *De wereld is klein... De integratie van de Belgische ondernemingen in de wereldeconomie*
- *De potentiële groei van de Belgische economie*
- *Een beter inzicht verwerven in het verloop van het aantal begunstigden van de invaliditeitsverzekering*
- *De cyclische en structurele determinanten van de lagerenteomgeving*
- *Moet het wereldwijde financiële vangnet worden hervormd?*

DECEMBER 2017

- *Economische projecties voor België – Najaar 2017*
- *Worden bankkredieten aan goed presterende bedrijven verleend?*
- *Het negatieverentebeleid in het eurogebied en het aanbod van bankkrediet*
- *Naar een nieuwe beleidsmix in het eurogebied?*
- *Groeien om te overleven? Een portret van de snel groeiende jonge ondernemingen in België*
- *Recent verloop van de financiële situatie van de ondernemingen en van de deelnemingsverhoudingen*

Working Papers

- 317 *An estimated two-country EA-US model with limited exchange rate pass-through*
- 318 *Using bank loans as collateral in Europe: The role of liquidity and funding purposes*
- 319 *The impact of service and goods offshoring on employment: Firm-level evidence*
- 320 *On the estimation of panel fiscal reaction functions: Heterogeneity or fiscal fatigue?*
- 321 *Economic importance of the Belgian ports: Flemish maritime ports, Liège port complex and the port of Brussels – Report 2015*
- 322 *Foreign banks as shock absorbers in the financial crisis?*
- 323 *The IMF and precautionary lending: An empirical evaluation of the selectivity and effectiveness of the flexible credit line*
- 324 *Economic importance of air transport and airport activities in Belgium – Report 2015*
- 325 *Economic importance of the logistics sector in Belgium*
- 326 *Identifying the provisioning policies of Belgian banks*
- 327 *The impact of the mortgage interest and capital deduction scheme on the Belgian mortgage market*
- 328 *Firm heterogeneity and aggregate business services exports: Micro evidence from Belgium, France, Germany and Spain*
- 329 *The interconnections between services and goods trade at the firm-level*
- 330 *Why do manufacturing firms produce services? Evidence for the servitization paradox in Belgium*

- 331 *Nowcasting real economic activity in the euro area: Assessing the impact of qualitative surveys*
- 332 *Pockets of risk in the Belgian mortgage market: Evidence from the Household Finance and Consumption Survey (HFCS)*
- 333 *The employment consequences of SMEs' credit constraints in the wake of the great recession*

Belgian Prime News

Deze Engelstalige publicatie op kwartaalbasis is het resultaat van een samenwerking tussen de Bank, de Federale Overheidsdienst Financiën (FOD Financiën) en verschillende Primary Dealers (marktmakers in effecten van de federale Schatkist).

Elk nummer bevat een 'Consensus forecast' met betrekking tot het verwachte verloop van de belangrijkste macroeconomische gegevens voor België, alsook een beschrijving van de meest opmerkelijke recente economische ontwikkelingen. Voorts wordt telkens een overzicht gegeven van de situatie op de markt van het overheidspapier. In de rubriek 'Treasury highlights' worden de beslissingen van de Thesaurie in verband met het beheer van de overheidsschuld toegelicht.

- 74 *Special topic: Belgian labour market and wage formation reforms to be implemented at the beginning of 2017*
- 75 *Special topic: Belgian economy on sounder foundations: major progress achieved should be further consolidated*
- 76 *Special topic: Public debt ratio back on a declining path; further consolidation efforts will firm up this trend*
- 77 *Special topic: Narrowing inflation gap between Belgium and the euro area*

Statistische publicaties

De Bank stelt talrijke macro-economische statistieken ter beschikking van het publiek via haar website en haar statistische gegevensbank NBB.Stat (<https://stat.nbb.be/>).

Voor de actualisering van specifieke tabellen kunnen abonnementen worden genomen via NBB.Stat.

De publicaties en de perscommuniqués zijn ook beschikbaar op de website van de Bank:

ALGEMENE STATISTIEK:

- *Statistisch Tijdschrift, Economische indicatoren voor België, Consumentenenquête, Halfjaarlijkse investeringsenquête, Conjunctuuronderzoekingen*

BUITENLANDSTATISTIEKEN:

- *Buitenlandse goederen- en dienstenhandel (maandelijks en per kwartaal), Regionale verdeling van de Belgische in- en uitvoer van goederen en diensten (jaarlijks)*
- *Internationale investeringspositie, buitenlandse directe investeringen, betalingsbalans*

FINANCIËLE STATISTIEKEN:

- *Financiële jaar- en kwartaalrekeningen van België*
- *Observatorium voor krediet aan niet-financiële vennootschappen, Monetary financial institutions' interest rates, Bank Lending Survey, Driemaandelijke enquêtes naar de kredietvoorwaarden: indicator inzake de perceptie van de kredietbelemmering*

NATIONALE REKENINGEN :

- *Kwartaalsectorrekeningen, Kwartaalrekeningen, Eerste raming van de jaarlijkse rekeningen, Rekeningen van de overheid, Arbeidsmarkt, Gedetailleerde rekeningen en tabellen, Aanbod- en gebruikstabellen, Regionale rekeningen met inbegrip van de sectorrekeningen, Satellietrekening van de instellingen zonder winstoogmerk*

MICRO-ECONOMISCHE GEGEVENS :

- *Centrale voor kredieten aan particulieren*

- *Jaarlijks statistisch verslag*
- *Maandelijkse kerncijfers met betrekking tot de consumentenkredieten en de hypothecaire kredieten*

- *Centrale voor kredieten aan ondernemingen*

- Publicatie van de statistieken van de toegestane en opgenomen kredieten via het Observatorium voor krediet aan niet-financiële vennootschappen*
- *Maandelijkse flash*
- *Driemaandelijkse bijwerking*

- *Balanscentrale*

De Balanscentrale stelt de verzamelde jaarrekeningen, een financiële analyse in het kader van het ondernemingsdossier, en sectorale statistieken ter beschikking van het publiek, in formaten die zijn aangepast aan de behoeften van de verschillende groepen gebruikers.

- *Micro-economische analyses*

De dienst Micro-economische analyse publiceert zijn studies over de financiële resultaten van de ondernemingen en de sociale balans jaarlijks in het Economisch Tijdschrift. De havenstudies komen eveneens jaarlijks aan bod maar dan als Working paper van de Bank. Geregeld verschijnen ook andere bedrijfstakanalyses in diezelfde publicatiereeks.

Andere publicaties

- *Verslag 2016. Economische en financiële ontwikkeling*
- *Ondernemingsverslag 2016. Activiteiten, bestuur en jaarrekening*
- *Financial Stability Report 2017*
- *Financial Market Infrastructures and Payment Services Report 2017*
- *Augustus 2017. Macro-economische en budgettaire impact van het door het kabinet van de minister van Financiën gereviseerde taxshiftscenario en vergelijking met de oefening van november 2015*
- *Oktober 2017. Report on Asset management and Shadow banking*
- *Oktober 2017. Jaarlijks evaluatieverslag over het vangnetmechanisme van de detailhandelsprijzen voor gas en elektriciteit met betrekking tot het jaar 2017*
- *Oktober 2017. Publieke investeringen – analyse en aanbevelingen – rapport (op verzoek van het Kabinet van de Minister van Financiën en Fiscale Fraudebestrijding)*
- *December 2017. Budgettaire en macro-economische aspecten van de hervorming van de vennootschapsbelasting in België*

1.5 Contact

ONDERNEMINGSNUMMER

RPR Brussel – BE 0203.201.340

ADRESSEN

Hoofdzetel:	Ingang dienstverlening aan het publiek de Berlaimontlaan 3, 1000 Brussel
	Ingang bezoekers en algemeen postadres de Berlaimontlaan 14, 1000 Brussel
Bijgebouw hoofdzetel:	Ingang bezoekers Sinter-Goedeleplein 19, 1000 Brussel
Museum:	Warmoesberg 57, 1000 Brussel
Auditorium:	Warmoesberg 61, 1000 Brussel
Vestiging Kortrijk*:	President Kennedypark 43, 8500 Kortrijk
Vestiging Luik*:	Place St-Paul 12-14-16, 4000 Liège

INLICHTINGEN

Website:	www.nbb.be
Vragen om inlichtingen:	info@nbb.be , Tel. +32 2 221 21 11
Sollicitaties:	https://jobs.nbb.be , hrb@nbb.be
Contactpersoon pers:	Geert Sciot, chef van de dienst Communicatie pressoffice@nbb.be , Tel. +32 2 221 46 28
Contactpersoon voor de financiële dienst van de aandelen van de Bank:	Marc Lejoly, chef van de dienst Betalingen en effecten securities@nbb.be , Tel. +32 2 221 52 30

DIENSTVERLENING AAN HET PUBLIEK

Bankbiljetten en muntstukken,
Centrale voor kredieten aan particulieren: Van maandag tot vrijdag van 9u00 tot 15u30.
Hoofdzetel, Vestiging Kortrijk*, Vestiging Luik*.

Museum: Van maandag tot vrijdag van 9u00 tot 17u00.

* Sluiting in de loop van 2018

Organogram op 1 maart 2018

(*) is tevens lid van de Raad van Bestuur van de Europese Centrale Bank.
 (**) is tevens lid van de Raad van Toezicht van de Europese Centrale Bank.
 (***) is tevens secretaris van de Bank.
 (****) is tevens schatbewaarder van de Bank.

2. Jaarrekening en verslagen betreffende het boekjaar

2.1 Jaarverslag

2.1.1 Ontwikkeling van de resultaten en positie van de Bank

2.1.1.1 BALANS

Het balanstotaal steeg met 32 %, hetzij € 41,5 miljard, tot € 172,7 miljard.

De liquiditeit in euro van de kredietinstellingen is opnieuw verbeterd dankzij effectenaankopen in het kader van het monetair beleid (€ +37,8 miljard) en kredietverlening (€ +10,1 miljard).

Net zoals vorig jaar, bracht dit een liquiditeitoverschot met zich, zowel op de rekeningen-courant als op de depositofaciliteit (€ +14,3 miljard). Het nettobedrag van de uitgaande betalingen via het TARGET2-betalingsstelsel, is eveneens toegenomen (€ +17,5 miljard).

Aangezien het groeitempo van de door de Bank in omloop gebrachte bankbiljetten (gemiddeld op jaarbasis + 14 %) uitkwam boven dat van het Eurosysteem (gemiddeld op jaarbasis + 4,3 %), verminderden de schuldvorderingen uit hoofde van de toedeling van eurobankbiljetten binnen het Eurosysteem.

De tabel hiernaast biedt een overzicht van de effectenportefeuilles die een belangrijk onderdeel uitmaken van de actiefzijde van de balans.

Op balansdatum worden de twee *MTM*-portefeuilles gewaardeerd tegen marktprijs. De *HTM*-portefeuille, de

OVERZICHT VAN DE PORTEFEUILLES VASTRENTENDE WAARDEPAPIEREN TEGEN BOEKWAARDE (in € miljard)

	31-12-2017	31-12-2016
– vastrentende waardepapieren in deviezen (' <i>MTM</i> portefeuille')	8,0	7,2
– vastrentende waardepapieren in euro (' <i>MTM</i> portefeuille')	4,6	5,6
– vastrentende waardepapieren in euro die tot de vervaldag worden aangehouden (' <i>HTM</i> -portefeuille')	6,6	8,6
– vastrentende waardepapieren in euro in de statutaire portefeuille	5,4	5,1
Totaal portefeuilles in eigen beheer van de Bank	24,6	26,5
– voor doeleinden van monetair beleid aangehouden waardepapieren	96,9	59,1
Totaal portefeuilles	121,5	85,6

statutaire portefeuille en de monetairbeleidsp portefeuilles worden gewaardeerd tegen afgeschreven aankooprijzen.

De effectenportefeuilles *MTM* en *HTM*, beheerd voor rekening van de Bank, verminderden met € 2,2 miljard doordat een deel van de op vervaldag gekomen effecten niet werd herbelegd.

De omvang van de statutaire portefeuille wordt bepaald door de som van kapitaal, reserves en afschrijvingsrekeningen. Ingevolge de winstverdeling voor het boekjaar 2016, konden aldus extra vastrentende waardepapieren in de statutaire portefeuille worden ondergebracht.

Voor de monetairbeleidsp portefeuilles waarvan de aankoopprogramma's (*Covered Bonds Purchase Programmes I en II* en *Securities Markets Programme*) ten einde liepen, werden de vervallen waardepapieren terugbetaald (€ -0,5 miljard). De aankopen van effecten in de programma's CBPP3, PSPP en CSPP werden voortgezet. Vanaf 1 april 2017 werden de volumes van de aankopen van activa teruggebracht van € 80 tot € 60 miljard per maand op niveau van het Eurosysteem.

Voor de Bank verhoogden de portefeuilles CBPP3, PSPP en CSPP respectievelijk met € 0,8 miljard, € 20,3 miljard en € 17,3 miljard.

De Bank heeft waardepapieren aangekocht voor rekening van het Eurosysteem in een verhouding die groter is dan haar verdeelsleutel in het kapitaal van de ECB.

Hierna volgt de geografische uitsplitsing van de vastrentende waardepapieren van de portefeuilles in eigen beheer.

(in € miljoen)

	Boekwaarde	Marktwaarde	Herwaarderingsrekeningen
België	5 928,1	6 523,5	2,4
Verenigde Staten	5 352,6	5 352,6	13,9
Duitsland	3 129,4	3 187,0	30,6
Spanje	1 057,1	1 133,6	0,3
Frankrijk	2 172,2	2 302,4	5,6
Oostenrijk	1 030,2	1 105,6	1,4
Ierland	460,0	486,5	-
Italië	447,4	472,7	12,7
Japan	1 056,8	1 056,8	-
Internationale instellingen	572,3	617,2	2,7
Nederland	704,8	741,8	0,8
Portugal	219,3	241,5	3,4
Griekenland	184,8	191,4	7,4
Zwitserland	837,6	837,6	8,5
Overige	1 420,0	1 445,9	4,7
Totaal	24 572,6	25 696,1	94,4

Bij een volledige verkoop van al haar portefeuilles in eigen beheer op balansdatum, zou de Bank: (i) de meerwaarden hebben gerealiseerd die ze nu (als niet-gerealiseerde meerwaarden) in de herwaarderingsrekeningen heeft geboekt (€ 94,4 miljoen) op het passief van de balans, alsook (ii) het positieve verschil tussen markt- en boekwaarde

(€ 1 123,5 miljoen). Aldus zou per saldo een extra winst van zowat € 1 217,9 miljoen in het resultaat zijn opgenomen.

In 2017 hebben de *impairment tests* niet geleid tot het ten laste nemen van waardeverminderingen op de portefeuilles in eigen beheer van de Bank.

Teneinde de gedeelde risico's te bepalen, dient eveneens rekening te worden gehouden met het aandeel van de Bank in de monetairbeleidsp portefeuilles en de krediettransacties van de centrale banken van het Eurosysteem, ten belope van € 49,4 miljard. Bovendien moet rekening worden gehouden met de waardepapieren waarvan de niet-gedeelde risico's vermeld zijn in rubriek 7 van de balans, en dit voor een bedrag van € 57,4 miljard.

MONETAIRBELEIDSTRANSACTIONEN WAARVOOR EEN RISICODELING VAN TOEPASSING IS

(in € miljard)

	Balansen NCB's	Verdeelsleutel NBB: 3,52 %	Balans NBB
Kredietverlening aan kredietinstellingen van het eurogebied i.v.m. monetairbeleidstransacties, luidende in euro	764,3	26,9	24,4
Basisherfinancieringstransacties	3,4	0,1	-
Langerlopende herfinancieringstransacties	760,6	26,8	24,4
Marginale beleningsfaciliteit	0,3	-	-
Voor doeleinden van monetair beleid aangehouden waardepapieren	639,0	22,5	39,5
SMP	82,5	2,9	3,1
CBPP3	221,0	7,8	7,7
ABSPP	-	-	-
PSPP- <i>Supranational securities</i>	203,9	7,2	-
CSPP	131,6	4,6	28,7
Totaal	1 403,3	49,4	63,9

Teneinde het wisselkoersrisico op haar activa in dollar en in SDR te verkleinen, heeft de Bank opnieuw termijntransacties gesloten. De nettopositie in dollar en in SDR bleef aldus in 2017 nagenoeg ongewijzigd op respectievelijk USD 2,2 miljard (€ 1,8 miljard) en SDR 21,4 miljoen (€ 25,4 miljoen). De Bank kocht daarentegen Chinese yuans en Koreaanse won; de nettopositie beliep respectievelijk CNY 1,5 miljard (€ 186 miljoen) en KRW 120,1 miljard (€ 94 miljoen). Aan het einde van het boekjaar waren in de herwaarderingsrekeningen op het passief van de balans positieve wisselkoersverschillen geboekt voor € 211,6 miljoen.

Overeenkomst inzake netto financiële activa (*Agreement on Net Financial Assets – ANFA*)

De netto financiële activa van de Bank bedroegen eind 2017 € 10 miljard.

De overeenkomst inzake netto financiële activa, gesloten tussen de nationale centrale banken (NCB's) van het eurogebied en de Europese Centrale Bank (ECB), heeft tot doel een globale limiet vast te leggen voor het totaal van de aangehouden financiële activa met betrekking tot de nationale taken die geen verband houden met monetair beleid.

De beperking van het bedrag dat de NCB's kunnen aanhouden is noodzakelijk om ervoor te zorgen dat de Raad van Bestuur van de ECB de volledige controle heeft over de omvang van de balans van het Eurosysteem, om aldus de effectieve tenuitvoerlegging van het monetair beleid mogelijk te maken.

De netto financiële activa zijn gelijk aan het verschil tussen de activa die niet direct verband houden met monetair beleid en de verplichtingen die eveneens geen direct verband houden met monetair beleid.

2.1.1.2 RESULTAAT

De Bank realiseerde in 2017 een vergelijkbare nettowinst als in het voorgaande boekjaar, hetzij € 633 miljoen.

De nettorentebaten zijn fors gestegen (€ +290 miljoen), gedeeltelijk gecompenseerd door de stijging van de bijdrage van de Bank aan het monetair inkomen (€ –208 miljoen) en de daling van de nettobaten uit financiële transacties (€ –32 miljoen).

De vennootschapsbelasting steeg met € 39 miljoen.

De nettorentebaten zijn fors gestegen, voornamelijk onder invloed van:

- de toename van het volume van de monetairbeleidprogramma's voor aankoop van effecten (APP) (€ +273 miljoen);
- de stijging van de volumes en de intresten (€ +199 miljoen) op de rekeningen-courant en op de depositofaciliteit (negatieve rente).

Dat effect werd deels gecompenseerd door:

- de daling van de volumes op de eigen portefeuilles in euro (€ –67 miljoen);
- de vermindering van het volume van de monetairbeleidsp portefeuilles waarvan de aankoopprogramma's ten einde liepen (€ –39 miljoen);
- de verstrekking van kredieten met een negatieve rente aan de kredietinstellingen (€ –64 miljoen).

De stijging van de rente in euro en in dollar heeft geleid tot een vermindering van de niet-gerealiseerde meerwaarden op effecten. De gerealiseerde kapitaalwinsten in euro zijn met € 10 miljoen afgenomen. Dankzij de tijdelijke daling van de rentetarieven tijdens de eerste jaarhelft, kon de Bank daarentegen grotere kapitaalwinsten op effecten in dollar boeken (€ +17 miljoen).

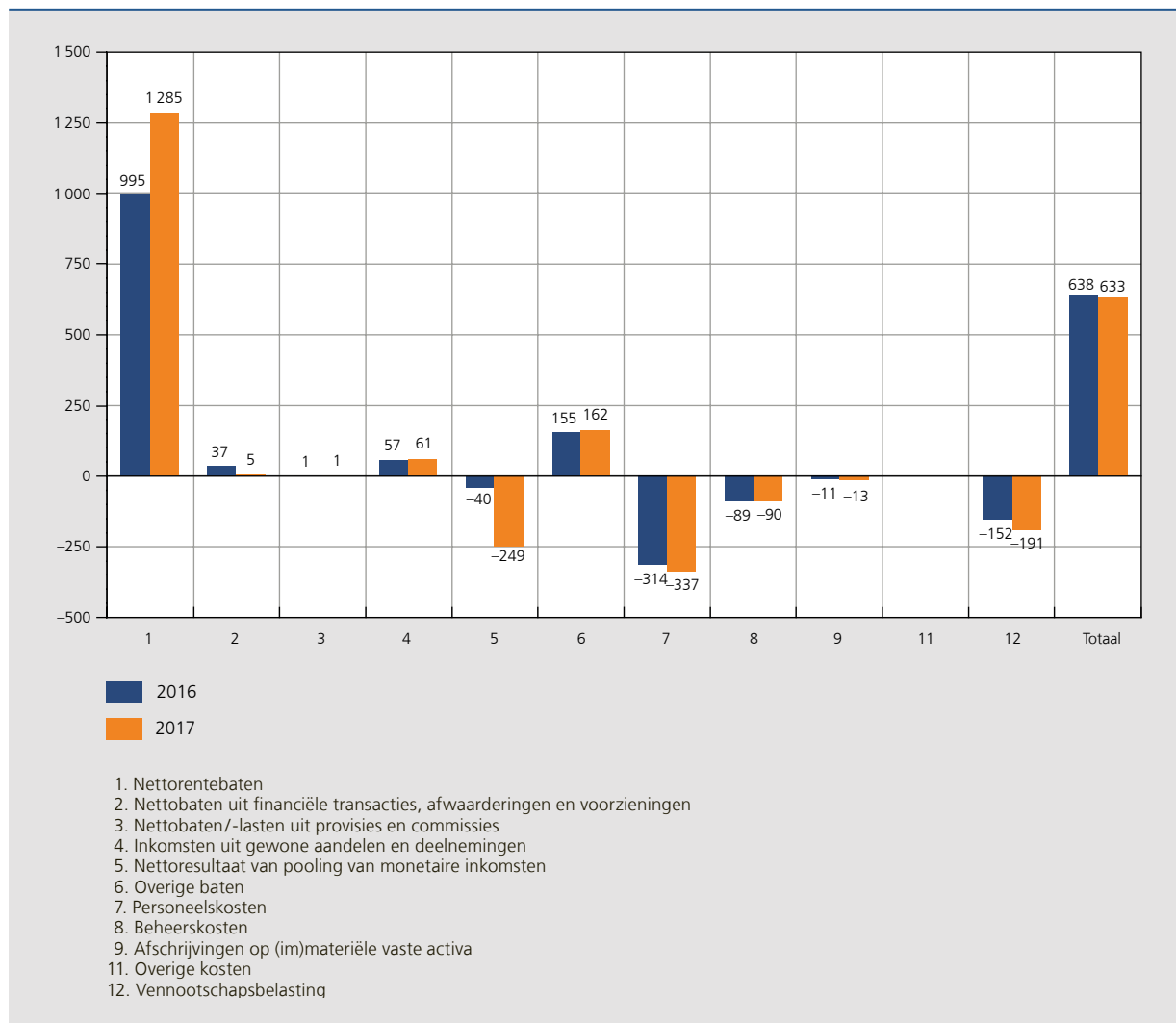
Als gevolg van de appreciatie van de euro, heeft de Bank minder grote meerwaarden op de dollar gerealiseerd (€ –16 miljoen), alsook latente verliezen op de yuan en won (€ –20 miljoen).

De bijdrage van de Bank in de verdeling van het monetair inkomen is groter dan in het vorige boekjaar (€ –208 miljoen), voornamelijk als gevolg van haar specifieke rol in het CSPP.

De vennootschapsbelasting neemt toe (€ +39 miljoen), als gevolg van de vermindering van de aftrek voor risicokapitaal en de stijging van de belastbare sociale verplichtingen.

ALGEMENE STRUCTUUR VAN HET RESULTAAT

(in € miljoen)

Bron: NBB.

2.1.1.3 WINSTVERDELING

Een raming van de becijferbare risico's is het uitgangspunt voor de bepaling van het minimumbedrag van de reserves van de Bank. Alle financiële risico's van de Bank worden berekend volgens de *value at risk/expected shortfall*-methodologie, waarvoor de Bank zeer voorzichtige parameters hanteert op het gebied van probabiliteit en tijdshorizon.

De raming van de benedengrens van de risico's per einde 2017 geeft een bedrag in de orde van grootte van € 5,4 miljard.

Dit bedrag omvat de financiële risico's op:

- de eigen effectenportefeuilles van de Bank in euro en in deviezen;

- de voor doeleinden van monetair beleid aangehouden effectenportefeuilles op de balans van de Bank, waarvoor ze alleen de risico's draagt;
- de krediettransacties en voor doeleinden van monetair beleid aangehouden effectenportefeuilles op de balans van alle NCB's van het Eurosysteem, waarvan het risico over deze NCB's wordt verdeeld (zie toelichtingen 5 en 7 van de toelichting bij de jaarrekeningen).

Het *Expanded Asset Purchase Programme* veroorzaakt een toename van de risico's die de resultaten van de Bank onder druk zou kunnen zetten. Bijgevolg houdt de Bank vast aan haar beleid om 50 % van de winst van het boekjaar te reserveren zolang de periode van onconventionele monetaire maatregelen aanhoudt.

Zodoende wordt een bedrag van € 316,3 miljoen toegevoegd aan de beschikbare reserve. Ingevolge de winstverdeling bedragen de buffers van de Bank € 5,8 miljard. Overigens is het resultaat van het boekjaar de eerste buffer voor het opvangen van mogelijke verliezen.

Het dividendbeleid blijft ongewijzigd. Dit resulteert in een brutodividend van € 127,63 per aandeel, hetzij een vermindering met 9,3 % ten opzichte van het boekjaar 2016.

Krachtens de organieke wet van de Bank wordt het saldo van de winst toegewezen aan de Staat. Voor 2017 bedraagt het € 265,3 miljoen.

2.1.2 Risicobeheer

Inzake risicobeheer hanteert de Bank de methode van de 'drie verdedigingslijnen'.

De departementen en de autonome diensten dragen de **eerstelijnsverantwoordelijkheid** voor de efficiënte werking van het interne controlesysteem. Dit houdt in dat ze:

- de risico's van hun entiteiten identificeren, evalueren, controleren en beperken;
- adequate mechanismen instellen voor interne controle en risicobeheer, met het oog op de beheersing van de risico's voor hun entiteiten, binnen de door het Directiecomité vastgelegde risicotolerantiegrenzen;
- erop toezien dat de doelstellingen, de beleidslijnen en de interne controle in hun entiteiten in acht worden genomen.

De **tweedelijnsverantwoordelijkheid** voor de efficiënte werking van het interne controlesysteem berust, wat de financiële risico's betreft (zie 2.1.2.1), bij directeur-schatbewaarder Jean Hilgers. Wat de niet-financiële risico's betreft (zie 2.1.2.2), ligt de tweedelijnsverantwoordelijkheid bij directeur Vincent Magnée.

De dienst Interne audit draagt de **derdelijnsverantwoordelijkheid** voor de efficiënte werking van het interne controlesysteem. Hij is ermee belast het Directiecomité, met inachtneming van de hoogste graad van organisatorische onafhankelijkheid en objectiviteit, bijkomende zekerheid te verstrekken over de doelmatigheid van de *governance*, het risicobeheer en de interne controle van de Bank, ook wat betreft de verwezenlijking van de doelstellingen inzake beheer en controle van de risico's door de eerste en de tweede verdedigingslijn.

Het beheer van de financiële en niet-financiële risico's tijdens het verslagjaar wordt hieronder nader toegelicht.

2.1.2.1 BEHEER VAN DE FINANCIËLE RISICO'S

2.1.2.1.1 Beheer van de goud- en deviezenreserves, van de effectenportefeuilles in euro en van de monetairbeleidstransacties

Het beheer van de goud- en deviezenreserves en van de effectenportefeuilles in euro stelt de Bank, net als elke financiële instelling, bloot aan financiële risico's, zoals markt- en kredietrisico's, alsook aan operationele risico's.

De Bank bepaalt een risiconiveau dat ze passend acht volgens de omvang van haar risicooversie, die onder andere afhangt van de aan het vervullen van haar opdrachten gerelateerde verplichtingen, alsook van haar vermogen om zelfs uitzonderlijke verliezen te lijden. Dat risiconiveau wordt op geregelde tijdstippen opnieuw beoordeeld in het licht van het verloop en de ontwikkeling van haar opdrachten, alsook van de opgetekende of verwachte veranderingen van de marktrisico's. Vervolgens zet ze een beleid op om die risico's te beperken en te beheersen, alsook om ze op een vooraf aangenomen niveau te handhaven. De Bank bepaalt met name de samenstelling inzake valuta's, markten en financiële instrumenten, alsook de strategische *duration* van elke obligatieportefeuille in eigen beheer (en de maximaal toegestane afwijkingen in het kader van het actieve beheer), aan de hand van de *value at risk*-methodologie, waardoor het marktrisico (verliezen die zouden kunnen voortvloeien uit een ongunstige ontwikkeling van de wisselkoersen, de activaprijzen en de rente) kan worden beoordeeld. Ze voert ook stresstests uit om het verloop van haar resultaten op korte of zelfs langere termijn te ramen volgens diverse scenario's die zowel intern in de Bank als door externe instellingen worden opgesteld. De inzake de risicofactoren opgelegde beperkingen en de samenstelling van de portefeuilles weerspiegelen dus het risicopeil dat de Bank aanvaardbaar acht en worden zo nodig aangepast aan de marktontwikkelingen en aan de gevolgen van het vervullen van de taken van de Bank, met name de samenstelling van monetairbeleidsp portefeuilles (*Securities Markets Programme, Covered Bonds Purchase Programmes, Asset-backed Securities Purchase Programme, Public Sector Purchase Programme, Corporate Sector Purchase Programme*).

Om het kredietrisico (inclusief het migratierisico), namelijk het risico op verliezen die kunnen voortvloeien uit wanbetaling (met inbegrip van een herstructurering van de schuld) of uit de verslechtering van de kredietwaardigheid van de tegenpartijen of emittenten, te beperken, geeft de Bank bovendien de voorkeur aan instrumenten met een soeverein risico van hoge kredietkwaliteit of aan instrumenten die door onderpand worden gedekt, en begrenst ze strikt haar andere beleggingen, met name

de bankdeposito's. Ook eist ze van de emittenten van de instrumenten waarin ze belegt en van de tegenpartijen waarmee ze werkt een hoge *rating* en zorgt ze in de mate van het mogelijke voor een diversificatie van haar beleggingen. De programma's voor de aankoop van effecten in het kader van het *Expanded Asset Purchase Programme* hebben een specifieke impact op het kredietrisico als gevolg van de concentratie bij sommige emittenten.

Om het kredietrisico voor elke emittent of tegenpartij te ramen, gaat de Bank onder meer uit van de *ratings* van verscheidene gespecialiseerde bureaus, van 'voorspellingsmethodes' (zoals de *implied ratings*), waarin rekening wordt gehouden met het verloop van sommige markten (*credit default swaps*, beurswaarde, enz.) en financiële ratio's, en eventueel van financiële analyses die gerealiseerd worden met inachtneming van een totale scheiding van de entiteiten van de Bank die belast zijn met het toezicht op de banken. Voor de algemene raming van het kredietrisico wordt de *Creditmetrics*-methodologie gehanteerd met voorzichtige en coherente parameters, waarvan de geschiktheid op gezette tijden wordt bijgesteld.

Teneinde het rendement van haar activa in dollar op lange termijn te verbeteren, belegt de Bank een gering gedeelte ervan in bedrijfsobligaties. Voor dat type obligaties werden specifieke regels uitgewerkt (minimumrating, verregaande diversificatieverplichting, enz.) teneinde het kredietrisico en de eventuele verliezen te beperken.

De portefeuilles waardepapieren in euro bestaan voornamelijk uit in euro luidende overheidseffecten, uitgegeven door de lidstaten van de Europese Unie, en, in mindere mate, uit obligaties gewaarborgd door eerste-rangsvorderingen, van het type *Pfandbriefe* of andere *covered bonds*, waarmee het verwachte rendement kan worden verbeterd. De investeringsverrichtingen met betrekking tot de portefeuilles van de Bank worden uitgevoerd, rekening houdend met de voorrang van de monetairbeleidsprogramma's en met een strikte organisatorische scheiding die erop gericht is om elk risico op belangenconflict te vermijden.

Zowel de marktrisico's als de kredietrisico's van de portefeuilles worden van nabij gevolgd. De Bank beschikt over risicobeheersingsprocedures waarbij limieten en criteria waaraan de effecten moeten voldoen, vóór de aankoop ervan, in het geïntegreerde portefeuillebeheerssysteem worden gecontroleerd, en er is een periodieke interne rapportering van deze risico's.

Ten slotte beperkt de Bank het operationele risico door aan de beleggingstransacties gerelateerde activiteiten te spreiden over drie afzonderlijke diensten: de Front

Office, die belast is met de transacties, de Back Office, die zorgt voor de afwikkeling ervan, en de Middle Office, die belast is met het beheer van de risico's.

Wat de krediettransacties betreft die de Bank verricht tot uitvoering van het monetair beleid van het Eurosysteem, werd in het Eurosysteem een risicobeheersingskader opgezet om een geharmoniseerde tenuitvoerlegging in het gehele eurogebied mogelijk te maken. Zodoende kunnen de beleenbare activa op niet-discriminatoire wijze worden aangewend en zijn de maatregelen ter controle van de risico's in het gehele Eurosysteem gelijk. Het risicobeheersingskader bevat de beleenbaarheidscriteria aan de hand waarvan enerzijds de enkelvoudige lijst met verhandelbare activa kan worden opgesteld en anderzijds de niet-verhandelbare activa (bankleningen) kunnen worden geselecteerd. Dat *framework* omvat tevens de risicobeheersingsprocedures en wordt op gezette tijden herzien, teneinde rekening te houden met de ontwikkelingen en om een hoogwaardige bescherming te waarborgen. Sinds 2012 heeft elke centrale bank de mogelijkheid een additioneel *framework* voor de niet-verhandelbare activa te definiëren dat beleenbaarheidscriteria en specifieke risicomaatregelen bevat. Die additionele *frameworks* worden door het Eurosysteem goedgekeurd. De Bank heeft geen soortgelijk *framework* ingevoerd, aangezien voldoende beleenbare activa voorhanden zijn.

2.1.2.1.2 Rentevoetrisico's en risico's verbonden aan het volume van de rentegevende activa

Wat de inkomsten van de Bank betreft, zijn die welke voortvloeien uit de emissie van bankbiljetten veruit de belangrijkste. Voor de centrale banken zijn bankbiljetten passiva waarover geen rente wordt vergoed. Als tegenpost houden ze rentegevende of productieve activa aan. De inkomsten uit die activa worden 'seigneurie-inkomsten' genoemd. Zij worden samengevoegd op het niveau van het Eurosysteem en herverdeeld tussen de centrale banken van het Eurosysteem op basis van hun respectieve aandeel in de emissie van de eurobiljetten.

Als gevolg van het APP heeft een groter wordend gedeelte van de actiefzijde van de Bank geen bankbiljetten meer als tegenpost, maar wel andere passiva die vergoed worden tegen een vooraf bepaalde kortetermijnrente. Deze evolutie brengt een verhoging van het rentevoetrisico op langere termijn met zich mee.

Als tegenprestatie voor het aan de Bank verleende emissieprivilege, heeft de Staat recht op het saldo van de winst van de Bank, na winstreservering en dividenduitkering. Aldus worden de gevolgen van de volatiliteit van de inkomsten van de Bank in de eerste plaats gedragen door de Staat.

2.1.2.2 BEHEER VAN DE NIET-FINANCIËLE RISICO'S

Het *operational risk framework* van de Bank voorziet dat alle diensten voor hun operationele risico's een risicoanalyse en rest-risicoanalyse uitvoeren. In 2017 werd het tweedelijnstoezicht voor de operationele risico's verder uitgebouwd en versterkt, door de aanstelling van een nieuwe departementschef en de uitbreiding van de ploeg met twee medewerkers voor de inperking van de stijgende cyberrisico's en het implementeren van GDPR (Algemene Verordening Gegevensbescherming). Bij deze gelegenheid werd ook de bestaande risicobeheersmethodologie kritisch tegen het licht gehouden. Diverse hieruit voortvloeiende aanpassingen zullen gradueel ingang vinden op het terrein vanaf 2018.

Op het gebied van *business continuity* heeft de Bank een zekere maturiteit bereikt. Ieder jaar worden de *business impact analyses* en de *business continuity* plannen van de kritieke taken bijgewerkt. Vervolgens worden deze plannen volgens een uitgestippelde jaarplanning uitgetest en bijgewerkt waar nodig. Het crisisbeheer van de Bank maakt deel uit van het *business continuity management* van de Bank en wordt ook geregeld getest.

Op vlak van *informatiebeveiliging* werd een duidelijke verdeling van de rollen en verantwoordelijkheden vastgelegd tussen de eerste en tweede lijn. Om voor alle medewerkers transparantie te bieden over de regels waaraan moet worden voldaan op het vlak van beveiliging van informatiesystemen, werd een register gecreëerd waarin alle relevante en goedgekeurde ESCB en NBB *policies* ter beschikking staan. Met het oog op het verder actualiseren van deze *policies* en om in te spelen op nieuwe evoluties werden transversale werkgroepen opgestart. Een reglement betreffende het gebruik van de individuele bestandenopslagruimte werd goedgekeurd. Omdat, naast een duidelijke *governance*, ook *awareness* van gebruikers bijdraagt tot een betere informatiebeveiliging werd een *awareness* programma via *e-learning* opgestart voor alle personeelsleden. Het programma strekt zich uit over een periode van vier jaar en de inhoud wordt geregeld aangevuld. Tot slot werd een project opgestart om de informatiebeveiliging structureel te verhogen om zo te kunnen ageren op nieuwe cyberrisico's.

In het kader van het tweedelijnstoezicht op de **bankbiljettenactiviteit** werden regelmatig conformiteitscontroles uitgevoerd in de Hoofdkas, de vestigingen en de Drukkerij om mogelijke risico's te identificeren en te voorkomen. Het betreft kasinspecties, de behandeling van kasverschillen en klachten van financiële instellingen, interne controleactiviteiten bij beschadigde

biljetten, bij niet integer verpakte waarden en bij *off-line* vernietigingen van waarden, acceptatietesten van de BPS-machines, controles bij de leveranciers van de Drukkerij en de bestrijding van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme. Er werd ook gestart met de modernisering van het systeem van de waardencamera's.

Inzake *legal compliance* werden 73 vragen over interpretatie, 25 aanvragen tot toestemming voor een financiële transactie en 437 verklaringen inzake voordelen van personeels- en directieleden behandeld, in verband met de toepassing van de deontologische code. Er werd voorrang gegeven aan de tenuitvoerlegging van de Europese verordening over de bescherming van persoonsgegevens. Voorts werd het interne reglement betreffende het gebruik van e-mail en internet herzien. Er werden 22 informatiesessies voor het personeel georganiseerd met betrekking tot deontologie, informatieverwerking, het gebruik van e-mail en internet alsook dienaangaande 4 informatiesessies over de bescherming van persoonsgegevens. Tot slot vonden acht informatiesessies plaats in het kader van de strijd tegen witwassen van geld en de financiering van terrorisme. Met het departement Chartale geldcirculatie en vestigingen werd een risicoanalyse gemaakt voor de activiteit omwisseling van bankbiljetten en muntstukken.

2.1.3 Gebeurtenissen na balansdatum

Na de balansdatum hebben zich geen gebeurtenissen voorgedaan die een significante invloed hadden op de financiële situatie en de resultaten van de Bank op 31 december 2017.

2.1.4 Omstandigheden die de ontwikkeling van de Bank aanmerkelijk kunnen beïnvloeden

De aankoop van effecten in het kader van het *Expanded Asset Purchase Programme*, dat in maart 2015 van start ging, brengt een zeer belangrijke uitbreiding van de balans van de Bank met zich mee. De gevolgen van dat programma zouden de resultaten van de Bank onder druk kunnen zetten.

2.1.5 Onderzoek en ontwikkeling

De werkzaamheden op het gebied van onderzoek en ontwikkeling waren vooral toegespitst op de dienstverlening in het Eurosysteem, die met name verband houdt

met de bankbiljettencirculatie. Meer bepaald verleenden de Bank en haar drukkerij een belangrijke ondersteuning bij de ontwikkeling en het drukken van het nieuwe biljet van vijftig euro.

2.1.6 Belangenconflicten

Geen enkel lid van het Directiecomité had tijdens het verslagjaar een rechtstreeks dan wel onrechtstreeks belang van vermogensrechtelijke aard, dat strijdig is met een beslissing of een transactie die ressorteert onder het Directiecomité.

2.1.7 Financiële instrumenten

In het kader van haar portefeuillebeheer, gebruikt de Bank financiële instrumenten zoals (*reverse*) *repurchase agreements*, *deviezenswaps*, *renteswaps* en *futures*. De informatie ter zake wordt verstrekt in de jaarrekening, in het bijzonder in de 'Boekhoudkundige principes en waarderingsregels' (I.3 en I.7) en in de toelichtingen (2, 3, 6, 9, 12, 15, 16, 24, 37 en 38).

Zie punt 2.1.2.1 voor een beschrijving van het beleid van de Bank inzake de beheersing van de financiële risico's.

2.1.8 Deskundigheid en onafhankelijkheid van het Auditcomité

Het College van censoren is het Auditcomité van de Bank.

Conform artikel 36 van de statuten, worden de censoren gekozen onder de op het stuk van controle speciaal bevoegde vooraanstaande personen. Ze zijn deskundig op het gebied van boekhouding en audit, gelet op hun economische of financiële opleiding en/of de op die gebieden verworven relevante beroepservaring. De meerderheid van de leden van het College van censoren beantwoordt aan de onafhankelijkheidscriteria vervat in artikel 526ter van het Wetboek van vennootschappen.

2.1.9 Verklaring inzake deugdelijk bestuur

2.1.9.1 DE BELGISCHE CORPORATE GOVERNANCE CODE EN HET CORPORATE GOVERNANCE CHARTER

Voor beursgenoteerde ondernemingen in België is de Belgische *corporate governance code* 2009 (hierna 'de Code') de referentietekst inzake deugdelijk bestuur. De Code, die kan worden geraadpleegd via de website

www.corporategovernancecommittee.be, heeft een aanbevelend karakter en formuleert principes, bepalingen en richtlijnen inzake deugdelijk bestuur die complementair zijn aan de wetgeving en niet in afwijking daarvan mogen worden geïnterpreteerd.

De Bank, die de vorm heeft van een beursgenoteerde naamloze vennootschap, is de centrale bank van het land en maakt integraal deel uit van het Eurosysteem, dat als voornaamste opdracht heeft prijsstabiliteit te handhaven. Daarnaast is ze belast met het toezicht op de financiële sector en oefent ze andere opdrachten van algemeen belang uit die haar door of krachtens de wet zijn toevertrouwd. Aldus verschilt de situatie van de Bank fundamenteel van die van een gewone handelsvennootschap, waarvan het hoofddoel bestaat in winstmaximalisatie.

De doorslaggevende rol van de opdrachten van algemeen belang heeft de wetgever ertoe gebracht een bijzonder rechtskader voor de Bank uit te werken. De bepalingen betreffende de naamloze vennootschappen gelden slechts aanvullend, dat wil zeggen voor de aangelegenheden die niet worden geregeld door het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, het aan dat Verdrag gehechte Protocol betreffende de statuten van het ESCB en van de ECB, de organieke wet en de statuten van de Bank, en voor zover de bepalingen betreffende de naamloze vennootschappen niet strijdig zijn met die hogere normen. Bovendien is de Bank, als lid van het Eurosysteem, onderworpen aan bijzondere boekhoudkundige regels. Ze heeft tevens een uitzonderingsstatuut inzake informatieverplichtingen: de regelgeving betreffende de opmaak en de verspreiding van periodieke informatie is op haar niet van toepassing.

Haar opdrachten van algemeen belang, die eigen zijn aan haar rol als centrale bank, rechtvaardigen tevens de bijzondere bestuursstructuur van de Bank, zoals vastgelegd in de organieke wet en de statuten. De specifieke bepalingen met betrekking tot de wijze waarop de leden van haar organen worden benoemd, de bijzondere samenstelling en rol van de Regentenraad, de beperkte bevoegdheden van de algemene vergadering van aandeelhouders en de specifieke bepalingen inzake de uitoefening van de controle, beogen alle te waarborgen dat de Bank de haar toegewezen opdrachten van algemeen belang kan uitvoeren met respect voor de door het Verdrag opgelegde onafhankelijkheidseisen.

Dit verklaart dat een aantal bepalingen van de Code, die uitgaat van het bestuursmodel van de gemeenschappelijke vennootschap met een monistische raad van bestuur die verantwoording aflegt aan de algemene vergadering van aandeelhouders en waarvan de leden *ad nutum* herroepbaar zijn, niet toepasselijk zijn op de Bank.

De Bank is evenwel van oordeel dat de bestuursstructuur waaraan ze enerzijds door haar organieke wet en haar statuten en anderzijds door de Europese regelgeving is onderworpen, even veeleisend, zo niet op verschillende punten, zoals inzake het toezicht, nog veeleisender is dan de Code.

Teneinde het publiek een ruime informatie te verstrekken omtrent de door de Bank toegepaste *corporate governance*-regels heeft ze een *corporate governance charter* opgesteld waarin nadere toelichting wordt verschaft bij haar organisatie, bestuur en controle. Het *corporate governance charter* kan worden geraadpleegd op de website van de Bank.

2.1.9.2 INTERNE CONTROLE- EN RISICOBEBEERSINGSSYSTEMEN IN VERBAND MET HET PROCES VAN FINANCIËLE VERSLAGGEVING

De financiële en niet-financiële risico's die verbonden zijn aan de activiteiten van de Bank en het beheer ervan, alsook de organisatie van het risicobeheer volgens het standaard drielagenmodel, worden beschreven in punt 2.1.2 van dit verslag.

Het College van censoren, in zijn hoedanigheid van Auditcomité, monitort het financiële verslaggevingsproces en verzekert zich ervan dat de voornaamste risico's, met inbegrip van de risico's die verband houden met de naleving van bestaande wetgeving en reglementering, behoorlijk worden geïdentificeerd, beheerd en ter kennis gebracht van het Auditcomité en van het Directiecomité. Het kijkt tevens de verklaringen na inzake interne controle en risicobeheer die in het jaarverslag worden opgenomen.

Het Auditcomité bespreekt significante kwesties inzake de financiële verslaggeving met het Directiecomité en met de bedrijfsrevisor. Het Directiecomité licht het Auditcomité in over de methodes die worden gebruikt voor het boeken van significante en ongebruikelijke transacties waarvan de boekhoudkundige verwerking vatbaar kan zijn voor diverse benaderingen. Het Auditcomité beoordeelt de relevantie en het consequent karakter van de boekhoudregels die de Regentenraad vaststelt, onderzoekt de voorgestelde wijzigingen van die boekhoudregels en legt hem hierover een advies voor. Het beoordeelt tevens de nauwkeurigheid, de volledigheid en het consequente karakter van de financiële informatie en onderzoekt inzonderheid de jaarrekening, vastgesteld door het Directiecomité, voorafgaand aan de bespreking en goedkeuring in de Regentenraad.

De Regentenraad keurt de jaarrekening en het jaarverslag goed, evenals de boekhoudkundige regels en de regels

met betrekking tot de interne organisatie van de Bank. Hij hoort het Auditcomité alvorens te beslissen over de goedkeuring van de jaarrekening en kan het Auditcomité verzoeken specifieke vragen in dit verband te onderzoeken en hem daarover verslag uit te brengen.

De jaarrekening wordt, overeenkomstig het aan het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie gehechte Protocol betreffende de statuten van het ESCB en van de ECB, gecontroleerd en gecertificeerd door een onafhankelijke bedrijfsrevisor. De bedrijfsrevisor brengt bij het Auditcomité verslag uit over de bij de controle van de jaarrekening aan het licht gekomen belangrijke zaken en met name ernstige tekortkomingen in de interne controle met betrekking tot de financiële verslaggeving. Hij bevestigt jaarlijks schriftelijk aan het Auditcomité zijn onafhankelijkheid van de Bank en voert overleg met het Auditcomité over de bedreigingen voor zijn onafhankelijkheid en de veiligheidsmaatregelen die genomen zijn om deze bedreigingen in te perken.

2.1.9.3 AANDEELHOUDERSCHAP

Het maatschappelijk kapitaal bedraagt € 10 miljoen en is vertegenwoordigd door vierhonderdduizend aandelen. Tweehonderdduizend aandelen, of 50% van de totale stemrechten, zijn in handen van de Belgische Staat. De overige tweehonderdduizend aandelen zijn verdeeld onder het publiek en staan genoteerd op Euronext Brussels. Behoudens de deelneming van de Staat heeft de Bank geen kennis van deelnemingen ten belope van 5% of meer van de stemrechten.

Er zijn geen lopende of geplande programma's tot uitgifte of inkoop van aandelen. Er zijn geen effecten waaraan bijzondere zeggenschapsrechten verbonden zijn. Evenmin bestaan er wettelijke of statutaire beperkingen van de uitoefening van het stemrecht. De aandeelhouders van de Bank dienen er evenwel rekening mee te houden dat de algemene vergadering van aandeelhouders van de Bank slechts over beperkte bevoegdheden beschikt. Ze is namelijk enkel bevoegd voor het kiezen van de regenten (uit een dubbeltal van kandidaten) en censoren, voor de benoeming van de bedrijfsrevisor, voor de kennisgeving van de jaarrekening en het jaarverslag en voor de wijziging van de statuten, op voorstel van de Regentenraad, in de gevallen waarin de Regentenraad hiervoor niet zelf bevoegd is.

De Regentenraad wijzigt de statuten teneinde ze in overeenstemming te brengen met de bepalingen van de organieke wet en de voor België bindende internationale verplichtingen. Andere wijzigingen in de statuten gebeuren op voorstel van de Regentenraad door de

algemene vergadering van aandeelhouders. Deze algemene vergadering moet met dat bijzonder doel worden bijeengeroepen en kan slechts op geldige wijze beraadslagen indien het voorwerp der voorgestelde wijzigingen in de oproepingsbrief vermeld staat en wanneer zij die op de vergadering aanwezig of vertegenwoordigd zijn ten minste de helft van het maatschappelijk kapitaal vertegenwoordigen. Wanneer een eerste vergadering niet het hierboven voorgeschreven deel van het kapitaal vertegenwoordigt, zal een nieuwe vergadering worden bijeengeroepen die geldig zal beraadslagen ongeacht het aanwezig of vertegenwoordigd deel van het kapitaal. De statutenwijziging dient te worden goedgekeurd met drie vierde meerderheid van de stemmen verbonden aan het totaal van de op de algemene vergadering aanwezige of vertegenwoordigde aandelen. De statutenwijziging dient bovendien te worden goedgekeurd bij koninklijk besluit.

Het dividend dat aan de aandeelhouders wordt uitgekeerd, wordt bepaald door de Regentenraad. Voor de concrete modaliteiten wordt verwezen naar het reserveerings- en dividendbeleid van de Bank (zie punt 2.2.7.3). Het dividend is betaalbaar de vierde bankwerkdag na de algemene vergadering.

2.1.9.4 SAMENSTELLING EN WERKING VAN DE BESTUURSORGANEN EN ANDERE ACTOREN

GOUVERNEUR

De gouverneur wordt door de Koning benoemd, voor een hernieuwbare termijn van vijf jaar. Hij kan slechts door de Koning van zijn ambt ontheven worden indien hij niet meer aan de eisen voor de uitoefening van zijn ambt voldoet of op ernstige wijze is tekortgeschoten. Tegen die beslissing kan een beroep worden ingesteld voor het Hof van Justitie van de Europese Unie.

De heer Jan Smets oefent het mandaat van gouverneur uit sinds 11 maart 2015. Bij koninklijk besluit van 21 juli 2017 is toelating verleend aan gouverneur Jan Smets om zijn mandaat uit te oefenen boven de leeftijd van 67 jaar, tot 1 januari 2019. Bij koninklijk besluit van 2 juli 2017 wordt vicegouverneur Pierre Wunsch benoemd tot gouverneur met ingang van 2 januari 2019.

DIRECTIECOMITÉ

De directeurs worden door de Koning benoemd op voordracht van de Regentenraad voor een hernieuwbare termijn van zes jaar. Ze kunnen slechts door de Koning van hun ambt worden ontheven indien zij niet meer aan de eisen voor de uitoefening van hun ambt voldoen of op ernstige wijze zijn tekortgeschoten.

Bij koninklijk besluit van 5 maart 2017 werden de mandaten van directeurs Marcia De Wachter en Jean Hilgers hernieuwd met ingang van 1 maart 2017 en werd het mandaat van vicegouverneur Pierre Wunsch hernieuwd met ingang van 1 juni 2017.

Op 17 mei 2017 eindigde het mandaat van directeur van de heer Mathias Dewatripont,

SAMENSTELLING VAN HET DIRECTIECOMITÉ OP 31 DECEMBER 2017:

Lid	Functie
Jan Smets	gouverneur
Pierre Wunsch	vicegouverneur
Marcia De Wachter	directeur
Jean Hilgers	directeur
Vincent Magnée	directeur
Tom Dechaene	directeur
Tim Hermans	directeur

Het curriculum vitae van de directeurs is beschikbaar op de website van de Bank.

Het Directiecomité vergaderde 45 keer in 2017 inzake centrale bank materies, 48 keer inzake prudentieel toezicht en 12 keer inzake macroprudentieel beleid.

SCHATBEWAARDER

De functie van schatbewaarder wordt uitgeoefend door directeur Jean Hilgers.

SECRETARIS

De functie van secretaris wordt uitgeoefend door directeur Tim Hermans.

REGENTENRAAD

De Regentenraad is samengesteld uit de gouverneur, de directeurs en tien regenten. De regenten worden gekozen door de algemene vergadering voor een hernieuwbare termijn van drie jaar. Twee regenten worden gekozen op voordracht van de meest vooraanstaande werknemersorganisaties. Drie regenten worden gekozen op voordracht van de meest vooraanstaande organisaties van de nijverheid en de handel, van de landbouw en van de middenstand. Vijf regenten worden gekozen op voordracht van de minister van Financiën. De functies van regent eindigen na de gewone algemene vergadering. De aftredingen hebben

om het jaar plaats, per reeks, de ene van vier leden, de twee andere van drie leden. De regent die gekozen wordt ter vervanging van een overleden of een ontslagnemend lid, voleindigt het mandaat van dat lid.

Op de algemene vergadering van 15 mei 2017 werden de mandaten van regent van de heren Didier Matray en Karel Van Eetvelt hernieuwd. De heer Yves Prete werd tot regent verkozen als opvolger van de heer Jean-François Cats.

Op 2 augustus 2017 kwam een einde aan het mandaat van regent van de heer Jean-François Robe, die met ingang van die dag kabinetschef werd van een lid van de Waalse regering. Op 30 september 2017 kwam een einde aan het mandaat van regent van de heer Karel Van Eetvelt, die met ingang van die dag ontslag heeft genomen.

REGENTEN OP 31 DECEMBER 2017:

Dhr. Gérald Frère⁽¹⁾
Dhr. Didier Matray⁽¹⁾
Dhr. Rudy De Leeuw⁽³⁾
Mevr. Michèle Detaille⁽¹⁾
Dhr. Marc Leemans⁽³⁾
Dhr. Pieter Timmermans⁽²⁾
Dhr. Pieter Verhelst⁽²⁾
Dhr. Yves Prete⁽²⁾

De Regentenraad kwam in 2017 23 keer bijeen. Deze vergaderingen waren onder meer gewijd aan de goedkeuring van de jaarrekening en het jaarverslag van 2016, inclusief het remuneratieverslag, alsmede aan de regeling van de winstverdeling voor dat boekjaar. De Regentenraad heeft de begroting van de Bank voor 2018 goedgekeurd en heeft de boekhoudregels voor het boekjaar 2017, na onderzoek door het Auditcomité, vastgesteld. Hij heeft kennis genomen van het activiteitenverslag en de auditwerkzaamheden van het College van censuren. Ten slotte werd van gedachten gewisseld over de algemene kwesties met betrekking tot de Bank en met betrekking tot de Belgische, Europese en mondiale economie.

COLLEGE VAN CENSOREN / AUDITCOMITÉ

Het College van censuren bestaat uit tien leden. De censuren worden, voor een hernieuwbare termijn van drie jaar, verkozen door de algemene vergadering van aandeelhouders. Zij worden gekozen onder de op het stuk van controle speciaal bevoegde vooraanstaande personen. De censuren leggen hun ambt neer na de gewone algemene vergadering. De aftredingen hebben om het jaar plaats, per reeks, de ene van vier leden, de twee andere van drie

leden. De censor die gekozen wordt ter vervanging van een overleden of een ontslagnemend lid, voleindigt het mandaat van dat lid.

Op de algemene vergadering van 15 mei 2017 werd het mandaat van censor van de heren Jean Eylenbosch en Grégoire Koutentakis hernieuwd. Mevrouw Claire Tillekaerts en de heren Mario Coppens en Edwin De Boeck werden tot censor verkozen als opvolgers van respectievelijk mevrouw Christ' l Joris en de heren Jan Vercamst en Carl Devlies.

CENSOREN OP 31 DECEMBER 2017:

Dhr. Jean-François Hoffelt
Dhr. Bernard Jurion
Dhr. Jean Eylenbosch
Mevr. Mia De Schampheleare
Dhr. Herman Matthijs
Dhr. Eric Mathay
Dhr. Grégoire Koutentakis
Dhr. Mario Coppens
Mevr. Claire Tillekaerts
Dhr. Edwin De Boeck

Het College van censuren kwam in 2017 11 keer bijeen. Tijdens deze vergaderingen heeft het College van censuren onder meer, in zijn hoedanigheid van Auditcomité, de jaarrekening en het jaarverslag over het boekjaar 2016 onderzocht. De voorzitter van het College van censuren heeft hierover verslag uitgebracht in de Regentenraad. Daarnaast heeft het College van censuren, in zijn hoedanigheid van Auditcomité, kennis genomen van het werkprogramma en de werkzaamheden van de dienst Interne audit en toegezien op de onafhankelijkheid van de bedrijfsrevisor. Het College van censuren heeft tevens toezicht gehouden op de voorbereiding van de begroting van de Bank voor 2018. Het heeft ook een positief advies gegeven betreffende de boekhoudregels voor het boekjaar 2017.

BEGROTINGSCOMMISSIE

De Begrotingscommissie is bevoegd om de begroting van de Bank te onderzoeken, alvorens deze ter goedkeuring wordt voorgelegd aan de Regentenraad. Ze wordt voorgezeten door een lid van het College van censuren en omvat daarnaast drie regenten, twee andere censuren, de vertegenwoordiger van de minister van Financiën en,

(1) Regent verkozen op voordracht van de minister van Financiën.
(2) Regent verkozen op voordracht van de meest vooraanstaande organisaties van de nijverheid en de handel, van de landbouw en van de middenstand.
(3) Regent verkozen op voordracht van de meest vooraanstaande werknemersorganisaties.

met raadgevende stem, het lid van het Directiecomité waaronder het departement Beheerscontrole ressorteert.

Op 30 september 2017 kwam een einde aan het mandaat van regent van de heer Karel Van Eetvelt, die met ingang van die dag ontslag heeft genomen.

SAMENSTELLING VAN DE BEGROTINGSCOMMISSIE OP 31 DECEMBER 2017:

Voorzitter: Dhr. Bernard Jurion, censor
Dhr. Gérald Frère, regent
Mevr. Michèle Detaille, regent
Dhr. Herman Matthijs, censor
Dhr. Mario Coppens, censor
Dhr. Hans D'Hondt, vertegenwoordiger van de minister van Financiën
Dhr. Tom Dechaene, directeur

Deze commissie kwam in 2017 eenmaal bijeen. Directeur Tom Dechaene heeft tijdens deze bijeenkomst de meest markante feiten op het vlak van de begroting van de Bank toegelicht. Vooreerst werden de prioriteiten voor het begrotingsjaar 2017 in herinnering gebracht. Vervolgens werden de begrotingsvoorzieningen gekaderd in de uitvoering van het strategisch plan 'NBB 2020'. De prioriteiten voor het begrotingsjaar 2018 werden gedetailleerd toegelicht. Na een uitgebreide bespreking verstrekke de Begrotingscommissie een gunstig advies over de voorstellen voor de begroting van de Bank voor 2018.

REMUNERATIE- EN BENOEMINGSCOMITÉ

Het Remuneratie- en benoemingscomité verstrekt advies aan de Regentenraad omtrent de vergoedingen van de leden van het Directiecomité en van de regenten en censoren. Tevens formuleert het, ten behoeve van de organen en entiteiten die bevoegd zijn voor de voordracht van de kandidaten voor de invulling van openstaande mandaten in het Directiecomité, de Regentenraad en het College van censoren, adviezen die deze organen en entiteiten moeten toelaten om alle toepasselijke wettelijke, statutaire en deontologische regels te respecteren en te waken over de evenwichtige samenstelling van de organen van de Bank.

Het Remuneratie- en benoemingscomité is samengesteld uit twee regenten, twee censoren en de vertegenwoordiger van de minister van Financiën. De gouverneur neemt deel met raadgevende stem.

SAMENSTELLING VAN HET REMUNERATIE- EN BENOEMINGSCOMITÉ OP 31 DECEMBER 2017:

Voorzitter: Dhr. Didier Matray, regent
Dhr. Pieter Timmermans, regent
Dhr. Jean Eylenbosch, censor
Mevr. Claire Tillekaerts, censor
Dhr. Hans D'Hondt, vertegenwoordiger van de minister van Financiën

Het Remuneratie- en benoemingscomité kwam in 2017 tweemaal samen. De vergaderingen van het Remuneratie- en benoemingscomité hebben een vertrouwelijk karakter. Teneinde nochtans afdoende transparantie te betonen aan het publiek worden de werkzaamheden en beslissingen van het Remuneratie- en benoemingscomité op het vlak van remuneratiebeleid en remuneraties nader toegelicht in het remuneratieverslag (zie punt 2.1.10).

COMMISSIE VOOR HET SPECIAAL FONDS

De Commissie voor het Speciaal fonds is bevoegd om de bestemming van het Speciaal fonds voor het mecenaat van de Bank te onderzoeken, alvorens deze ter goedkeuring wordt voorgelegd aan de Regentenraad. Ze wordt voorgezeten door de gouverneur en omvat daarnaast twee regenten, twee censoren en een lid van het Directiecomité.

SAMENSTELLING VAN DE COMMISSIE VOOR HET SPECIAAL FONDS OP 31 DECEMBER 2017:

Voorzitter: Dhr. Jan Smets, gouverneur
Dhr. Pierre Wunsch, vicegouverneur
Dhr. Didier Matray, regent
Dhr. Rudy De Leeuw, regent
Dhr. Jean-François Hoffelt, censor
Mevr. Mia De Schamphelaere, censor

Deze commissie kwam in 2017 eenmaal bijeen. Tijdens die zitting werden de verschillende voorstellen voor het mecenaat van de Bank onderzocht.

VERTEGENWOORDIGER VAN DE MINISTER VAN FINANCIËN

De functie van vertegenwoordiger van de minister van Financiën wordt sinds 1 oktober 2012 waargenomen door de heer Hans D'Hondt.

ALGEMENE VERGADERING VAN AANDEELHOUDERS

Tijdens de gewone algemene vergadering van 15 mei 2017 brachten de gouverneur en directeur Tom Dechaene verslag uit over de verrichtingen van het boekjaar 2016. De secretaris las daarna het verslag van de Ondernemingsraad met betrekking tot de jaarinformatie voor. De leden van het Directiecomité beantwoordden tal van vragen. De aanwezige aandeelhouders gingen tot slot over tot de invulling van de vacante mandaten van regent en censor en tot de aanduiding van een bedrijfsrevisor. De notulen van deze vergadering bevinden zich op de website van de Bank.

BEDRIJFSREVISOR

De functie van bedrijfsrevisor van de Bank wordt waargenomen door de vennootschap Mazars Bedrijfsrevisoren, die wordt vertegenwoordigd door de heer Dirk Stragier. De algemene vergadering van 15 mei 2017 stelde deze vennootschap aan voor een hernieuwbare termijn van drie jaar.

2.1.9.5 DIVERSITEITSBELEID

De Bank streeft naar diversiteit in alle mogelijke vormen. Ze hecht belang aan een evenwichtige samenstelling van haar bestuursorganen en haar personeelsbestand.

Met name houdt het Remuneratie- en benoemingscomité rekening met het diversiteitsaspect bij de adviezen inzake benoemingen.

De Bank is echter gebonden aan de specifieke bepalingen van de organieke wet en haar statuten. De gouverneur wordt door de Koning benoemd. De andere leden van het Directiecomité worden eveneens door de Koning benoemd, op voordracht van de Regentenraad. De regenten worden benoemd op voordracht van de minister van Financiën en van het maatschappelijk middenveld. De Bank ageert dus niet op zichzelf bij de opstelling en de tenuitvoerlegging van een diversiteitsbeleid, gelet op de manier waarop de leden van haar bestuursorganen worden aangesteld. Ze hecht niettemin veel belang aan diversiteit en stelt alles in het werk om de naleving ervan te verzekeren.

2.1.10 Remuneratieverslag

2.1.10.1 PROCEDURE OM HET REMUNERATIEBELEID TE ONTWIKKELEN EN DE REMUNERATIES TE BEPALEN

De Regentenraad is bevoegd om het remuneratiebeleid en de remuneraties te bepalen van de leden van het Directiecomité, inclusief de gouverneur, van de Regentenraad en van het College van censoren. Bij de uitoefening van deze bevoegdheid wordt de Regentenraad bijgestaan door het Remuneratie- en benoemingscomité. De rol, samenstelling en werking van dit comité worden nader bepaald in het reglement van het Remuneratie- en benoemingscomité, dat kan worden geraadpleegd op de website van de Bank.

Op advies van het Remuneratie- en benoemingscomité heeft de Regentenraad beslist om ten minste jaarlijks de principes te evalueren waarop het remuneratiebeleid en de remuneraties zijn gebaseerd. Dit betekent dat de Regentenraad ten minste eenmaal per jaar een vergadering wijdt aan de remuneratiethematiek. Bovendien kan de Regentenraad te allen tijde beslissen om bijkomende vergaderingen rond dit thema te organiseren, bijvoorbeeld naar aanleiding van de verslagen die hij ontvangt van het Remuneratie- en benoemingscomité dat ten minste tweemaal per jaar bijeenkomt.

Het remuneratiebeleid en de toegekende remuneraties worden toegelicht in het remuneratieverslag, dat jaarlijks wordt opgemaakt als een onderdeel van het jaarverslag. Onderhavig remuneratieverslag over boekjaar 2017 werd voorbereid door het Remuneratie- en benoemingscomité en werd, overeenkomstig artikel 30.5 van de statuten, goedgekeurd door de Regentenraad in zijn vergadering van woensdag 28 maart 2018.

2.1.10.2 VERKLARING OVER HET GEHANTEERDE REMUNERATIEBELEID

PRINCIPES WAAROP DE REMUNERATIE IS GEBASEERD

GOUVERNEUR, VICEGOUVERNEUR EN DIRECTEURS

De Regentenraad bepaalt de wedde en het pensioen van de leden van het Directiecomité. Deze laatsten nemen niet deel aan de beraadslagingen en stemmingen in de Regentenraad aangaande hun eigen vergoedingen.

Op advies van het Remuneratie- en benoemingscomité en in het licht van het debat over de lonen in de overheidssector, heeft de Regentenraad in 2014 beslist om af te wijken van het sinds vele jaren gevolgde beleid, dat erin bestond de vergoeding van iedere nieuwe gouverneur, vicegouverneur

of directeur te bepalen op het niveau van de vergoeding van zijn of haar voorganger. Er werd beslist tot een lineaire verlaging van het weddeniveau met ruim 12%. Dit nieuwe weddeniveau is van toepassing op gouverneurs, vicegouverneurs en directeurs die benoemd worden vanaf 1 juni 2014, alsook op de leden van het Directiecomité van wie het mandaat na die datum wordt vernieuwd.

Aangezien voor de Bank, als centrale bank en in tegenstelling tot andere beursgenoteerde vennootschappen, de maximalisering van de winst geen hoofddoel vormt, bepaalt de organieke wet dat de vergoedingen van de gouverneur, de vicegouverneur en de directeurs geen aandeel in de winst mogen omvatten. Hun vergoeding bevat bijgevolg enkel een vast bestanddeel, zonder variabel deel. Er worden geen premies toegekend.

De gouverneur en de overige leden van het Directiecomité maken aan de Bank de vergoedingen over die zij desgevallend ontvangen voor externe mandaten die zij uitoefenen in het kader van hun mandaat bij de Bank. Als enige uitzondering op dit principe mag de gouverneur de vergoeding die hij ontvangt als bestuurder van de Bank voor Internationale Betalingen behouden. Daarentegen wordt de statutair voorziene terugbetaling van de kosten van huisvesting en meubilering van de gouverneur niet toegepast.

De wedde van de leden van het Directiecomité wordt geïndexeerd aan de hand van het verloop van de gezondheidsindex.

De gouverneur, de vicegouverneur en de directeurs mogen geen aandelen of deelbewijzen bezitten die uitgegeven zijn door de Bank, door ondernemingen die onder het toezicht van de Bank staan, door ondernemingen naar Belgisch recht die onderworpen zijn aan het toezicht van de Europese Centrale Bank of door in België gevestigde ondernemingen naar buitenlands recht die onderworpen zijn aan het toezicht van de Europese Centrale Bank, noch aandelen of deelbewijzen van andere vennootschappen die deel uitmaken van de groepen waartoe de onder het toezicht van de Bank of van de Europese Centrale Bank, zoals hierboven bedoeld, staande ondernemingen behoren, met uitzondering van de effecten die zij reeds in het bezit hadden op het ogenblik waarop ze in functie traden. Deze effecten mogen zij slechts verhandelen mits voorafgaande toestemming van het Directiecomité. Bij het verlenen of weigeren van deze toestemming houdt het Directiecomité rekening met een geheel aan elementen, waaronder de toestand van de markt en de emittent van de bedoelde effecten, het belang, de rechtvaardiging en de dringendheid van de transactie, het bestaan van niet-openbare informatie over de markt of de emittent van de bedoelde effecten en de eventuele risico's voor de reputatie van de Bank indien de

transactie wordt gerealiseerd. Het Directiecomité stelt jaarlijks voor de Regentenraad een algemeen verslag op over de toestemmingen die het heeft verleend of geweigerd. Wanneer de leden van het Directiecomité aandelen van de Bank zouden verhandelen, zijn ze ertoe gehouden hiervan melding te doen aan de Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten (FSMA).

Voor de leden van het Directiecomité bestaat een pensioenplan dat hen een aanvullend pensioen biedt bovenop het wettelijke pensioen. Het aanvullende pensioenplan is een plan 'vaste prestaties'. Het pensioen van de leden van het Directiecomité is onderworpen aan de bepalingen van de wet van 5 augustus 1978 houdende economische en budgettaire hervormingen (de wet 'Wyninckx').

REGENTEN EN CENSOREN

De regenten en censoren ontvangen een zitpenning en een vergoeding voor verplaatsingskosten. Het bedrag van deze vergoedingen wordt, op advies van het Remuneratie- en benoemingscomité, vastgesteld door de Regentenraad onder toezicht van de minister van Financiën, via zijn vertegenwoordiger.

Het bedrag van de zitpenning omvat enkel een vast bestanddeel, zonder variabel deel en wordt toegekend per daadwerkelijk bijgewoonde vergadering van de Regentenraad en het College van censoren. Dezelfde zitpenning wordt toegekend aan de regenten en censoren per vergadering die de leden van het Remuneratie- en benoemingscomité, de Begrotingscommissie en de Commissie voor het Speciaal fonds hebben bijgewoond, behalve wanneer dergelijke vergadering plaatsvindt op dezelfde dag als een vergadering van de Regentenraad of het College van censoren.

Het bedrag van de zitpenning wordt jaarlijks geïndexeerd aan de hand van het verloop van de gezondheidsindex en wordt periodiek door de Regentenraad, op advies van het Remuneratie- en benoemingscomité, geëvalueerd.

De berekeningswijze en de toekenningsregels van de verplaatsingsvergoedingen voor de regenten en de censoren zijn afgesteld op de regels van het fiscaal recht (forfaitaire kilometervergoeding).

RELATIEF BELANG VAN DE VERSCHILLENDE COMPONENTEN VAN DE VERGOEDING

Zoals hierboven uiteengezet omvat de vergoeding van de gouverneur, de directeurs, de regenten en de censoren enkel een vaste component en worden geen variabele vergoedingen toegekend.

KENMERKEN VAN PRESTATIEPREMIES

Er worden geen prestatiepremie toegekend, in welke vorm ook, aan de gouverneur, de directeurs, de regenten en de censoren.

INFORMATIE OVER HET REMUNERATIEBELEID VOOR DE KOMENDE TWEE BOEKJAREN

In zijn vergadering van 28 maart 2018 heeft de Regentenraad, op voorstel van het Remuneratie- en benoemingscomité, het remuneratiebeleid, zoals beschreven in dit verslag, geanalyseerd, beoordeeld en bevestigd. Voor de komende boekjaren heeft hij geen wijzigingen vooropgesteld.

2.1.10.3 VERGOEDING VAN DE REGENTEN EN DE CENSOREN

De zitpenning voor deelname aan de vergaderingen van de Regentenraad, het College van censoren, het Remuneratie- en benoemingscomité, de Begrotingscommissie en de Commissie voor het Speciaal fonds bedraagt € 523 bruto per bijgewoonde vergadering tijdens het boekjaar 2017.

Op basis van effectieve aanwezigheden in 2017 geeft dit volgend beeld, in alfabetische volgorde:

Censoren: Mario Coppens⁽¹⁾ (€ 3.661), Edwin De Boeck⁽²⁾ (€ 3.661), Mia De Schamphelaere (€ 5.230), Carl Devlies⁽³⁾ (€ 2.092), Jean Eylenbosch (€ 5.753), Jean-François Hoffelt (€ 5.753), Christ'l Joris⁽⁴⁾ (€ 523), Bernard Jurion (€ 6.276), Grégoire Koutentakis (€ 4.707), Eric Mathay (€ 5.753), Herman Matthijs (€ 6.276), Claire Tillekaerts⁽⁵⁾ (€ 2.615) en Jan Vercamst⁽⁶⁾ (€ 2.092).

Regenten: Jean-François Cats⁽⁷⁾ (€ 4.707), Rudy De Leeuw (€ 5.753), Michèle Detaille (€ 8.368), Gérald Frère (€ 9.414), Marc Leemans (€ 7.845), Didier Matray (€ 12.029), Yves Prete⁽⁸⁾ (€ 6.276), Jean-François Robe⁽⁹⁾ (€ 6.276), Pieter Timmermans (€ 10.460), Karel Van Eetvelt⁽¹⁰⁾ (€ 3.138) en Pieter Verhelst (€ 11.506).

2.1.10.4 INFORMATIE OVER HET BEDRAG VAN DE VERGOEDING DIE DE LEDEN VAN HET DIRECTIECOMITÉ ONTVANGEN ALS LID VAN DE REGENTENRAAD

De gouverneur, de vicegouverneur en de directeurs ontvangen geen vergoeding voor de functie die zij waarnemen binnen de Regentenraad. Zij ontvangen evenmin een vergoeding voor mandaten in het Remuneratie- en benoemingscomité, de Begrotingscommissie en de Commissie voor het Speciaal fonds.

2.1.10.5 CRITERIA VOOR DE EVALUATIE VAN DE PRESTATIES BIJ DE TOEKENNING VAN VARIABLE VERGOEDINGEN

Zoals hierboven uiteengezet omvat de vergoeding van de gouverneur, de directeurs, de regenten en de censoren enkel een vaste component en worden geen variabele vergoedingen toegekend.

2.1.10.6 REMUNERATIE EN ANDERE VOORDELEN DIE WERDEN TOEGEKEND AAN DE GOUVERNEUR, DE VICEGOUVERNEUR EN DE OVERIGE LEDEN VAN HET DIRECTIECOMITÉ

In 2017 bedroeg de brutowedde voor de functie van gouverneur € 489 179, voor de functie van vicegouverneur € 391 343 en voor de functie van directeur € 337 364. Deze bedragen worden uitbetaald in het kader van een statuut van zelfstandige.

Er wordt, in overeenstemming met de principes van de organieke wet en het door de Regentenraad vastgelegde remuneratiebeleid, geen variabele vergoeding toegekend aan de gouverneur, de vicegouverneur en de overige leden van het Directiecomité.

In het kader van het pensioenplan vertegenwoordigen de bijdragen van de Bank de gestorte toelagen op de individuele contracten van de leden van het Directiecomité en de bedragen die niet-geïndividualiseerd in het financieringsfonds worden gestort teneinde de premies te nivelleren in de tijd. Voor het boekjaar 2017 bedraagt de bijdrage van de Bank € 484 887.

De leden van het Directiecomité beschikken over een bedrijfswagen. Voor het afgelopen boekjaar wordt dit voordeel in natura gewaardeerd op € 11 140 voor de gouverneur en op € 33 134 voor de andere directeurs samen.

2.1.10.7 AANDELEN, AANDELENOPTIES EN ANDERE RECHTEN OM AANDELEN VAN DE BANK TE VERWERVEN

De Bank kent geen aandelen, aandelenopties of andere rechten om aandelen van de Bank te verwerven toe aan de gouverneur, de directeurs, de regenten en de censoren.

(1) Lid van het College van censoren vanaf 15 mei 2017.

(2) Lid van het College van censoren vanaf 15 mei 2017.

(3) Lid van het College van censoren tot 15 mei 2017.

(4) Lid van het College van censoren tot 15 mei 2017.

(5) Lid van het College van censoren vanaf 15 mei 2017.

(6) Lid van het College van censoren tot 15 mei 2017.

(7) Lid van de Regentenraad tot 15 mei 2017.

(8) Lid van de Regentenraad vanaf 15 mei 2017.

(9) Lid van de Regentenraad tot 3 augustus 2017.

(10) Lid van de Regentenraad tot 30 september 2017.

2.1.10.8 BEPALINGEN OMTRENT VERTREKVERGOEDINGEN VOOR DE LEDEN VAN HET DIRECTIECOMITÉ

Overeenkomstig artikel 26 van de organieke wet mogen de gouverneur, de vicegouverneur en de overige leden van het Directiecomité, tot een jaar na hun ambtsneerlegging, geen functies of mandaten bekleden in instellingen die onderworpen zijn aan het toezicht van de Bank. Daarom heeft de Regentenraad, op voorstel van het Remuneratie- en benoemingscomité, als algemeen principe beslist dat een vergoeding ten bedrage van twaalf maanden loon kan worden uitgekeerd aan de leden van het Directiecomité van wie het mandaat niet wordt verlengd, althans voor zover zij geen nieuwe professionele activiteiten uitoefenen en voor zover zij de leeftijd van 67 jaar niet hebben bereikt. De Regentenraad zal steeds geval per geval bekijken of aan deze voorwaarden is voldaan.

2.1.10.9 BESLISSINGEN INZAKE VERTREKVERGOEDINGEN

Er werden in 2017 geen vertrekvergoedingen toegekend aan leden van het Directiecomité.

2.1.10.10 TERUGVORDERINGSRECHT VAN DE VARIABLE REMUNERATIE

Zoals hierboven uiteengezet omvat de vergoeding van de gouverneur, de directeurs, de regenten en de censoren enkel een vaste component en worden geen variabele vergoedingen toegekend.

2.1.11 Verklaring van niet-financiële informatie

Als centrale bank van het land voert de Bank opdrachten uit van algemeen belang (zie eveneens punt 2.1.9.1). De voornaamste activiteiten van de Bank zijn niet commercieel of industrieel van aard.

Gelet op de aard van haar activiteiten, haar ligging en de procedures die ze toepast, is de Bank slechts in geringe

mate blootgesteld aan risico's in verband met milieu, mensenrechten en de strijd tegen corruptie. Als belangrijke speler in de economische wereld en op maatschappelijk vlak, ziet de Bank evenwel toe op de naleving van niet-financiële waarden.

Op het vlak van duurzaamheid verleende het Brussels Instituut voor Milieubeheer (BIM) de Bank het label van 'Ecodynamische onderneming', met drie sterren, het hoogst mogelijke niveau. Zie ook punt 1.3 voor een gedetailleerde beschrijving van de inspanningen op dat gebied.

Op sociaal gebied wil de Bank haar personeel een kwalitatief hoogstaande werkomgeving bieden. Ze waakt eveneens over de veiligheid van het personeel, die nog werd opgevoerd als gevolg van de terroristische dreiging. De Bank heeft een reeks maatregelen genomen die het makkelijker moeten maken het beroepsleven af te stemmen op het privéleven. Ze hecht bijzonder veel belang aan de ontwikkeling van vaardigheden en aan professionele ontwikkeling. Alle gebouwen zijn toegankelijk voor personen met beperkte mobiliteit.

De Bank heeft een deontologische code ingevoerd met het oog op het ethische gedrag van de directie en de medewerkers. De Bank is voorts onderworpen aan de wetgeving tegen het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en neemt alle nodige maatregelen voor de tenuitvoerlegging ervan. Ze heeft geregeld contact met de CFI (Cel voor financiële informatieverwerking). De Bank is eveneens onderworpen aan de wetgeving op de overheidsopdrachten. Ze dient strikte procedures na te leven voor de bestelling van alle werken, leveringen of diensten. Deze regelgeving omvat onder meer bepalingen ter voorkoming van belangenconflicten. Bij haar aankoopbeleid, dat kadert binnen dit regelgevend kader, houdt de Bank rekening met sociale en milieudoelstellingen.

Inzake risicobeheer hanteert de Bank het systeem van de 'drie verdedigingslijnen' (zie punt 2.1.2 voor een beschrijving van het systeem en punt 2.1.2.2 voor de niet-financiële risico's).

2.2 Jaarrekening

2.2.1 Balans

(vóór winstverdeling)

ACTIVA

(in € duizend)

	Zie toelichting onder	31-12-2017	31-12-2016
1. Goud en goudvorderingen	1	7 909 800	8 027 984
2. Vorderingen op niet-ingezetenen van het eurogebied, luidende in vreemde valuta	2	13 885 370	14 410 997
2.1 Vorderingen op het IMF		5 951 516	6 428 948
2.2 Tegoeden bij banken, beleggingen in waardepapieren, externe leningen en overige externe activa		7 933 854	7 982 049
3. Vorderingen op ingezetenen van het eurogebied, luidende in vreemde valuta	3	328 489	395 750
4. Vorderingen op niet-ingezetenen van het eurogebied, luidende in euro	4	848 633	804 648
5. Kredietverlening aan kredietinstellingen van het eurogebied in verband met monetairbeleidstransacties, luidende in euro	5	24 383 650	14 322 090
5.1 Basisherfinancieringstransacties		40 000	200 000
5.2 Langerlopende herfinancieringstransacties		24 343 650	14 122 090
5.3 'Fine-tuning'-transacties met wederinkoop		–	–
5.4 Structurele transacties met wederinkoop		–	–
5.5 Marginale beleningsfaciliteit		–	–
5.6 Kredieten uit hoofde van margestortingen		–	–
6. Overige vorderingen op kredietinstellingen van het eurogebied, luidende in euro	6	227 673	1 863 078
7. Waardepapieren uitgegeven door ingezetenen van het eurogebied, luidende in euro	7	107 720 140	72 988 859
7.1 Voor doeleinden van monetair beleid aangehouden waardepapieren ...		96 877 893	59 066 568
7.2 Overige waardepapieren		10 842 247	13 922 291
8. Vorderingen binnen het Eurosysteem	8	9 648 703	11 380 427
8.1 Deelneming in het kapitaal van de ECB		287 101	287 101
8.2 Vorderingen op de ECB uit hoofde van overdracht van externe reserves		1 435 911	1 435 911
8.3 Nettovorderingen uit hoofde van de toedeling van eurobankbiljetten binnen het Eurosysteem		7 925 691	9 657 415
8.4 Overige vorderingen binnen het Eurosysteem (netto)		–	–
9. Overige activa	9	7 723 922	6 986 218
9.1 Munten uit het eurogebied		9 112	9 472
9.2 Materiële en immateriële vaste activa		410 473	393 138
9.3 Overige financiële activa		5 846 341	5 450 528
9.4 Herwaarderingsverschillen op instrumenten buiten de balans		47 699	–
9.5 Overlopende rekeningen		1 400 374	1 118 351
9.6 Diversen		9 923	14 729
Totaal activa		172 676 380	131 180 051

PASSIVA

(in € duizend)

	Zie toelichting onder	31-12-2017	31-12-2016
1. Bankbiljetten in omloop	10	37 913 638	36 472 505
2. Verplichtingen aan kredietinstellingen van het eurogebied in verband met monetairbeleidstransacties, luidende in euro	11	64 957 740	50 686 181
2.1 Rekeningen-courant (met inbegrip van reserveverplichtingen)		15 710 572	11 606 041
2.2 Deposito-faciliteit		49 247 168	39 080 140
2.3 Termijndeposito's		-	-
2.4 'Fine-tuning'-transacties met wederinkoop		-	-
2.5 Deposito's uit hoofde van margestortingen		-	-
3. Overige verplichtingen aan kredietinstellingen van het eurogebied, luidende in euro	12	838 406	138 657
4. Verplichtingen aan overige ingezetenen van het eurogebied, luidende in euro	13	293 207	327 939
4.1 Overheid		25 605	35 223
4.2 Overige verplichtingen		267 602	292 716
5. Verplichtingen aan niet-ingezetenen van het eurogebied, luidende in euro	14	8 413 888	2 096 115
6. Verplichtingen aan ingezetenen van het eurogebied, luidende in vreemde valuta	15	236 388	-
7. Verplichtingen aan niet-ingezetenen van het eurogebied, luidende in vreemde valuta	16	3 515 801	2 057 538
8. Tegenwaarde toegewezen bijzondere trekkingsrechten in het IMF	17	5 134 403	5 510 534
9. Verplichtingen binnen het Eurosysteem	18	36 296 706	18 589 435
9.1 Verplichtingen ingevolge de uitgifte van promessen als zekerheidstelling voor door de ECB uitgegeven schuldbewijzen		-	-
9.2 Nettoverplichtingen uit hoofde van de toedeling van eurobankbiljetten binnen het Eurosysteem		-	-
9.3 Overige verplichtingen binnen het Eurosysteem (netto)		36 296 706	18 589 435
10. Overige passiva	19	727 179	808 010
10.1 Herwaarderingsverschillen op instrumenten buiten de balans		-	17 359
10.2 Overlopende rekeningen		30 569	18 587
10.3 Diversen		696 610	772 064
11. Voorzieningen	20	2 424	-
11.1 Voor toekomstige wisselkoersverliezen		-	-
11.2 Voor nieuwbouw		-	-
11.3 Voor diverse risico's		-	-
11.4 Inzake monetairbeleidstransacties		2 424	-
12. Herwaarderingsrekeningen	21	7 898 906	8 369 524
13. Kapitaal, reservefondsen en beschikbare reserve	22	5 815 009	5 485 429
13.1 Kapitaal		10 000	10 000
13.2 Reservefondsen:			
Statutaire reserve		1 168 694	1 168 694
Buitengewone reserve		1 152 963	1 152 963
Afschrijvingsrekeningen voor materiële en immateriële vaste activa		338 266	327 778
13.3 Beschikbare reserve		3 145 086	2 825 994
14. Winst van het boekjaar	23	632 685	638 184
Totaal passiva		172 676 380	131 180 051

2.2.2 Resultatenrekening

(in € duizend)

	Zie toelichting onder	31-12-2017	31-12-2016
1. Nettorentebaten	24	1 284 936	994 699
1.1 Rentebaten ⁽¹⁾		1 476 176	1 066 323
1.2 Rentelasten ^{(1),(2)}		-191 240	-71 624
2. Nettobaten uit financiële transacties, afwaarderingen en voorzieningen	25	4 674	36 515
2.1 Gerealiseerde winsten/verliezen uit financiële transacties ^{(1),(2)}		53 408	62 820
2.2 Afwaarderingen van financiële activa en posities ⁽²⁾		-48 734	-26 305
2.3 Overdracht naar/uit voorzieningen		-	-
3. Nettobaten/-lasten uit provisies en commissies	26	627	1 036
3.1 Provisie- en commissiebaten		7 452	7 025
3.2 Provisie- en commissielasten		-6 825	-5 989
4. Inkomsten uit gewone aandelen en deelnemingen⁽¹⁾	27	61 190	57 078
5. Nettoresultaat van pooling van monetaire inkomsten	28	-248 906	-40 482
6. Overige baten⁽¹⁾	29	161 556	154 697
7. Personeelskosten	30	-336 948	-313 548
8. Beheerskosten⁽¹⁾	31	-90 469	-88 546
9. Afschrijvingen op (im)materiële vaste activa	32	-13 015	-11 299
10. Productiekosten bankbiljetten	33	n.	n.
11. Overige kosten	34	-	-
12. Vennootschapsbelasting	35	-190 960	-151 966
Winst over het boekjaar		632 685	638 184
(1) Waarvan opbrengsten van de statutaire beleggingen en gelijkgesteld:			
1.1 Rentebaten		134 971	141 943
1.2 Rentelasten		-	-
2.1 Gerealiseerde winsten / verliezen uit financiële transacties		179	156
4. Inkomsten uit gewone aandelen en deelnemingen		18 435	13 574
6. Overige baten: Opbrengst van de verkoop van gebouwen		-	1 108
8. Beheerskosten: Kosten verbonden aan de verkoop van gebouwen		-	-16
Totaal		153 585	156 765
(2) Waarvan verschuldigd aan (-) / door (+) de Staat:			
1.2 Rentelasten		-32 214	-32 274
2.1 Gerealiseerde winsten / verliezen uit financiële transacties		12 860	10 580
2.2 Afwaarderingen van financiële activa en posities		1 186	-
Totaal		-18 168	-21 694

2.2.3 Winstverdeling

(in € duizend)

	Zie toelichting onder	2017	2016
Winst van het boekjaar	36	632 685	638 184
De jaarlijkse winsten worden op de volgende wijze verdeeld, overeenkomstig artikel 32 van de organieke wet:			
1. Een eerste dividend van 6% van het kapitaal wordt toegekend aan de aandeelhouders		600	600
2. Van het excedent wordt een bedrag voorgesteld door het Directiecomité en vastgesteld door de Regentenraad, in alle onafhankelijkheid, toegekend aan het reservefonds of aan de beschikbare reserve		316 343	319 092
3. Van het tweede overschot wordt aan de aandeelhouders een tweede dividend toegekend, vastgesteld door de Regentenraad, ten belope van minimaal 50% van de netto-opbrengst van de activa die de tegenpost vormen van het reservefonds en de beschikbare reserve		50 452	55 716
4. Het saldo wordt toegekend aan de Staat; het is vrijgesteld van vennootschapsbelasting		265 290	262 776

2.2.4 Dividend per aandeel

(in €)

	2017	2016
Brutodividend	127,63	140,79
Roerende voorheffing	38,29	42,24
Nettodividend	89,34	98,55

Het dividend is betaalbaar de vierde bankwerkdag na de algemene vergadering.

2.2.5 Posten buiten balanstelling

(in € duizend)

	Zie toelichting onder	31-12-2017	31-12-2016
Termijntransacties in vreemde valuta en in euro	37		
Termijnvorderingen		4 464 195	6 155 931
Termijnverplichtingen		4 427 582	6 187 623
Termijntransacties op rentetarieven en op vastrentende effecten	38	454 312	69 122
Verbintenissen die kunnen aanleiding geven tot een kredietrisico	39		
Verbintenissen tegenover internationale instellingen		11 236 980	10 882 220
Verbintenissen tegenover andere instellingen		1 497 610	647 985
Aan de instelling toevertrouwde waarden en vorderingen	40		
Ter inning		14	167
Tegoeden beheerd voor rekening van de Schatkist		186 973	194 620
Tegoeden beheerd voor rekening van de ECB		1 656 963	1 864 720
In open bewaarneming		769 569 103	739 936 499
Nog te storten kapitaal op aandelen	41	223 120	239 465

2.2.6 Sociale balans

1. Staat van de tewerkgestelde personen

A. WERKNEMERS WAARVOOR DE ONDERNEMING EEN DIMONA-VERKLARING HEEFT INGEDIEND OF DIE ZIJN INGESCHREVEN IN HET ALGEMEEN PERSONEELSREGISTER

	Totaal	Mannen	Vrouwen
1. Tijdens het boekjaar			
a. Gemiddeld aantal werknemers			
Voltijds	1 757,13	1 271,83	485,30
Deeltijds	557,20	168,70	388,50
Totaal in voltijdse equivalenten (VTE)	2 155,39	1 394,83	760,56
b. Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren			
Voltijds	2 341 174,91	1 731 005,56	610 169,35
Deeltijds	467 172,49	153 713,10	313 459,39
Totaal	2 808 347,40	1 884 718,66	923 628,74
c. Personeelskosten (in €)			
Voltijds	265 749 108	201 226 450	64 522 658
Deeltijds	53 354 047	18 220 790	35 133 257
Totaal	319 103 155	219 447 240	99 655 915
d. Bedrag van de voordelen bovenop het loon	3 086 625	2 122 672	963 953
2. Tijdens het vorige boekjaar			
Gemiddeld aantal werknemers in VTE	2 197,12	1 417,76	779,36
Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren	3 014 151,86	2 003 900,47	1 010 251,39
Personeelskosten (in €)	295 507 986	202 866 232	92 641 754
Bedrag van de voordelen bovenop het loon (in €)	2 757 356	1 892 925	864 431
	Voltijds	Deeltijds	Totaal in voltijdse equivalenten
3. Op de afsluitingsdatum van het boekjaar			
a. Aantal werknemers	1 754	532	2 134,26
b. Volgens de aard van de arbeidsovereenkomst			
Overeenkomst voor een onbepaalde tijd	1 674	530	2 052,86
Overeenkomst voor een bepaalde tijd	80	2	81,40
Overeenkomst voor een duidelijk omschreven werk	–	–	–
Vervangingsovereenkomst	–	–	–
c. Volgens het geslacht en het studieniveau			
Mannen	1 257	160	1 374,40
Lager onderwijs	101	20	115,30
Secundair onderwijs	339	73	391,70
Hoger niet-universitair onderwijs	300	36	327,70
Universitair onderwijs	517	31	539,70
Vrouwen	497	372	759,86
Lager onderwijs	66	71	113,86
Secundair onderwijs	136	159	247,20
Hoger niet-universitair onderwijs	97	85	158,20
Universitair onderwijs	198	57	240,60
d. Volgens de beroeps categorie			
Directiepersoneel	22	0	22,00
Bedienden	1 732	532	2 112,26
Arbeiders	–	–	–
Andere	–	–	–

B. UITZENDKRACHTEN EN TER BESCHIKKING VAN DE ONDERNEMING GESTELDE PERSONEN

	Uitzendkrachten	Ter beschikking van de onderneming gestelde personen
Tijdens het boekjaar		
Gemiddeld aantal tewerkgestelde personen	0,64	–
Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren	1 015,00	–
Kosten voor de onderneming (in €)	31 843,00	–

2. Tabel van het personeelsverloop tijdens het boekjaar

A. INGETREDEN

	Voltijds	Deeltijds	Totaal in voltijdse equivalenten
a. Aantal werknemers waarvoor de onderneming tijdens het boekjaar een DIMONA-verklaring heeft ingediend of die tijdens het boekjaar werden ingeschreven in het algemeen personeelsregister			
	205	3	206,90
b. Volgens de aard van de arbeidsovereenkomst			
Overeenkomst voor een onbepaalde tijd	57	0	57,00
Overeenkomst voor een bepaalde tijd	148	3	149,90
Overeenkomst voor een duidelijk omschreven werk	–	–	–
Vervangingsovereenkomst	–	–	–

B. UITGETREDEN

	Voltijds	Deeltijds	Totaal in voltijdse equivalenten
a. Aantal werknemers met een in de DIMONA-verklaring aangegeven of een in het algemeen personeelsregister opgetekende datum waarop hun overeenkomst tijdens het boekjaar een einde nam			
	218	49	250,00
b. Volgens de aard van de arbeidsovereenkomst			
Overeenkomst voor een onbepaalde tijd	73	45	102,80
Overeenkomst voor een bepaalde tijd	145	4	147,20
Overeenkomst voor een duidelijk omschreven werk	–	–	–
Vervangingsovereenkomst	–	–	–
c. Volgens de reden van beëindiging van de overeenkomst			
Pensioen	54	42	81,90
Werkloosheid met bedrijfstoelag	–	–	–
Afdanking	8	0	8,00
Andere reden	156	7	160,10
waarvan: het aantal werknemers dat als zelfstandige ten minste op halftijdse basis diensten blijft verlenen aan de onderneming	–	–	–

3. Inlichtingen over de opleidingen voor de werknemers tijdens het boekjaar

	Mannen	Vrouwen
1. Totaal van de formele voortgezette beroepsopleidingsinitiatieven ten laste van de werkgever		
Aantal betrokken werknemers	1 263	741
Aantal gevolgde opleidingsuren	36 337	19 924
Nettokosten voor de onderneming	6 249 484,52	3 426 137,90
waarvan:		
Brutokosten rechtstreeks verbonden met de opleiding	6 249 484,52	3 426 137,90
Betaalde bijdragen en stortingen aan collectieve fondsen	–	–
Ontvangen tegemoetkomingen (in mindering)	–	–
2. Totaal van de minder formele en informele voortgezette beroepsopleidingsinitiatieven ten laste van de werkgever		
Aantal betrokken werknemers	1 374	797
Aantal gevolgde opleidingsuren	27 568	14 354
Nettokosten voor de onderneming	3 132 210,95	1 631 045,02
3. Totaal van de initiële beroepsopleidingsinitiatieven ten laste van de werkgever		
Aantal betrokken werknemers	–	–
Aantal gevolgde opleidingsuren	–	–
Nettokosten voor de onderneming	–	–

2.2.7 Toelichting bij de jaarrekening

2.2.7.1 JURIDISCH KADER

De jaarrekening wordt opgesteld overeenkomstig artikel 33 van de wet van 22 februari 1998 tot vaststelling van het organiek statuut van de Nationale Bank van België. Dit artikel bepaalt dat:

‘De rekeningen en, in voorkomend geval, de geconsolideerde rekeningen van de Bank worden opgemaakt:

1° overeenkomstig deze wet en de bindende regels vastgesteld met toepassing van artikel 26.4 van het Protocol betreffende de statuten van het Europees Stelsel van Centrale Banken en van de Europese Centrale Bank;

2° voor het overige overeenkomstig de regels vastgesteld door de Regentenraad.

De artikelen 2 tot 4, 6 tot 9 en 16 van de wet van 17 juli 1975 betreffende de boekhouding van de ondernemingen en de besluiten genomen ter uitvoering ervan zijn van toepassing op de Bank met uitzondering van de besluiten genomen ter uitvoering van de artikelen 4, zesde lid, en 9, § 2.’⁽¹⁾

De bindende regels waarvan sprake is in artikel 33, 1°, zijn omschreven in het richtsnoer van de ECB van 3 november 2016 betreffende het juridische kader ten behoeve van de financiële administratie en verslaglegging in het ESCB (herschikking) (ECB/2016/34), PB L347 van 20 december 2016.

Overeenkomstig artikel 20, § 4 van de organieke wet keurt de Regentenraad de begroting der uitgaven alsook de jaarrekeningen goed, die worden voorgelegd door het Directiecomité. Hij regelt definitief de verdeling der winsten die door het Directiecomité wordt voorgesteld.

De jaarrekening van het verslagjaar werd opgesteld in overeenstemming met bovenvermeld artikel 33 en volgens het formaat en de boekhoudkundige regels die de Regentenraad op 20 december 2017 heeft goedgekeurd.

De jaarrekening is opgemaakt in duizenden euro's, behalve waar anders vermeld.

(1) Overeenkomstig de artikelen 11 en 12 van de wet van 17 juli 2013 houdende invoering van Boek III 'Vrijheid van vestiging, dienstverlening en algemene verplichtingen van de ondernemingen', in het Wetboek van economisch recht en houdende invoering van de definities eigen aan boek III en van de rechtshandhavingbepalingen eigen aan boek III, in boeken I en XV van het Wetboek van economisch recht, dient deze bepaling te worden gelezen als volgt: "De artikelen III.82 tot III.84, III.86 tot III.89 en XV.75 van het Wetboek van economisch recht en de besluiten genomen ter uitvoering ervan zijn van toepassing op de Bank met uitzondering van de besluiten genomen ter uitvoering van de artikelen III.84, zevende lid, en III.89, § 2."

2.2.7.2 BOEKHOUDKUNDIGE PRINCIPES EN WAARDERINGSREGELS

I. VERPLICHTE BOEKHOUDKUNDIGE REGELS IN TOEPASSING VAN DE ESCB/ECB-STATUTEN

De rekeningen, opgesteld op basis van de historische kostprijs, worden aangepast om rekening te houden met de waardering tegen marktprijs van de verhandelbare waardepapieren – met uitzondering van de portefeuille statutaire beleggingen, de portefeuilles van tot de vervaldag aangehouden waardepapieren en deze aangehouden voor doeleinden van monetair beleid –, van het goud en van alle bestanddelen luidende in vreemde valuta, en dit zowel in als buiten de balans.

De contante en termijntransacties in vreemde valuta worden buiten de balans geboekt op de dag waarop ze worden aangegaan en in de balans op de vereffendingsdatum.

1. Activa en passiva luidende in goud en in deviezen

De officiële goud- en deviezenreserves van de Belgische Staat, die in de balans zijn opgenomen, worden aangehouden en beheerd door de Bank. Activa en passiva luidende in goud en in deviezen worden omgerekend in euro tegen de wisselkoers op balansdatum.

De herwaardering van deviezen geschiedt per valuta en betreft zowel de bestanddelen van de balans als die buiten balanstelling.

De herwaardering van waardepapieren tegen marktprijs geschiedt apart van de valutakoersherwaardering.

2. Vastrentende waardepapieren

De verhandelbare vastrentende waardepapieren (met uitzondering van deze van de statutaire portefeuille, van de tot de vervaldag aangehouden waardepapieren (*HTM*) en de voor monetair beleid aangehouden waardepapieren) worden gewaardeerd tegen de marktprijs op balansdatum (*MTM*). De prijsherwaardering vindt voor waardepapieren lijn per lijn plaats.

De portefeuilles van tot de vervaldag aangehouden waardepapieren (*HTM*) bestaan uitsluitend uit effecten met een vaste of bepaalde rente en een vaste looptijd, die de Bank uitdrukkelijk wil behouden tot de vervaldag. Deze waardepapieren worden behandeld als een aparte

portefeuille en gewaardeerd tegen de afgeschreven aankoopprijs.

De waardepapieren aangehouden voor doeleinden van monetair beleid worden behandeld als afzonderlijke portefeuilles en worden gewaardeerd aan afgeschreven aankoopprijs.

De waardepapieren gewaardeerd aan afgeschreven aankoopprijs kunnen een waardevermindering (*impairment*) ondergaan.

3. (Reverse) repurchase agreements

Een *repurchase agreement* is een verkoop van waardepapieren waarbij de cedent zich uitdrukkelijk verbindt tot de terugkoop en de cessionaris tot de retrocessie van die effecten tegen een overeengekomen prijs en op een afgesproken datum.

De cedent boekt, op de passiefzijde van de balans, het bedrag van de ontvangen liquiditeiten als een schuld aan de cessionaris en waardeert de overgedragen waardepapieren overeenkomstig de boekhoudregels die van toepassing zijn op de effectenportefeuille waarvan ze blijven deel uitmaken.

De cessionaris, van zijn kant, boekt op de actiefzijde van zijn balans een vordering op de cedent die overeenstemt met het bestede bedrag, terwijl de verworven waardepapieren niet worden opgenomen in de balans, maar buiten de balans.

De Bank beschouwt de voornoemde transacties als *repurchase agreements* of *reverse repurchase agreements* naargelang zij optreedt als cedent of cessionaris van de waardepapieren.

Repurchase agreements en *reverse repurchase agreements* luidende in deviezen, hebben geen invloed op de desbetreffende deviezenpositie.

4. Deelneming in het kapitaal van de ECB

Krachtens artikel 28 van de statuten van het ESCB en de ECB kunnen enkel de nationale centrale banken (NCB's) van het ESCB inschrijven op het kapitaal van de ECB. De inschrijvingen geschieden volgens de overeenkomstig artikel 29 van de ESCB-statuten vastgestelde sleutel.

5. Bankbiljetten in omloop

De ECB en de NCB's van de landen die zijn overgegaan op de euro, die samen het Eurosysteem vormen, geven

eurobankbiljetten uit⁽¹⁾. De totale waarde van de eurobankbiljetten in omloop wordt toegedeeld op de laatste werkdag van elke maand, in overeenstemming met de verdeelsleutel voor de toedeling van bankbiljetten.

Van de totale waarde van de biljetten in omloop is een aandeel van 8 % toegewezen aan de ECB, terwijl de overblijvende 92 % is toegewezen aan de NCB's naar rato van hun gestorte aandeel in de kapitaalsleutel van de ECB. Het aandeel bankbiljetten dat zo aan elke NCB is toegedeeld, wordt vermeld onder de passiefpost 'Bankbiljetten in omloop' van haar balans.

Het verschil tussen de waarde van de eurobankbiljetten die aan elke NCB worden toegedeeld naar rato van de desbetreffende verdeelsleutel en de waarde van de eurobankbiljetten die door elke NCB daadwerkelijk in omloop worden gebracht, geeft aanleiding tot saldi binnen het Eurosysteem. Deze vorderingen of verplichtingen, die rentedragend zijn, worden vermeld onder de subposten 'Nettovorderingen of -verplichtingen uit hoofde van de toedeling van eurobankbiljetten binnen het Eurosysteem'.

6. Resultaatbepaling

6.1 Met betrekking tot de resultaatbepaling gelden de volgende regels:

- baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarin ze verworven of verschuldigd zijn;
- gerealiseerde winsten en verliezen worden in de resultatenrekening opgenomen;
- aan het einde van het jaar worden de vastgestelde positieve herwaarderingsverschillen (op effecten en externe reserves) niet geboekt als resultaten, maar worden ze opgenomen in de herwaarderingsrekeningen op de passiefzijde van de balans;
- de negatieve herwaarderingsverschillen worden eerst afgetrokken van de overeenkomstige herwaarderingsrekening, waarna het eventuele saldo ten laste van het resultaat wordt gebracht;
- er is geen compensatie tussen ten laste van het resultaat gebrachte verliezen en de mogelijke in de daaropvolgende jaren geregistreerde positieve herwaarderingsverschillen en ook niet tussen de negatieve herwaarderingsverschillen op een waardepapier, valuta of activum in goud en de positieve herwaarderingsverschillen op andere waardepapieren, valuta of activa in goud;

(1) Besluit van de ECB van 13 december 2010 betreffende de uitgifte van eurobankbiljetten (herschikking) (ECB/2010/29, PB L35 van 09/02/2011) zoals gewijzigd door het besluit van 27 november 2014 (ECB/2014/49, PB L50 van 21/02/2015).

- voor goud wordt geen enkel onderscheid gemaakt tussen de herwaarderingsverschillen op de goudprijs en die op de valuta waarin die prijs is uitgedrukt;
- om de aanschaffingsprijs van de verkochte waardepapieren of deviezen te berekenen, wordt de gemiddelde-kostprijsmethode op dagelijkse basis gebruikt; indien aan het einde van het jaar negatieve herwaarderingsverschillen ten laste van de resultatenrekening worden gebracht, wordt de gemiddelde kostprijs van het desbetreffende activum (goud, valuta of waardepapier) teruggebracht tot het niveau van de marktkoers of de marktprijs.

6.2 Het agio of disagio op waardepapieren, voortvloeiend uit het verschil tussen de gemiddelde aanschaffingsprijs en de terugbetalingsprijs, wordt gelijkgesteld met een renteresultaat en afgeschreven over de resterende looptijd van de betrokken effectenlijn.

6.3 De lopende maar niet-ervallen renten, die de deviezenposities beïnvloeden, worden dagelijks geboekt en omgerekend tegen de koers op de boekingsdatum.

6.4 De monetaire inkomsten van elke NCB van het Eurosysteem worden bepaald door de feitelijke jaarinkomsten te berekenen van de te oormerken activa die worden aangehouden als tegenpost voor hun referentieplassiva. Deze passiva omvatten de volgende posten:

- de bankbiljetten in omloop;
- de verplichtingen aan kredietinstellingen van het eurogebied in verband met monetairbeleidstransacties, luidende in euro;
- de nettoverplichtingen binnen het Eurosysteem afkomstig van TARGET2-transacties;
- de nettoverplichtingen binnen het Eurosysteem in verband met de toedeling van eurobankbiljetten binnen het Eurosysteem;
- de verlopen rente op de passiva voor monetaire politiek waarvan de inningsperiode gelijk is aan één of meer dan één jaar.

Alle renteresultaten op verplichtingen zijn inbegrepen in de referentiebasis van de monetaire inkomsten van elke NCB.

De te oormerken activa omvatten de volgende posten:

- de kredietverlening aan kredietinstellingen van het eurogebied i.v.m. monetairbeleidstransacties, luidende in euro;

- de vorderingen binnen het Eurosysteem uit hoofde van de externe reserves die werden overgedragen aan de ECB;
- de nettovorderingen binnen het Eurosysteem die voortvloeien uit de TARGET2-transacties;
- de nettovorderingen binnen het Eurosysteem die verband houden met de verdeling van de eurobankbiljetten in het Eurosysteem;
- de waardepapieren in euro die voor doeleinden van monetair beleid worden aangehouden;
- een beperkt bedrag van de tegoeden in goud van elke NCB, naar rato van haar verdeelsleutel voor het geplaatste kapitaal. Goud wordt geacht geen inkomsten op te leveren;
- de verlopen rente op de activa voor monetaire politiek waarvan de inningsperiode gelijk is aan één of meer dan één jaar.

Wanneer de waarde van de te oormerken activa van een NCB hoger of lager is dan die van haar referentieplassiva, wordt het verschil gecompenseerd door hierop de laatste marginale rentevoet van de basisherfinancieringstransacties van het Eurosysteem toe te passen⁽¹⁾.

6.5 De inkomsten van de ECB die afkomstig zijn van het aandeel van 8% aan eurobankbiljetten dat haar is toegewezen en de inkomsten uit de portefeuilles van het monetair beleid (SMP, CBPP3, ABSPP en PSPP), zijn integraal verschuldigd aan de NCB's tijdens hetzelfde boekjaar waarin ze worden gegenereerd.

De ECB verdeelt deze inkomsten onder de NCB's in januari van het volgende boekjaar.

Die inkomsten worden volledig verdeeld, voor zover zij de nettowinst van de ECB niet overschrijden. Bovendien kan de Raad van Bestuur, vóór het einde van het boekjaar, besluiten over het principe om die inkomsten geheel of gedeeltelijk over te dragen naar een voorziening voor wisselkoers-, rente-, krediet- en goudprijsrisico's⁽²⁾.

7. Instrumenten buiten de balans

Termijntransacties in deviezen, het termijnluik van deviezenswaps en andere deviezeninstrumenten die een omwisseling van een bepaalde valuta tegen een andere valuta op een toekomstige datum inhouden, worden

(1) Besluit van de ECB van 3 november 2016 inzake de toedeling van monetaire inkomsten van de NCB's van de lidstaten die de euro als munt hebben (herschikking) (ECB/2016/36, PB L347 van 20/12/2016).

(2) Besluit van de ECB van 15 december 2014 inzake de tussentijdse verdeling van de inkomsten van de ECB (herschikking) (ECB/2014/57, PB L53 van 25/02/2015) zoals gewijzigd door het besluit van 2 juli 2015 (ECB/2015/25, PB L193 van 21/07/2015).

opgenomen in de netto deviezenpositie voor het berekenen van de gemiddelde kostprijs en van de wisselkoerswinsten en -verliezen.

Voor de deviezenswaps wordt de termijnpositie tegelijk met de contantpositie geherwaardeerd. Aangezien de contant- en de termijnbedragen in deviezen worden omgerekend tegen dezelfde wisselkoers in euro, hebben ze geen invloed op de post 'Herwaarderingsrekeningen' op de passiefzijde.

De renteswaps en de *futures* worden lijn per lijn geherwaardeerd en in de posten buiten balansstelling geboekt.

Voor de *futures* worden de dagelijkse margestortingen in de resultatenrekening opgenomen en beïnvloeden ze de deviezenpositie.

Winsten en verliezen, voortvloeiend uit instrumenten buiten de balans, worden vastgesteld en verwerkt zoals die van instrumenten op de balans.

8. Gebeurtenissen na balansdatum

Activa en passiva worden aangepast in het licht van de informatie die wordt verkregen tussen de balansdatum en de datum waarop de jaarrekening door het Directiecomité van de Bank wordt vastgesteld, zodra die informatie een significante invloed heeft op de activa en passiva van de balans bij de afsluiting van de rekening.

II. REGELS IN TOEPASSING VAN DE ORGANIEKE WET, EN VAN WETTEN, STATUTEN EN OVEREENKOMSTEN

1. Goud en goudvorderingen

De naar aanleiding van de arbitrage van activa in goud tegen andere externe reservebestanddelen gerealiseerde meerwaarden worden, overeenkomstig artikel 30 van de organieke wet en artikel 54 van de statuten, op een bijzondere onbeschikbare reserverekening geboekt.

2. Verrichtingen van het IMF

Krachtens artikel 1 van de overeenkomst van 14 januari 1999 tussen de Belgische Staat en de Bank, die de regels bepaalt voor de toepassing van artikel 9 van de organieke wet, neemt de Bank de rechten die de Staat als lid van het IMF bezit, in haar boeken op als eigen tegoeden. Artikel 9, lid 2, van de voornoemde organieke wet bepaalt bovendien dat de Staat de Bank waarborgt tegen ieder verlies en de terugbetaling waarborgt van ieder

krediet dat de Bank in het kader van deze verrichtingen verleend heeft.

3. Verstrekte kredieten en andere verrichtingen in het kader van de financiële stabiliteit

Krachtens artikel 9, lid 2, van de organieke wet waarborgt de Staat de terugbetaling van ieder krediet dat de Bank verleent in het kader van haar bijdrage tot de stabiliteit van het financiële stelsel; de Staat waarborgt de Bank ook tegen elk verlies veroorzaakt door alle in dit verband noodzakelijke verrichtingen.

Aangezien dergelijke automatische staatswaarborg volgens de Europese Commissie betekent dat noodliquiditeitsmaatregelen als staatssteun moeten worden beschouwd, hetgeen de uitvoering door de Bank van haar opdracht als kredietverstrekker in laatste instantie zou kunnen belemmeren, werd deze bepaling opgeheven.⁽¹⁾ Ingeval zich een plotse crisis voordoet op de financiële markten of in geval van een ernstige dreiging van een systemische crisis zou de Koning, na advies van de Bank, nog steeds een ad hoc waarborg kunnen verlenen aan de Bank bij een in Ministerraad overlegd koninklijk besluit op grond van artikel 36/24, § 1, 2° van de organieke wet.

4. Rekening-courant van de Schatkist

Krachtens een overeenkomst van 13 november 2014 en het aanhangsel van 2 juni 2017 wordt het creditsaldo van de rekening-courant van de Schatkist bij het afsluiten van TARGET2 vergoed tegen de EONIA rente (*Euro Overnight Index Average Rate*) ten belope van maximaal € 150 miljoen.

5. Kapitaal, reservefonds en beschikbare reserve

5.1 Kapitaal

Krachtens artikel 4 van de organieke wet is het maatschappelijk kapitaal, ten belope van € 10 miljoen, vertegenwoordigd door 400 000 aandelen zonder nominale waarde. Het maatschappelijk kapitaal is volgestort.

De Belgische Staat heeft ingetekend op 200 000 nominatieve en onoverdraagbare aandelen, dat is 50% van de totale stemrechten.

⁽¹⁾ Wet van 18 december 2016 tot regeling van de erkenning en de afbakening van crowdfunding en houdende diverse bepalingen inzake financiën (artikel 76), Belgisch Staatsblad 20/12/2016.

5.2 Reservefonds

Het reservefonds, waarvan sprake in artikel 31 van de organieke wet, omvat de statutaire reserve, de buitengewone reserve en de afschrijvingsrekeningen.

Het is bestemd:

- 1° tot het herstel van de verliezen op het maatschappelijk kapitaal;
- 2° tot aanvulling van de jaarlijkse winsten, tot beloop van een dividend van 6 % van het kapitaal.

Bij het verstrijken van het emissierecht van de Bank valt een vijfde van het reservefonds de Staat prioriteitshalve ten deel. De overige vier vijfden worden onder al de aandeelhouders verdeeld⁽¹⁾.

5.3 Beschikbare reserve

De beschikbare reserve, waarvan sprake in artikel 32 van de organieke wet, kan bij besluit van de Regentenraad worden aangewend om verliezen aan te zuiveren of het dividend uit te betalen.

6. Resultaatbepaling

6.1 Opbrengsten die volledig aan de Staat toekomen

Op grond van artikel 30 van de organieke wet wordt aan de Staat de netto-opbrengst toegekend van de activa die de tegenpost vormen van de door de Bank gerealiseerde meerwaarde naar aanleiding van arbitrages van activa in goud tegen andere externe reservebestanddelen, welke meerwaarde op een bijzondere onbeschikbare reserverekening wordt geboekt. De regels voor de toepassing van die bepalingen zijn vastgelegd in een overeenkomst van 30 juni 2005 tussen de Staat en de Bank, die op 5 augustus 2005 in het Belgisch Staatsblad is verschenen en zijn aanhangsel van 10 juli 2009 (gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 17 juli 2009).

Daarnaast stort de Bank, krachtens de wet van 2 januari 1991 betreffende de markt van de effecten van de overheidsschuld en het monetairbeleidsinstrumentarium, jaarlijks een bedrag van € 24,4 miljoen in de Schatkist als compensatie voor de meeruitgaven die

voor de Staat voortvloeien uit de conversie, in 1991, van de geconsolideerde schuld tegenover de Bank in vrij verhandelbare effecten.

6.2 Wisselkoersresultaten toekomend aan de Staat

Krachtens artikel 9 van de organieke wet worden de akkoorden of verrichtingen van internationale monetaire samenwerking, die de Bank uitvoert voor rekening van of met de uitdrukkelijke instemming van de Staat, gedekt door de staatswaarborg. De op die transacties gerealiseerde wisselkoerswinsten en -verliezen worden toegewezen aan de Staat.

Ingevolge artikel 37 van de organieke wet worden aan de Staat de meerwaarden gestort die bij de verkoop van goud aan de Koninklijke Munt van België werden gerealiseerd. De overdrachten van goud aan deze instelling, met het oog op de uitgifte door de Staat van verzamelaars- of herdenkingsmunten, mogen niet meer bedragen dan 2,75 % van het gewicht in goud dat op 1 januari 1987 in de activa van de Bank voorkwam.

7. Winstverdeling

Krachtens artikel 32 van de organieke wet worden de jaarlijkse winsten op volgende wijze verdeeld:

1. een eerste dividend van 6 % van het kapitaal wordt aan de aandeelhouders toegekend;
2. van het excedent wordt een door het Directiecomité voorgesteld en door de Regentenraad vastgesteld bedrag, in alle onafhankelijkheid, toegekend aan het reservefonds of aan de beschikbare reserve;
3. van het tweede overschot wordt aan de aandeelhouders een tweede, door de Regentenraad vastgesteld dividend toegekend, dat minimaal 50 % belooft van de netto-opbrengst van de activa die de tegenpost vormen van het reservefonds en de beschikbare reserve;
4. het saldo wordt toegekend aan de Staat; het is vrijgesteld van vennootschapsbelasting.

III. DOOR DE REGENTENRAAD VASTGESTELDE BOEKHOUDKUNDIGE REGELS

1. Deelnemingen in de portefeuille statutaire beleggingen

De deelnemingen die de Bank aanhoudt in de vorm van aandelen die het kapitaal vertegenwoordigen van

(1) Krachtens artikel 141, § 9 van de wet van 2 augustus 2002 betreffende het toezicht op de financiële sector en de financiële diensten, wordt artikel 31, tweede lid, van de wet van 22 februari 1998 tot vaststelling van het organiek statuut van de Nationale Bank van België, uitgelegd in die zin dat het emissierecht waarvan daarin sprake is, het emissierecht omvat dat de Bank mag uitoefenen krachtens artikel 106(1) van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap (artikel 128(1) van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie).

verschillende instellingen, zijn in de balans opgenomen tegen hun aanschaffingsprijs, zoals aanbevolen door het voornoemde richtsnoer van de ECB.

2. Verhandelbare vastrentende waardepapieren in de portefeuille statutaire beleggingen

Dergelijke waardepapieren worden behandeld als een aparte portefeuille en worden gewaardeerd tegen de op basis van het actuariële rendement afgeschreven aankoopprijs, zoals aanbevolen door het voornoemde richtsnoer van de ECB.

3. Plafond van de portefeuille statutaire beleggingen

Het plafond van de statutaire beleggingen wordt jaarlijks vastgesteld bij de definitieve winstverdeling. Het is gelijk aan de som van de volgende elementen:

- het kapitaal;
- het reservefonds (statutaire reserve, buitengewone reserve en afschrijvingsrekeningen);
- de beschikbare reserve;
- de toevoegingen aan de reserves.

De waardering van de statutaire beleggingen berust op de hierboven in punt 1 en 2 beschreven principes.

4. Overdracht van waardepapieren tussen verschillende portefeuilles

De overdracht van waardepapieren tussen portefeuilles die onder verschillende boekhoudkundige regels vallen, vindt plaats tegen de marktprijs.

5. Materiële en immateriële vaste activa

De gronden, gebouwen, uitrustingen, computerapparatuur en -programma's, de meubelen en het rollend materieel worden tegen hun aanschaffingsprijs geboekt.

Gebouwen in aanbouw worden opgenomen tegen de werkelijk bestede bedragen.

Voor de aankopen vanaf het boekjaar 2009 worden de materiële en immateriële vaste activa, inclusief bijkomende kosten, afgeschreven volgens de fiscaal toegestane waarschijnlijke gebruiksduur.

Gebruiksduur van de voornaamste activa:

– gronden	onbeperkt
– gebouwen	34 jaar
– vernieuwingen	10 jaar
– meubelen	10 jaar
– software	5 jaar
– materieel	5 jaar
– beveiligingswerken	3 jaar
– hardware	3 jaar
– verbeteringswerken aan gehuurde gebouwen	maximaal de duur van de huur

6. Voorraden

De voorraden bestemd voor de productie van bestellingen voor rekening van derden, de werken in uitvoering evenals de afgewerkte producten die eruit voortvloeien, worden tegen de aanschaffingsprijs van de grondstoffen gewaardeerd.

7. Vennootschapsbelasting

Krachtens artikel 32 van de organieke wet is het aan de Staat toegekende winstsaldo van het boekjaar, na winstverdeling en reservering, vrijgesteld van de vennootschapsbelasting. Voor de berekening van het gemiddelde belastingtarief, met andere woorden de verhouding tussen de verschuldigde belasting en de winst vóór belasting, wordt het aan de Staat toekomende aandeel in de winst afgetrokken van het resultaat van het boekjaar.

In de berekening van het gemiddelde belastingtarief wordt rekening gehouden met de belastingregulariserings van de voorgaande boekjaren, ongeacht of ze positief dan wel negatief zijn.

8. Berekening van het tweede dividend

De netto-opbrengsten uit de activa zoals bepaald in artikel 32, lid 3 van de organieke wet, zijn gelijk aan de bruto-opbrengsten na aftrek van de daarop verschuldigde belasting, berekend tegen het in punt 7 hierboven bepaalde gemiddelde belastingtarief.

De bruto-opbrengst is gelijk aan de opbrengst van de statutaire beleggingen, met uitzondering van de opbrengst die is gegenereerd door het kapitaal, dat wordt vergoed met het eerste dividend.

9. Posten buiten balanstelling

	Onderverdeling van de posten buiten balanstelling	Waarderingsregel
Verbintenissen die kunnen aanleiding geven tot een kredietrisico	Tegenover internationale instellingen Tegenover andere instellingen	Nominale waarde, deviezen omgerekend tegen de marktkoers
Aan de instelling toevertrouwde waarden en vorderingen	Ter inning Tegoeden beheerd voor rekening van de Schatkist Tegoeden beheerd voor rekening van de ECB In open bewaarneming	Nominale waarde Nominale waarde/kost, deviezen omgerekend tegen de marktkoers Nominaal bedrag, deviezen omgerekend tegen de marktkoers
Nog te storten kapitaal op aandelen		Nominaal bedrag, deviezen omgerekend tegen de marktkoers

2.2.7.3 RESERVERINGS- EN DIVIDENDBELEID

De regels van het reserverings- en dividendbeleid, vastgesteld door de Regentenraad ter uitvoering van artikel 32 van de organieke wet, luiden als volgt:

1. Het resultaat van het boekjaar is de eerste buffer voor het opvangen van verliezen. Een negatief resultaat van het boekjaar wordt eerst ten laste gelegd van de beschikbare reserve. Vervolgens wordt het, indien nodig, gedekt door het reservefonds.

Een raming van de becijferbare risico's is het uitgangspunt voor de bepaling van het minimumbedrag van de reserves. De financiële risico's van de Bank worden berekend volgens de *value at risk/expected shortfall*-methodologie, waarvoor de Bank zeer voorzichtige parameters hanteert op het gebied van probabiliteit en tijdshorizon. Deze methodologieën worden ook door andere leden van het Eurosysteem toegepast.

Zolang de periode van onconventionele monetaire maatregelen aanhoudt, wordt ieder jaar 50 % van de winst van het boekjaar aan de reserves toegevoegd.

Voor ieder boekjaar zal de raming van de risico's worden bijgewerkt. Op grond van deze raming kan de Regentenraad beslissen tot een ander winstreserveringspercentage.

Bij de toetsing van de bestaande reserves aan het minimumbedrag wordt geen rekening gehouden met de afschrijvingsrekeningen, aangezien die niet kunnen worden aangewend tot herstel van verliezen of aanvulling van winsten.

Gelet op het quasi onbeschikbaar karakter van het reservefonds en de verhouding van dit fonds tot het kapitaal, worden te reserveren winsten toegevoegd aan de beschikbare reserve.

Indien het peil van de reserves als te hoog wordt beschouwd, kunnen terugnemingen gebeuren op de beschikbare reserve. Ze dienen uitzonderlijk te zijn en terdege gemotiveerd. Dergelijke terugnemingen kunnen enkel worden uitgekeerd als dividend.

2. Het aan de aandeelhouders uitgekeerde dividend bestaat uit een eerste dividend van 6 % van het kapitaal en een tweede dividend dat door de Regentenraad wordt vastgesteld conform artikel 32, 3°, van de organieke wet.

Het eerste dividend van € 1,5 per aandeel (6 % van het kapitaal) wordt gegarandeerd door zowel de beschikbare reserve als het reservefonds.

Het tweede dividend is door de Regentenraad vastgesteld op 50 % van de netto-opbrengst van de activa die de tegenpost vormen van de reserves ('de statutaire portefeuille').

Onder netto-opbrengst dient verstaan het bedrag vermeld in de resultatenrekening ('opbrengsten van de statutaire beleggingen'), na correctie voor de tegenpost van het kapitaal en na aftrek van de vennootschapsbelasting aan het voor het boekjaar in kwestie effectief verschuldigde tarief (zie punt 2.2.7.2.III.8).

Het tweede dividend wordt gegarandeerd door de beschikbare reserve, tenzij een terugneming op de beschikbare reserve zou leiden tot een peil van de reserves dat ontoereikend is om de geschatte risico's te dekken. De financiële soliditeit en onafhankelijkheid van de Bank primeren.

3. Indien minder dan de helft van de netto-opbrengst van de statutaire portefeuille aan de reserves wordt toegevoegd, wordt de dotatie aan de reserves aangevuld tot ze 50% van die netto-opbrengst bedraagt, voor zover het saldo van de winst na aftrek van een tweede dividend dat toelaat.

Indien de Bank geen dotaties meer zou verrichten aan haar reserves, wordt, bij voldoende winst, het tweede dividend verhoogd tot de volledige netto-opbrengst (100%) van de statutaire portefeuille.

Het reserverings- en dividendbeleid garandeert aldus dat de netto-opbrengst van de statutaire portefeuille bij voldoende winst ofwel wordt gereserveerd, waardoor de berekeningsbasis van het tweede dividend aangroeit, ofwel als tweede dividend rechtstreeks wordt uitgekeerd aan de aandeelhouders. Het saldo dat aan de Staat wordt toegekend, bevat nooit enig deel van de netto-opbrengst van die portefeuille.

4. Netto-opbrengsten van de verkoop van onroerende goederen worden, voor de toepassing van het reserverings- en dividendbeleid, volledig gelijkgesteld met opbrengsten van de statutaire portefeuille. Onder netto-opbrengsten wordt verstaan de opbrengsten na aftrek van alle kosten (inclusief belastingen) en van eventuele vervangingsinvesteringen in onroerende goederen.
5. Billijkheid, transparantie en stabiliteit zijn kernelementen voor het reserverings- en dividendbeleid. Het is de uitdrukkelijke bedoeling om het hierboven uiteengezette beleid duurzaam toe te passen. Iedere aanpassing van het beleid zal terdege worden gemotiveerd en onmiddellijk worden bekendgemaakt.

2.2.7.4 TOELICHTING BIJ DE BALANS

Toelichting 1. Goud en goudvorderingen

GOUDVOORRAAD

	31-12-2017	31-12-2016
In ons fijn goud	7 311 154,9	7 311 154,9
In kg fijn goud	227 402,4	227 402,4
Tegen marktprijs (in € miljoen)	7 909,8	8 028,0

Op 31 december 2017 is nog 9 ton goud beschikbaar voor de uitgifte door de Staat van verzamelaars- of herdenkingsmunten.

Het grootste deel van het goud wordt bewaard in de Bank of England. Een veel kleiner deel bevindt zich bij de Bank of Canada en bij de Bank voor Internationale Betalingen. Een zeer beperkte hoeveelheid ligt opgeslagen in de Nationale Bank van België.

Op balansdatum is het goud gewaardeerd op basis van de door de ECB meegedeelde prijs in euro per ons fijn goud.

GOUDPRIJS

(in €)

	31-12-2017	31-12-2016
Ons fijn goud	1 081,88	1 098,05
Kg fijn goud	34 783,28	35 302,99

Tegen een onderpand ter dekking van 101,4% van het kredietrisico, heeft de Bank gemiddeld 1 ton van haar tegoeden in goud uitgeleend, tegen 2,2 ton vorig jaar.

Toelichting 2. Vorderingen op niet-ingezetenen van het eurogebied, luidende in vreemde valuta

KOERSEN VAN DE VREEMDE VALUTA

(per €)

	31-12-2017	31-12-2016
SDR	0,8420	0,7846
USD	1,1993	1,0541
JPY	135,0100	123,4000
CNY	7,8044	–
KRW	1 279,6100	–

Deze post omvat twee subposten:

- de vorderingen op het Internationaal Monetair Fonds (IMF);
- de tegoeden aangehouden op rekening bij banken die niet tot het eurogebied behoren alsmede leningen aan niet-ingezetenen van het eurogebied, waardepapieren en andere door deze laatsten uitgegeven activa.

NETTOPOSITIES IN SDR EN USD

NETTOPOSITIE IN SDR

(miljoenen)

	in SDR	in €
Balans		
Vorderingen	5 011,4	5 951,5
Verplichtingen	–4 323,3	–5 134,4
Prorata van interesten	0,3	0,4
Posten buiten balansstelling		
Nettoverplichtingen	–667,0	–792,1
Nettopositie	21,4	25,4

De positie in SDR is door de Staat gewaarborgd. Teneinde het wisselkoersrisico te verkleinen, heeft de Bank termijntransacties gesloten waardoor de nettopositie beperkt is tot SDR 21,4 miljoen.

NETTOPOSITIE IN USD

(miljoenen)

	in USD	in €
Balans		
Vorderingen	8 387,9	6 994,0
Verplichtingen	–4 500,0	–3 752,2
Prorata van interesten	29,4	24,5
Posten buiten balansstelling		
Vorderingen	1 273,5	1 061,9
Verplichtingen	–2 989,1	–2 492,4
Prorata van interesten	–7,1	–5,9
Nettopositie	2 194,6	1 829,9

De nettopositie in USD bedraagt 2,2 miljard. Het grootste deel van de in dollar belegde portefeuille is gefinancierd met deviezenswaps of *repurchase agreements*.

VORDERINGEN OP HET IMF

VORDERINGEN OP HET IMF

(in € miljoen)

	31-12-2017	31-12-2016
Bijzondere trekkingsrechten	4 622,9	4 897,0
Deelneming in het IMF	355,1	305,8
Leningen aan het IMF	524,6	737,8
Leningen aan de PRGT	448,9	488,3
Totaal	5 951,5	6 428,9

BIJZONDERE TREKKINGSRECHTEN

(*SPECIAL DRAWING RIGHTS – SDR'S*)

SDR's zijn reserveactiva die *ex nihilo* door het IMF zijn gecreëerd en door dit Fonds aan zijn leden worden toegewezen ter aanvulling van hun bestaande officiële reserves.

De aan de leden van het IMF toegewezen SDR's kunnen worden gecedeerd tegen convertibele valuta op basis van vrij afgesloten overeenkomsten tussen lidstaten. Het akkoord tussen de Bank en het IMF, dat in oktober 2009 werd herzien, bepaalt dat de SDR-tegoeden van de Bank tussen 65 en 135 % van de nettocumulatieve toewijzing moeten liggen.

Het tegoed op de rekening 'Bijzondere trekkingsrechten' bedraagt SDR 3 892,7 miljoen op 31 december 2017, tegen SDR 3 842,0 miljoen een jaar eerder. De netto-aanwending van het SDR-tegoed, het verschil tussen de SDR-toewijzing en de SDR-tegoeden, belooft op balansdatum SDR 430,7 miljoen.

DEELNEMING IN HET IMF

Deze liquide vordering van België op het IMF wordt ook de positie in de reservetranche genoemd. Ze is gelijk aan het verschil tussen het quotum van België bij het IMF, namelijk SDR 6 410,7 miljoen, en de tegoeden van het Fonds in euro bij de Bank. Het quotum bepaalt de stemrechten van België in het IMF.

De deelneming van België in het IMF kan te allen tijde worden aangesproken om convertibele valuta te krijgen ter financiering van een tekort op de betalingsbalans. Wijzigingen in de deelneming kunnen ook het gevolg zijn van een bijdrage van België aan de financiering van kredietverstrekkingen door het IMF aan lidstaten die met zo een tekort worden geconfronteerd, van terugbetalingen van dergelijke kredieten door deze landen, alsook van transacties in euro die het Fonds voor eigen rekening uitvoert. De over die vordering vergoede rente wordt wekelijks aangepast. De positie in de reservetranche bedraagt op balansdatum SDR 299,1 miljoen, tegen SDR 239,9 miljoen een jaar eerder. Die stijging is toe te schrijven aan nettoleningen door lidstaten van het Fonds.

LENINGEN AAN HET IMF

Deze vorderingen vertegenwoordigen de tegenwaarde van de leningen die de Bank in eigen naam aan het IMF heeft toegestaan en van de vorderingen van de Belgische Staat op het IMF in geval van een tenuitvoerlegging van de leningsovereenkomsten ter versterking van de werkmiddelen van het IMF, met name de Algemene leningsovereenkomsten en de Nieuwe leningsovereenkomsten.

Op 31 december 2017 bedragen de vorderingen die de Bank uit hoofde van de nieuwe leningsovereenkomsten heeft uitstaan SDR 441,7 miljoen, tegen SDR 578,9 miljoen een jaar eerder.

LENINGEN AAN DE PRGT

Onder deze subpost is de tegenwaarde opgenomen van de valuta die de Bank heeft geleend aan het door het IMF beheerde Trustfonds 'Faciliteit voor armoedebestrijding en groei (*Poverty Reduction and Growth Trust* – PRGT)'. Deze kredietfaciliteit is bedoeld ter ondersteuning van de inspanningen die ontwikkelingslanden met laag inkomen

leveren in het kader van structurele en macro-economische aanpassingsprogramma's. Het IMF wendt de aan deze Trust verschaftte middelen aan om de hoofdsom te financieren van de leningen die in het kader van deze faciliteit aan ontwikkelingslanden worden verstrekt.

Krachtens de leningsovereenkomsten van 1999 en 2012 en daarna van de overeenkomst van 30 augustus 2017, beschikt de PRGT bij de Bank over een kredietlijn van SDR 1 050 miljoen. De vorderingen die de Bank uit dien hoofde heeft uitstaan, bedragen SDR 378,0 miljoen op 31 december 2017, tegen SDR 383,1 miljoen een jaar eerder, doordat de terugbetalingen tijdens het boekjaar ruimschoots de nieuwe trekkingen op de kredietlijn hebben gecompenseerd.

TEGOEDEN BIJ BANKEN, BELEGGINGEN IN WAARDEPAPIEREN,
EXTERNE LENINGEN EN OVERIGE EXTERNE ACTIVA

UITSPLITSING NAAR SOORT BELEGGING

(in € miljoen)

	31-12-2017	31-12-2016
Zichtrekeningen	39,1	135,9
Termijndeposito's	49,6	296,4
Reverse repurchase agreements ...	132,9	576,2
Waardepapieren	7 712,3	6 973,5
Totaal	7 933,9	7 982,0

UITSPLITSING NAAR VREEMDE VALUTA

(in € miljoen)

	31-12-2017	31-12-2016
USD	6 687,6	6 970,1
JPY	964,3	1 006,9
CNY	186,4	-
KRW	94,3	-
Overige	1,3	5,0
Totaal	7 933,9	7 982,0

In het kader van het beheer van de goud- en deviezenreserves heeft de Bank in Chinese yuan en Koreaanse won belegd met het oog op een gematigde diversificatie van haar activa.

UITSPLITSING VAN DE VASTRENTENDE WAARDEPAPIEREN
NAAR HUN RESTERENDE LOOPTIJD

(in € miljoen)

	31-12-2017	31-12-2016
≤ 1 jaar	2 842,8	2 463,5
> 1 jaar en ≤ 5 jaar	3 559,7	3 419,1
> 5 jaar	1 309,8	1 090,9
Totaal	7 712,3	6 973,5

WAARDE VAN DE VASTRENTENDE WAARDEPAPIEREN
IN VREEMDE VALUTA NAAR HET LAND VAN DE EMITTENT

(in € miljoen)

	Boekwaarde = Marktw waarde	
	31-12-2017	31-12-2016
Verenigde Staten	5 352,6	5 005,0
Japan	1 056,8	1 049,2
Internationale instellingen	95,4	138,9
Verenigd Koninkrijk	31,7	34,1
Zwitserland	837,6	511,5
Andere	338,2	234,8
Totaal	7 712,3	6 973,5

Bij de herwaardering op balansdatum bedroegen de niet-gerealiseerde meer- en minderwaarden van de waardepapieren tegen de marktprijs respectievelijk € 22,7 miljoen en € 26,6 miljoen.

Toelichting 3. **Vorderingen op ingezetenen
van het eurogebied, luidende
in vreemde valuta**

UITSPLITSING NAAR SOORT BELEGGING (USD)

(in € miljoen)

	31-12-2017	31-12-2016
Termijndeposito's	-	153,3
Waardepapieren	328,5	242,5
Totaal	328,5	395,8

UITSPLITSING VAN DE VASTRENTENDE WAARDEPAPIEREN
IN VREEMDE VALUTA NAAR HUN RESTERENDE LOOPTIJD

(in € miljoen)

	31-12-2017	31-12-2016
≤ 1 jaar	125,5	66,2
> 1 jaar en ≤ 5 jaar	203,0	176,3
> 5 jaar	-	-
Totaal	328,5	242,5

**WAARDE VAN DE VASTRENTENDE WAARDEPAPIEREN
IN VREEMDE VALUTA NAAR HET LAND VAN DE EMITTENT**

(in € miljoen)

	Boekwaarde = Marktwaarde	
	31-12-2017	31-12-2016
België	4,4	0,9
Duitsland	95,6	84,8
Frankrijk	84,8	54,9
Nederland	106,2	77,4
Andere	37,5	24,5
Totaal	328,5	242,5

Bij de herwaardering op balansdatum bedroegen de niet-gerealiseerde meer- en minderwaarden van de waardepapieren tegen de marktprijs respectievelijk € 0,2 miljoen en € 1 miljoen.

Toelichting 4. Vorderingen op niet-ingezetenen van het eurogebied, luidende in euro

UITSPLITSING NAAR SOORT BELEGGING

(in € miljoen)

	31-12-2017	31-12-2016
Zichtrekeningen	162,7	169,2
Reverse repurchase agreements ...	351,6	316,2
Waardepapieren	334,3	319,2
Totaal	848,6	804,6

UITSPLITSING VAN DE VASTRENTENDE WAARDEPAPIEREN NAAR HUN RESTERENDE LOOPTIJD

(in € miljoen)

	MTM		HTM	
	31-12-2017	31-12-2016	31-12-2017	31-12-2016
≤ 1 jaar	78,5	15,0	–	15,1
> 1 jaar en ≤ 5 jaar ...	165,3	192,3	90,5	91,1
> 5 jaar	–	5,7	–	–
Totaal	243,8	213,0	90,5	106,2

WAARDE VAN DE VASTRENTENDE WAARDEPAPIEREN NAAR HET LAND VAN DE EMITTENT

(in € miljoen)

	MTM		HTM	
	Boekwaarde	Marktwaarde	Boekwaarde	Marktwaarde
Internationale instellingen	119,2	119,2	90,5	98,0
Andere	124,6	124,6	–	–
Totaal	243,8	243,8	90,5	98,0

Bij de herwaardering op balansdatum bedroegen de niet-gerealiseerde meerwaarden van de waardepapieren tegen de marktprijs € 4,1 miljoen.

Toelichting 5. Kredietverlening aan kredietinstellingen van het eurogebied i.v.m. monetairbeleidstransacties, luidende in euro

Deze post bedraagt € 764,3 miljard voor het Eurosysteem als geheel, waarvan € 24,4 miljard voor de Nationale Bank van België. Ingevolge artikel 32.4 van de ESCB/ECB-statuten wordt elk verlies dat voortvloeit uit de in deze post geboekte operaties, zodra het wordt opgetekend, in principe volledig door de NCB's van het Eurosysteem gedragen, in verhouding tot hun verdeelsleutel in het kapitaal van de ECB.

BASISHERFINANCIERINGSTRANSACTIES

Transacties met wederinkoop om voor één week aan de kredietinstellingen liquiditeiten te verschaffen via wekelijkse tenders.

De liquiditeitsverstrekking via de wekelijkse basisherfinancieringstransacties bedroeg op balansdatum € 3,4 miljard, terwijl ze eind 2016 € 39,1 miljard beliep voor het eurogebied als geheel, waarvan € 40 miljoen aan de kredietinstellingen in België werd toegewezen, tegen € 200 miljoen vorig jaar.

LANGERLOPENDE HERFINANCIERINGSTRANSACTIES

Transacties met wederinkoop om aan de kredietinstellingen liquiditeiten te verschaffen door middel van tenders met een looptijd tussen 3 en 48 maanden.

Binnen het Eurosysteem zijn die transacties gestegen van € 556,6 miljard in 2016 tot € 760,6 miljard

in 2017, als gevolg van de laatste toewijzing in maart 2017 van de herfinancieringstransacties (TLTRO-II) die in 2021 vervallen.

Eind 2017 beliepen de langerlopende herfinancieringstransacties van de Belgische banken € 24,3 miljard (TLTRO-I: € 1,6 miljard – vervaldag in 2018; TLTRO-II: 22,7 miljard), tegen € 14,1 miljard eind 2016.

Toelichting 6. Overige vorderingen op kredietinstellingen van het eurogebied, luidende in euro

Vorderingen op kredietinstellingen die niet in verband staan met de monetairbeleidstransacties.

UITSPLITSING NAAR SOORT BELEGGING

(in € miljoen)

	31-12-2017	31-12-2016
Rekeningen-courant	0,7	1,0
Reverse repurchase agreements ...	227,0	1 862,1
Totaal	227,7	1 863,1

Toelichting 7. Waardepapieren uitgegeven door ingezetenen van het eurogebied, luidende in euro

VOOR DOELEINDEN VAN MONETAIR BELEID AANGEHOUDEN WAARDEPAPIEREN

In 2017 heeft het Eurosysteem de aankopen van obligaties voortgezet in het kader van het programma voor de aankoop van activa (APP), dat bestaat uit het CBPP3, het PSPP, het CSPP en het ABSPP (dit laatste is opgenomen in de balans van de ECB).

Vanaf 1 april 2017 werd het maandelijkse gemiddelde voor de in het Eurosysteem verrichte aankopen van activa in het kader van het APP verlaagd van € 80 miljard tot € 60 miljard. Vanaf januari 2018 zou er maandelijks nog € 30 miljard worden aangekocht tot eind september 2018 (besluit van de Raad van Bestuur van de ECB van 26 oktober 2017).

SAMENSTELLING VAN DE DOOR DE BANK AANGEHOUDEN MONETAIRBELEIDSPORTEFEUILLES

(in € miljoen)

	31-12-2017		31-12-2016	
	Boek-waarde	Markt-waarde	Boek-waarde	Markt-waarde
CBPP1	65,1	68,2	242,1	249,1
CBPP2	37,1	39,6	87,3	91,3
CBPP3	7 728,9	7 817,5	6 971,0	7 040,7
SMP	3 080,7	3 432,3	3 357,5	3 807,0
PSPP	57 288,4	57 957,7	37 026,8	37 444,7
CSPP	28 677,7	28 853,7	11 381,9	11 214,4
Totaal	96 877,9	98 169,0	59 066,6	59 847,2

Ingevolge artikel 32.4 van de ESCB/ECB-statuten worden alle verliezen van de NCB's op CBPP3- en SMP-effecten, op effecten van internationale of supranationale instellingen in de PSPP-portefeuille en op CSPP-effecten, zodra ze worden gerealiseerd, volledig door de NCB's van het Eurosysteem gedeeld, in verhouding tot hun verdeelsleutel in het kapitaal van de ECB.

Daarentegen worden de in de balans opgenomen risico's op de CBPP1-, CBPP2- en PSPP-portefeuilles door de Bank gedragen.

CBPP1 – FIRST COVERED BONDS PURCHASE PROGRAMME – EERSTE PROGRAMMA VOOR DE AANKOOP VAN GEDEKTE OBLIGATIES

Dit programma, dat eind juni 2010 is verstreken, bood de gelegenheid gedekte obligaties in euro te kopen die werden uitgegeven door kredietinstellingen van het eurogebied. De Bank houdt op 31 december 2017 voor € 65,1 miljoen gedekte obligaties aan.

UITSPLITSING VAN DE GEDEKTE OBLIGATIES VAN HET EERSTE PROGRAMMA NAAR HUN RESTERENDE LOOPTIJD

(in € miljoen)

	31-12-2017	31-12-2016
≤ 1 jaar	34,9	176,9
> 1 jaar en ≤ 5 jaar	30,2	55,2
> 5 jaar	–	10,0
Totaal	65,1	242,1

CBPP2 – SECOND COVERED BONDS PURCHASE PROGRAMME –
TWEDE PROGRAMMA VOOR DE AANKOOP VAN GEDEKTE
OBLIGATIES

Dit tweede programma voor de aankoop van gedekte obligaties in euro verstreek op 31 oktober 2012. Op 31 december 2017 houdt de Bank, in dat programma, voor € 37,1 miljoen gedekte obligaties aan.

UITSPLITSING VAN DE GEDEKTE OBLIGATIES VAN HET TWEDE
PROGRAMMA NAAR HUN RESTERENDE LOOPTIJD

(in € miljoen)

	31-12-2017	31-12-2016
≤ 1 jaar	20,0	50,0
> 1 jaar en ≤ 5 jaar	17,1	25,2
> 5 jaar	–	12,1
Totaal	37,1	87,3

CBPP3 – THIRD COVERED BONDS PURCHASE PROGRAMME –
DERDE PROGRAMMA VOOR DE AANKOOP VAN GEDEKTE
OBLIGATIES

Derde programma voor de aankoop van in euro luidende gedekte obligaties die zijn uitgegeven door kredietinstellingen van het eurogebied. Deze aankopen worden verdeeld over het hele eurogebied en geleidelijk door de ECB en de NCB's van het Eurosysteem uitgevoerd in de vorm van aankopen op de primaire en secundaire markt.

Op 31 december 2017 houdt de Bank, in dat programma, voor € 7 728,9 miljoen gedekte obligaties aan.

UITSPLITSING VAN DE GEDEKTE OBLIGATIES VAN HET DERDE
PROGRAMMA NAAR HUN RESTERENDE LOOPTIJD

(in € miljoen)

	31-12-2017	31-12-2016
≤ 1 jaar	654,4	747,8
> 1 jaar en ≤ 5 jaar	4 383,1	3 313,4
> 5 jaar	2 691,4	2 909,8
Totaal	7 728,9	6 971,0

SMP – SECURITIES MARKETS PROGRAMME – PROGRAMMA
VOOR DE EFFECTENMARKTEN

Dit programma, dat op 6 september 2012 is verstreken, bood de gelegenheid zowel particuliere obligaties als overheidsobligaties van het eurogebied aan te kopen. Op 31 december 2017 houdt de Bank, in dat programma, voor € 3 080,7 miljoen effecten aan.

UITSPLITSING VAN DE OBLIGATIES VAN HET PROGRAMMA VOOR
DE EFFECTENMARKTEN NAAR HUN RESTERENDE LOOPTIJD

(in € miljoen)

	31-12-2017	31-12-2016
≤ 1 jaar	562,5	311,1
> 1 jaar en ≤ 5 jaar	2 484,9	2 952,1
> 5 jaar	33,3	94,3
Totaal	3 080,7	3 357,5

PSPP – PUBLIC SECTOR PURCHASE PROGRAMME –
PROGRAMMA VOOR DE AANKOOP VAN OVERHEIDSACTIVA

De aankopen op de secundaire markt in het kader van dit programma vingen op 9 maart 2015 aan. Op 31 december 2017 houdt de Bank voor € 57 288,4 miljoen PSPP-effecten aan, die zijn uitgegeven door Belgische overheden.

UITSPLITSING VAN DE OBLIGATIES VAN HET PROGRAMMA VOOR
DE AANKOOP VAN OVERHEIDSACTIVA, NAAR HUN RESTERENDE
LOOPTIJD

(in € miljoen)

	31-12-2017	31-12-2016
≤ 1 jaar	1 388,4	1 177,4
> 1 jaar en ≤ 5 jaar	12 406,8	7 595,5
> 5 jaar	43 493,2	28 253,9
Totaal	57 288,4	37 026,8

CSPP – CORPORATE SECTOR PURCHASE PROGRAMME –
PROGRAMMA VOOR DE AANKOOP VAN DOOR DE
BEDRIJVENSECTOR UITGEGEVEN SCHULDBEWIJZEN

De aankopen in het kader van dit programma vingen aan op 8 juni 2016. Op 31 december 2017 houdt de Bank voor € 28 677,7 miljoen CSPP-effecten aan, waarvan de emittenten in verschillende Europese landen gevestigd zijn (BE, LU, PT, NL, SI en SK).

UITSPLITSING VAN DE OBLIGATIES VAN HET PROGRAMMA VOOR DE AANKOOP VAN DOOR DE BEDRIJVENSECTOR UITGEGEVEN SCHULDBEWIJZEN, NAAR HUN RESTERENDE LOOPTIJD

(in € miljoen)

	31-12-2017	31-12-2016
≤ 1 jaar	605,5	147,0
> 1 jaar en ≤ 5 jaar	8 175,6	2 061,3
> 5 jaar	19 896,6	9 173,6
Totaal	28 677,7	11 381,9

OVERIGE WAARDEPAPIEREN

Portefeuille waardepapieren in euro aangehouden voor beleggingsdoeleinden, die hoofdzakelijk in euro luidende verhandelbare overheidseffecten, uitgegeven door lidstaten van de Europese Unie, omvat, alsook door sommige kredietinstellingen van landen van het eurogebied uitgegeven obligaties die gewaarborgd zijn door eersterangsvorderingen (van het type *Pfandbriefe*) en door nationale overheidsinstellingen uitgegeven obligaties.

UITSPLITSING VAN DE VASTRENTENDE WAARDEPAPIEREN NAAR HUN RESTERENDE LOOPTIJD

(in € miljoen)

	MTM		HTM	
	31-12-2017	31-12-2016	31-12-2017	31-12-2016
≤ 1 jaar	890,2	977,9	1 035,5	2 026,9
> 1 jaar en ≤ 5 jaar ..	3 072,4	3 975,2	3 482,3	3 914,5
> 5 jaar	411,8	456,5	1 950,0	2 571,3
Totaal	4 374,4	5 409,6	6 467,8	8 512,7

WAARDE VAN DE VASTRENTENDE WAARDEPAPIEREN NAAR HET LAND VAN DE EMITTENT

(in € miljoen)

	MTM		HTM	
	Boek-waarde	Markt-waarde	Boek-waarde	Markt-waarde
België	809,9	809,9	2 750,2	3 074,5
Duitsland	1 991,9	1 991,9	397,1	420,3
Spanje	4,3	4,3	616,0	652,6
Frankrijk	669,3	669,3	683,8	742,7
Oostenrijk	154,0	154,0	687,7	734,0
Ierland	–	–	375,3	393,8
Italië	92,5	92,5	201,6	212,5
Nederland	179,2	179,2	314,8	341,2
Portugal	18,2	18,2	104,4	109,0
Griekenland	19,2	19,2	111,3	115,5
Overige	435,9	435,9	225,6	240,6
Totaal	4 374,4	4 374,4	6 467,8	7 036,7

Bij de herwaardering op balansdatum bedroegen de niet-gerealiseerde meer- en minderwaarden van de waardepapieren tegen de marktprijs respectievelijk € 67,4 miljoen en € 0,7 miljoen.

Toelichting 8. Vorderingen binnen het Eurosysteem

DEELNEMING IN HET KAPITAAL VAN DE ECB

Sinds 1 juli 2013 bedraagt het geplaatste kapitaal van de ECB € 10 825 miljoen. De deelneming van de Bank in dat kapitaal, die is volgestort, beloopt 2,4778 %, of € 268,2 miljoen. De herverdeling tussen de NCB's van hun aandeel in de opgebouwde reserves van de ECB als gevolg van de opeenvolgende wijzigingen in de verdeling van het kapitaal van de ECB, bracht de deelname van de Bank op € 287,1 miljoen.

VORDERINGEN OP DE ECB UIT HOOFDE VAN OVERDRACHT VAN EXTERNE RESERVES

In euro luidende vordering van € 1 435,9 miljoen op de ECB ten gevolge van de overdracht van externe reserves. Die vordering wordt vergoed tegen de rentevoet die van toepassing is op de basisherfinancieringstransacties van het Eurosysteem, na een aanpassing om rekening te houden met de niet-vergoeding van de goudcomponent.

De Bank beheert de reserves die zij begin 1999 aan de ECB heeft overgedragen. Ze verschijnen in de posten buiten balansstelling.

NETTOVORDERINGEN UIT HOOFDE VAN DE TOEDELING VAN EUROBANKBIJETTEN BINNEN HET EUROSISTEEM

Nettovorderingen op het Eurosysteem in verband met de toedeling van eurobankbiljetten binnen het Eurosysteem (zie de boekhoudkundige principes en waarderingsregels betreffende de post 'Bankbiljetten in omloop'). Deze rentedragende positie binnen het Eurosysteem stemt overeen met het verschil tussen het aan de Bank toegewezen bedrag van de bankbiljettenomloop en het bedrag van de bankbiljetten die ze in omloop heeft gebracht.

NETTOVORDERINGEN UIT HOOFDE VAN DE TOEDELING VAN EUROBANKBIJETTEN BINNEN HET EUROSISTEEM

(in € miljoen)

	31-12-2017	31-12-2016
Bankbiljetten in omloop	37 913,6	36 472,5
Door de Bank in omloop gebrachte bankbiljetten	-29 987,9	-26 815,1
Totaal	7 925,7	9 657,4

De door de Bank in omloop gebrachte bankbiljetten namen krachtiger toe dan in het Eurosysteem, zodat de vordering op het Eurosysteem is gedaald.

Toelichting 9. Overige activa

MUNTEN UIT HET EUROGEBIED

Kasvoorraad euromunten van de Bank. De munten worden door de Bank in omloop gebracht voor rekening van de Schatkist en deze wordt voor het desbetreffende bedrag gecrediteerd. Overeenkomstig het besluit van de ECB van 30 november 2016 inzake de goedkeuring met betrekking tot de omvang van de muntenuitgifte (ECB/2016/43), bedroeg het maximumbedrag van de in euro uit te geven munten in 2017, voor België, € 51 miljoen. Aangezien het netto uitgegeven bedrag in 2016 uitkwam op € 1 406,3 miljoen, beliep het voor 2017 toegestane totaalbedrag € 1 457,3 miljoen. Op 31 december 2017 was het werkelijk uitgegeven bedrag € 1 432,8 miljoen.

MATERIËLE EN IMMATERIËLE VASTE ACTIVA

In 2017 bedroegen de investeringen van de Bank in materiële en immateriële vaste activa in totaal € 19,8 miljoen. Voorts is van de rekening 'Materiële en immateriële vaste activa' een bedrag van € 2,5 miljoen afgeboekt dat overeenstemt met de aanschaffingsprijs van de verkochte of buiten gebruik gestelde activa.

OVERIGE FINANCIËLE ACTIVA

Overeenkomstig artikel 19, lid 4 van de organieke wet beslist het Directiecomité na raadpleging van de Regentenraad over de statutaire beleggingen. Deze laatste bestaan hoofdzakelijk uit verhandelbare overheidseffecten, uit door sommige kredietinstellingen van landen van het eurogebied uitgegeven obligaties die gewaarborgd zijn door eeersterangsvorderingen (van het type *Pfandbriefe*), en uit aandelen van de Bank voor Internationale Betalingen (BIB).

UITSPLITSING NAAR SOORT BELEGGING

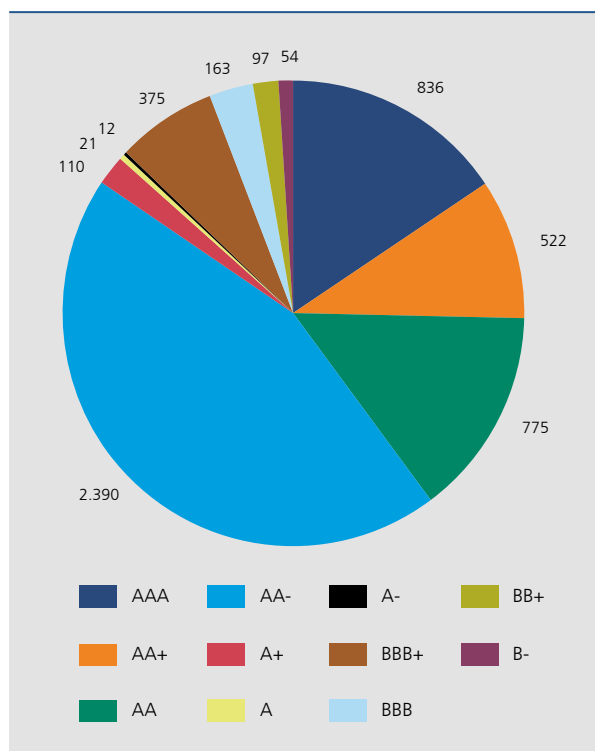
(in € miljoen)

	31-12-2017	31-12-2016
Vastrentende waardepapieren	5 355,3	5 083,1
Deelnemingen	332,2	332,2
<i>Reverse repurchase agreements</i> ...	158,8	35,2
Totaal	5 846,3	5 450,5

**WAARDE VAN DE VASTRENTENDE WAARDEPAPIEREN
NAAR HET LAND VAN DE EMITTENT
(DE MARKTWAARDE WORDT TER INFORMATIE GEGEVEN)**
(in € miljoen)

	Boekwaarde		Marktwaarde	
	31-12-2017	31-12-2016	31-12-2017	31-12-2016
België	2 363,5	2 082,5	2 634,8	2 399,3
Duitsland	644,8	663,6	679,2	713,5
Spanje	436,8	453,2	476,8	496,2
Frankrijk	734,4	658,8	805,8	735,4
Oostenrijk	177,0	204,1	206,0	239,8
Ierland	84,7	84,6	92,7	96,9
Italië	153,2	154,2	167,6	171,9
Internationale instellingen	267,2	286,4	304,6	332,0
Nederland	104,6	129,8	115,3	144,3
Portugal	96,7	111,5	114,3	122,1
Griekenland	54,3	59,9	56,7	54,4
Overige	238,1	194,5	248,6	209,0
Totaal	5 355,3	5 083,1	5 902,4	5 714,8

RATING VAN DE VASTRENTENDE WAARDEPAPIEREN
(boekwaarde in € miljoen)

**RENDEMENT VAN DE VASTRENTENDE WAARDEPAPIEREN
NAAR HUN VERVALDATUM OP 31 DECEMBER 2017**
(in € miljoen)

Vervaldatum	Boekwaarde	Gemiddeld volume	Opbrengst	Rendement (in %)
2017	–	152,6	4,6	3,0
2018	346,9	347,3	10,7	3,1
2019	414,7	416,4	12,5	3,0
2020	399,5	399,8	14,2	3,6
2021	395,6	395,6	15,3	3,9
2022	360,3	361,3	13,2	3,7
2023	491,9	493,3	13,2	2,7
2024	372,9	364,1	9,2	2,5
2025	359,9	338,5	6,0	1,8
2026	544,1	523,5	14,3	2,7
2027	421,3	282,9	4,6	1,6
2028	391,5	394,8	9,0	2,3
2029	52,1	52,8	0,7	1,3
2030	20,0	20,1	0,2	1,1
2031	233,8	167,5	1,4	0,8
2032	72,6	73,3	0,8	1,1
2033	33,7	33,8	0,4	1,3
2034	148,8	93,7	0,9	0,9
2035	141,6	127,9	2,5	1,9
2036	93,4	69,7	0,8	1,1
2037	60,7	21,9	0,3	1,4

Renteresultaten				134,8
Transactieresultaten				0,2
Totaal	5 355,3	5 130,8	135,0	2,6

UITSPLITSING VAN DE DEELNEMINGEN

	31-12-2017		31-12-2016	
	Aantal aandelen	In € miljoen	Aantal aandelen	In € miljoen
BIB	50 100	329,8	50 100	329,8
BMI	801	2,0	801	2,0
SWIFT	156	0,4	156	0,4
Totaal		332,2		332,2

HERWAARDERINGSVERSCHILLEN OP INSTRUMENTEN BUITEN DE BALANS

Netto positieve herwaarderingsverschillen op de termijntransacties in deviezen en op rentetarieven, alsook op de contante transacties in deviezen tussen de dag waarop ze worden aangegaan en de vereffeningsdatum.

OVERLOPENDE REKENINGEN

Deze zijn onderverdeeld in:

- over te dragen lasten (€ 3,3 miljoen);
- verworven opbrengsten (€ 1 397,1 miljoen), vooral niet-ontvangen verlopen rente op waardepapieren en andere activa.

DIVERSEN

Voornamelijk:

- belastingvordering (€ 7,4 miljoen);
- commerciële vorderingen (€ 1,4 miljoen);
- voorraden van de Drukkerij (€ 0,2 miljoen).

Toelichting 10. Bankbiljetten in omloop

Aandeel van de in het Eurosysteem in omloop zijnde eurobankbiljetten dat aan de Bank is toegewezen (zie toelichting 8).

Toelichting 11. Verplichtingen aan kredietinstellingen van het eurogebied i.v.m. monetairbeleidstransacties, luidende in euro

REKENINGEN-COURANT (MET INBEGRIJ VAN RESERVEVERPLICHTINGEN)

Rekeningen in euro van de kredietinstellingen die prioriteitshalve dienen om te voldoen aan hun reserveverplichtingen. Deze verplichtingen moeten gemiddeld over de aanhoudingsperiode worden nagekomen, volgens het door de ECB uitgebrachte tijdschema. De verplichte reserves worden vergoed tegen de rente van de basisherfinancieringstransacties. De overtollige reserves worden vergoed tegen de negatieve rente op de depositofaciliteit.

De door de kredietinstellingen van het eurogebied op de rekeningen-courant geplaatste bedragen (met inbegrip van de overtollige reserves) stegen met € 296,8 miljard in 2017 tot € 1 185,8 miljard op de afsluitingsdatum van het boekjaar.

De door het Eurosysteem goedgekeurde aankoopprogramma's creëerden een overliquiditeit die ofwel is opgenomen in de rekeningen-courant als overtollige reserves, ofwel in de depositofaciliteit of in TARGET2 (zie toelichting 18).

Bovendien geven de banken er, uit voorzorg, de voorkeur aan rond de jaarwisseling over een grotere liquiditeitsbuffer te beschikken.

In België stegen de op de rekening geplaatste bedragen van € 11,6 miljard tot € 15,7 miljard.

DEPOSITOFACILITEIT

Stelt de kredietinstellingen in staat om deposito's tot de volgende ochtend te plaatsen bij de Bank, tegen een vooraf vastgestelde rentevoet. Deze rentevoet bleef het hele jaar negatief op -0,40%.

De kredietinstellingen in België verhoogden hun deposito's van € 39,1 miljard in 2016 tot € 49,2 miljard in 2017. Gelet op de identieke vergoeding maakt het voor de kredietinstellingen niet uit of ze hun liquiditeitsoverschotten op hun rekeningen-courant dan wel op de depositofaciliteit laten staan. Op het niveau van het Eurosysteem nam het beroep op de depositofaciliteit toe van € 424,2 miljard tot € 695,8 miljard.

Toelichting 12. Overige verplichtingen aan kredietinstellingen van het eurogebied, luidende in euro

Repurchase agreements die verband houden met het beheer van de portefeuilles waardepapieren.

Toelichting 13. Verplichtingen aan overige ingezetenen van het eurogebied, luidende in euro

OVERHEID

Saldi van de rekeningen-courant op naam van de Staat en de overheidsbesturen. Op balansdatum bedroeg het saldo van de rekening-courant van de Schatkist € 0,2 miljoen.

OVERIGE VERPLICHTINGEN

Tegoeden in rekeningen-courant die voornamelijk worden aangehouden door financiële tussenpersonen die geen toegang hebben tot de permanente faciliteiten.

Toelichting 14. **Verplichtingen aan niet-ingezetenen van het eurogebied, luidende in euro**

Rekeningen-courant aangehouden door centrale banken en andere banken, internationale en supranationale instellingen en andere rekeninghouders die niet in het eurogebied gevestigd zijn. *Repurchase agreements* die verband houden met het beheer van de portefeuilles waardepapieren.

Toelichting 15. **Verplichtingen aan ingezetenen van het eurogebied, luidende in vreemde valuta**

Deze *repurchase agreements* in USD hangen samen met het beleid van de Bank inzake beleggingen.

Toelichting 16. **Verplichtingen aan niet-ingezetenen van het eurogebied, luidende in vreemde valuta**

Deze *repurchase agreements* in USD hangen samen met het beleid van de Bank inzake beleggingen.

Toelichting 17. **Tegenwaarde toegewezen bijzondere trekingsrechten in het IMF**

Tegenwaarde van de SDR's die aan het IMF moeten worden teruggestort indien SDR's worden geannuleerd, indien de door het Fonds ingestelde SDR-afdeling zou worden opgeheven of indien België zou besluiten zich eruit terug te trekken. Deze verplichting van onbepaalde duur beloopt SDR 4 323,3 miljoen.

Toelichting 18. **Verplichtingen binnen het Eurosysteem**

OVERIGE VERPLICHTINGEN BINNEN HET EUROSISTEEM (NETTO)

Nettoverplichting van de Bank die resulteert uit het geheel van verplichtingen en vorderingen ten opzichte van het Eurosysteem.

De saldi binnen het Eurosysteem zijn het gevolg van de grensoverschrijdende betalingen die binnen de EU worden gerealiseerd in euro en worden verreft in centralebankgeld. Het grootste deel van die transacties

wordt verricht door privé-entiteiten (kredietinstellingen, ondernemingen of particulieren). Ze worden verreft via het TARGET2-systeem en geven aanleiding tot bilaterale saldi op de TARGET2-rekeningen van de centrale banken van de EU. Die bilaterale saldi worden verrekend alvorens ze, dagelijks, worden toegewezen aan de ECB, zodat elke NCB nog slechts één netto bilaterale positie heeft ten opzichte van de ECB alleen. De nettopositie van de Nationale Bank van België in TARGET2 tegenover de ECB en de overige in euro luidende verplichtingen tegenover het Eurosysteem (zoals de aan de NCB's uitgekeerde interimdividenden) worden op de balans van de Bank weergegeven in de vorm van een nettopositie op de actief- of passiefzijde en zijn opgenomen in de post 'Overige vorderingen binnen het Eurosysteem (netto)' of 'Overige verplichtingen binnen het Eurosysteem (netto)'. De saldi binnen het Eurosysteem van de niet tot het eurogebied behorende NCB's ten opzichte van de ECB, die voortvloeien uit hun deelname aan TARGET2, zijn opgenomen in de post 'Verplichtingen aan niet-ingezetenen van het eurogebied, luidende in euro'.

De saldi binnen het Eurosysteem die afkomstig zijn van de toedeling van eurobankbiljetten binnen het Eurosysteem, worden opgenomen in de vorm van één enkel netto-activum in de post 'Nettovorderingen uit hoofde van de toedeling van eurobankbiljetten binnen het Eurosysteem'. De saldi binnen het Eurosysteem die resulteren uit de overdracht van reserves aan de ECB door de NCB's die tot het Eurosysteem toetreden, luiden in euro en worden geboekt in de post 'Vorderingen op de ECB uit hoofde van overdracht van externe reserves' (zie toelichting 8).

De nettoverplichting van de Bank ten aanzien van het Eurosysteem is als volgt samengesteld:

1. de verplichting tegenover de ECB ten gevolge van de overdrachten via TARGET2 (€ 36 085,1 miljoen);
2. de verplichting binnen het Eurosysteem ten belope van € 246,5 miljoen, die voortvloeit uit de samenvoeging en de toedeling van de monetaire inkomsten binnen het Eurosysteem (zie toelichting 28);
3. de vordering binnen het Eurosysteem ten belope van € 34,8 miljoen, die verband houdt met de verdeling van de inkomsten van de ECB (zie toelichting 27).

Toelichting 19. **Overige passiva**

OVERLOPENDE REKENINGEN

Toe te rekenen kosten (€ 30,6 miljoen) waaronder niet-verlopen rente op verplichtingen en te ontvangen facturen.

DIVERSEN

Onder meer:

- onbeschikbare reserve meerwaarde op goud (€ 298,9 miljoen);
- fiscale schulden, schulden met betrekking tot lonen en sociale lasten (€ 213,7 miljoen);
- opbrengsten die aan de Staat toekomen (€ 18,2 miljoen);
- handelsschulden (€ 5,6 miljoen);
- *repurchase agreements* van de statutaire beleggingen (€ 158,8 miljoen).

Toelichting 20. Voorzieningen

Overeenkomstig het in 2009 ingevoerde reserverings- en dividendbeleid (cf. § 2.2.7.3), en ten gevolge van de creatie van de beschikbare reserve, legt de Bank geen algemene voorzieningen aan.

VOORZIENING INZAKE MONETAIRBELEIDSTRANSACTIES

Ingevolge artikel 32.4 van de ESCB-statuten worden de verliezen op de in het kader van het CSPP aangekochte waardepapieren verdeeld over de NCB's van het Eurosysteem in verhouding tot hun verdeelsleutel in het geplaatste kapitaal van de ECB. Uit de depreciatietests die op de CSPP-portefeuille werden uitgevoerd, blijkt dat een door een NCB aangehouden waardepapier een waardevermindering moet ondergaan. Op grond van het voorzichtigheidsbeginsel heeft de Raad van Bestuur van de ECB geoordeeld dat het raadzaam was een voorziening aan te leggen om de verliezen op de monetairbeleidstransacties te dekken ten belope van € 68,9 miljoen, of een bedrag van € 2,4 miljoen voor de Bank dat overeenstemt met 3,52003 % van het geplaatste kapitaal. De omvang van de voorziening werd bepaald op basis van de verkoop van het waardepapier in januari 2018.

Toelichting 21. Herwaarderingsrekeningen

Positieve koers- en prijsherwaarderingsverschillen tussen de marktwaarde van de nettoposities in externe reserves en effecten (met uitzondering van die welke tegen afgeschreven kostprijs worden gewaardeerd) en hun waarde tegen de gemiddelde kostprijs.

(in € miljoen)

	31-12-2017	31-12-2016
Positieve koersherwaarderingsverschillen op:		
– goud	7 592,9	7 711,0
– deviezen	211,6	491,7
Positieve prijsherwaarderingsverschillen op:		
– waardepapieren in deviezen (posten 2 en 3 van het actief) ..	22,9	43,1
– waardepapieren in euro (posten 4 en 7 van het actief) ..	71,5	123,7
Totaal	7 898,9	8 369,5

Toelichting 22. Kapitaal, reservefonds en beschikbare reserve

KAPITAAL

De Bank ontving geen kennisgevingen die, ingevolge artikel 6, § 1 van de wet van 2 mei 2007 op de openbaarmaking van belangrijke deelnemingen in ter beurze genoteerde vennootschappen, gewag maken van andere deelnemingen ten belope van 5 % of meer van de stemrechten dan die van de Staat.

VERTEGENWOORDIGING VAN HET KAPITAAL

(aantal aandelen)

	31-12-2017	31-12-2016
Aandelen op naam	206 394	206 772
Gedematerialiseerde aandelen	193 606	193 228
Totaal	400 000	400 000

RESERVEFONDS

De afschrijvingsrekeningen voor materiële en immateriële vaste activa stijgen in 2017 met € 10,5 miljoen, doordat het bedrag van de afschrijvingen op de gedane investeringen hoger is dan dat op de verkochte of buiten gebruik gestelde activa.

EVOLUTIE VAN DE AFSCHRIJVINGSREKENINGEN IN 2017

(in € miljoen)

Saldo op 31-12-2016	327,8
Geboekt	+13,0
Teruggenomen of afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstellingen	-2,5
Saldo op 31-12-2017	338,3

Het fiscaal vrijgestelde gedeelte van de buitengewone reserve blijft onveranderd op € 17,8 miljoen.

BESCHIKBARE RESERVE

Een bedrag van € 319,1 miljoen met betrekking tot de winstverdeling van het voorgaande boekjaar werd in de beschikbare reserve opgenomen.

KAPITAAL, RESERVEFONDS, BESCHIKBARE RESERVE EN DESBETREFFENDE WINSTVERDELING

(in € miljoen)

	31-12-2017	31-12-2016
Kapitaal	10,0	10,0
Reservefonds	2 659,9	2 649,4
Beschikbare reserve	3 145,1	2 826,0
Winstverdeling	316,3	319,1
Totaal	6 131,3	5 804,5

Bij het verstrijken van het emissierecht van de Bank, valt een vijfde van het reservefonds de Staat prioriteitshalve ten deel. Deze regel is niet van toepassing op de beschikbare reserve.

Toelichting 24. **Nettorentebaten**

Door de huidige negatieve rentetarieven genereren bepaalde activa (langerlopende herfinancieringstransacties, overige vorderingen op kredietinstellingen van het eurogebied, luidende in euro) rentelasten en leveren bepaalde passiva (rekeningen-courant, depositofaciliteit) rentebaten op.

Met het oog op een harmonisatie in het Eurosysteem van de weergave van de rentebaten/rentelasten die samenhangen met de monetairbeleidsactiva en -passiva, worden de rentebaten en -lasten in nettowaarde geboekt in de posten 1.1.'Rentebaten' of 1.2.'Rentelasten' naargelang van het teken. De rente wordt berekend per subpost van de balans. Die benadering wordt ook gevolgd voor de andere, niet met het monetair beleid samenhangende subposten.

RENTEBATEN

	31-12-2017			31-12-2016		
	Baten	Gemiddeld volume	Gemiddelde rente	Baten	Gemiddeld volume	Gemiddelde rente
	(in € miljoen)		(in %)	(in € miljoen)		(in %)
RENTEBATEN VAN ACTIVA IN EURO						
Krediettransacties in het kader van het monetaire beleid	0,0	5,0	0,0	0,0	24,9	0,1
Portefeuille waardepapieren in euro aangehouden voor doeleinden van monetair beleid	672,6	79 110,5	0,9	433,7	39 033,0	1,1
Overige portefeuilles waardepapieren in euro ..	230,9	12 076,7	1,9	304,4	14 689,9	2,1
Vorderingen op de ECB uit hoofde van overdracht van externe reserves	0,0	1 435,9	0,0	0,1	1 435,9	0,0
Nettovorderingen uit hoofde van de toedeling van eurobankbiljetten binnen het Eurosysteem ..	0,0	9 018,7	0,0	1,2	10 983,6	0,0
Statutaire beleggingen (vastrentende effecten, <i>reverse repurchase agreements</i> en <i>repurchase agreements</i>)	135,0	5 130,8	2,6	141,9	4 988,8	2,8
Totaal	1 038,5	106 777,6	1,0	881,3	71 156,1	1,2
RENTEBATEN VAN EXTERNE RESERVES						
Vorderingen in verband met transacties uit hoofde van internationale samenwerking ...	31,1	6 259,3	0,5	5,9	6 463,0	0,1
Beleggingen in goud en in deviezen	71,8	7 037,3	1,0	42,9	6 399,2	0,7
Totaal	102,9	13 296,6	0,8	48,8	12 862,2	0,4
RENTEBATEN VAN VERPLICHTINGEN IN EURO						
Monetaire reserverekeningen, depositofaciliteit en overige rentedragende deposito's	333,7	86 695,3	0,4	135,9	39 879,1	0,3
<i>Repurchase agreements</i> in euro	1,1	135,4	0,8	0,3	42,3	0,7
Totaal	334,8	86 830,7	0,4	136,2	39 921,4	0,3
Totale rentebaten	1 476,2			1 066,3		

RENTELASTEN

	31-12-2017			31-12-2016		
	Lasten	Gemiddeld volume	Gemiddelde rente	Lasten	Gemiddeld volume	Gemiddelde rente
	(in € miljoen)		(in %)	(in € miljoen)		(in %)
RENTELASTEN VAN VERPLICHTINGEN IN EURO						
Nettoverplichtingen ten opzichte van de ECB in het kader van TARGET2	0,0	6 201,2	0,0	-1,3	9 451,3	0,0
Totaal	0,0	6 201,2	0,0	-1,3	9 451,3	0,0
RENTELASTEN VAN EXTERNE VERPLICHTINGEN						
SDR-verplichting	-27,9	5 374,3	-0,5	-4,8	5 390,2	-0,1
Repurchase agreements in vreemde valuta	-37,5	2 772,8	-1,4	-7,9	947,7	-0,8
Totaal	-65,4	8 147,1	-0,8	-12,7	6 337,9	-0,2
RENTELASTEN VAN ACTIVA IN EURO						
Langerlopende krediettransacties in het kader van het monetair beleid	-82,1	21 873,6	-0,4	-18,4	10 350,6	-0,2
Andere vorderingen	-11,5	1 845,6	-0,6	-6,9	1 292,3	-0,5
Totaal	-93,6	23 719,2	-0,4	-25,3	11 642,9	-0,2
BATEN DIE VOLLEDIG AAN DE STAAT TOEKOMEN						
Inkomsten uit de op een bijzondere onbeschikbare reserverekening geboekte meerwaarden op goud ⁽¹⁾	-7,8			-7,9		
Jaarlijks aan de Staat gestort bedrag ter compensatie van de meeruitgaven die voor de Staat voortvloeien uit de conversie van de geconsolideerde schuld tegenover de Bank in vrij verhandelbare effecten ⁽²⁾	-24,4			-24,4		
Totaal	-32,2			-32,3		
Totale rentelasten	-191,2			-71,6		

(1) Deze inkomsten worden berekend door op het gemiddelde saldo, tijdens het boekjaar, van de onbeschikbare reserverekening een rendement toe te passen dat gelijk is aan de verhouding tussen de netto financiële opbrengsten en het verschil tussen het op jaarbasis berekende gemiddelde bedrag van de rentegevende activa en de vergoede passiva. De tegenpost van het kapitaal, de reserves en de afschrijvingsrekeningen, alsook de opbrengst ervan worden buiten beschouwing gelaten voor die berekening. Voor het boekjaar 2017 bedraagt het gemiddelde saldo van de onbeschikbare reserverekening € 298,9 miljoen; de netto financiële opbrengsten belopen € 980,5 miljoen, het gemiddelde bedrag van de rentegevende activa op jaarbasis € 138,9 miljard en het gemiddelde bedrag van de vergoede passiva op jaarbasis € 101,2 miljard.

(2) De meerkosten voor de Staat van die in 1991 uitgevoerde conversie zijn gelijk aan het verschil tussen de 3% die hij aan de Bank liet, overeenkomstig de toenmalige verdelingsregel, en de forfaitaire toelage van 0,1% die de Staat tot dan toe verschuldigd was op zijn geconsolideerde schuld tegenover de Bank. Op het bedrag van die schuld, namelijk 34 miljard frank, belooft dat verschil 986 miljoen frank, dat is € 24,4 miljoen.

Toelichting 25. Nettobaten uit financiële transacties, afwaarderingen en voorzieningen

GEREALISEERDE WINSTEN/VERLIEZEN UIT FINANCIËLE TRANSACTIES

(in € miljoen)

	31-12-2017	31-12-2016
Kapitaalwinsten/-verliezen (-)		
op statutaire beleggingen	0,2	0,2
op beleggingen		
in USD	18,0	1,4
in EUR	13,4	22,9
Wisselkoerswinsten/-verliezen (-)		
op USD	22,0	38,3
op andere deviezen	-0,2	-
op SDR	-12,9	-10,6
op goud	-	-
Wisselkoerswinsten (-)/-verliezen (+) die aan de Staat toekomen (SDR en goud)	12,9	10,6
Totaal	53,4	62,8

AFWAARDERINGEN VAN FINANCIËLE ACTIVA EN POSITIES

(in € miljoen)

	31-12-2017	31-12-2016
Kapitaalverliezen op beleggingen		
in USD	-27,6	-25,1
in EUR	-0,7	-0,9
Wisselkoersverliezen		
op USD	-	-
op CNY	-14,0	-
op KRW	-6,4	-
op SDR	-1,2	-
op andere deviezen	-	-0,3
Wisselkoersverliezen ten laste van de Staat (SDR)	1,2	-
Totaal	-48,7	-26,3

Op de markt van de waardepapieren in euro zijn de kapitaalwinsten gedaald als gevolg van de rentestijging in 2017.

Voor de beleggingen in dollar kwam de rentestijging tot uiting in een vermindering van de niet-gerealiseerde winsten en een lichte stijging van de afwaarderingen.

Bij de tijdelijke rentedalingen tijdens de eerste jaarhelft van 2017 kon de Bank kapitaalwinsten boeken op haar waardepapieren in dollar.

Bovendien liet de Bank, ten gevolge van de appreciatie van de euro, minder aanzienlijke gerealiseerde meerwaarden en herwaarderingsverschillen op de dollar optekenen dan in het voorgaande boekjaar, alsook latente verliezen op de Chinese yuan en de Koreaanse won.

De transacties in SDR resulteerden in gerealiseerde en niet-gerealiseerde wisselkoersverliezen ten belope van € 14,1 miljoen die ten laste van de Staat werden gebracht.

Toelichting 26. Nettobaten/-lasten uit provisies en commissies

PROVISIE- EN COMMISSIEBATEN

Door de Bank ontvangen provisies voor haar dienstverlening als financieel bemiddelaar: € 7,5 miljoen, waarvan € 6,5 miljoen in verband met de verpanding van waardepapieren voor het monetair beleid. Het grootste deel van de baten is afkomstig van de waarborgen die de Bank in het kader van het *Correspondent Central Banking Model* (CCBM) beheert. Het volume van de waarborgen bleef gedurende het hele jaar vrij stabiel.

PROVISIE- EN COMMISSIELASTEN

Door de Bank betaalde provisies voor financiële diensten die derden aan de Bank verlenen (€ 6,8 miljoen), waarvan € 5,5 miljoen in het kader van het monetair beleid.

De betaalde provisies zijn in 2017 gegroeid wegens de toename van de in pand gegeven activa die werd veroorzaakt door een verhoging van de portefeuilles ten gevolge van de aankoopprogramma's voor het monetair beleid.

Toelichting 27. Inkomsten uit gewone aandelen en deelnemingen

(in € miljoen)

	31-12-2017	31-12-2016
Dividend op deelneming ECB	8,0	9,5
Door de ECB verdeelde inkomsten	34,8	34,0
Dividenden op deelnemingen in de portefeuille statutaire beleggingen	18,4	13,6
Totaal	61,2	57,1

Op de nettowinst van de ECB voor 2016 werd bij de afsluiting van het voorgaande boekjaar een interimdividend van € 34 miljoen uitgekeerd. Het saldo van 8 miljoen dat overeenstemt met het dividend op de deelneming van de Bank in het kapitaal van de ECB werd begin 2017 uitbetaald.

Net als vorig jaar heeft de ECB de inkomsten uit het aandeel dat haar werd toegewezen in de uitgifte van eurobankbiljetten, alsook de inkomsten uit de waardepapieren die ze heeft aangekocht in het kader van de programma's SMP, CBPP3, ABSPP en PSPP volledig verdeeld, overeenkomstig het besluit van de Raad van Bestuur van 16 januari 2017. Het interimdividend dat aan de Bank toekomt, bedraagt € 34,8 miljoen.

Voor het boekjaar 2016-2017 heeft de BIB een dividend van SDR 300 per aandeel uitbetaald, waarvan SDR 75 als superdividend, dat is € 18,4 miljoen, tegen € 13,6 miljoen (SDR 215 per aandeel) vorig jaar.

Toelichting 28. Nettoresultaat van pooling van monetaire inkomsten

De monetaire inkomsten worden tussen de NCB's van het eurogebied verdeeld volgens de verdeelsleutel van het gestorte kapitaal (3,52003% voor de Bank sinds 1 januari 2015).

De impact op de toegedeelde netto monetaire inkomsten vloeit voort uit de balansstructuur van de NCB's.

De bijdrage van de Bank aan de verdeling van de monetaire inkomsten, die voortvloeit uit de effectenprogramma's, is veel groter dan de voorgaande jaren. De Bank vervult een specifieke rol in het CSPP-programma en draagt bij aan de aankoop van de door bedrijven uitgegeven schuldbewijzen voor bedragen die verhoudingsgewijs groter zijn dan haar sleutel in het kapitaal. Bovendien ligt het rendement van de door de Bank aangekochte waardepapieren in die portefeuille hoger dan het gemiddelde rendement op de door het Eurosysteem

POOLING VAN MONETAIRE INKOMSTEN

(in € miljoen)

	31-12-2017		
	Resultaat (1)	Pooling van monetaire inkomsten (2)	Reëel resultaat (3) = (1) + (2)
	Baten (+) / Lasten (-)		
Binnen het Eurosysteem door de Bank samengevoegde monetaire inkomsten		-626,2	
Door het Eurosysteem aan de Bank toegedeelde monetaire inkomsten		379,7	
		-246,5	
Voor de monetaire inkomsten in aanmerking genomen posten			
Krediettransacties in het kader van het monetair beleid	-82,1	-15,1	-97,2
Portefeuilles waardepapieren in euro aangehouden voor doeleinden van monetair beleid	672,6	-143,8	528,8
Vorderingen op de ECB uit hoofde van overdracht van externe reserves	-	-	-
Nettovorderingen uit hoofde van de toedeling van eurobankbiljetten binnen het Eurosysteem	-	-	-
Nettoverplichtingen tegenover de ECB in het kader van TARGET2	-	-	-
Monetaire reserverekeningen en depositofaciliteit	315,2	-85,7	229,5
Niet-identificeerbare activa	-	-	-
Niet voor de monetaire inkomsten in aanmerking genomen posten			
Nettobeleggingen in goud en deviezen	34,2		34,2
Nettovorderingen in verband met transacties uit hoofde van internationale samenwerking	3,2		3,2
Portefeuilles waardepapieren en <i>repurchase agreements</i> in euro	232,0		232,0
Portefeuille statutaire beleggingen	135,0		135,0
Andere vorderingen	-11,5		-11,5
Rentedragende deposito's die niet met het monetair beleid samenhangen	18,5		18,5
Opbrengsten die volledig aan de Staat toekomen	-32,2		-32,2
Nettorentebaten (rubriek 1)	1 284,9	-244,6	1 040,3
Nettoresultaat van de financiële transacties (rubriek 2)		-1,9	
		-246,5	
Voorziening inzake monetairbeleidstransacties		-2,4	
		-248,9	

verworven waardepapieren. Dat geldt ook voor de SMP-portefeuille.

Daarentegen kon de Bank rente ontvangen op de supranationale effecten die andere NCB's aanhouden in het PSCP-programma.

Net als het voorgaande jaar lieten de Belgische kredietinstellingen in rekeningen-courant en in de depositofaciliteit grotere volumes staan, die hoger waren dan de sleutel, waardoor moest worden bijgedragen tot de verdeling van de monetaire inkomsten.

Deze post omvat ook het aandeel van de Bank in de voorziening voor verliezen op de monetairbeleidstransacties die werd aangelegd naar aanleiding van de waardevermindering van een waardepapier dat een NCB in haar CSPP-portefeuille aanhoudt.

Toelichting 29. Overige baten

(in € miljoen)

	31-12-2017	31-12-2016
Terugwinningen bij derden	161,1	153,6
Overige	0,5	1,1
Totaal	161,6	154,7

De terugwinningen bij derden hebben betrekking op de levering van goederen en de dienstverlening in diverse domeinen, met name:

- de Balanscentrale, de Centrales voor kredieten aan particulieren en aan ondernemingen en het Centraal aanspreekpunt (€ 40,9 miljoen);
- het prudentieel toezicht (€ 95,8 miljoen);
- door de Drukkerij uitgevoerde werken (€ 1,0 miljoen);
- het betalingssysteem TARGET2 (€ 1,4 miljoen);
- het effectenvereffeningssysteem (€ 9,9 miljoen);
- de internationalisering van computertoepassingen (€ 8,2 miljoen).

Overeenkomstig artikel 12bis van de organieke wet worden de werkingskosten van de Bank betreffende het prudentieel toezicht op de financiële instellingen door deze instellingen gedragen.

Bovendien voert de Bank, op grond van artikel 12ter van de organieke wet, de taken van de afwikkelingsautoriteit

uit en worden de desbetreffende werkingskosten ook door de betrokken instellingen gedragen.

De werkingskosten worden jaarlijks berekend en ten laste van de betrokken financiële instellingen gebracht volgens de bepalingen van het koninklijk besluit van 17 juli 2012, dat werd gewijzigd bij de koninklijke besluiten van 1 oktober 2012, 21 december 2013 en 5 juli 2015.

Voor het boekjaar 2017 belopen de kosten € 58,8 miljoen voor banken en beursvennootschappen en € 36,2 miljoen voor verzekerings- en herverzekeringsondernemingen.

Andere instellingen onder toezicht, zoals de verrekeningsinstellingen, de vereffeninginstellingen, de instellingen voor onderlinge borgstelling en de betalingsdiensten, betalen een forfaitaire bijdrage, waarvan het totaalbedrag voor het boekjaar 2017 € 0,8 miljoen beliep.

De post 'Overige' omvat de opbrengst van de verkoop van gebouwen, van de tegeldemaking van buiten gebruik gesteld materieel en meubilair en andere diverse opbrengsten.

Toelichting 30. Personeelskosten

Deze kosten omvatten de bezoldigingen en sociale lasten van het personeel en van de Directie, alsook de presentiegelden van de Regenten en Censoren. In 2017 werd in deze post een bedrag van € 18,8 miljoen voor de vervroegde-uitredingsregeling geboekt.

Toelichting 31. Beheerskosten

De post omvat onder meer de administratieve kosten en de informaticakosten (€ 22,6 miljoen), alsook de kosten verbonden aan de herstelling en het onderhoud van de gebouwen (€ 10,9 miljoen), het drukwerk (€ 5,4 miljoen) en de door derden verrichte werkzaamheden en diensten (€ 17,1 miljoen). Hier zijn ook de onroerende voorheffing, de niet-aftrekbare BTW en de gewestelijke, provinciale en gemeentelijke belastingen opgenomen (€ 6,3 miljoen).

Toelichting 32. Afschrijvingen op (im)materiële vaste activa

De afschrijvingen dekken de volgende investeringen:

(in € miljoen)		
	31-12-2017	31-12-2016
Vernieuwing van gebouwen	4,9	4,0
Informaticamaterieel en software ..	2,5	2,4
Materieel voor de Drukkerij	1,5	1,7
Overig materieel en meubelen	4,1	3,2
Totaal	13,0	11,3

Toelichting 35. Vennootschapsbelasting

VERSCHULDIGDE BELASTING

(in € miljoen)

	31-12-2017	31-12-2016
Belasting op het resultaat van het boekjaar	190,1	153,8
Belasting op het resultaat van vorige boekjaren	0,8	-1,8
Totaal ..... (1)	190,9	152,0

VOORNAAMSTE VERSCHILLEN

(in € miljoen)

	31-12-2017	31-12-2016
Winst vóór belasting	823,6	790,2
Belastingvrije winst die aan de Staat toekomt	-265,3	-262,8
Aan belastingen onderworpen winst ..... (2)	558,3	527,4
Verschillen		
Sociale verplichtingen	5,1	-30,8
Aftrek voor risicokapitaal	-11,0	-48,8
Overschot afschrijvingen	-2,5	-4,4
Overige	9,4	8,9
Belastbare winst	559,3	452,3
Gemiddeld belastingtarief (in %)	34,2	28,8

2.2.7.6 TOELICHTING BIJ DE WINSTVERDELING VOOR HET BOEKJAAR (TOELICHTING 36)

Een raming van de becijferbare risico's is het uitgangspunt voor de bepaling van het minimumbedrag van de reserves van de Bank. Alle financiële risico's van de Bank worden berekend volgens de *value at risk/expected shortfall*-methodologie, waarvoor de Bank zeer voorzichtige parameters hanteert op het gebied van probabiliteit en tijdshorizon.

De raming van de benedengrens van de risico's per einde 2017 geeft een bedrag in de orde van grootte van € 5,4 miljard.

Dat bedrag omvat de financiële risico's op:

- de portefeuilles eigen waardepapieren van de Bank in euro en in deviezen;
- de in de balans van de Bank opgenomen portefeuilles waardepapieren ten behoeve van het monetair beleid, waarvoor zij alleen de risico's draagt;
- de in de balans van alle NCB's van het Eurosysteem opgenomen krediettransacties en portefeuilles waardepapieren ten behoeve van het monetair beleid, waarvoor zij het risico delen (zie toelichtingen 5 en 7).

De jaarlijkse winsten worden, overeenkomstig artikel 32 van de organieke wet, op volgende wijze verdeeld (in € miljoen):

1. een eerste dividend van 6 % van het kapitaal wordt aan de aandeelhouders toegekend 0,6
2. van het excedent wordt een door het Directiecomité voorgesteld en door de Regentenraad vastgesteld bedrag, in alle onafhankelijkheid, toegekend aan het reservefonds of aan de beschikbare reserve. Voor 2017 heeft de Regentenraad besloten 50 % van de te verdelen winst voor de beschikbare reserve te bestemmen. 316,3
3. van het tweede overschot wordt aan de aandeelhouders een tweede, door de Regentenraad vastgesteld dividend toegekend, dat minimaal 50 % belooft van de netto-opbrengst van de activa die de tegenpost vormen van het reservefonds en de beschikbare reserve.

- Bruto-opbrengst van de statutaire beleggingen en gelijkgesteld

	Baten	Gemiddeld volume	Rendement
	(in € miljoen)		(in %)
Obligaties	135,2	5 130,8	2,6
Deelnemingen	18,4	332,2	5,5
Verkoop van gebouwen	–	–	–
Totaal	153,6	5 463,0	2,8

- Aandeel van de door het kapitaal gegenereerde inkomsten in de totale opbrengsten van de statutaire beleggingen:

$$10 \times 153,6 / 5 463,0 = 0,3$$

- Gemiddeld belastingtarief: 34,2 % (zie toelichting 35)

- Berekening van het tweede dividend: $[(153,6 - 0,3) \times (1 - 0,342) \times 0,5]$

50,5

4. het saldo wordt toegekend aan de Staat; het is vrijgesteld van vennootschapsbelasting.

265,3

Winst van het boekjaar

632,7

2.2.7.7 TOELICHTING BIJ DE POSTEN BUITEN BALANSTELLING

Toelichting 37. Termijntransacties in vreemde valuta en in euro

(in € miljoen)

	31-12-2017	31-12-2016
Termijnvorderingen		
EUR	3 398,7	5 047,8
USD	973,0	1 095,4
SDR	92,5	12,7
Termijnverplichtingen		
EUR	93,4	12,5
USD	2 486,9	4 267,6
JPY	962,9	1 004,9
SDR	884,4	902,7

De deviezenswaptransacties werden grotendeels gesloten tegen euro's. De termijnvorderingen en –verplichtingen in vreemde valuta werden geherwaardeerd in euro tegen dezelfde koersen als die voor de contante deviezentegoeden.

De termijntransacties zijn erop gericht de nettopositie in vreemde valuta te beperken.

Toelichting 38. Termijntransacties op rentetarieven en op vastrentende effecten

Bij de afsluiting van het boekjaar heeft de Bank netto een aankooppositie in *futures* op effecten in dollar ten belope van € 307,0 miljoen en op Duitse overheidsobligaties voor een bedrag van € 147,3 miljoen.

Die transacties passen in het actieve beheer van de portefeuilles.

Toelichting 39. Verbintenissen die kunnen aanleiding geven tot een kredietrisico

De verbintenissen tegenover internationale instellingen omvatten de door de Bank aangegane verbintenis om aan het IMF SDR 1 050 miljoen (€ 1 247,0 miljoen) te lenen via de PRGT.

Opdat het IMF over voldoende middelen zou beschikken, heeft de Raad van Bestuur van het IMF in 2016 een nieuw kader voor bilaterale leningen goedgekeurd. In deze context hebben 40 IMF-lidstaten op 12 oktober 2017 beslist tot het bijdragen van een bilaterale financiering ten belope van SDR 319 miljard (ter vervanging van leningen die in 2013 werden aangegaan). Het aandeel van België in dat totaal bedraagt € 9 990 miljoen in de vorm van een door de Bank toegestane lening aan het IMF.

Het nog beschikbare bedrag (PRGT en bilaterale lening) beloopt € 10 405,7 miljoen. Deze leningen zijn door de Belgische Staat gewaarborgd.

De verplichtingen jegens andere instellingen omvatten de waarborgen die de Bank geeft in het kader van de clearingtransacties voor rekening van de in België gevestigde kredietinstellingen. Als tegenpost heeft de Bank zelf waarborgen ontvangen van diezelfde instellingen.

Eind 2017 beliep het uitstaande bedrag € 1 497,6 miljoen.

Toelichting 40. **Aan de instelling toevertrouwde waarden en vorderingen**

De waarden toevertrouwd in open bewaarneming omvatten de nominale waarde van de effecten (schatkistcertificaten, lineaire obligaties, effecten verkregen als gevolg van de splitsing van lineaire obligaties, thesaurie- en depositobewijzen en bepaalde klassieke leningen) opgenomen in het effectenvereffeningssysteem en bewaard voor rekening van derden.

De verhoging van de open bewaarnemingen vloeit voort uit de toename van de door ondernemingen uitgegeven effecten die worden aangehouden in het effectenvereffeningssysteem, en van de waarborgen ontvangen voor rekening van andere centrale banken.

Toelichting 41. **Nog te storten kapitaal op aandelen**

Op de door de Bank aangehouden BIB-aandelen is 25 % gestort. Deze post omvat het bedrag van het niet-opgevraagde kapitaal van SDR 187,9 miljoen (€ 223,1 miljoen).

2.2.7.8 VERGOEDING VAN DE BEDRIJFSREVISOR

De vergoeding toegekend aan Mazars Bedrijfsrevisoren bedroeg € 89 250 voor het revisoraal mandaat. Deze vergoeding bestaat uit een bedrag van € 60 000 voor de certificering van de jaarrekening, een beperkt onderzoek van de halfjaarlijkse rekeningen en de certificering van de wijze waarop de prudentiële kosten worden berekend. De vergoeding omvat ook een bedrag van € 29 250 voor de certificatie-opdrachten ten behoeve van de revisor van de ECB. Daarnaast heeft de bedrijfsrevisor geen vergoeding ontvangen voor andere taken uitgevoerd voor rekening van de Bank.

2.2.7.9 RECHTSGEDINGEN

Op 3 januari 2014 heeft een aandeelhouder een vordering tegen de Bank ingesteld bij de Rechtbank van Koophandel van Brussel. Deze aandeelhouder beweert dat de jaarrekening van de Bank niet in overeenstemming zou zijn met de op de Bank van toepassing zijnde regelgeving en hij vordert de correctie van die jaarrekening op drie punten. Op 22 mei 2015 heeft de rechtbank van koophandel een vonnis uitgesproken. De rechtbank wijst alle vorderingen af en bevestigt dat de Bank haar rekeningen opmaakt volgens de op haar van toepassing zijnde regels. Op 15 juli 2015 heeft de aandeelhouder eiser tegen dat vonnis beroep aangetekend. Aangezien de Bank van mening is dat haar jaarrekening conform de regelgeving is opgemaakt en zij het aangetekende beroep bijgevolg ongegrond acht, heeft zij voor dit geschil geen voorziening aangelegd.

Er zijn geen andere geschillen hangende die, wegens hun kritische aard of hun materialiteit, de Bank ertoe zouden verplichten een voorziening aan te leggen of in deze rubriek een toelichting te verstrekken.

2.2.8 Vergelijking over vijf jaar

2.2.8.1 BALANS

ACTIVA

(in € duizend)

	2017	2016	2015	2014	2013
1. Goud en goudvorderingen	7 909 800	8 027 984	7 115 399	7 222 523	6 370 322
2. Vorderingen op niet-ingezetenen van het eurogebied, luidende in vreemde valuta	13 885 370	14 410 997	15 049 662	13 826 457	13 108 998
2.1 Vorderingen op het IMF	5 951 516	6 428 948	7 255 519	7 234 732	7 233 510
2.2 Tegoeden bij banken, beleggingen in waardepapieren, externe leningen en overige externe activa	7 933 854	7 982 049	7 794 143	6 591 725	5 875 488
3. Vorderingen op ingezetenen van het eurogebied, luidende in vreemde valuta	328 489	395 750	348 782	455 438	269 221
4. Vorderingen op niet-ingezetenen van het eurogebied, luidende in euro	848 633	804 648	419 254	562 552	554 635
5. Kredietverlening aan kredietinstellingen van het eurogebied in verband met monetairbeleidstransacties, luidende in euro	24 383 650	14 322 090	7 738 400	11 675 601	15 985 000
5.1 Basisherfinancieringstransacties	40 000	200 000	100 000	500 000	1 700 000
5.2 Langerlopende herfinancieringstransacties	24 343 650	14 122 090	7 638 400	10 334 950	14 285 000
5.3 'Fine-tuning'-transacties met wederinkoop	-	-	-	-	-
5.4 Structurele transacties met wederinkoop	-	-	-	-	-
5.5 Marginale beleningsfaciliteit	-	-	-	840 651	-
5.6 Kredieten uit hoofde van margestortingen	-	-	-	-	-
6. Overige vorderingen op kredietinstellingen van het eurogebied, luidende in euro	227 673	1 863 078	174 230	1 168	2 177
7. Waardepapieren uitgegeven door ingezetenen van het eurogebied, luidende in euro	107 720 140	72 988 859	38 211 811	21 484 163	21 369 099
7.1 Voor doeleinden van monetair beleid aangehouden waardepapieren	96 877 893	59 066 568	23 652 470	7 040 768	7 602 663
7.2 Overige waardepapieren	10 842 247	13 922 291	14 559 341	14 443 395	13 766 436
8. Vorderingen binnen het Eurosysteem	9 648 703	11 380 427	13 569 945	14 428 535	14 244 003
8.1 Deelneming in het kapitaal van de ECB	287 101	287 101	287 101	287 101	263 981
8.2 Vorderingen op de ECB uit hoofde van overdracht van externe reserves	1 435 911	1 435 911	1 435 911	1 435 911	1 401 024
8.3 Nettovorderingen uit hoofde van de toedeling van eurobankbiljetten binnen het Eurosysteem	7 925 691	9 657 415	11 846 933	12 705 523	12 578 998
8.4 Overige vorderingen binnen het Eurosysteem (netto)	-	-	-	-	-
9. Overige activa	7 723 922	6 986 218	6 338 919	5 868 139	5 896 912
9.1 Munten uit het eurogebied	9 112	9 472	10 081	9 843	8 960
9.2 Materiële en immateriële vaste activa	410 473	393 138	395 766	402 020	399 823
9.3 Overige financiële activa	5 846 341	5 450 528	5 177 950	4 861 766	4 626 991
9.4 Herwaarderingsverschillen op instrumenten buiten de balans	47 699	-	-	-	119 044
9.5 Overlopende rekeningen	1 400 374	1 118 351	745 644	548 854	703 909
9.6 Diversen	9 923	14 729	9 478	45 656	38 185
Totaal activa	172 676 380	131 180 051	88 966 402	75 524 576	77 800 367

PASSIVA

(in € duizend)

	2017	2016	2015	2014	2013
1. Bankbiljetten in omloop	37 913 638	36 472 505	35 086 848	33 113 725	30 574 015
2. Verplichtingen aan kredietinstellingen van het eurogebied in verband met monetairbeleidstransacties, luidende in euro	64 957 740	50 686 181	25 223 615	10 763 491	13 797 835
2.1 Rekeningen-courant (met inbegrip van reserveverplichtingen)	15 710 572	11 606 041	9 997 347	6 975 888	10 620 579
2.2 Depositofaciliteit	49 247 168	39 080 140	15 226 268	3 787 603	852 256
2.3 Termijndeposito's	-	-	-	-	2 325 000
2.4 'Fine-tuning'-transacties met wederinkoop	-	-	-	-	-
2.5 Deposito's uit hoofde van margestortingen	-	-	-	-	-
3. Overige verplichtingen aan kredietinstellingen van het eurogebied, luidende in euro	838 406	138 657	173 264	-	-
4. Verplichtingen aan overige ingezetenen van het eurogebied, luidende in euro	293 207	327 939	243 885	286 264	268 209
4.1 Overheid	25 605	35 223	37 992	49 107	126 267
4.2 Overige verplichtingen	267 602	292 716	205 893	237 157	141 942
5. Verplichtingen aan niet-ingezetenen van het eurogebied, luidende in euro	8 413 888	2 096 115	1 037 116	158 834	439 926
6. Verplichtingen aan ingezetenen van het eurogebied, luidende in vreemde valuta	236 388	-	-	-	-
7. Verplichtingen aan niet-ingezetenen van het eurogebied, luidende in vreemde valuta	3 515 801	2 057 538	142 158	-	-
8. Tegenwaarde toegewezen bijzondere trekkingsrechten in het IMF	5 134 403	5 510 534	5 502 747	5 155 155	4 834 795
9. Verplichtingen binnen het Eurosysteem	36 296 706	18 589 435	7 726 295	12 334 828	15 454 263
9.1 Verplichtingen ingevolge de uitgifte van promessen als zekerheidstelling voor door de ECB uitgegeven schuldbewijzen	-	-	-	-	-
9.2 Nettoverplichtingen uit hoofde van de toedeling van eurobankbiljetten binnen het Eurosysteem	-	-	-	-	-
9.3 Overige verplichtingen binnen het Eurosysteem (netto)	36 296 706	18 589 435	7 726 295	12 334 828	15 454 263
10. Overige passiva	727 179	808 010	622 576	739 492	526 727
10.1 Herwaarderingsverschillen op instrumenten buiten de balans	-	17 359	49 323	119 325	-
10.2 Overlopende rekeningen	30 569	18 587	13 790	11 696	10 959
10.3 Diversen	696 610	772 064	559 463	608 471	515 768
11. Voorzieningen	2 424	-	-	-	-
11.1 Voor toekomstige wisselkoersverliezen	-	-	-	-	-
11.2 Voor nieuwbouw	-	-	-	-	-
11.3 Voor diverse risico's	-	-	-	-	-
11.4 Inzake monetairbeleidstransacties	2 424	-	-	-	-
12. Herwaarderingsrekeningen	7 898 906	8 369 524	7 441 017	7 408 511	6 309 603
13. Kapitaal, reservefonds en beschikbare reserve	5 815 009	5 485 429	5 216 685	4 884 714	4 648 111
13.1 Kapitaal	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000
13.2 Reservefonds:					
Statutaire reserve	1 168 694	1 168 694	1 168 694	1 168 694	1 168 694
Buitengewone reserve	1 152 963	1 152 963	1 152 963	1 152 963	1 150 831
Afschrijvingsrekeningen voor materiële en immateriële vaste activa	338 266	327 778	334 132	341 942	344 191
13.3 Beschikbare reserve	3 145 086	2 825 994	2 550 896	2 211 115	1 974 395
14. Winst van het boekjaar	632 685	638 184	550 196	679 562	946 883
Totaal passiva	172 676 380	131 180 051	88 966 402	75 524 576	77 800 367

2.2.8.2 RESULTATENREKENING

(in € duizend)

	2017	2016	2015	2014	2013
1. Netto rentebaten	1 284 936	994 699	899 682	960 225	1 186 500
1.1 Rentebaten	1 476 176	1 066 323	939 671	1 037 082	1 349 183
1.2 Rentelasten	-191 240	-71 624	-39 989	-76 857	-162 683
2. Nettobaten uit financiële transacties, afwaarderingen en voorzieningen	4 674	36 515	30 208	87 499	32 876
2.1 Gerealiseerde winsten/verliezen uit financiële transacties ..	53 408	62 820	41 873	89 051	62 776
2.2 Afwaarderingen van financiële activa en posities	-48 734	-26 305	-11 665	-1 552	-29 900
2.3 Overdracht naar/uit voorzieningen	-	-	-	-	-
3. Nettobaten/-lasten uit provisies en commissies	627	1 036	1 310	2 852	3 451
3.1 Provisie- en commissiebaten	7 452	7 025	6 719	8 041	9 307
3.2 Provisie- en commissielasten	-6 825	-5 989	-5 409	-5 189	-5 856
4. Inkomsten uit gewone aandelen en deelnemingen	61 190	57 078	48 001	44 058	80 521
5. Netto resultaat van pooling van monetaire inkomsten	-248 906	-40 482	-6 564	8 821	4 124
6. Overige baten	161 556	154 697	149 104	170 193	133 006
7. Personeelskosten	-336 948	-313 548	-310 076	-304 575	-290 224
8. Beheerskosten	-90 469	-88 546	-93 170	-101 878	-77 581
9. Afschrijvingen op (im)materiële vaste activa	-13 015	-11 299	-10 233	-10 026	-10 729
10. Productiekosten bankbiljetten	n.	n.	n.	n.	n.
11. Overige kosten	-	-	-	-2 131	-41
12. Vennootschapsbelasting	-190 960	-151 966	-158 066	-175 476	-115 020
Winst over het boekjaar	632 685	638 184	550 196	679 562	946 883

2.2.8.3 DIVIDEND PER AANDEEL

(in €)

	2017	2016	2015	2014	2013
Brutodividend	127,63	140,79	135,41	144,92	165,60
Roerende voorheffing	38,29	42,24	36,56	36,23	41,40
Nettodividend	89,34	98,55	98,85	108,69	124,20

2.3 Verslag van de bedrijfsrevisor aan de Regentenraad

VERSLAG VAN DE BEDRIJFSREVISOR AAN DE REGENTENRAAD VAN DE NATIONALE BANK VAN BELGIË N.V., BOEKJAAR AFGESLOTEN OP 31 DECEMBER 2017

In uitvoering van het Protocol Nr. 4 betreffende de statuten van het Europees Stelsel van Centrale Banken en van de Europese Centrale Bank, werden wij door de algemene vergadering van aandeelhouders van 15 mei 2017 aangesteld – voor een eerste periode van 3 jaar – als bedrijfsrevisor belast met de opdracht om verslag uit te brengen aan de Regentenraad van de Nationale Bank van België N.V. (de 'Bank') over de controle van de financiële verslaggeving. De draagwijdte van deze wettelijke opdracht is verder uitgewerkt in de contractuele opdrachtdocumenten.

Voornoemde opdracht werd ons als bedrijfsrevisor toevertrouwd op voorstel van het Auditcomité van de Bank en, op aanbeveling van de Raad van Bestuur van de Europese Centrale Bank door de Raad van de Europese Unie bekrachtigd.

In het kader van deze opdracht hebben wij het genoegen verslag uit te brengen over onze controle van de financiële verslaggeving van de Bank, opgesteld in toepassing van het sui generis boekhoudkundig referentiestelsel waaraan de Bank onderworpen is – en de presentatieregels en -principes – zoals vastgelegd door de Regentenraad en over de overige bepalingen die contractueel werden afgesproken met de Bank.

OORDEEL ZONDER VOORBEHOUD

Wij hebben de contractuele controle uitgevoerd van de financiële verslaggeving van de Bank – waarvan het balanstotaal € 172,7 miljard bedraagt en de winst van het afgelopen boekjaar € 632,7 miljoen – en de toelichting, zoals vermeld in het Ondernemingsverslag, Verslag 2017,

hoofdstuk 2 'Jaarrekening en verslagen betreffende het boekjaar' ('financiële verslaggeving').

Naar ons oordeel geeft deze financiële verslaggeving een getrouw beeld van het vermogen en de financiële toestand van de Bank per 31 december 2017, alsook van haar resultaten over het boekjaar dat op die datum is afgesloten.

BASIS VOOR HET OORDEEL ZONDER VOORBEHOUD

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens de internationale controlestandaarden (ISA's), Onze verantwoordelijkheden op grond van deze standaarden zijn verder beschreven in de sectie 'Verantwoordelijkheden van de bedrijfsrevisor voor de controle van de financiële verslaggeving' van ons verslag. Wij hebben alle deontologische vereisten die relevant zijn voor de controle van de financiële verslaggeving in België nageleefd, met inbegrip van deze met betrekking tot de onafhankelijkheid.

Wij hebben van het Directiecomité en van de aangestelden van de Bank de voor onze controle vereiste ophelderingen en inlichtingen verkregen.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

KERNPUNTEN VAN DE CONTROLE

Kernpunten van onze controle betreffen die aangelegenheden die naar ons professioneel oordeel het meest significant waren bij de controle van de jaarrekening van de huidige verslagperiode. Deze aangelegenheden zijn behandeld in de context van onze controle van de financiële verslaggeving als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover, en wij verschaffen geen afzonderlijk oordeel over deze aangelegenheden.

Onderstaande verslaggeving houdt rekening met de geheimhoudingsplicht waartoe de Bank ten aanzien van een aantal onderwerpen gehouden is, hetgeen impliceert dat bepaalde kernpunten niet/niet volledig worden gerapporteerd.

KERNPUNT	AUDITAANPAK
<p>KERNPUNT 1 : KREDIETRISICO</p> <p>In het kader van haar activiteiten is de Bank blootgesteld aan het kredietrisico. Om de volledige risicopositie inzake vastrentende effecten te bepalen, dient naast de portefeuilles in eigen beheer van de Bank en het eigen risico van de monetaire beleidsportefeuilles die op de balans van de Bank zijn opgenomen eveneens het aandeel van de Bank in de monetaire beleidsportefeuilles van het Eurosysteem in aanmerking te worden genomen.</p> <p>De communicatie omtrent de monetaire beleidsportefeuilles behoort evenwel tot de bevoegdheid van de ECB.</p> <p>Het Asset Purchase Programme veroorzaakt een toename van de risico's die de resultaten van de Bank onder druk zou kunnen zetten. Ten einde dit risico te ondervangen legt de Bank een beschikbare reserve aan in het kader van haar winstverdelingsbeleid.</p> <p>Na beslissing van de Raad van Bestuur van de ECB legt de Bank een specifieke voorziening aan om de verliezen op de monetairbeleidstransacties te dekken.</p> <p>Gezien de gebeurlijk significante impact op de resultatenrekening beschouwen wij de identificatie en de beoordeling van het kredietrisico als een kernpunt van onze opdracht.</p> <p>Verwijzing Ondernemingsverslag – Hfst 2.</p> <p>2.1.2.1.1. Beheer van de goud- en deviezenreserves, van de effecten-portefeuilles in euro en van de monetairbeleidstransacties</p> <p>2.1.1.3. Winstverdeling</p> <p>2.1.2.1. Beheer van de financiële risico's</p> <p>Toelichting 20: Voorzieningen</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Kennisname en beoordeling van de ingestelde procedures en processen inzake de aanvaarding van tegenpartijen (ratings van verscheidene ratingbureaus, implied ratings, financiële ratio's en gebeurlijk financiële analyses, bepaling en verwerking van limieten). – Voor wat de portefeuille betreft tot uitvoering van het monetair beleid van het Eurosysteem, wordt nagezien of de beleenbaarheidscriteria – de zogenaamde enkelvoudige lijst met verhandelbare activa en de niet-verhandelbare activa (bankleningen) – worden nageleefd. – Nazicht van ingestelde controlemaatregelen inzake de opvolging en de naleving van de ingestelde limieten ten overstaan van het gelopen risico, behoudens op Belgische overheden. – Nazicht en beoordeling van de werkzaamheden uitgevoerd door de Interne Audit van de Bank, zowel wat de procedures betreft als de eindjaar afsluiting. – Per jaareinde, nazicht van de ingestelde controleprocedures voor de identificatie van gebeurlijke risico's en beoordeling van de gepastheid van deze procedures. – Beoordeling van de informatie opgenomen in de financiële verslaggeving in het licht van de gebruiken van de Bank en het sui generis referentiestelsel. – Bevestigingen vanwege de Directie inzake de informatie verkregen van de ECB.

KERNPUNT	AUDITAANPAK
<p>KERNPUNT 2: MARKTRISICO</p> <p>In het kader van het monetair en het eigen beleid investeert de Bank middelen in de aankoop van effecten die worden gewaardeerd, ofwel aan de marktwaarde ofwel tegen de zogenaamde afgeschreven aankoopprijs.</p> <p>Op de portefeuilles gewaardeerd aan marktwaarde loopt de Bank een marktrisico. De negatieve herwaarderingsverschillen worden eerst afgetrokken van de overeenkomstige herwaarderingsrekening op het passief, waarna het eventuele saldo ten laste van het resultaat wordt gebracht. Op de portefeuilles gewaardeerd aan de afgeschreven aankoopprijs loopt de Bank een indirect risico dat dient beoordeeld te worden in het licht van het algemeen marktrisico van de Bank.</p> <p>Om de volledige risicopositie inzake vastrentende effecten te bepalen neemt de Bank ook het aandeel van de Bank in de monetaire beleidsportefeuilles van het Eurosysteem in beschouwing. De communicatie hieromtrent behoort evenwel tot de bevoegdheid van de ECB.</p> <p>Gezien de gebeurlijk significante impact op de resultatenrekening en het belang voor de beoordeling van de grootteorde van de beschikbare reserves beschouwen wij de identificatie en de beoordeling van het marktrisico als een kernpunt van onze opdracht.</p> <p>Verwijzing Ondernemingsverslag – Hfst 2.</p> <p>2.1.2.1.2. Rentevoetrisico's en risico's verbonden aan het volume van de rentegevende activa</p> <p>2.1.1.3. Winstverdeling</p> <p>2.1.2.1. Beheer van de financiële risico's</p> <p>Toelichting 20: Voorzieningen</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Beoordeling van de ingestelde procedures en processen voor de inschatting van het marktrisico. – Beoordeling van de door de Bank gehanteerde marktgegevens, veronderstellingen en inschattingen. – Bespreking van de resultaten van de analyses met de dienstverantwoordelijken. – Nazicht van de samenhang van de verslaggeving aan het Directiecomité. – Kennisname van de besprekingen binnen het Directiecomité. – Beoordeling van de informatie opgenomen in de financiële verslaggeving in het licht van de gebruiken van de Bank en het sui generis referentiestelsel. – Bevestigingen van de ECB betreffende de resultaten van het monetaire beleid.

KERNPUNT	AUDITAANPAK
<p>KERNPUNT 3 : COMPLIANCE RISICO</p> <p>Rekening houdend met het hybride sui generis regelgevend kader van de Bank worden volgende compliance risico's onderscheiden :</p> <ul style="list-style-type: none"> – Aankoopbeleid – regelgeving op de openbare aanbestedingen – Witwasreglementering – ECB en aanverwante regelgeving <p>Voorgaande regelgevingen kunnen een belangrijk impact hebben op de wisselwerking met andere instanties en/of de reputatie van de Bank.</p> <p>Verwijzing Ondernemingsverslag – Hfst 2.</p> <p>2.1.2.2. Beheer van de niet-financiële risico's</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Kennisname van het design van de ingestelde processen en procedures inzake de aankopen van de Bank. – Nazicht en beoordeling van de werkzaamheden uitgevoerd door de Interne Audit van de Bank. – Bespreking van de gelopen compliance risico's met de Legal Compliance Officer van de Bank. – Uitvoeren van verschillende testen op steekproefbasis inzake enkele kernaspecten van de ECB en aanverwante regelgeving.
<p>KERNPUNT 4 : IT ALGEMENE CONTROLES</p> <p>De Bank is, zoals elke bank, voor zowel haar operationele activiteiten als voor het voeren van haar boekhouding, in niet onbelangrijke mate afhankelijk van de betrouwbaarheid en bescherming van haar informatica platformen en toepassingen.</p> <p>Rekening houdend met de grote diversiteit aan activiteiten – met inbegrip van de systemen voor de opvolging en de begroting van de gelopen risico's – is de goede werking van de informatica platformen en toepassingen essentieel voor de Bank.</p> <p>Als centraal punt voor de verwerking van gegevens of als verwerkings-verantwoordelijke van bepaalde gegevens (kredietcentrales, balanscentrale, central securities depository/securities settlement system, betalingsverkeer, monetair beleid, statistiek, prudentieel toezicht, ...) is het beheer van dit risico niet onbelangrijk voor de bank.</p> <p>Gezien onze specifieke taak hebben wij enkel toegezien op enkele specifieke kernpunten van de IT Algemene Controles die direct relevant zijn voor de financiële verslaggeving van de Bank.</p> <p>Verwijzing Ondernemingsverslag – Hfst 2.</p> <p>2.1.2.2. Beheer van de niet- financiële risico's</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Opbouw, met behulp van het Dienst Interne Audit, van een cartografie van de diverse IT-systemen en platformen die van belang zijn voor het voeren van de boekhouding van de Bank. – Kennisname van de voornaamste incidenten op de IT-systemen en platformen met een bijzondere aandacht op deze incidenten die een impact hadden op de boekhoudkundige informatie en beoordeling van de genomen maatregelen. – Het beoordelen van het design – van enkele voorname toepassingen –, en voor zover relevant, de operationele effectiviteit van bepaalde sleutel controles. – Beoordeling van nazichten en controles uitgevoerd door het Dienst Interne Audit.

VERANTWOORDELIJKHEDEN VAN HET DIRECTIECOMITÉ VOOR DE FINANCIËLE VERSLAGGEVING

Het Directiecomité is verantwoordelijk voor het opstellen van de financiële verslaggeving die een getrouw beeld geeft in overeenstemming met het sui generis boekhoudkundig referentiekader, zoals geïdentificeerd in de inleiding alsook voor het implementeren van de interne beheersing die zij noodzakelijk acht voor het opstellen van de financiële verslaggeving die geen afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten.

Bij het opstellen van de financiële verslaggeving is het Directiecomité verantwoordelijk voor het inschatten van de mogelijkheid van de Bank om haar continuïteit te handhaven en het gebruiken van de continuïteitsveronderstelling.

VERANTWOORDELIJKHEDEN VAN DE BEDRIJFSREVISOR VOOR DE CONTROLE VAN DE FINANCIËLE VERSLAGGEVING

Overeenkomstig de contractuele bepalingen bestaan onze doelstellingen in het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid over de vraag of de financiële verslaggeving als geheel geen afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten en het uitbrengen van een verslag aan de Regentenraad waarin ons oordeel is opgenomen.

Een redelijke mate van zekerheid is een hoog niveau van zekerheid, maar is geen garantie dat een controle die overeenkomstig de ISA's is uitgevoerd altijd een afwijking van materieel belang ontdekt wanneer die bestaat. Afwijkingen kunnen zich voordoen als gevolg van fraude of fouten en worden als van materieel belang beschouwd indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat zij, individueel of gezamenlijk, de economische beslissingen genomen door gebruikers op basis van deze financiële verslaggeving, beïnvloeden.

Als deel van een controle uitgevoerd overeenkomstig de ISA's, passen wij professionele oordeelsvorming toe en handhaven wij een professioneel-kritische instelling gedurende de controle. We voeren tevens de volgende werkzaamheden uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de financiële verslaggeving een afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten, het bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden die op deze risico's inspelen en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Het risico van het niet detecteren van een van materieel belang zijnde afwijking is groter indien die afwijking het gevolg is van fraude dan indien

zij het gevolg is van fouten, omdat bij fraude sprake kan zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten om transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle, met als doel controlewerkzaamheden op te zetten die in de gegeven omstandigheden geschikt zijn maar die niet zijn gericht op het geven van een oordeel over de effectiviteit van de interne beheersing van de Bank;
- het evalueren van de redelijkheid van de door het Directiecomité gemaakte schattingen;
- het concluderen dat de door het Directiecomité gehanteerde continuïteits-veronderstelling aanvaardbaar is. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van huidig verslag aan de Regentenraad;
- het evalueren van de algehele presentatie, structuur en inhoud van de financiële verslaggeving en van de vraag of de financiële verslaggeving de onderliggende transacties en gebeurtenissen weergeven op een wijze die leidt tot een getrouw beeld rekening houdend met het sui generis wettelijk kader – inbegrip de waarderings- en verslaggevingsprincipes – van toepassing op de Bank.

Conform de bepalingen van de ISA's 260 en 265 communiceren wij met het auditcomité, onder meer over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante controlebevindingen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing die wij identificeren gedurende onze controle alsook de kernpunten van de controle.

VERSLAG AANGAANDE DE NALEVING VAN ENKELE WETTELIJKE EN REGLEMENTAIRE BEPALINGEN

VERANTWOORDELIJKHEDEN VAN HET DIRECTIECOMITÉ

Het Directiecomité is verantwoordelijk voor het opstellen en de inhoud van het ondernemingsverslag en in het bijzonder hoofdstuk 2 'Jaarrekening en verslagen betreffende het boekjaar', voor het naleven van de wettelijke en bestuursrechtelijke voorschriften die van toepassing zijn op het voeren van de boekhouding, alsook voor het naleven van de organieke wet en overige wettelijke en reglementaire bepalingen alsook van de statuten van de Bank.

VERANTWOORDELIJKHEDEN VAN DE BEDRIJFSREVISOR

In het kader van onze opdracht ten overstaan van de Regentenraad zoals uitgewerkt in de contractuele opdrachtdocumenten, is het onze verantwoordelijkheid om,

in alle van materieel belang zijnde opzichten, gebeurlijk specifiek aangepast aan het hybride karakter van de Bank en haar sui generis wettelijk kader, verslag over de aangelegenheden uit te brengen bedoeld in artikel 144 van het Wetboek van vennootschappen.

OORDEEL EN OVERIGE VERMELDINGEN

Naar ons oordeel, na het uitvoeren van specifieke werkzaamheden op de financiële verslaggeving, stemt dit verslag overeen met de jaarrekening voor hetzelfde boekjaar, enerzijds, en is dit financiële verslaggeving opgesteld overeenkomstig de artikelen 95 en 96 van het Wetboek van vennootschappen, anderzijds met dien verstande dat wij hieromtrent geen assurance-conclusie formuleren.

Onverminderd formele aspecten van ondergeschikt belang en rekening houdend met de gebruiken van de Bank, werd de boekhouding gevoerd in overeenstemming met het sui generis boekhoudkundig referentiestelsel en presentatieregels en -principes van toepassing op de Bank, zoals geïnterpreteerd en vastgelegd door de Regentenraad.

De resultaatverwerking, die aan de Regentenraad wordt voorgesteld, stemt overeen met de wettelijke en statutaire bepalingen.

De sociale balans bevat, zowel qua vorm als qua inhoud alle door het Wetboek van Vennootschappen voorgeschreven inlichtingen en bevat, naar onze kennis, geen van materieel belang zijnde inconsistenties ten aanzien van de informatie waarover wij beschikken in het kader van onze contractuele opdracht.

Wij hebben geen kennis van verrichtingen of beslissingen die in overtreding zijn met de organieke wet, de statuten of op voormelde toepasselijke bepalingen van het wetboek van vennootschappen waarvoor het nazicht ons contractueel werd toegewezen.

Er werden geen bijkomende opdrachten uitgevoerd die onverenigbaar zijn met onze contractuele opdracht, en ons bedrijfsrevisorenkantoor en, in voorkomend geval, ons netwerk, zijn in de loop van ons mandaat onafhankelijk gebleven tegenover de Bank.

Brussel, 16 maart 2018

MAZARS BEDRIJFSREVISOREN
Bedrijfsrevisor
vertegenwoordigd door

Dirk STRAGIER
Bedrijfsrevisor

2.4 Goedkeuring door de Regentenraad

Na kennisname van het onderzoek door het Auditcomité heeft de Regentenraad, in zijn vergadering van 28 maart 2018, de jaarrekening en het jaarverslag van het boekjaar 2017 goedgekeurd en de winstverdeling voor dat boekjaar geregeld. Overeenkomstig artikel 44 van de statuten geldt de goedkeuring van de jaarrekening als kwijting voor de leden van het Directiecomité.

Bijlage 1 Organieke wet⁽¹⁾

Art. 1. – Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Hoofdstuk I – Aard en doelstellingen

Art. 2. – De Nationale Bank van België, in het Frans ‘Banque Nationale de Belgique’, in het Duits ‘Belgische Nationalbank’, ingesteld bij de wet van 5 mei 1850, maakt integrerend deel uit van het Europees stelsel van centrale banken, hierna ESCB genoemd, waarvan de statuten werden vastgelegd in het desbetreffend Protocol gehecht aan het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap.

Daarenboven gelden voor de Bank deze wet, haar eigen statuten en, aanvullend, de bepalingen betreffende de naamloze vennootschappen⁽²⁾.

Art. 3. – De maatschappelijke zetel van de Bank is te Brussel gevestigd.

De Bank richt vestigingen op in de plaatsen van het Belgische grondgebied waar de noodwendigheid ervan wordt vastgesteld.

Art. 4. – Het maatschappelijk kapitaal van de Bank, dat tien miljoen euro bedraagt, is vertegenwoordigd door vierhonderdduizend aandelen, waarvan tweehonderdduizend aandelen die nominatief en onoverdraagbaar zijn, door de Belgische Staat zijn ingetekend en tweehonderdduizend aandelen op naam of gedematerialiseerd. Het maatschappelijk kapitaal is volledig afgelost.

De aandelen, behoudens die welke aan de Staat toebehoren, kunnen naar goedvinden van de eigenaar, zonder kosten, worden omgezet in aandelen op naam of in gedematerialiseerde aandelen.

Hoofdstuk II – Taken en verrichtingen

Art. 5. – 1. Om de doelstellingen van het ESCB te verwezenlijken en haar taken te vervullen, mag de Bank :

– op de kapitaalmarkten opereren, hetzij door vast aan te kopen en te verkopen (contant of op termijn), hetzij door in het kader van stallingsoperaties op te nemen of te geven (cessie-retrocessie verrichtingen) hetzij door schuldvorderingen en verhandelbare effecten, uitgedrukt in communautaire of niet communautaire munten, alsook edele metalen te lenen of te ontlenen ;

– krediettransacties verrichten met kredietinstellingen en andere geld- of kapitaalmarktpartijen waarbij de verleende kredieten worden gedekt door toereikende zekerheid.

2. De Bank schikt zich naar de algemene grondslagen aangaande de open markt- en krediettransacties vastgesteld door de ECB, erin begrepen die voor de aankondiging van de voorwaarden waaronder deze transacties worden verricht.

(1) Wet van 22 februari 1998 tot vaststelling van het organiek statuut van de Nationale Bank van België (officiële coördinatie).

(2) De bepalingen betreffende de naamloze vennootschappen zijn slechts van toepassing op de Nationale Bank van België :

1° voor de aangelegenheden die niet worden geregeld door de bepalingen van titel VII van het derde deel van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap en van het Protocol betreffende de statuten van het Europees Stelsel van centrale banken en van de Europese Centrale Bank, noch door voornoemde wet van 22 februari 1998 of de statuten van de Nationale Bank van België ; en

2° voor zover zij niet strijdig zijn met de bepalingen bedoeld in 1°. (artikel 141, § 1 van de wet van 2 augustus 2002 betreffende het toezicht op de financiële sector en de financiële diensten).

Art. 6. – Binnen de perken en volgens de nadere regels vastgesteld door de ECB, mag de Bank daarenboven, onder andere, onderstaande transacties verrichten :

1° haar eigen schuldbewijzen uitgeven en inkopen ;

2° effecten en edele metalen in bewaring nemen, zich belasten met het incasso van effecten en voor rekening van derden bemiddelen bij transacties in effecten, andere financiële instrumenten en edele metalen ;

3° transacties met rente-instrumenten verrichten ;

4° valuta- of goud- of andere edele metalentransacties verrichten ;

5° transacties verrichten met het oog op het beleggen en het financiële beheer van haar tegoeden in vreemde valuta's en in andere externe reservebestanddelen ;

6° in het buitenland krediet opnemen en daartoe garanties verlenen ;

7° transacties in het kader van de Europese of de internationale monetaire samenwerking uitvoeren.

Art. 7. – De vorderingen van de Bank die voortkomen uit krediettransacties, zijn bevoorrecht op alle effecten die de schuldenaar als eigen tegoed bij de Bank of bij haar effectenclearingsstelsel op rekening heeft staan.

Dit voorrecht heeft dezelfde rang als het voorrecht van de pandhoudende schuldeiser. Het heeft voorrang op de rechten bedoeld in de artikelen 8, derde lid, van de wet van 2 januari 1991 betreffende de markt van de effecten van de overheidsschuld en het monetair beleidsinstrumentarium, 12, vierde lid, en 13, vierde lid, van het koninklijk besluit nr. 62 betreffende de bewaargeving van vervangbare financiële instrumenten en de vereffening van transacties op deze instrumenten, gecoördineerd door het koninklijk besluit van 27 januari 2004, en 471, vierde lid, van het Wetboek van vennootschappen.

Bij gebrek aan betaling van de schuldvorderingen van de Bank waarvan sprake in het eerste lid, mag de Bank, na de schuldenaar schriftelijk in gebreke te hebben gesteld, ambtshalve, zonder voorafgaande gerechtelijke beslissing, overgaan tot de tegeldemaking van de effecten waarop haar voorrecht slaat, niettegenstaande het eventuele faillissement van de schuldenaar of van enige andere toestand van samenloop met de schuldeisers van deze laatste. De Bank moet trachten die effecten tegen de voordeligste prijs en binnen de kortst mogelijke termijn te gelde te maken, rekening houdend met het volume

van de transacties. De opbrengst van die tegeldemaking wordt toegerekend op de schuldvordering in hoofdsom, interesten en kosten van de Bank, terwijl het eventuele saldo na aanzuivering aan de schuldenaar toekomt.

Wanneer de Bank schuldvorderingen in pand aanvaardt, wordt, zodra de pandovereenkomst gesloten is, hiervan melding gemaakt in een register bij de Nationale Bank van België of bij een derde die zij hiertoe aanduidt.

Door de inschrijving in dit register, dat niet aan bijzondere vormvereisten is onderworpen, verkrijgt het pand van de Nationale Bank van België vaste datum en wordt dit erga omnes tegenwerpelijk, behalve ten aanzien van de schuldenaar van de in pand gegeven schuldvordering.

Het register is enkel consulteerbaar door derden die overwegen een zakelijk (zekerheids)recht te aanvaarden op schuldvorderingen die in aanmerking komen voor inpandneming door de Nationale Bank van België. De consultatie van het register gebeurt volgens de modaliteiten die door de Nationale Bank van België worden vastgelegd.

In geval van opening van een insolventieprocedure, zoals nader gedefinieerd in artikel 3, 5°, van de wet van 15 december 2004 betreffende financiële zekerheden en houdende diverse fiscale bepalingen inzake zakelijke-zekerheidsovereenkomsten en leningen met betrekking tot financiële instrumenten, ten laste van een kredietinstelling dewelke schuldvorderingen in pand heeft gegeven aan de Nationale Bank van België, gelden de volgende bepalingen :

a) het geregistreerde pandrecht van de Nationale Bank van België op schuldvorderingen primeert op alle later gevestigde of aan derden toegekende zakelijke zekerheden met betrekking tot dezelfde schuldvorderingen, ongeacht of de voormelde zekerheden al dan niet aan de schuldenaar van de verpande schuldvorderingen ter kennis werden gebracht dan wel door deze laatste werden erkend ; ingeval de Nationale Bank van België de inpandgeving ter kennis brengt van de schuldenaar van de verpande schuldvordering, kan deze enkel nog in handen van de Nationale Bank van België bevrijdend betalen ;

b) derde verkrijgers van enig met de Nationale Bank van België concurrerend zakelijk zekerheidsrecht zoals bedoeld in a), zijn er alleszins toe gehouden om de sommen die zij na de opening van een insolventieprocedure vanwege de schuldenaar van de verpande schuldvorderingen hebben ontvangen, onverwijld aan de Nationale Bank van België over te maken. De Nationale Bank van België beschikt over het recht om de betaling van die sommen te eisen, onverminderd haar recht op schadevergoeding ;

c) niettegenstaande eventuele andersluidende bepalingen, mag de schuldvergelijking die kan leiden tot de gehele of gedeeltelijke aflossing van schuldvorderingen die aan de Bank zijn verpand of die door haar te gelde zijn gemaakt, in geen geval worden ingeroepen tegenover de Bank of tegenover de derde verkrijgers indien de schuldvorderingen te gelde zijn gemaakt;

d) artikel 8 van de wet van 15 december 2004 betreffende financiële zekerheden en houdende diverse fiscale bepalingen inzake zakelijkezekerheidsovereenkomsten en leningen met betrekking tot financiële instrumenten is van overeenkomstige toepassing op de inpandneming door de Nationale Bank van België van schuldvorderingen, waarbij de woorden 'financiële instrumenten' worden vervangen door 'schuldvorderingen';

e) de artikelen 5, *juncto* artikel 40 van de hypotheekwet, zijn niet van toepassing.

Art. 8. – § 1. De Bank waakt over de goede werking van de verrekenings-, vereffenings- en betalingssystemen en ze vergewist zich van hun doelmatigheid en deugdelijkheid overeenkomstig deze wet, de bijzondere wetten of reglementen en, in voorkomend geval, de Europese regels ter zake.

Ze mag met dit doel alle verrichtingen doen en faciliteiten ter beschikking stellen.

Ze gaat over tot de toepassing van de verordeningen vastgelegd door de ECB ter verzekering van doelmatige en deugdelijke verrekenings- en betalingssystemen binnen de Europese Unie en met andere landen.

§ 2. In de aangelegenheden waarvoor zij krachtens dit artikel bevoegd is, kan de Bank reglementen vaststellen ter aanvulling van de betrokken wettelijke of reglementaire bepalingen betreffende technische punten.

Zonder afbreuk te doen aan de raadpleging waarin andere wetten of reglementen voorzien, kan de Bank overeenkomstig de procedure van de openbare raadpleging de inhoud van elk reglement dat zij overweegt vast te stellen, toelichten in een consultatieronde en deze bekendmaken op haar website voor eventuele opmerkingen van belanghebbende partijen.

Deze reglementen hebben slechts uitwerking na goedkeuring door de Koning en bekendmaking ervan in het *Belgisch Staatsblad*. De Koning kan wijzigingen aanbrengen aan deze reglementen of deze regels zelf vaststellen indien de Bank geen reglementen heeft vastgesteld.

§ 3. De Bank oefent de bevoegdheden krachtens dit artikel uitsluitend in het algemeen belang uit. De Bank, de leden van haar organen en haar personeelsleden zijn niet burgerlijk aansprakelijk voor hun beslissingen, niet-optreden, handelingen of gedragingen in het kader van de uitoefening van deze opdracht, behalve in geval van bedrog of zware fout.

Art. 9. – Zonder afbreuk te doen aan de bevoegdheden van de instellingen en organen van de Europese Gemeenschappen, voert de Bank de akkoorden van internationale monetaire samenwerking uit die België heeft onderschreven, conform de nadere regels vastgelegd bij overeenkomsten gesloten tussen de Minister van Financiën en de Bank. Ze levert en ontvangt de betaalmiddelen en kredieten die vereist zijn voor de uitvoering der akkoorden.

De Staat waarborgt de Bank tegen ieder verlies en waarborgt de terugbetaling van ieder krediet dat de Bank verleend heeft ingevolge de uitvoering van de akkoorden bedoeld in voorgaand lid, of ingevolge haar deelname aan akkoorden of verrichtingen van internationale monetaire samenwerking waarbij de Bank, mits een in Ministerraad besliste goedkeuring, partij is.

Art. 9bis. – In het kader vastgesteld door artikel 105 (2) van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap en door de artikelen 30 en 31 van het Protocol betreffende de statuten van het Europees Stelsel van centrale banken en van de Europese Centrale Bank, worden de officiële externe reserves van de Belgische Staat aangehouden en beheerd door de Bank. Deze tegoeden vormen een doelvermogen dat bestemd is voor de taken en verrichtingen die onder dit hoofdstuk vallen, evenals voor de andere opdrachten van algemeen belang die door de Staat aan de Bank zijn toevertrouwd. De Bank boekt deze tegoeden en de betreffende opbrengsten en kosten in haar rekeningen overeenkomstig de regels bedoeld in artikel 33.

Art. 10. – De Bank mag, onder de voorwaarden door of krachtens de wet bepaald en onder voorbehoud van hun verenigbaarheid met de taken die van het ESCB afhangen, belast worden met opdrachten van algemeen belang.

Art. 11. – De Bank neemt, onder de voorwaarden door de wet bepaald, de Dienst van de Rijkskassier waar.

Ze is, met uitsluiting van iedere andere Belgische of buitenlandse instelling, belast met de omzetting in euro's van de door de Staat geleende valuta's van Staten die niet deelnemen aan de monetaire unie of van voor de Europese Gemeenschap derde-Staten.

De Bank wordt in kennis gesteld van alle voorgenomen deviezenleningen van de Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten. Op verzoek van de Bank plegen de Minister van Financiën en de Bank overleg telkens wanneer deze laatste oordeelt dat die leningen de doeltreffendheid van het monetaire of het wisselbeleid in het gedrang dreigen te brengen. De nadere regelen voor die kennisgeving en dat overleg worden vastgelegd in een tussen de Minister van Financiën en de Bank te sluiten overeenkomst, onder voorbehoud van goedkeuring van deze overeenkomst door de ECB.

Art. 12. – § 1. De Bank draagt bij tot de stabiliteit van het financiële stelsel. Hiertoe en overeenkomstig de bepalingen van Hoofdstuk IV/3 zorgt zij met name voor de opsporing, de beoordeling en de opvolging van de verschillende factoren en ontwikkelingen die de stabiliteit van het financiële stelsel kunnen aantasten, bepaalt zij door middel van aanbevelingen welke maatregelen de diverse betrokken autoriteiten ten uitvoer zouden moeten leggen om bij te dragen tot de stabiliteit van het financiële stelsel als geheel, met name door de robuustheid van het financiële stelsel te versterken, door systeemrisico's te voorkomen en door de gevolgen van een eventuele verstoring te beperken, en stelt zij met dat doel de onder haar bevoegdheid vallende maatregelen vast.

Voor alle beslissingen en verrichtingen die in het kader van haar bijdrage tot de stabiliteit van het financiële stelsel worden genomen, geniet de Bank dezelfde graad van onafhankelijkheid als vastgesteld in artikel 130 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie.

§ 2. De Bank mag daarenboven belast worden met de inzameling van statistische gegevens of met de internationale samenwerking die verband houden met iedere taak bedoeld in artikel 10.

Art. 12bis. – § 1. De Bank oefent het toezicht uit op financiële instellingen overeenkomstig deze wet en de bijzondere wetten die het toezicht op deze instellingen regelen en overeenkomstig de Europese regels betreffende het Gemeenschappelijk Toezichtsmechanisme.

§ 2. In de toezichtsangelegenheden waarvoor zij bevoegd is, kan de Bank reglementen vaststellen ter aanvulling van de betrokken wettelijke of reglementaire bepalingen betreffende technische punten.

Zonder afbreuk te doen aan de raadpleging waarin in andere wetten of reglementen is voorzien, kan de Bank overeenkomstig de procedure van de open raadpleging, de inhoud van elk reglement dat zij overweegt vast te stellen, toelichten in een consultatieronde en deze

bekendmaken op haar website voor eventuele opmerkingen van belanghebbende partijen.

Deze reglementen hebben slechts uitwerking na goedkeuring door de Koning en bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad. De Koning kan wijzigingen aanbrengen aan deze reglementen of deze regels zelf vaststellen indien de Bank geen reglement heeft vastgesteld.

§ 3. De Bank oefent haar toezichtsoverdracht uitsluitend in het algemeen belang uit. De Bank, de leden van haar organen en haar personeelsleden zijn niet burgerlijk aansprakelijk voor hun beslissingen, niet-optreden, handelingen of gedragingen in het kader van de uitoefening van de wettelijke toezichtsoverdracht van de Bank, behalve in geval van bedrog of zware fout.

§ 4. De werkingskosten van de Bank die betrekking hebben op het toezicht bedoeld in de eerste paragraaf worden gedragen door de instellingen die onder haar toezicht staan, volgens de nadere regels vastgesteld door de Koning.

De Bank kan de Algemene Administratie van de inning en invordering van de Federale overheidsdienst Financiën belasten met de inning van de onbetaalde vergoedingen.

Art. 12ter. – § 1. De Bank voert de taken uit van de afwikkelingsautoriteit, die gemachtigd is om de afwikkelingsinstrumenten toe te passen en de afwikkelingsbevoegdheden uit te oefenen overeenkomstig de wet van 25 april 2014 op het statuut van en het toezicht op kredietinstellingen en beursvennootschappen.

§ 2. De werkingskosten die betrekking hebben op de taken bedoeld in paragraaf 1 worden gedragen door de instellingen die onder de in paragraaf 1 bedoelde wetgeving vallen, volgens de door de Koning vastgestelde regels.

§ 3. De bepalingen van artikel 12bis, § 3 zijn van toepassing voor wat betreft de in dit artikel bedoelde taken. In het bijzonder dient het al dan niet bestaan van een zware fout te worden beoordeeld op grond van de concrete omstandigheden van het betrokken geval, en inzonderheid van de hoogdringendheid waarmee die personen werden geconfronteerd, van de praktijken op de financiële markten, van de complexiteit van het betrokken geval, van de bedreigingen voor de bescherming van het spaarwezen en van het gevaar voor schade aan de nationale economie.

Art. 13. – De Bank mag alle operaties verrichten en alle diensten verlenen die bijkomstig zijn of aansluiten bij de opdrachten bedoeld in deze wet.

Art. 14. – De Bank mag de uitvoering van opdrachten die niet behoren tot het ESCB, waarmee ze is belast of voor dewelke zij het initiatief neemt, toevertrouwen aan één of verscheidene onderscheiden juridische entiteiten die daarvoor speciaal worden opgericht waarin de Bank een significante deelneming bezit en één of meer leden van haar Directiecomité deelnemen in de leiding.

De voorafgaandelijke toelating van de Koning, op voorstel van de bevoegde minister, is vereist indien de opdracht bij wet aan de Bank wordt toevertrouwd.

Art. 15. – *Opgeheven.*

Art. 16. – De juridische entiteiten bedoeld in artikel 14 waarover de Bank de exclusieve controle bezit, zijn onderworpen aan de controle van het Rekenhof.

Hoofdstuk III – Organen – Samenstelling – Onverenigbaarheden

Art. 17. – De organen van de Bank bestaan uit de gouverneur, het Directiecomité, de Regentenraad, het College van Censoren, de Sanctiecommissie en het Afwikkelingscollege.

Art. 18. – 1. De gouverneur staat in voor de leiding van de Bank; hij zit het Directiecomité, de Regentenraad en het Afwikkelingscollege voor.

2. In geval van belet wordt hij vervangen door de vice-gouverneur, onverminderd de toepassing van artikel 10.2 van de statuten van het ESCB.

Art. 19. – 1. Het Directiecomité bevat, benevens de gouverneur die hem voorzigt, ten minste vijf directeurs en ten hoogste zeven, waarvan er één de titel van vice-gouverneur draagt die de Koning hem toekent. Het Directiecomité bestaat uit evenveel Nederlandstalige als Franstalige leden, de gouverneur eventueel uitgezonderd.

2. Het Comité bestuurt en beheert de Bank en bepaalt de koers van het beleid ervan.

3. Het beschikt over de reglementaire macht in de gevallen die door de wet zijn bepaald. Het bepaalt, in omzendbrieven of aanbevelingen, alle maatregelen ter verduidelijking van de toepassing van de wettelijke of reglementaire bepalingen waarvan de Bank de toepassing controleert.

4. Het beslist over de plaatsing van het kapitaal, de reserves en de afschrijvingsrekeningen, na raadpleging van

de Regentenraad en onverminderd de regels vastgelegd door de ECB.

5. Het spreekt zich uit over alle zaken die niet uitdrukkelijk door de wet, de statuten of het huishoudelijk reglement zijn voorbehouden aan een ander orgaan.

6. Het verstrekt advies aan de verschillende overheden die een wettelijke of reglementaire macht uitoefenen voor elk ontwerp van wetgevende of reglementaire akte die de toezichtopdrachten betreft waarmee de Bank belast is of zou worden.

7. In spoedeisende gevallen vastgesteld door de gouverneur, kan het, behalve voor de vaststelling van reglementen, beslissen langs schriftelijke procedure of via een vocaal telecommunicatiesysteem, volgens de nadere regels bepaald in het huishoudelijk reglement van de Bank.

Art. 20. – 1. De Regentenraad is samengesteld uit de gouverneur, de directeurs en tien regenten. Hij telt evenveel Nederlandstalige als Franstalige regenten.

2. De Raad wisselt van gedachten over de algemene kwesties met betrekking tot de Bank, het monetaire beleid en de economische toestand van het land en van de Europese Gemeenschap, het toezichtsbeleid op elke sector die onder het toezicht van de Bank staat, de Belgische, Europese en internationale ontwikkelingen op het gebied van het toezicht, en in het algemeen elke ontwikkeling betreffende het financieel stelsel dat onder toezicht van de Bank staat, zonder daartoe over enige bevoegdheid te beschikken om tussen te komen op het operationele vlak of kennis te nemen van individuele dossiers. Hij neemt iedere maand kennis van de toestand van de instelling.

Hij stelt, op voorstel van het Directiecomité, het huishoudelijk reglement vast dat de basisregels bevat inzake de werking van de organen van de Bank en de organisatie van de departementen, diensten en vestigingen.

3. De Raad bepaalt afzonderlijk de wedde en het pensioen van de leden van het Directiecomité. Deze wedden en pensioenen mogen geen aandeel in de winsten omvatten en geen enkele vergoeding mag daaraan worden toegevoegd door de Bank, noch rechtstreeks noch onrechtstreeks.

4. De Raad keurt de begroting der uitgaven alsook de jaarrekeningen goed, die worden voorgelegd door het Directiecomité. Hij regelt definitief de verdeling der winsten die door het Comité wordt voorgesteld.

Art. 21. – 1. Het College van Censoren bestaat uit tien leden. Het telt evenveel Nederlandstalige als Franstalige leden. Minstens één lid van het College van Censoren is onafhankelijk in de zin van artikel 526ter van het Wetboek van Vennootschappen.

2. Het College van Censoren ziet toe op de voorbereiding en de uitvoering van de begroting. Het is het auditcomité van de Bank en oefent in die hoedanigheid de bevoegdheden bedoeld in artikel 21bis uit.

3. De censoren ontvangen een vergoeding waarvan het bedrag wordt vastgesteld door de Regentenraad.

Art. 21bis. – 1. Onverminderd de wettelijke opdrachten van de organen van de Bank, en onverminderd de uitoefening van de taken en verrichtingen die van het ESCB afhangen en het toezicht daarop door de bedrijfsrevisor, heeft het auditcomité minstens de volgende taken:

- a) monitoring van het financiële verslaggevings-proces;
- b) monitoring van de doeltreffendheid van de systemen voor interne controle en risicobeheer, en van de interne audit van de Bank;
- c) monitoring van de wettelijke controle van de jaarrekening, inclusief opvolging van de vragen en aanbevelingen geformuleerd door de bedrijfsrevisor;
- d) beoordeling en monitoring van de onafhankelijkheid van de bedrijfsrevisor, waarbij met name wordt gelet op de verlening van bijkomende diensten aan de Bank.

2. Onverminderd artikel 27.1 van het Protocol betreffende de statuten van het Europees Stelsel van centrale banken en van de Europese Centrale Bank en onverminderd de voordrachtbevoegdheid van de ondernemingsraad, wordt het voorstel van het Directiecomité inzake de benoeming van de bedrijfsrevisor uitgebracht op voorstel van het auditcomité. Dit voorstel van het auditcomité wordt ter informatie aan de ondernemingsraad meegedeeld. Het auditcomité geeft tevens advies bij de gunningsprocedure voor de aanstelling van de bedrijfsrevisor.

3. Onverminderd de verslagen of waarschuwingen die de bedrijfsrevisor richt aan de organen van de Bank, brengt de bedrijfsrevisor aan het auditcomité verslag uit over de bij de wettelijke controle van de jaarrekening aan het licht gekomen belangrijke zaken, en met name ernstige tekortkomingen in de interne controle met betrekking tot de financiële verslaggeving.

4. De bedrijfsrevisor:

- a) bevestigt jaarlijks schriftelijk aan het auditcomité zijn onafhankelijkheid van de Bank;
- b) meldt jaarlijks alle voor de Bank verrichte bijkomende diensten aan het auditcomité;
- c) voert overleg met het auditcomité over de bedreigingen voor zijn onafhankelijkheid en de veiligheidsmaatregelen die genomen zijn om deze bedreigingen in te perken en die hij heeft onderbouwd in de controledocumenten.

5. Het huishoudelijk reglement bepaalt nader de werkingsregels van het auditcomité.

Art. 21ter. – § 1. Binnen de Bank wordt een Afwikkelingscollege opgericht, dat bevoegd is voor de taken bedoeld in artikel 12ter.

§ 2. Het Afwikkelingscollege bestaat uit de volgende personen:

- 1° de gouverneur;
- 2° de vicegouverneur;
- 3° de directeur die verantwoordelijk is voor het departement belast met het prudentieel toezicht op de banken en de beursvennootschappen;
- 4° de directeur die verantwoordelijk is voor het departement belast met het prudentieel beleid en de financiële stabiliteit;
- 5° de directeur die door de Bank is aangewezen als verantwoordelijke voor de afwikkeling van kredietinstellingen;
- 6° *Opgeheven.*
- 7° de voorzitter van het directiecomité van de Federale Overheidsdienst Financiën;
- 8° de leidende ambtenaar van het Afwikkelingsfonds;
- 9° 4 leden die door de Koning worden aangewezen bij een in Ministerraad overlegd besluit; en
- 10° een magistraat die door de Koning wordt aangewezen.

§ 2/1. De voorzitter van de Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten woont de vergaderingen van het Afwikkelingscollege met raadgevende stem bij.

§ 3. De personen bedoeld in paragraaf 2, eerste lid, 9° worden benoemd op grond van hun specifieke competenties op bancaire gebied en op het vlak van financiële analyse.

De personen bedoeld in paragraaf 2, eerste lid, 9° en 10° worden benoemd voor een hernieuwbare termijn van 4 jaar. Zij kunnen maar van hun functies worden ontheven door de autoriteiten die hen benoemd hebben, indien zij niet langer voldoen aan de voorwaarden voor de uitoefening van hun functies of indien zij een zware fout hebben begaan.

§ 4. De Koning stelt bij een in Ministerraad overlegd besluit het volgende vast:

1° de organisatie en de werking van het Afwikkelingscollege en van de diensten belast met de voorbereiding van de werkzaamheden ervan;

2° de voorwaarden voor de uitwisseling van informatie tussen het Afwikkelingscollege en derden, met inbegrip van de andere organen en diensten van de Bank; en

3° de maatregelen die moeten worden genomen om belangenconflicten in hoofde van de leden van het Afwikkelingscollege of tussen het Afwikkelingscollege en de andere organen en diensten van de Bank te vermijden.

§ 5. In geval van schending van de bepalingen van boek II, titels IV en VIII, Boek XI en de artikelen 581 en 588 van de wet van 25 april 2014 op het statuut van en het toezicht op kredietinstellingen en beursvennootschappen en van de maatregelen genomen in uitvoering daarvan, vervangt het Afwikkelingscollege het Directiecomité voor de toepassing van afdeling 3 van hoofdstuk IV/1 van deze wet.

Art. 22. – 1. Behalve voor de taken en verrichtingen die van het ESCB afhangen, voor de toezichtopdrachten bedoeld in artikel 12*bis* en voor de opdrachten bedoeld in artikel 12 en in Hoofdstuk IV/3, heeft de Minister van Financiën, langs zijn vertegenwoordiger om, het recht controle uit te oefenen op de verrichtingen van de Bank en kan hij opkomen tegen de uitvoering van elke maatregel die strijdig zou zijn met de wet, met de statuten of met 's Rijks belangen.

2. De vertegenwoordiger van de Minister van Financiën woont van rechtswege de vergaderingen van de Regentenraad en van het College van Censoren bij. Behalve voor de taken en verrichtingen die van het ESCB afhangen, voor de toezichtopdrachten bedoeld in artikel 12*bis* en voor de opdrachten bedoeld in

artikel 12 en in Hoofdstuk IV/3, houdt hij toezicht op de verrichtingen van de Bank, schorst en brengt hij ter kennis van de Minister van Financiën elke beslissing die met de wet, met de statuten of met 's Rijks belangen strijdig zou zijn.

Indien de Minister van Financiën binnen acht dagen niet over de schorsing heeft beslist, mag de beslissing uitgevoerd worden.

3. De wedde van de vertegenwoordiger van de Minister van Financiën wordt door de Minister van Financiën vastgesteld in overleg met het bestuur van de Bank en wordt door deze laatste gedragen.

De vertegenwoordiger van de Minister brengt over zijn opdracht ieder jaar verslag uit aan de Minister van Financiën.

Art. 23. – 1. De gouverneur wordt door de Koning benoemd, voor een hernieuwbare termijn van vijf jaar. Hij kan slechts door de Koning van zijn ambt ontheven worden indien hij niet meer aan de eisen voor de uitoefening van zijn ambt voldoet of op ernstige wijze is tekortgeschoten. Hij beschikt tegen zulke beslissing over een beroep bedoeld in artikel 14.2 van de statuten van het ESCB.

2. De andere leden van het Directiecomité worden door de Koning benoemd op de voordracht van de Regentenraad voor een hernieuwbare termijn van zes jaar. Ze kunnen slechts door de Koning van hun ambt ontheven worden indien zij niet meer aan de eisen voor de uitoefening van hun ambt voldoen of op ernstige wijze zijn tekortgeschoten.

3. De regenten worden gekozen door de algemene vergadering voor een termijn van drie jaar. Hun mandaat is hernieuwbaar. Twee regenten worden gekozen op de voordracht van de meest vooraanstaande werknemersorganisaties. Drie regenten worden gekozen op de voordracht van de meest vooraanstaande organisaties van de nijverheid en de handel, van de landbouw en van de middenstand. Vijf regenten worden gekozen op de voordracht van de Minister van Financiën. De nadere regels voor de voordracht der kandidaten voor deze mandaten worden door de Koning vastgesteld, nadat de Ministerraad erover heeft beraadslaagd.

4. De censoren worden, voor een termijn van drie jaar, verkozen door de algemene vergadering der aandeelhouders. Zij worden gekozen onder de op het stuk van controle speciaal bevoegde vooraanstaande personen. Hun mandaat is hernieuwbaar.

Art. 24. – De regenten krijgen presentiegeld en, zo nodig, een vergoeding voor verplaatsingskosten. Het bedrag van deze vergoedingen wordt door de Regentenraad bepaald.

Art. 25. – De leden van de Wetgevende Kamers, van het Europees Parlement, van de Gemeenschaps- en Gewestparlementen, de personen met de hoedanigheid van minister of staatssecretaris of van lid van een Gemeenschaps- of Gewestregering en de kabinetsleden van een lid van de federale Regering of van een Gemeenschaps- of Gewestregering mogen de functie van gouverneur, vice-gouverneur, lid van het Directiecomité, lid van de Sanctiecommissie, lid van het Afwikkelingscollege, regent of censor niet waarnemen. Deze laatste functies nemen van rechtswege een einde bij de eedaflegging van de titularis voor de uitoefening van de in limine genoemde functies of wanneer hij dergelijke functies uitoefent.

Art. 26. – § 1. De gouverneur, de vice-gouverneur en de andere leden van het Directiecomité mogen geen enkele functie uitoefenen in een handelsvennootschap of in een vennootschap met handelsvorm evenmin als in een openbare instelling met een bedrijf van industriële, commerciële of financiële aard. Ze mogen evenwel, met de goedkeuring van de Minister van Financiën, functies uitoefenen:

1. in internationale financiële instellingen die zijn opgericht overeenkomstig akkoorden die België heeft onderschreven;
2. in het Rentenfonds, in het Beschermingsfonds voor de deposito's en financiële instrumenten, in het Herdiscontering- en Waarborginstituut en in de Nationale Delcredere dienst;
3. in de juridische entiteiten waarvan sprake in artikel 14.

Voor de gouverneur, de vicegouverneur en de andere leden van het Directiecomité blijven de verbodsbepalingen van het eerste lid na hun ambtsneerlegging nog een jaar gelden voor functies en mandaten in een instelling onderworpen aan het toezicht van de Bank of in een instelling naar Belgisch recht of naar buitenlands recht gevestigd in België of in een dochteronderneming van een van deze instellingen en onderworpen aan het toezicht van de Europese Centrale Bank.

De Regentenraad stelt de voorwaarden vast met betrekking tot de beëindiging van het mandaat. Hij mag, op advies van het Directiecomité, afwijken van het verbod dat is bepaald voor de periode na de beëindiging van het

mandaat, indien hij vaststelt dat de beoogde activiteit geen significante invloed heeft op de onafhankelijkheid van de betrokken persoon.

§ 2. De regenten en de meerderheid van de censoren mogen geen lid zijn van de bestuurs-, beheers- of toezichtsorganen van een instelling onderworpen aan het toezicht van de Bank of van een instelling naar Belgisch recht of naar buitenlands recht gevestigd in België of in een dochteronderneming van een van deze instellingen en onderworpen aan het toezicht van de Europese Centrale Bank, noch in zulke instelling een leidinggevende functie uitoefenen.

§ 3. De Regentenraad stelt, op voorstel van het Directiecomité, de deontologische code vast die de leden van het Directiecomité en de personeelsleden van de Bank dienen na te leven, alsook de controlemaatregelen met betrekking tot de naleving van deze code. De personen belast met het toezicht op de naleving van deze code zijn gebonden door het beroepsgeheim bepaald in artikel 458 van het Strafwetboek.

Art. 27. – De mandaten van de leden van het Directiecomité, van de Regentenraad en van het College van Censoren zullen ophouden wanneer deze de volle leeftijd van 67 jaar hebben bereikt.

Mits toelating vanwege de Minister van Financiën mogen de titelvoerders echter hun lopend mandaat voleindigen. De mandaten van de leden van het Directiecomité mogen daarna nog verlengd worden voor een hernieuwbare termijn van één jaar. Indien het over het mandaat van de gouverneur gaat, worden de toelating om het lopend mandaat te voleindigen of de verlenging toegekend bij een in Ministerraad overlegd koninklijk besluit.

In geen geval mogen de titularissen van de in dit artikel vernoemde mandaten in functie blijven boven de leeftijd van 70 jaar.

Art. 28. – De gouverneur bezorgt aan de voorzitter van de Kamer van volksvertegenwoordigers het jaarverslag bedoeld in artikel 284, lid 3 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, alsook een jaarlijks verslag over de taken van de Bank met betrekking tot het prudentieel toezicht op de financiële instellingen en over haar taken in het kader van haar opdracht om bij te dragen tot de stabiliteit van het financiële stelsel als bedoeld in Hoofdstuk IV/3. De gouverneur kan door de bevoegde commissies van de Kamer van volksvertegenwoordigers worden gehoord op verzoek van die commissies of op zijn eigen initiatief.

De mededelingen die krachtens dit artikel worden ver- richt, mogen door hun inhoud of de omstandigheden echter geen risico inhouden voor de stabiliteit van het financiële stelsel.

Hoofdstuk IV – Financiële bepalingen en herziening van de statuten

Art. 29. – *Opgeheven.*

Art. 30. – De meerwaarde die door de Bank wordt gereala- liseerd naar aanleiding van arbitragetransacties van activa in goud tegen andere externe reservebestanddelen wordt geboekt op een bijzondere onbeschikbare reserveke- ning. Zij is vrijgesteld van alle belasting. Ingeval evenwel sommige externe reservebestanddelen worden gearbitra- geerd tegen goud, wordt het verschil tussen de aanschaf- prijs van dat goud en de gemiddelde verkrijgingsprijs van de bestaande goudvoorraad in mindering gebracht van het bedrag van die bijzondere rekening.

De netto-opbrengst van de activa die de tegenpost vor- men van de in het eerste lid bedoelde meerwaarde, wordt aan de Staat toegekend.

De externe reservebestanddelen, verworven ten gevolge van de in het eerste lid bedoelde transacties, zijn gedekt door de Staatsgarantie bedoeld in artikel 9, tweede lid, van deze wet.

De regels voor de toepassing van de in de vorenstaande alinea's opgenomen bepalingen worden vastgesteld bij overeenkomsten die tussen de Staat en de Bank zullen worden gesloten. Deze overeenkomsten worden in het Belgisch Staatsblad bekendgemaakt.

Art. 31. – Het reservefonds is bestemd:

1° tot het herstel van de verliezen op het maatschappelijk kapitaal;

2° tot aanvulling van de jaarlijkse winsten, tot beloop van een dividend van zes ten honderd van het kapitaal.

(1) Het emissierecht waarvan hier sprake is, omvat het emissierecht dat de Bank mag uitoefenen krachtens artikel 106 (1) van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap (artikel 141, § 9 van de wet van 2 augustus 2002 betreffende het toezicht op de financiële sector en de financiële diensten).

(2) Overeenkomstig de artikelen 11 en 12 van de wet van 17 juli 2013 houdende invoering van Boek III 'Vrijheid van vestiging, dienstverlening en algemene verplichtingen van de ondernemingen', in het Wetboek van economisch recht en houdende invoering van de definities eigen aan boek III en van de rechtshandhabingsbepalingen eigen aan boek III, in boeken I en XV van het Wetboek van economisch recht, dient deze bepaling te worden gelezen als: 'De artikelen III.82 tot III.84, III.86 tot III.89 en XV.75 van het Wetboek van economisch recht en de besluiten genomen ter uitvoering ervan zijn van toepassing op de Bank met uitzondering van de besluiten genomen ter uitvoering van de artikelen III.84, zevende lid, en III.89, § 2.'.

Bij het verstrijken van het emissierecht⁽¹⁾ van de Bank, valt een vijfde van het reservefonds de Staat prioriteitshalve ten deel. De overige vier vijfden worden onder al de aan- deelhouders verdeeld.

Art. 32. – De jaarlijkse winsten worden op de volgende wijze verdeeld:

1° een eerste dividend van 6% van het kapitaal wordt toegekend aan de aandeelhouders;

2° van het excedent wordt een bedrag voorgesteld door het Directiecomité en vastgesteld door de Regentenraad, in alle onafhankelijkheid, toegekend aan het reservefonds of aan de beschikbare reserve;

3° van het tweede overschot wordt aan de aandeelhou- ders een tweede dividend toegekend, vastgesteld door de Regentenraad, ten belope van minimaal 50% van de netto-opbrengst van de activa die de tegenpost vormen van het reservefonds en de beschikbare reserve;

4° het saldo wordt toegekend aan de Staat; het is vrijge- steld van vennootschapsbelasting.

Art. 33. – De rekeningen en, in voorkomend geval, de geconsolideerde rekeningen van de Bank worden opgemaakt:

1° overeenkomstig deze wet en de bindende regels vastgesteld met toepassing van artikel 26.4 van het Protocol betreffende de statuten van het Europees Stelsel van centrale banken en van de Europese Centrale Bank;

2° voor het overige overeenkomstig de regels vastgesteld door de Regentenraad.

De artikelen 2 tot 4, 6 tot 9 en 16 van de wet van 17 juli 1975 betreffende de boekhouding van de onder- nemingen en de besluiten genomen ter uitvoering ervan zijn van toepassing op de Bank met uitzondering van de besluiten genomen ter uitvoering van de artikelen 4, zesde lid, en 9, § 2.⁽²⁾

Art. 34. – De Bank en haar vestigingen leven de wette- lijke bepalingen over het taalgebruik in bestuurszaken na.

Art. 35. – § 1. Behalve wanneer zij worden opgeroepen om in strafzaken te getuigen, zijn de Bank en de leden en gewezen leden van haar organen en van haar personeel aan het beroepsgeheim gebonden en mogen ze aan geen enkele persoon of autoriteit de vertrouwelijke gegevens bekendmaken waarvan zij uit hoofde van hun functie in kennis werden gesteld.

De Bank, de leden van haar organen en haar personeelsleden worden vrijgesteld van de verplichting waarvan sprake in artikel 29 van het Wetboek van Strafvordering.

De inbreuken op dit artikel worden bestraft met de straffen waarin artikel 458 van het Strafwetboek voorziet. De bepalingen van Boek 1 van het Strafwetboek, met inbegrip van hoofdstuk VII en artikel 85, zijn van toepassing op de in dit artikel bedoelde inbreuken.

Dit artikel verhindert geenszins de naleving, door de Bank, de leden van haar organen en haar personeelsleden, van specifieke, al dan niet restrictievere, wettelijke bepalingen, met betrekking tot het beroepsgeheim, met name wanneer de Bank wordt belast met de inzameling van statistische informatie of met het prudentieel toezicht.

§ 2. Onverminderd paragraaf 1 mag de Bank vertrouwelijke informatie meedelen:

1° ingeval de mededeling van dergelijke informatie wordt voorgeschreven of toegestaan door of krachtens de wet;

2° voor de aangifte van strafrechtelijke misdrijven bij de gerechtelijke autoriteiten;

3° in het kader van administratieve of gerechtelijke beroepsprocedures tegen de handelingen of beslissingen van de Bank, en in het kader van elk ander rechtsgeding waarbij de Bank partij is;

4° in beknopte of samengevoegde vorm zodat individuele natuurlijke of rechtspersonen niet kunnen worden geïdentificeerd.

De Bank kan de beslissing om strafrechtelijke misdrijven bij de gerechtelijke autoriteiten aan te geven, openbaar maken.

§ 3. Binnen de grenzen van het recht van de Europese Unie en binnen de eventuele beperkingen waarin bij of krachtens een wet uitdrukkelijk is voorzien, mag de Bank gebruikmaken van de vertrouwelijke informatie waarover zij in het kader van haar wettelijke opdrachten beschikt, om haar taken en opdrachten als bedoeld in de artikelen 12, § 1, 12ter, 36/2, 36/3 en haar opdrachten binnen het ESCB uit te voeren.

Art. 35/1. – § 1. In afwijking van artikel 35 en binnen de grenzen van het recht van de Europese Unie mag de Bank vertrouwelijke informatie meedelen:

1° die zij ontvangen heeft in het kader van de uitvoering van haar opdracht als bedoeld in artikel 85, § 1, 3°, van

de wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten,

a) aan de autoriteiten van de Europese Unie en van andere lidstaten van de Europese Economische Ruimte, alsook aan de autoriteiten van derde Staten die een bevoegdheid uitoefenen die vergelijkbaar is met die als bedoeld in artikel 85 van de voormelde wet van 18 september 2017;

b) aan de bevoegde autoriteiten van de Europese Unie en van andere lidstaten van de Europese Economische Ruimte en aan de bevoegde autoriteiten van derde Staten die één of meerdere bevoegdheden uitoefenen die vergelijkbaar zijn met die als bedoeld in de artikelen 36/2 en 36/3, alsook aan de Europese Centrale Bank voor wat betreft de taken die haar zijn opgedragen bij Verordening (EU) nr. 1024/2013 van de Raad van 15 oktober 2013 waarbij aan de Europese Centrale Bank specifieke taken worden opgedragen betreffende het beleid inzake het prudentieel toezicht op kredietinstellingen;

2° in het kader van de uitvoering van haar taak als bedoeld in artikel 12ter, § 1, en met het oog op de uitvoering van die taak,

a) aan de afwikkelingsautoriteiten van de Europese Unie en van andere lidstaten van de Europese Economische Ruimte, alsook aan de autoriteiten van derde Staten die belast zijn met taken die te vergelijken zijn met die als bedoeld in artikel 12ter, § 1;

b) aan de personen of autoriteiten als bedoeld in artikel 36/14, § 1, 1°, 2°, 3°, 4°, 5°, 8°, 11°, 18° en 19°;

c) aan de minister van Financiën;

d) aan iedere andere persoon, ongeacht of hij onder het Belgische recht of onder een buitenlands recht valt, wanneer dit noodzakelijk is voor het plannen of uitvoeren van een afwikkelingsmaatregel, en met name,

– aan de bijzondere bestuurders die krachtens artikel 281, § 2, van de wet van 25 april 2014 op het statuut van en het toezicht op kredietinstellingen zijn benoemd;

– aan het orgaan dat bevoegd is voor de financieringsregelingen voor de afwikkeling;

– aan auditors, boekhouders, juridische en professionele adviseurs, taxateurs en andere deskundigen die rechtstreeks of onrechtstreeks door de Bank, een afwikkelingsautoriteit, een bevoegd ministerie of een potentiële verwerfer in de arm zijn genomen;

– aan een overbruggingsinstelling als bedoeld in artikel 260 van de wet van 25 april 2014 op het statuut van en het toezicht op kredietinstellingen of aan een vehikel voor activabeheer als bedoeld in artikel 265 van dezelfde wet;

– aan de personen of autoriteiten als bedoeld in artikel 36/14, § 1, 6°, 7°, 9°, 10°, 12°, 15° en 20°;

– aan de potentiële verwervers van effecten of tegoeden die respectievelijk zijn uitgegeven of worden aangehouden door de instelling die het voorwerp uitmaakt van een afwikkelingsprocedure.

e) onverminderd de punten a) tot d), aan elke persoon of autoriteit die met een taak of opdracht is belast als bedoeld in Richtlijn 2014/59/EU van het Europees Parlement en de Raad van 15 mei 2014 betreffende de totstandbrenging van een kader voor het herstel en de afwikkeling van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen, wanneer de mededeling van vertrouwelijke informatie over een persoon als bedoeld in artikel 1, lid 1, onder a), b), c) of d) van de genoemde Richtlijn voorafgaandelijk werd goedgekeurd door deze persoon of door de autoriteit die ten aanzien van die persoon een taak uitoefent die te vergelijken is met die als bedoeld in artikel 12, § 1 en artikel 12ter, wanneer deze informatie afkomstig is van deze persoon of autoriteit;

§ 2. De Bank mag enkel vertrouwelijke informatie krachtens paragraaf 1 meedelen op voorwaarde dat de autoriteiten, instellingen of personen die deze informatie ontvangen, deze informatie gebruiken voor de uitvoering van hun opdrachten, en dat zij, wat die informatie betreft, aan een beroepsgeheim zijn gebonden dat te vergelijken is met dat als bedoeld in artikel 35. Bovendien mag de informatie die afkomstig is van een autoriteit van een andere lidstaat enkel bekendgemaakt worden aan een autoriteit van een derde Staat mits deze autoriteit uitdrukkelijk akkoord gaat met deze bekendmaking, en, in voorkomend geval, mits de informatie alleen voor de door deze autoriteit toegestane doeleinden bekendgemaakt wordt. Evenzo mag de informatie die afkomstig is van een autoriteit van een derde Staat enkel bekendgemaakt worden mits deze autoriteit uitdrukkelijk akkoord gaat met deze bekendmaking, en, in voorkomend geval, mits de informatie alleen voor de door deze autoriteit toegestane doeleinden bekendgemaakt wordt.

De Bank mag enkel vertrouwelijke informatie krachtens paragraaf 1 meedelen aan de autoriteiten van derde Staten waarmee zij een samenwerkingsakkoord heeft gesloten waarin wordt voorzien in de uitwisseling van informatie.

§ 3. Onverminderd de strengere bepalingen van de bijzondere wetten die op hen van toepassing zijn, zijn de Belgische personen, autoriteiten en instellingen gebonden aan het in artikel 35 bedoelde beroepsgeheim voor wat betreft de vertrouwelijke informatie die zij van de Bank ontvangen met toepassing van paragraaf 1.

Art. 36. – De Regentenraad wijzigt de statuten teneinde ze in overeenstemming te brengen met de bepalingen van deze wet en de voor België bindende internationale verplichtingen.

Andere wijzigingen in de statuten worden, op voorstel van de Regentenraad, goedgekeurd met de drievierde meerderheid van de stemmen verbonden aan het totaal van de op de algemene vergadering van de aandeelhouders aanwezige of vertegenwoordigde aandelen. Voor de statutenwijzigingen is de goedkeuring van de Koning vereist.

Voor de statutenwijzigingen is de goedkeuring van de Koning vereist.

Hoofdstuk IV/1 – Bepalingen inzake het toezicht op de financiële instellingen

Afdeling 1 – Algemene bepalingen

Art. 36/1. – Definities: Voor de toepassing van dit hoofdstuk en hoofdstuk IV/2 wordt verstaan onder:

1° ‘de wet van 2 augustus 2002’: de wet van 2 augustus 2002 betreffende het toezicht op de financiële sector en de financiële diensten;

2° ‘financieel instrument’: een instrument als gedefinieerd in artikel 2, 1° van de wet van 2 augustus 2002;

3° ‘kredietinstelling’: een instelling als bedoeld in Boek II en in de Titels I en II van Boek III van de wet van 25 april 2014 op het statuut van en het toezicht op kredietinstellingen en beursvennootschappen;

4° ‘instelling voor elektronisch geld’: een instelling als bedoeld in artikel 4, 31°, van de wet van 21 december 2009 op het statuut van de betalingsinstellingen en van de instellingen voor elektronisch geld, de toegang tot het bedrijf van betalingsdienstaanbieder en tot de activiteit van uitgifte van elektronisch geld en de toegang tot betalingssystemen;

5° 'beleggingsonderneming met het statuut van beursvennootschap': een beleggingsonderneming als bedoeld in Boek XII van de wet van 25 april 2014 op het statuut van en het toezicht op kredietinstellingen en beursvennootschappen, die een vergunning heeft als beursvennootschap of beleggingsdiensten mag verlenen die, indien zij door een Belgische beleggingsonderneming zouden worden verleend, een vergunning als beursvennootschap zouden vereisen;

6° 'verzekeringsonderneming of herverzekeringsonderneming': een onderneming als bedoeld in artikel 5, eerste lid, 1°, of 2°, van de wet van 13 maart 2016 op het statuut van en het toezicht op de verzekerings- of herverzekeringsondernemingen;

7° *Opgeheven.*

8° 'maatschappij voor onderlinge borgstelling': een maatschappij als bedoeld in artikel 57 van de programmawet van 10 februari 1998 tot bevordering van het zelfstandig ondernemerschap;

9° 'betalingsinstelling': een instelling als bedoeld in de wet van 21 december 2009 op het statuut van de betalingsinstellingen en van de instellingen voor elektronisch geld, de toegang tot het bedrijf van betalingsdienstaanbieder en tot de activiteit van uitgifte van elektronisch geld en de toegang tot betalingssystemen;

10° 'gereguleerde markt': een Belgische of buitenlandse gereguleerde markt;

11° 'Belgische gereguleerde markt': een door een marktonderneming geëxploiteerd en/of beheerd multilateraal systeem dat verschillende koop- en verkoopintenties van derden met betrekking tot financiële instrumenten – binnen dit systeem en volgens de niet-discretionaire regels van dit systeem – samenbrengt of het samenbrengen daarvan vergemakkelijkt op zodanige wijze dat er een overeenkomst uit voortvloeit met betrekking tot financiële instrumenten die volgens de regels en/of de systemen van de markt tot de handel zijn toegelaten, en waaraan vergunning is verleend en die regelmatig werkt, overeenkomstig het bepaalde in hoofdstuk II van de wet van 2 augustus 2002;

12° 'buitenlandse gereguleerde markt': een markt voor financiële instrumenten die is georganiseerd door een marktonderneming waarvan de Staat van herkomst een andere lidstaat van de Europese Economische Ruimte is dan België, en waaraan in deze lidstaat een vergunning als gereguleerde markt met toepassing van titel III van Richtlijn 2014/65/EU is verleend;

13° 'centrale tegenpartij': een centrale tegenpartij als gedefinieerd in artikel 2, punt 1), van Verordening (EU) Nr. 648/2012 van het Europees Parlement en de Raad van 4 juli 2012 betreffende otc-derivaten, centrale tegenpartijen en transactieregisters;

14° 'vereffeningsinstelling': een instelling die de vereffening verzekert van orders van overdracht van financiële instrumenten, van rechten met betrekking tot deze financiële instrumenten of van termijnverrichtingen op deviezen, met of zonder afwikkeling in contanten;

15° 'FSMA': de Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten, in het Duits 'Autorität Finanzielle Dienste und Märkte';

16° 'bevoegde autoriteit': de Bank, de FSMA of de autoriteit die elke lidstaat met toepassing van artikel 67 van Richtlijn 2014/65/EU aanwijst, tenzij in de Richtlijn anders is gespecificeerd;

17° 'Richtlijn 2014/65/EU': Richtlijn 2014/65/EU van het Europees Parlement en de Raad van 15 mei 2014 betreffende markten voor financiële instrumenten en tot wijziging van Richtlijn 2002/92/EG en Richtlijn 2011/61/EU;

18° 'CSRSFI': het Comité voor systeemrisico's en systeemrelevante financiële instellingen;

19° *Opgeheven.*

20° 'Europese Bankautoriteit': de Europese Bankautoriteit opgericht bij Verordening nr. 1093/2010 van het Europees Parlement en de Raad van 24 november 2010 tot oprichting van een Europese toezichthoudende autoriteit (Europese Bankautoriteit), tot wijziging van Besluit nr. 716/2009/EG en tot intrekking van Besluit 2009/78/EG van de Commissie;

21° 'Europese Autoriteit voor verzekeringen en bedrijfspensioenen': de Europese Autoriteit voor verzekeringen en bedrijfspensioenen opgericht bij Verordening nr. 1094/2010 van het Europees Parlement en de Raad van 24 november 2010 tot oprichting van een Europese toezichthoudende autoriteit (Europese Autoriteit voor verzekeringen en bedrijfspensioenen), tot wijziging van Besluit nr. 716/2009/EG en tot intrekking van Besluit 2009/79/EG van de Commissie;

21°/1 'Europese Autoriteit voor effecten en markten': de Europese Autoriteit voor effecten en markten opgericht bij Verordening 1095/2010 van het Europees Parlement en de Raad van 24 november 2010 tot oprichting van een Europese toezichthoudende autoriteit (Europese Autoriteit

voor effecten en markten), tot wijziging van Besluit nr. 716/2009/EG en tot intrekking van Besluit 2009/77/EG van de Commissie;

22° 'Verordening 648/2012': Verordening (EU) nr. 648/2012 van het Europees Parlement en de Raad van 4 juli 2012 betreffende otc-derivaten, centrale tegenpartijen en transactieregisters;

23° 'financiële tegenpartij': een tegenpartij als gedefinieerd in artikel 2, punt 8), van Verordening 648/2012;

24° 'niet-financiële tegenpartij': een tegenpartij als gedefinieerd in artikel 2, punt 9), van Verordening 648/2012.

Art. 36/2. – § 1. De Bank heeft als opdracht, overeenkomstig artikel 12*bis*, de bepalingen van onderhavig hoofdstuk en de bijzondere wetten die het toezicht op de financiële instellingen regelen, het prudentieel toezicht uit te oefenen op de kredietinstellingen, de beleggingsondernemingen met het statuut van beursvennootschap, de verzekeringsondernemingen, de herverzekeringsondernemingen, de maatschappijen voor onderlinge borgstelling, de centrale tegenpartijen, de vereffeningsinstellingen, de met vereffeningsinstellingen gelijkgestelde instellingen, de betalingsinstellingen en de instellingen voor elektronisch geld.

Voor het toezicht op de verzekeringsondernemingen duidt de Bank binnen het directiecomité of onder de personeelsleden een vertegenwoordiger aan die met raadgevende stem zitting heeft in het beheerscomité en in bepaalde technische comités van het Fonds voor arbeidsongevallen.

In afwijking van het eerste lid valt het toezicht op de maatschappijen voor onderlinge bijstand bedoeld in de artikelen 43*bis*, § 5, en 70, §§ 6, 7 en 8, van de wet van 6 augustus 1990 betreffende de ziekenfondsen en de landsbonden van ziekenfondsen, evenals op hun verrichtingen, onder de bevoegdheid van de Controledienst voor de ziekenfondsen en de landsbonden van ziekenfondsen.

Bij de uitoefening van haar taken houdt de Bank in de hoedanigheid van bevoegde prudentiële autoriteit rekening met de convergentie van de toezichtinstrumenten en -praktijken bij de toepassing van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen die overeenkomstig de toepasselijke Europese richtlijnen zijn vastgesteld.

Daartoe dient zij:

a) deel te nemen aan de werkzaamheden van de Europese Bankautoriteit, van de Europese Autoriteit voor verzekeringen en bedrijfspensioenen en, in voorkomend geval, van de Europese Autoriteit voor effecten en markten;

b) zich te houden aan de richtsnoeren, aanbevelingen, normen en andere door de Europese Bankautoriteit, door de Europese Autoriteit voor verzekeringen en bedrijfspensioenen en, in voorkomend geval, door de Europese Autoriteit voor effecten en markten vastgestelde maatregelen en als zij dat niet doet daarvoor de redenen aan te voeren.

De Bank neemt in haar hoedanigheid van bevoegde prudentiële autoriteit bij de uitoefening van haar algemene taken naar behoren de mogelijke gevolgen in overweging die haar besluiten, met name in noodsituaties, kunnen hebben voor de stabiliteit van het financiële stelsel van alle andere betrokken lidstaten, uitgaande van de op het desbetreffende tijdstip beschikbare informatie.

§ 2. De Bank heeft eveneens als opdracht, overeenkomstig artikel 12*bis*, de bepalingen van dit hoofdstuk, en in de mate waarin de wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten hierin voorziet, toe te zien op de naleving door de financiële instellingen bedoeld in paragraaf 1, eerste lid, van de wettelijke en reglementaire of Europeesrechtelijke bepalingen die strekken tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld en de financiering van terrorisme, evenals van de financiering van de proliferatie van massavernietigingswapens.

Art. 36/3. – § 1. Zonder afbreuk te doen aan artikel 36/2, heeft de Bank tevens als opdracht, overeenkomstig artikelen 12 en 12*bis* en bijzondere wetten die het toezicht op de financiële instellingen regelen,

1° tussen te komen bij het opsporen van mogelijke bedreigingen voor de stabiliteit van het financiële stelsel, in het bijzonder door in te staan voor de opvolging en de beoordeling van de strategische ontwikkelingen en het risicoprofiel van de systeemrelevante financiële instellingen;

2° de federale regering en het federale parlement te adviseren over de maatregelen die noodzakelijk of nuttig zijn voor de stabiliteit, de deugdelijke werking en de doelmatigheid van het financiële stelsel van het land;

3° het beheer van financiële crisissen te coördineren;

4° bij te dragen tot de opdrachten van de Europese en internationale instellingen, organisaties en organen in de domeinen beschreven in 1° tot 3°, en in het bijzonder samen te werken met de Europese Raad voor Systemrisico's.

§ 2. De Bank bepaalt onder de financiële instellingen bedoeld in artikel 36/2, met uitzondering van de kredietinstellingen, de beursvennootschappen en de verzekering- en herverzekeringsondernemingen, welke als systeemrelevant moeten worden beschouwd, en brengt elk van deze instellingen op de hoogte. Vanaf dat ogenblik dienen deze instellingen het ontwerp van hun strategische beslissingen aan de Bank mede te delen. De Bank kan zich, binnen een termijn van twee maanden na ontvangst van een volledig dossier dat de strategische beslissing onderbouwt, verzetten tegen deze beslissingen indien zij meent dat deze in strijd zouden zijn met een gezond en voorzichtig beleid van de systeemrelevante financiële instelling of indien deze de stabiliteit van het financiële stelsel ernstig zouden kunnen aantasten. Zij kan gebruik maken van alle bevoegdheden die haar door de onderhavige wet en door de bijzondere wetten die het toezicht op de betrokken financiële instellingen regelen worden verleend.

Onder strategische beslissingen worden die beslissingen verstaan die een zeker belang hebben, en die betrekking hebben op elke investering, desinvestering, deelneming of strategische samenwerkingsrelatie van de systeemrelevante financiële instelling, met name de beslissingen tot aankoop of oprichting van een andere instelling, tot oprichting van een joint venture, tot vestiging in een andere staat, tot het sluiten van een samenwerkingsovereenkomst, tot het inbrengen of het kopen van een bedrijfstuk, tot het aangaan van een fusie of een splitsing.

De Bank kan nader bepalen welke beslissingen voor de toepassing van dit artikel als strategisch en van een zeker belang moeten worden beschouwd. Zij maakt deze nadere bepalingen openbaar.

§ 3. Wanneer de Bank van oordeel is dat een systeemrelevante financiële instelling een onaangepast risico-profiel heeft of wanneer het beleid van de instelling een negatieve weerslag kan hebben op de stabiliteit van het financiële stelsel, kan zij aan de betrokken instelling specifieke maatregelen opleggen, waaronder bijzondere vereisten inzake solvabiliteit, liquiditeit, risicoconcentratie en risicoposities.

§ 4. Elke systeemrelevante financiële instelling bezorgt aan de Bank een verslag over de ontwikkelingen in haar bedrijfsactiviteiten, haar risicopositie en haar financiële positie, om haar in staat te stellen de in de vorige paragrafen bedoelde bevoegdheden uit te oefenen.

De Bank bepaalt de inhoud van de informatie die zij moet ontvangen evenals de frequentie en de modaliteiten van deze verslaggeving.

§ 5. De niet-naleving van de bepalingen van dit artikel kan aanleiding geven tot het opleggen van administratieve geldboetes, dwangsommen en/of strafsancities die voorzien zijn in deze wet en de bijzondere wetten die van toepassing zijn op de betrokken financiële instellingen.

§ 6. De FSMA verstrekt de Bank de informatie waarover ze beschikt en die door de Bank gevraagd wordt voor de uitvoering van de opdrachten zoals bepaald in dit artikel.

Art. 36/4. – Bij de uitoefening van haar opdrachten bedoeld in artikel 12*bis* is de Bank niet bevoegd inzake belastingaangelegenheden. Ze doet evenwel bij het gerecht aangifte van de bijzondere mechanismen die door een instelling die onder haar prudentieel toezicht staat, zijn opgezet met als doel of gevolg fiscale fraude door derden te bevorderen, wanneer zij er kennis van heeft dat deze bijzondere mechanismen voor deze instelling zelf als dader, mededader of medeplichtige, een fiscaal misdrijf vormen, dat strafrechtelijk kan worden bestraft.

Art. 36/5. – § 1. In de gevallen bepaald door de wet die de betrokken opdracht regelt, kan de Bank een voorafgaand schriftelijk akkoord geven betreffende een verrichting. De Bank kan haar akkoord afhankelijk stellen van de voorwaarden die zij geschikt acht.

§ 2. Het in § 1 bedoelde akkoord bindt de Bank, behalve:

1° indien blijkt dat de verrichtingen die het beoogt, op onvolledige of onjuiste wijze zijn beschreven in de aanvraag tot akkoord;

2° indien deze verrichtingen niet worden uitgevoerd op de manier voorgesteld aan de Bank;

3° indien het effect van deze verrichtingen wordt gewijzigd door één of meerdere andere latere verrichtingen waaruit blijkt dat de in het akkoord beoogde verrichtingen niet langer beantwoorden aan de beschrijving die eraan werd gegeven bij de aanvraag tot akkoord;

4° indien niet of niet langer wordt voldaan aan de voorwaarden waarvan het akkoord afhankelijk is gesteld.

§ 3. Op advies van de Bank bepaalt de Koning de regels voor de toepassing van dit artikel.

Art. 36/6. – § 1. De Bank maakt een website en werkt deze bij. Die website bevat alle reglementen, handelingen en beslissingen die moeten worden bekendgemaakt in het kader van haar wettelijke opdrachten krachtens artikel 12*bis*, alsook alle andere gegevens waarvan de Bank de verspreiding aangewezen acht in het belang van diezelfde opdrachten.

Onverminderd de wijze van bekendmaking die door de toepasselijke wettelijke of reglementaire bepalingen wordt voorgeschreven, bepaalt de Bank de eventuele andere wijzen van bekendmaking van de reglementen, beslissingen, berichten, verslagen en andere handelingen die zij openbaar maakt.

§ 2. De Bank verstrekt op haar website eveneens de volgende informatie:

1° naast de wetgeving op het statuut van en het toezicht op de kredietinstellingen en de beursvennootschappen en de wetgeving op het statuut van en het toezicht op de verzekerings- en herverzekeringsondernemingen, evenals de besluiten, reglementen en circulaires genomen in uitvoering of met toepassing van deze wetgeving of van de Europeesrechtelijke verordeningen ter zake, een omzettingstabel van de bepalingen van de Europese Richtlijnen inzake prudentieel toezicht op kredietinstellingen en beursvennootschappen en toezicht op de verzekerings- en herverzekeringsondernemingen, met opgaaf van de gekozen opties;

2° de doelstellingen van het toezicht dat door haar wordt uitgeoefend met toepassing van de in 1°, bedoelde wetgeving en de taken en activiteiten die zij in die hoedanigheid uitoefent, in het bijzonder de toetsingscriteria en de methodiek die zij gebruikt bij haar beoordeling als bedoeld in artikel 142 van de wet van 25 april 2014 op het statuut van en het toezicht op kredietinstellingen en beursvennootschappen en in de artikelen 318 tot 321 van de wet van 13 maart 2016 op het statuut van en het toezicht op de verzekerings- en herverzekeringsondernemingen;

3° geaggregeerde statistische gegevens over de belangrijkste aspecten inzake toepassing van de in 1°, bedoelde wetgeving;

4° andere informatie, als voorgeschreven bij de besluiten en reglementen genomen in uitvoering van deze wet.

De in het eerste lid bedoelde informatie wordt bekendgemaakt volgens de richtsnoeren die in voorkomend geval zijn opgesteld door de Europese Commissie, de Europese Bankautoriteit of de Europese Autoriteit voor verzekeringen en bedrijfspensioenen. De Bank zorgt voor een geregelde actualisering van de op haar website verstrekte informatie.

De Bank maakt ook alle andere informatie bekend die vereist is met toepassing van de Unierechtelijke handelingen die van toepassing zijn op het vlak van het toezicht op kredietinstellingen en beursvennootschappen en op het vlak van het toezicht op de verzekerings- en herverzekeringsondernemingen.

De Bank kan volgens de modaliteiten die zij vaststelt en met inachtneming van het recht van de Europese Unie de resultaten bekendmaken van de stresstests die zij overeenkomstig het recht van de Europese Unie heeft uitgevoerd.

Art. 36/7. – Alle kennisgevingen die de Bank of de minister per aangetekende brief of per brief met ontvangstbewijs moet doen krachtens de wetten en reglementen waarvan de Bank de toepassing controleert, mogen bij deurwaardersexploot geschieden of via elk ander door de Koning bepaald procedé.

Art. 36/7/1. – Tegen een personeelslid van een financiële instelling als bedoeld in artikel 36/2 die de Bank te goeder trouw heeft ingelicht over een feitelijke of vermeende inbreuk op de wetten en reglementen die het statuut van en het toezicht op de genoemde financiële instellingen regelen, kunnen geen burgerrechtelijke, strafrechtelijke of tuchtrechtelijke vorderingen worden ingesteld, noch professionele sancties worden uitgesproken omwille van het feit dat hij deze informatie heeft verstrekt.

Elke nadelige of discriminatoire behandeling van deze persoon alsook elke verbreking van de arbeidsverhouding naar aanleiding van de melding die deze persoon heeft verricht, is verboden.

In geval van niet-naleving van het eerste en het tweede lid kan de Bank een administratieve sanctie uitspreken met toepassing van de bepalingen betreffende administratieve sancties die opgenomen zijn in de wetgeving met betrekking tot het statuut van en het toezicht op instellingen als bedoeld in artikel 36/2.

Afdeling 2 – Sanctiecommissie

Art. 36/8. – § 1. De Sanctiecommissie oordeelt over het opleggen van de administratieve geldboetes waarin voorzien is in de wetten bedoeld in de artikelen 8, 12*bis* en 12*ter* en in de artikelen 50/1 en 50/2 van de wet van 21 december 2009 op het statuut van de betalingsinstellingen en van de instellingen voor elektronisch geld, de toegang tot het bedrijf van betalingsdienstaanbieder en tot de activiteit van uitgifte van elektronisch geld en de toegang tot betalingssystemen.

§ 2. De Sanctiecommissie bestaat uit zes leden, aangeduid door de Koning:

1° één staatsraad of erestaatsraad, aangeduid op voordracht van de eerste voorzitter van de Raad van State;

2° één raadsheer bij het Hof van Cassatie of één eraadsheer bij het Hof van Cassatie, aangeduid op voordracht van de eerste voorzitter van het Hof van Cassatie;

3° twee magistraten die geen raadsheren zijn bij het Hof van Cassatie noch bij het hof van beroep te Brussel;

4° twee andere leden.

§ 3. De voorzitter wordt door de leden van de Sanctiecommissie gekozen uit de in de bepalingen onder § 2, 1°, 2° en 3° vermelde personen.

§ 4. Tijdens de drie jaar die aan hun benoeming voorafgaan, mogen de leden van de Sanctiecommissie geen deel hebben uitgemaakt, noch van het Directiecomité van de Bank, noch van het Afwikkelingscollege van de Bank, noch van het personeel van de Bank, noch van het CSRSFI.

In de loop van hun mandaat mogen de leden noch enige functie of mandaat uitoefenen in een aan het toezicht van de Bank onderworpen instelling of in een beroepsvereniging die de aan het toezicht van de Bank onderworpen instellingen vertegenwoordigt, noch diensten verstrekken ten gunste van een beroepsvereniging die de aan het toezicht van de Bank onderworpen instellingen vertegenwoordigt.

§ 5. Het mandaat van de leden van de Sanctiecommissie heeft een duur van zes jaar en is hernieuwbaar. Bij gebreke van herbenoeming blijven de leden in functie tot de Sanctiecommissie voor het eerst in haar nieuwe samenstelling bijeenkomt. De leden kunnen slechts door de Koning van hun ambt worden ontheven indien zij niet meer aan de eisen voor de uitoefening van hun ambt voldoen of op ernstige wijze zijn tekortgeschoten.

Indien een zetel van een lid van de Sanctiecommissie om welke reden ook vrijkomt, wordt overgegaan tot de vervanging van dat lid voor de verdere duur van het mandaat.

§ 6. De Sanctiecommissie kan geldig beslissen als twee van haar leden en haar voorzitter aanwezig zijn en in staat zijn om te beraadslagen. Wanneer haar voorzitter verhinderd is, kan zij geldig beslissen als drie van haar leden aanwezig zijn en in staat om te beraadslagen.

De leden van de Sanctiecommissie kunnen niet beraadslagen in een aangelegenheid waarin ze een persoonlijk belang hebben dat hun oordeel zou kunnen beïnvloeden.

§ 7. De Koning bepaalt, in overleg met de directie van de Bank, het bedrag van de vergoeding toegekend aan de Voorzitter en aan de leden van de Sanctiecommissie op basis van de dossiers waarover zij zullen hebben beraadslaagd.

§ 8. De Sanctiecommissie stelt haar huishoudelijk reglement en haar deontologische regels vast.

Afdeling 3 – Procedureregels voor het opleggen van administratieve geldboetes

Art. 36/9. – § 1. Indien de Bank, bij de uitoefening van haar wettelijke opdrachten krachtens de artikelen 8, 12*bis* of 12*ter*, vaststelt dat er ernstige aanwijzingen zijn voor het bestaan van een praktijk die aanleiding kan geven tot het opleggen van een administratieve geldboete, of indien zij ingevolge een klacht van een dergelijke praktijk in kennis wordt gesteld, beslist het Directiecomité een onderzoek in te stellen, en belast het de auditeur met dit onderzoek. De auditeur voert het onderzoek ten laste en ten gunste.

De auditeur wordt aangesteld door de Regentenraad uit de personeelsleden van de Bank. Bij de uitoefening van zijn opdracht als auditeur is hij volstrekt onafhankelijk.

Voor de uitoefening van zijn opdracht kan de auditeur alle onderzoeksbevoegdheden uitoefenen die aan de Bank zijn toevertrouwd door de wettelijke en reglementaire bepalingen die de betrokken materie regelen. Hij wordt bij het voeren van elk onderzoek bijgestaan door één of meer personeelsleden van de Bank die hij kiest uit de door het Directiecomité daartoe aangeduide personeelsleden.

§ 1/1. Niettegenstaande § 1, derde lid, beschikt de auditeur over de bevoegdheid om eenieder op te roepen en te verhoren, volgens de hierna bepaalde regels.

De oproeping voor een verhoor geschiedt hetzij door gewone kennisgeving, hetzij door een ter post aangekende brief, hetzij bij deurwaardersexploot.

Eenieder die met toepassing van het eerste lid wordt opgeroepen is gehouden om te verschijnen.

Bij het verhoren van personen, ongeacht in welke hoedanigheid zij worden verhoord, neemt de auditeur ten minste de volgende regels in acht:

1° het verhoor begint met de mededeling aan de onder-vraagde persoon dat:

a) hij kan vragen dat alle vragen die hem worden gesteld en alle antwoorden die hij geeft, worden genoteerd in de gebruikte bewoordingen;

b) hij kan vragen dat een bepaalde onderzoekshandeling wordt verricht of een bepaald verhoor wordt afgenomen;

c) zijn verklaringen als bewijs in rechte kunnen worden gebruikt;

2° eenieder die ondervraagd wordt, mag gebruik maken van de documenten in zijn bezit, zonder dat daardoor het verhoor wordt uitgesteld. Hij mag, tijdens de ondervraging of later, eisen dat deze documenten bij het proces-verbaal van het verhoor worden gevoegd;

3° aan het einde van het verhoor geeft de ondervrager de ondervraagde persoon het proces-verbaal van zijn verhoor te lezen, tenzij hij vraagt dat het hem wordt voorgelezen. Er wordt hem gevraagd of hij zijn verklaringen wil verbeteren of daaraan iets wil toevoegen;

4° indien de ondervraagde persoon zich in een andere taal dan die van de procedure wenst uit te drukken, worden zijn verklaringen genoteerd in zijn taal, ofwel wordt hem gevraagd zelf zijn verklaring te noteren;

5° er wordt de ondervraagde persoon meegedeeld dat hij kosteloos een kopie van de tekst van zijn verhoor kan verkrijgen, die hem, desgevraagd, onmiddellijk of binnen een maand wordt overhandigd of verstuurd.

§ 2. Na afloop van het onderzoek en nadat de betrokken personen werden gehoord of op zijn minst behoorlijk werden opgeroepen, stelt de auditeur een verslag op dat hij overmaakt aan het Directiecomité.

Art. 36/10. – § 1. Op basis van het verslag van de auditeur beslist het Directiecomité het dossier zonder gevolg te klasseren, een minnelijke schikking voor te stellen of de Sanctiecommissie te vatten.

§ 2. Indien het Directiecomité beslist een dossier zonder gevolg te klasseren, stelt het de betrokken personen in kennis van deze beslissing. Het kan deze beslissing openbaar maken.

§ 3. Indien het Directiecomité een voorstel doet tot minnelijke schikking, en indien zijn voorstel wordt aanvaard, wordt de minnelijke schikking op niet-nominatieve wijze gepubliceerd op de website van de Bank, tenzij de minnelijke schikking wordt voorgesteld voor inbreuken op de artikelen 4, 5 en 7 tot 11 van Verordening 648/2012

en deze publicatie de financiële markten ernstig zou verstoren of aan de betrokken centrale partijen of aan hun leden een onevenredig nadeel zou berokkenen.

De bedragen die in het kader van minnelijke schikkingen moeten worden betaald, worden ten voordele van de Schatkist geïnd door de Algemene Administratie van de inning en invordering van de Federale overheidsdienst Financiën.

§ 4. Indien het Directiecomité beslist de Sanctiecommissie te vatten, stuurt het een kennisgeving van de grieven, samen met het onderzoeksverslag, aan de betrokken personen en aan de voorzitter van de Sanctiecommissie.

§ 5. Indien één van de grieven een strafrechtelijke inbreuk kan vormen, stelt het Directiecomité de procureur des Konings ervan in kennis. Het Directiecomité kan beslissen haar beslissing openbaar te maken.

Wanneer de procureur des Konings beslist een strafvordering in te stellen voor de feiten waarop de kennisgeving van de grieven betrekking heeft, stelt hij de Bank daarvan onverwijld in kennis. De procureur des Konings kan aan de Bank, ambtshalve of op verzoek van deze laatste, een kopie bezorgen van alle procedurestukken met betrekking tot de feiten die zijn overgemaakt.

Tegen de beslissingen van het Directiecomité genomen krachtens dit artikel, kan geen beroep worden aangetekend.

Art. 36/11. – § 1. De personen aan wie de grieven ter kennis zijn gebracht, beschikken over een termijn van twee maanden om hun schriftelijke opmerkingen met betrekking tot de grieven voor te leggen aan de voorzitter van de Sanctiecommissie. In bijzondere omstandigheden kan de voorzitter van de Sanctiecommissie deze termijn verlengen.

§ 2. De betrokken personen kunnen bij de Sanctiecommissie een kopie van de dossierstukken verkrijgen. Ze kunnen zich laten bijstaan of vertegenwoordigen door een advocaat naar hun keuze.

Zij kunnen tevens vragen een lid van de Sanctiecommissie te wraken indien zij twijfels hebben over zijn onafhankelijkheid of onpartijdigheid. De Sanctiecommissie beslist over dit verzoek bij gemotiveerde beslissing.

§ 3. De Sanctiecommissie kan, na een procedure op tegenspraak en na de auditeur te hebben gehoord, een administratieve geldboete opleggen aan de betrokken personen. De Sanctiecommissie beslist bij gemotiveerde

beslissing. Er kunnen geen sancties worden uitgesproken zonder dat de betrokken persoon of zijn vertegenwoordiger gehoord is geweest of op zijn minst behoorlijk opgeroepen is geweest. Tijdens de hoorzitting wordt het Directiecomité vertegenwoordigd door de persoon van zijn keuze en laat het zijn opmerkingen horen.

§ 4. Behoudens door bijzondere wetten bepaalde bijkomende of andere criteria wordt het bedrag van de geldboete vastgesteld in functie van de ernst van de gepleegde inbreuken, en moet het in verhouding staan tot de voordelen of de winst die eventueel uit deze inbreuken is gehaald.

§ 5. De beslissing van de Sanctiecommissie wordt per aangetekende brief aan de betrokken personen betekend. De kennisgevingsbrief vermeldt de rechtsmiddelen, de bevoegde instanties om er kennis van te nemen, als ook de vorm en termijnen die moeten worden geëerbiedigd; zo niet, gaat de verjaringstermijn voor het instellen van beroep niet in.

§ 6. De Sanctiecommissie maakt haar beslissingen nominatief bekend op de website van de Bank voor een duur van minstens vijf jaar, tenzij deze bekendmaking de financiële stabiliteit of een lopend strafrechtelijk onderzoek of een lopende strafrechtelijke procedure in het gedrang dreigt te brengen of onevenredig nadeel dreigt te berokkenen aan de betrokken personen of aan de instellingen waartoe ze behoren. In dat geval wordt de beslissing niet-nominatief bekendgemaakt op de website van de Bank. Indien er een beroep is ingesteld tegen de sanctiebeslissing, wordt zij niet-nominatief bekendgemaakt in afwachting van de uitslag van de beroepsprocedures.

De sancties voor inbreuken op de artikelen 4, 5 en 7 tot 11 van Verordening 648/2012 worden niet bekendgemaakt indien deze bekendmaking de financiële markten ernstig zou verstoren of aan de betrokken centrale partijen of aan hun leden een onevenredig nadeel zou berokkenen.

De beslissingen van de Sanctiecommissie worden medegedeeld aan het Directiecomité vóór hun bekendmaking.

Art. 36/12. – De door de Sanctiecommissie opgelegde administratieve geldboetes die definitief zijn geworden, alsook de minnelijke schikkingen die zijn afgesloten vooraleer de strafrechter zich definitief over dezelfde feiten heeft uitgesproken, worden aangerekend op het bedrag van elke strafboete die voor deze feiten ten aanzien van dezelfde persoon wordt uitgesproken.

Art. 36/12/1. – § 1. Onverminderd overige maatregelen bepaald door deze wet kan de Bank, indien zij een inbreuk vaststelt op artikel 36/9, § 1/1, derde lid van deze wet, aan de overtreder een administratieve geldboete opleggen die noch minder mag bedragen dan € 2 500, noch voor hetzelfde feit of geheel van feiten meer mag bedragen dan € 2 500 000.

§ 2. De geldboeten opgelegd met toepassing van paragraaf 1 worden ten voordele van de Schatkist geïnd door de Algemene Administratie van de inning en invordering van de Federale overheidsdienst Financiën.

Afdeling 3bis. – Door de Bank opgelegde dwangsommen

Art. 36/12/2. – § 1. De Bank kan eenieder bevelen om zich binnen de door haar gestelde termijn te voegen naar artikel 36/9, § 1/1, derde lid van deze wet.

Indien de persoon tot wie zij een bevel heeft gericht met toepassing van het eerste lid, in gebreke blijft bij afloop van de hem opgelegde termijn, en op voorwaarde dat die persoon zijn middelen heeft kunnen laten gelden, kan de Bank de betaling van een dwangsom opleggen die per kalenderdag niet minder mag bedragen dan € 250, noch meer mag bedragen dan € 50 000, noch in het totaal € 2 500 000 mag overschrijden.

§ 2. De dwangsommen opgelegd met toepassing van paragraaf 1 worden ten voordele van de Schatkist geïnd door de Algemene Administratie van de inning en invordering van de Federale overheidsdienst Financiën.

Art. 36/12/3. – Wanneer door de Bank een dwangsom wordt opgelegd op grond van deze wet of van andere wettelijke of reglementaire bepalingen, en zolang de persoon aan wie die dwangsom wordt opgelegd, niet voldoet aan de verplichting die ten grondslag ligt aan de oplegging van die dwangsom, kan de Bank haar beslissing tot oplegging van de dwangsom nominatief bekendmaken op haar website.

Afdeling 4. – Beroepsgeheim, uitwisseling van informatie en samenwerking met andere autoriteiten

Art. 36/13. – *Opgeheven.*

Art. 36/14. – § 1. In afwijking van artikel 35 mag de Bank tevens vertrouwelijke informatie meedelen:

1° aan de Europese Centrale Bank en aan de andere centrale banken en instellingen met een soortgelijke taak in hun hoedanigheid van monetaire autoriteit als deze gegevens van belang zijn voor de uitoefening van hun respectieve wettelijke taken, waaronder het voeren van monetair beleid en de daarmee samenhangende beschikbaarstelling van liquide middelen, de uitoefening van toezicht op betalings-, clearing- en afwikkelingsystemen en de waarborging van de stabiliteit van het financiële stelsel, alsook aan andere overheidsinstanties die belast zijn met het toezicht op de betalingssystemen.

Wanneer zich een noodsituatie voordoet, waaronder ongunstige ontwikkelingen op de financiële markten, die de liquiditeit van de markt en de stabiliteit van het financiële stelsel kan ondermijnen in een van de lidstaten waar aan entiteiten van een groep met kredietinstellingen of beleggingsondernemingen vergunning is verleend of significante bijkantoren zijn gevestigd in de zin van artikel 3, 65° van de wet van 25 april 2014 op het statuut van en het toezicht op kredietinstellingen en beursvennootschappen, kan de Bank gegevens verzenden aan centrale banken van het Europees stelsel van centrale banken als deze gegevens van belang zijn voor de uitoefening van hun wettelijke taken, waaronder het voeren van monetair beleid en de daarmee samenhangende beschikbaarstelling van liquide middelen, de uitoefening van toezicht op betalings-, clearing- en effectenafwikkelingsystemen en de waarborging van de stabiliteit van het financiële stelsel.

In een noodsituatie zoals hierboven bedoeld, kan de Bank gegevens meedelen die van belang zijn voor de centrale overheidsdiensten in alle betrokken lidstaten die bevoegd zijn voor de wetgeving inzake toezicht op de kredietinstellingen, financiële instellingen, beleggingsdiensten en verzekeringsmaatschappijen;

2° binnen de grenzen van de Europese richtlijnen, aan de bevoegde autoriteiten van de Europese Unie en van andere Lidstaten van de Europese Economische Ruimte die één of meerdere bevoegdheden uitoefenen die vergelijkbaar zijn met die als bedoeld in de artikelen 36/2 en 36/3, met inbegrip van de Europese Centrale Bank voor wat betreft de taken die haar zijn opgedragen bij Verordening (EU) nr. 1024/2013 van de Raad van 15 oktober 2013 waarbij aan de Europese Centrale Bank specifieke taken worden opgedragen betreffende het beleid inzake het prudentieel toezicht op kredietinstellingen;

3° met inachtneming van de Europese richtlijnen, aan de bevoegde autoriteiten van derde Staten die één of meerdere bevoegdheden uitoefenen die vergelijkbaar zijn met die als bedoeld in de artikelen 36/2 en 36/3 en waarmee

de Bank een samenwerkingsovereenkomst voor de uitwisseling van informatie heeft gesloten;

4° aan de FSMA;

5° aan de Belgische instellingen of aan instellingen van een andere Lidstaat van de Europese Economische Ruimte die een beschermingsregeling voor deposito's, beleggers of levensverzekeringen beheren en aan het orgaan dat bevoegd is voor de financieringsregelingen voor de afwikkeling;

6° aan de centrale tegenpartijen of de instellingen voor vereffening van financiële instrumenten die gemachtigd zijn om verrekenings- of vereffeningdiensten te verstrekken voor transacties in financiële instrumenten verricht op een Belgische georganiseerde markt, als de Bank van oordeel is dat de mededeling van de betrokken informatie noodzakelijk is om de regelmatige werking van deze instellingen te vrijwaren voor tekortkomingen, zelfs potentiële, van marktdeelnemers op de betrokken markt;

7° binnen de grenzen van de Europese richtlijnen, aan de marktondernemingen voor de goede werking van, de controle van en het toezicht op de markten die deze inrichten;

8° tijdens burgerrechtelijke of handelsrechtelijke procedures, aan de autoriteiten en gerechtelijke mandatarissen die betrokken zijn bij procedures van faillissement of gerechtelijke reorganisatie of bij analoge collectieve procedures betreffende instellingen die onder het toezicht van de Bank staan, met uitzondering van de vertrouwelijke informatie over het aandeel van derden in reddingsopgingen vóór de betrokken procedures werden ingesteld;

9° aan de commissarissen, de bedrijfsrevisoren en de andere personen die belast zijn met de wettelijke controle van de rekeningen van de instellingen die onder het toezicht van de Bank vallen, van de rekeningen van andere Belgische financiële instellingen of van soortgelijke buitenlandse instellingen;

10° aan de sekwesters, voor de uitoefening van hun opdracht als bedoeld in de wetten tot regeling van de opdrachten die aan de Bank zijn toevertrouwd;

11° aan de autoriteiten en instanties die toezicht houden op de personen die belast zijn met de wettelijke controle op de jaarrekening van de instellingen die onder het toezicht van de Bank staan;

12° binnen de grenzen van het recht van de Europese Unie, aan de Belgische mededingingsautoriteit;

13° binnen de grenzen van de Europese richtlijnen, aan de erkenningsraad voor effectenmakelaars als bedoeld in artikel 21 van de wet van 2 augustus 2002;

14° binnen de grenzen van de Europese richtlijnen, aan de Algemene Administratie van de Thesaurie, krachtens de wettelijke en reglementaire bepalingen die zijn genomen voor de tenuitvoerlegging van de maatregelen die gelden inzake financiële embargo's;

15° binnen de grenzen van de Europese richtlijnen, aan de van de instellingen onafhankelijke actuarissen die krachtens de wet een opdracht vervullen waarbij ze controle uitoefenen op die instellingen, alsook aan de instanties die met het toezicht op die actuarissen zijn belast;

16° aan het Fonds voor Arbeidsongevallen;

17° de ambtenaren aangesteld door de minister die, in het raam van hun opdracht bedoeld in artikel XV.2 van het Wetboek van economisch recht bevoegd zijn om de inbreuken op de bepalingen van artikel XV. 89, 1° tot 18°, 20°, 21°, 22° en 23° van het Wetboek van economisch recht, op te sporen en vast te stellen;

18° aan de autoriteiten die onder het recht van lidstaten van de Europese Unie ressorteren en die bevoegd zijn op het vlak van macroprudentieel toezicht, evenals aan het Europees Comité voor Systeemrisico's, ingesteld bij Europese Verordening (EU) nr. 1092/2010 van het Europees Parlement en de Raad van 24 november 2010;

19° binnen de grenzen van de Europese verordeningen en richtlijnen, aan de Europese Autoriteit voor effecten en markten, aan de Europese Autoriteit voor verzekeringen en bedrijfspensioenen en aan de Europese Bankautoriteit;

20° binnen de grenzen van het recht van de Europese Unie, aan het Coördinatie- en Crisiscentrum van de Regering van de FOD Binnenlandse Zaken, aan het Coördinatieorgaan voor de dreigingsanalyse, ingesteld door de wet van 10 juli 2006 betreffende de analyse van de dreiging, en aan de politiediensten bedoeld in de wet van 7 december 1998 tot organisatie van een geïntegreerde politiedienst, gestructureerd op twee niveaus, in de mate dat de toepassing van artikel 19 van de wet van 1 juli 2011 betreffende de beveiliging en de bescherming van de kritieke infrastructuren zulks vereist;

21° aan de Controledienst voor de ziekenfondsen en de landsbonden van ziekenfondsen, voor de uitoefening van zijn wettelijke opdrachten als bedoeld in artikel 303, § 3, van de wet van 13 maart 2016 op het statuut van

en het toezicht op de verzekerings- of herverzekeringsondernemingen, met betrekking tot de maatschappijen van onderlinge bijstand als bedoeld in artikel 43bis, § 5 of artikel 70, §§ 6, 7 en 8 van de wet van 6 augustus 1990 betreffende de ziekenfondsen en de landsbonden van ziekenfondsen en hun verrichtingen;

22° binnen de grenzen van het recht van de Europese Unie, aan de afwikkelingsautoriteiten als bedoeld in artikel 3 van Richtlijn 2014/59/EU van het Europees Parlement en de Raad van 15 mei 2014 betreffende de totstandbrenging van een kader voor het herstel en de afwikkeling van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen, aan de autoriteiten van derde Staten die belast zijn met taken die te vergelijken zijn met die als bedoeld in artikel 12ter, § 1, waarmee de Bank een samenwerkingsakkoord heeft gesloten waarin wordt voorzien in de uitwisseling van informatie, alsook aan de bevoegde ministeries van de lidstaten van de Europese Economische Ruimte, wanneer dit noodzakelijk is voor het plannen of uitvoeren van afwikkelingsmaatregel;

23° aan eenieder die een taak uitvoert die door of krachtens de wet is vastgesteld en die deelneemt of bijdraagt aan de uitoefening van de toezichtopdracht van de Bank, wanneer die persoon door of met instemming van de Bank werd aangeduid voor die taak, zoals, met name:

a) de portefeuillesurveillant bedoeld in artikel 16 van Bijlage III bij de wet van 25 april 2014 op het statuut van en het toezicht op kredietinstellingen en beursvennootschappen;

b) de portefeuillebeheerder bedoeld in artikel 8 van Bijlage III bij de wet van 25 april 2014 op het statuut van en het toezicht op kredietinstellingen en beursvennootschappen; en

c) de speciaal commissaris bedoeld in artikel 236, § 1, 1°, van de voornoemde wet, in artikel 517, § 1, 1°, van de wet van 13 maart 2016 op het statuut van en het toezicht op de verzekerings- of herverzekeringsondernemingen, artikel 35, § 1, tweede lid, 1°, van de wet van 21 december 2009 op het statuut van de betalingsinstellingen en van de instellingen voor elektronisch geld, de toegang tot het bedrijf van betalingsdienstaanbieder en tot de activiteit van uitgifte van elektronisch geld en de toegang tot betalingssystemen, artikel 87, § 1, tweede lid, 1°, van de voornoemde wet, artikel 48, eerste lid, 1°, van het koninklijk besluit van 30 april 1999 betreffende het statuut en de controle der maatschappijen voor onderlinge borgstelling en artikel 36/30, § 1, tweede lid, 3°, van deze wet.

§ 2. De Bank mag enkel vertrouwelijke informatie overeenkomstig § 1 meedelen op voorwaarde dat de autoriteiten of instellingen die er de geadresseerden van zijn, die informatie gebruiken voor de uitvoering van hun opdrachten, en dat zij, wat die informatie betreft, aan een gelijkwaardig beroepsgeheim gebonden zijn als bedoeld in artikel 35. Bovendien mag de informatie die afkomstig is van een autoriteit van een andere Lidstaat van de Europese Economische Ruimte enkel met de uitdrukkelijke instemming van die autoriteit worden doorgegeven in de gevallen als bedoeld in 7°, 9°, 10°, 12°, en 16° van § 1 alsook aan de autoriteiten of organismen van derde Staten in de gevallen als bedoeld in 4°, 6° en 10° van § 1, en, in voorkomend geval, enkel voor de doeleinden waarmee die autoriteit heeft ingestemd.

§ 3. Onverminderd de strengere bepalingen van de bijzondere wetten die op hen van toepassing zijn, zijn de in § 1 bedoelde Belgische personen, autoriteiten en instellingen, wat de vertrouwelijke informatie betreft die zij van de Bank ontvangen met toepassing van § 1, gebonden door het beroepsgeheim als bedoeld in artikel 35.

Art. 36/15. – Artikel 35 is van toepassing op de erkende commissarissen, op de bedrijfsrevisoren en op de deskundigen wat de informatie betreft waarvan zij kennis hebben genomen in het kader van de opdrachten van de Bank of in het kader van de verificaties, expertises of verslagen die de Bank hen, in het kader van haar opdrachten als bedoeld in de artikelen 36/2 en 36/3, heeft gelast uit te voeren dan wel voor te leggen.

Het eerste lid en artikel 86, § 1, eerste lid, van de wet van 7 december 2016 tot organisatie van het beroep van en het publiek toezicht op de bedrijfsrevisoren, zijn niet van toepassing op de mededeling van informatie aan de Bank die is voorgeschreven of toegestaan door de wettelijke of reglementaire bepalingen die de opdrachten van de Bank regelen.

Art. 36/16. – § 1. Onverminderd de artikelen 35 en 36/13 tot 36/15 en de bepalingen in bijzondere wetten, werkt de Bank in aangelegenheden die tot haar bevoegdheid behoren samen met de buitenlandse bevoegde autoriteiten die één of meer bevoegdheden uitoefenen die vergelijkbaar zijn met deze als bedoeld in de artikelen 36/2 en 36/3.

Overeenkomstig het recht van de Europese Unie werkt de Bank ook samen met De Europese Bankautoriteit, de Europese Autoriteit voor verzekeringen en bedrijfspensioenen, de Europese Autoriteit voor effecten en markten en de Europese Centrale Bank voor wat betreft

de taken die haar zijn opgedragen bij Verordening (EU) nr. 1024/2013 van de Raad van 15 oktober 2013 waarbij aan de Europese Centrale Bank specifieke taken worden opgedragen betreffende het beleid inzake het prudentieel toezicht op kredietinstellingen.

§ 2. Onverminderd de verplichtingen die voor België voortvloeien uit het recht van de Europese Unie, kan de Bank, op basis van wederkerigheid, met de bevoegde autoriteiten waarvan sprake in § 1, eerste lid, overeenkomsten sluiten teneinde vast te stellen hoe deze samenwerking wordt opgevat, met inbegrip van de wijze waarop de controletaken desgevallend worden verdeeld, van de aanduiding van een bevoegde autoriteit als controlecoördinator, van de wijze van toezicht via inspecties ter plaatse of anderszins, van welke samenwerkingsprocedures gelden alsook van hoe het inwinnen en uitwisselen van informatie wordt georganiseerd.

§ 3. *Opgeheven.*

Art. 36/17. – § 1. Onverminderd de relevante bepalingen van artikel 36/19, zijn de volgende bepalingen van toepassing in het kader van de bevoegdheden bedoeld in de artikelen 36/2 en 36/3 wat betreft de wederzijdse samenwerking tussen de Bank en de overige bevoegde autoriteiten als bedoeld in artikel 4, lid 1, punt 26) van Richtlijn 2014/65/EU en in artikel 3, lid 1, punt 36) van Richtlijn 2013/36/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 betreffende toegang tot het bedrijf van kredietinstellingen en het prudentieel toezicht op kredietinstellingen en beleggingsondernemingen, tot wijziging van Richtlijn 2002/87/EG en tot intrekking van de Richtlijnen 2006/48/EG en 2006/49/EG, teneinde de uit de voornoemde Richtlijn 2014/65/EU voortvloeiende verplichtingen na te leven:

1° Telkens wanneer dat noodzakelijk is voor het vervullen van hun taken, werkt de Bank samen met de andere bevoegde autoriteiten, en maakt daarbij gebruik van de bevoegdheden die haar zijn verleend, krachtens de Belgische wetten. De Bank beschikt hiertoe inzonderheid over de bevoegdheden die haar bij deze wet zijn toegekend. De Bank verleent bijstand aan de bevoegde autoriteiten van de andere lidstaten. Zij wisselt met de andere bevoegde autoriteiten inzonderheid informatie uit en werkt met hen samen bij onderzoeks- of toezichtsactiviteiten, inclusief voor een inspectie ter plaatse, ook al houden de aldus onderzochte of geverifieerde praktijken geen schending van Belgische regelgeving in. De Bank kan met het oog op het vergemakkelijken van de inning van geldboetes ook met de andere bevoegde autoriteiten samenwerken.

2° De Bank verstrekt onmiddellijk alle informatie die voor de in het 1° genoemde doeleinden noodzakelijk is. Daartoe neemt de Bank, naast de passende organisatorische maatregelen voor een vlotte samenwerking als bedoeld in het 1°, onverwijld de nodige maatregelen om de gevraagde informatie te verzamelen. Indien, wat de in deze paragraaf bedoelde bevoegdheden betreft, een verzoek wordt gericht aan de Bank om een inspectie ter plaatse te verrichten of een onderzoek uit te voeren, geeft zij hier, binnen haar bevoegdheden, gevolg aan:

- door de inspectie of het onderzoek zelf te verrichten;
- door de autoriteit die het verzoek heeft ingediend dan wel revisoren of deskundigen toe te staan de inspectie of het onderzoek zelf te verrichten.

3° De informatie die in het kader van de samenwerking wordt uitgewisseld, valt onder het bij artikel 35 opgelegde beroepsgeheim. Indien de Bank informatie verstrekt in het kader van de samenwerking, kan zij aangeven dat die informatie alleen mag worden doorgegeven met haar uitdrukkelijke toestemming of voor de doeleinden waarmee zij heeft ingestemd. Zo ook moet de Bank, wanneer zij informatie ontvangt, in afwijking van artikel 36/14, de beperkingen naleven die haar zouden zijn opgelegd door de buitenlandse autoriteit, wat de mogelijkheid betreft om de aldus ontvangen informatie door te geven.

4° Wanneer de Bank ernstige redenen heeft om te vermoeden dat er op het grondgebied van een andere lidstaat handelingen worden of zijn uitgevoerd die strijdig zijn met de bepalingen van Richtlijn 2014/65/EU of Verordening 600/2014, geeft zij hiervan op een zo specifiek mogelijke wijze kennis aan de bevoegde autoriteit van die andere lidstaat, aan de Europese Autoriteit voor Effecten en Markten en aan de FSMA. Indien de Bank er door een autoriteit van een andere lidstaat van in kennis wordt gesteld dat er in België dergelijke handelingen worden verricht, licht zij de FSMA daarover in, neemt zij de nodige maatregelen en brengt zij de kennisgevende autoriteit, de Europese autoriteit voor Effecten en Markten, alsook de FSMA op de hoogte van het resultaat van haar tussenkomst, en met name, voor zover mogelijk, van belangrijke tussentijdse ontwikkelingen.

§ 2. Bij de tenuitvoerlegging van § 1 kan de Bank weigeren om gevolg te geven aan een verzoek om inlichtingen, onderzoek, inspectie ter plaatse of toezicht indien:

- het gevolg geven aan dergelijke verzoeken gevaar zou kunnen opleveren voor de soevereiniteit, de veiligheid of de openbare orde van België, of

– voor dezelfde feiten en tegen dezelfde personen reeds een gerechtelijke procedure is ingeleid in België, dan wel

– jegens deze personen voor dezelfde feiten reeds een onherroepelijke uitspraak is gedaan in België.

In deze gevallen stelt zij de verzoekende bevoegde autoriteit en de Europese Autoriteit voor effecten en markten daarvan in kennis, waarbij zij, in voorkomend geval, zo gedetailleerd mogelijke informatie verstrekt over de procedure of uitspraak in kwestie.

§ 3. Wat de in § 1 bedoelde bevoegdheden betreft, mag de Bank, onverminderd de op haar rustende verplichtingen in gerechtelijke procedures van strafrechtelijke aard, de informatie die zij van een bevoegde autoriteit of van de FSMA ontvangt enkel gebruiken om toezicht uit te oefenen op de naleving van de voorwaarden voor de toegang tot de werkzaamheden van de instellingen die krachtens artikel 36/2 onder haar toezicht staan, alsook om het toezicht te vergemakkelijken, op individuele of geconsolideerde basis, op de naleving van de voorwaarden voor de uitoefening van deze activiteit, om sancties op te leggen, in het kader van een administratieve beroepsprocedure of van een rechtsvordering ingesteld tegen een beslissing van de Bank, en in het kader van het buitengerechtelijk mechanisme voor de behandeling van de klachten van beleggers. Wanneer de bevoegde autoriteit die de informatie heeft verstrekt er evenwel in toestemt, mag de Bank deze informatie voor andere doeleinden gebruiken of doorgeven aan de bevoegde autoriteiten van andere Staten.

§ 4. De paragrafen 1 en 2 zijn eveneens van toepassing, volgens de voorwaarden vastgelegd in samenwerkingsovereenkomsten, in het kader van de samenwerking met autoriteiten van derde Staten.

§ 5. De FSMA is de autoriteit die als enig contactpunt fungeert om in uitvoering van paragraaf 1 verzoeken om uitwisseling van gegevens of verzoeken om samenwerking in ontvangst te nemen.

De Minister stelt de Europese Commissie, de Europese Autoriteit voor Effecten en Markten en de andere lidstaten van de Europese Economische Ruimte hiervan in kennis.

Art. 36/18. – Onverminderd de artikelen 35 en 36/13 tot 36/15, en de bepalingen in bijzondere wetten sluiten de Bank en de FSMA samenwerkingsovereenkomsten met de Controledienst voor de ziekenfondsen en de landsbonden van ziekenfondsen betreffende de materie van de aanvullende ziekteverzekering door de maatschappijen

van onderlinge bijstand bedoeld in de artikelen 43bis, § 5 en 70, §§ 6, 7 en 8, van de wet van 6 augustus 1990 betreffende de ziekenfondsen en de landsbonden van ziekenfondsen. De samenwerkingsovereenkomsten regelen onder meer de uitwisseling van informatie en de eenvoudige toepassing van de betrokken wetgeving.

Afdeling 5 – Onderzoeksbevoegdheden, strafbepalingen en verhaalmiddelen

Art. 36/19. – Onverminderd de onderzoeksbevoegdheden die haar worden toegekend door de wettelijke en reglementaire bepalingen die haar opdrachten regelen, kan de Bank, teneinde te verifiëren of een verrichting of een activiteit wordt beoogd door de wetten en reglementen waarvan zij op de toepassing dient toe te zien, alle nodige informatie vereisen van degenen die de verrichting uitvoeren of de betrokken activiteit uitoefenen en van iedere derde die de uitvoering of uitoefening ervan mogelijk maakt of vergemakkelijkt.

De Bank heeft dezelfde onderzoeksbevoegdheid teneinde te verifiëren, binnen het kader van een samenwerkingsakkoord gesloten met een buitenlandse autoriteit en wat de concrete punten betreft die zijn aangegeven in de schriftelijke aanvraag van deze autoriteit, of een verrichting of een activiteit die in België is uitgevoerd of uitgeoefend, wordt beoogd door de wetten en reglementen waarvan deze buitenlandse autoriteit op de toepassing dient toe te zien.

De betrokken persoon of instelling maakt deze informatie over binnen de termijn en in de vorm bepaald door de Bank.

De Bank kan in de boeken en documenten van de belanghebbenden de juistheid van de informatie die haar werd meegedeeld, nagaan of laten nagaan.

Indien de betrokken persoon of instelling de gevraagde informatie niet heeft verstrekt bij het verstrijken van de door de Bank vastgestelde termijn, kan de Bank, onverminderd de overige maatregelen bepaald door de wet, na de persoon of instelling gehoord of ten minste opgevoerd te hebben, de betaling van een dwangsom opleggen die per kalenderdag niet minder mag bedragen dan € 250, noch meer mag bedragen dan € 50 000, noch in het totaal € 2 500 000 mag overschrijden.

De dwangsommen opgelegd met toepassing van dit artikel worden ten voordele van de Schatkist geïnd door de Algemene Administratie van de inning en invordering van de Federale overheidsdienst Financiën.

Art. 36/20. – § 1. Worden gestraft met een gevangenisstraf van een maand tot een jaar en een geldboete van € 250 tot € 2 500 000 of met één van deze straffen alleen:

– zij die de onderzoeken van de Bank krachtens dit hoofdstuk verhinderen of haar bewust onjuiste of onvolledige informatie verstrekken;

– zij die bewust, door verklaringen of anderszins, doen of laten uitschijnen dat de verrichting of verrichtingen die zij uitvoeren of voornemens zijn uit te voeren worden verricht onder de voorwaarden bepaald in de wetten en reglementen waarvan de Bank op de toepassing toeziet, terwijl deze wetten en reglementen niet op hen van toepassing zijn of niet werden geëerbiedigd.

§ 2. De bepalingen van boek I van het Strafwetboek zijn, zonder uitzondering van hoofdstuk VII en van artikel 85, van toepassing op de inbreuken bedoeld in § 1.

Art. 36/21. – § 1. Bij het Marktenhof kan beroep worden ingesteld tegen elke beslissing van de Bank waarbij een administratieve geldboete wordt opgelegd.

§ 2. Onverminderd de bijzondere voorschriften bepaald door of krachtens de wet, bedraagt de beroepstermijn, op straffe van nietigheid, 30 dagen.

De termijn voor het instellen van beroep vangt aan met de kennisgeving van de betwiste beslissing.

§ 3. Het beroep als bedoeld in § 1 moet, op straffe van niet-ontvankelijkheid die ambtshalve wordt uitgesproken, worden ingesteld bij ondertekend verzoekschrift ingediend ter griffie van het hof van beroep te Brussel in zoveel exemplaren als er partijen zijn.

Op straffe van niet-ontvankelijkheid, bevat het verzoekschrift:

1° de vermelding van de dag, de maand en het jaar;

2° indien de verzoeker een natuurlijke persoon is, zijn naam, voornamen en woonplaats; indien de verzoeker een rechtspersoon is, zijn naam, zijn rechtsvorm, zijn maatschappelijke zetel en het orgaan dat hem vertegenwoordigt;

3° de vermelding van de beslissing waarop het beroep betrekking heeft;

4° de uiteenzetting van de middelen;

5° de aanduiding van de plaats, de dag en het uur van de verschijning vastgesteld door de griffie van het hof van beroep;

6° de inventaris van de verantwoordingsstukken die samen met het verzoekschrift ter griffie zijn neergelegd.

Het verzoekschrift wordt door de griffie van het hof van beroep te Brussel ter kennis gebracht van alle partijen die door verzoeker in het geding zijn opgeroepen.

Op ieder ogenblik kan het Marktenhof ambtshalve alle andere personen, wier toestand beïnvloed dreigt te worden door de beslissing over het beroep, in het geding oproepen.

Het Marktenhof stelt de termijn vast waarbinnen de partijen elkaar hun schriftelijke opmerkingen moeten overleggen en een kopie ervan ter griffie moeten neerleggen. Het hof bepaalt eveneens de datum van de debatten.

Elk van de partijen kan haar schriftelijke opmerkingen neerleggen bij de griffie van het hof van beroep te Brussel en ter plaatse het dossier op de griffie raadplegen.

Het Marktenhof bepaalt de termijn waarbinnen die opmerkingen moeten worden overgelegd. Ze worden door de griffie ter kennis gebracht van de partijen.

§ 4. De griffie van het hof van beroep te Brussel vraagt aan de Bank, binnen vijf dagen na de inschrijving van de zaak op de rol, de toezending van het dossier met de stukken. Binnen vijf dagen na de ontvangst van de vraag moet het dossier worden toegezonden.

§ 5. Het beroep bedoeld in § 1 schorst de beslissing van de Bank.

Art. 36/22. – Bij de Raad van State kan, volgens een versnelde procedure zoals vastgesteld door de Koning, beroep worden ingesteld:

1° door de aanvrager van een vergunning, tegen de beslissingen inzake vergunning die de Bank heeft genomen krachtens artikel 12 van de wet van 25 april 2014 op het statuut van en het toezicht op kredietinstellingen en beursvennootschappen. Eenzelfde beroep kan worden ingesteld indien de Bank geen uitspraak heeft gedaan binnen de bij het eerste lid van het voormelde artikel 12 vastgestelde termijnen. In dit laatste geval wordt het beroep behandeld als was de aanvraag verworpen;

2° door de kredietinstelling en de beursvennootschap, tegen de beslissingen die de Bank heeft genomen krachtens, respectievelijk, de artikelen 86, vierde lid, 88/1, 544 en 546 van de voormelde wet van 25 april 2014, voor zover die drie laatste artikelen het voormelde artikel 86, vierde lid van toepassing verklaren;

3° door de kredietinstelling en de beursvennootschap, tegen de beslissingen die de Bank heeft genomen krachtens, respectievelijk, de artikelen 234, § 2, 1° tot 10°, 236, § 1, 1° tot 6°, en de artikelen 583 en 585, voor zover deze laatste artikelen de voormelde artikelen 234, § 2, 1° tot 10° en 236, § 1, 1° tot 6° van toepassing verklaren op de beursvennootschappen, en tegen gelijkaardige beslissingen genomen krachtens, respectievelijk, de artikelen 328, 329 en 340 en de artikelen 599 en 607 van de voormelde wet van 25 april 2014, voor zover deze laatste artikelen de voormelde artikelen 328, 329 en 340 van toepassing verklaren op de beursvennootschappen. Het beroep schorst de beslissing en haar bekendmaking, tenzij de Bank, bij ernstig gevaar voor de spaarders of de beleggers, haar beslissing uitvoerbaar heeft verklaard niettegenstaande elk beroep;

3°*bis* door de kredietinstelling en de beursvennootschap, tegen de beslissingen die het Afwikkelingscollege heeft genomen krachtens, respectievelijk, de artikelen 232 en 581 van de voormelde wet van 25 april 2014, voor zover dit laatste artikel het voormelde artikel 232 van toepassing verklaart op de beursvennootschappen;

4° door de aanvrager, tegen de beslissingen inzake vergunning die de Bank heeft genomen krachtens artikel 495 van de wet van 25 april 2014 op het statuut van en het toezicht op kredietinstellingen en beursvennootschappen. Eenzelfde beroep kan door de aanvrager worden ingesteld indien de Bank geen uitspraak heeft gedaan binnen de bij artikel 495, § 1, eerste lid van de voormelde wet van 25 april 2014 vastgestelde termijnen. In dit laatste geval wordt het beroep behandeld als was de aanvraag verworpen;

5° *Opgeheven.*

6° *Opgeheven.*

7° door de aanvrager van een toelating, tegen de beslissingen die de Bank heeft genomen krachtens de artikelen 28 en 584 van de wet van 13 maart 2016 op het statuut van en het toezicht op de verzekerings- of herverzekeringsondernemingen;

8° *Opgeheven.*

9° door de verzekerings- of herverzekeringsonderneming, tegen de beslissingen tot tariefverhoging die de Bank heeft genomen krachtens artikel 504 van de voormelde wet van 13 maart 2016;

10° door de verzekerings- of herverzekeringsonderneming, tegen de beslissingen die de Bank heeft genomen krachtens de artikelen 508, § 2, 1° tot en met 10°, en 517, § 1, 1°, 2°, 4°, 6° en 7°, van de voormelde wet van 13 maart 2016;

11° door de verzekerings- of herverzekeringsonderneming, tegen de beslissingen tot herroeping van de vergunning die de Bank heeft genomen krachtens de artikelen 517, § 1, 8°, 541 en 598, § 2, van de voormelde wet van 13 maart 2016;

12° door de verzekeringsonderneming, tegen de beslissingen tot verzet die de Bank heeft genomen krachtens de artikelen 108, § 3 en 115, § 2, van de voormelde wet van 13 maart 2016, of wanneer de Bank geen beslissing heeft meegedeeld binnen de termijnen vastgelegd in de artikelen 108, § 3, tweede lid en 115, § 2, tweede lid, van dezelfde wet;

12°*bis* door de verzekeringsonderneming, tegen de beslissingen die de Bank heeft genomen krachtens artikel 569 van de voormelde wet van 13 maart 2016;

13° door de aanvrager van een vergunning en door de vergunde instelling, tegen de beslissing van de Bank om de vergunning te weigeren, te schorsen of te herroepen krachtens de artikelen 3, 12 en 13 van de wet van 2 januari 1991 betreffende de markt van de effecten van de overheidsschuld en het monetaire beleidsinstrumentarium en krachtens de in uitvoering ervan getroffen besluiten. Het beroep schorst de beslissing tenzij de Bank, om zwaarwichtige redenen, haar beslissing uitvoerbaar zou hebben verklaard niettegenstaande hoger beroep;

14° *Opgeheven.*

15° door de herverzekeringsonderneming, tegen de beslissingen tot verzet die de Bank heeft genomen krachtens de artikelen 114 en 121 van de voormelde wet, voor zover zij respectievelijk verwijzen naar de artikelen 108, § 3 en 115, § 2, van dezelfde wet of wanneer de Bank geen beslissing heeft meegedeeld binnen de termijnen vastgelegd in de artikelen 108, § 3, tweede lid en 121, 2°, van dezelfde wet;

16° *Opgeheven.*

17° *Opgeheven.*

18° door de herverzekeringsonderneming, tegen de beslissingen die de Bank heeft genomen krachtens de artikelen 600 en 601, voor zover zij respectievelijk verwijzen naar de artikelen 580 en 598 van de voormelde wet;

19° door de aanvrager van een vergunning, tegen de beslissingen inzake vergunning die de Bank heeft genomen krachtens artikel 8 van de wet van 21 december 2009 op het statuut van de betalingsinstellingen, de toegang tot het bedrijf van betalingsdienstaanbieder en de toegang tot betalingssystemen. Eenzelfde beroep kan door de aanvrager worden ingesteld indien de Bank geen uitspraak heeft gedaan binnen de bij het tweede lid van het voormelde artikel 8 vastgestelde termijnen. In dit laatste geval wordt het beroep behandeld als was de aanvraag verworpen;

20° door de betalingsinstelling, tegen de beslissingen die de Bank heeft genomen krachtens artikel 19, derde lid, van de wet van 21 december 2009 op het statuut van de betalingsinstellingen, de toegang tot het bedrijf van betalingsdienstaanbieder en de toegang tot betalingssystemen;

21° door de betalingsinstelling, tegen de beslissingen die de Bank heeft genomen krachtens artikel 35, § 1, tweede lid, 1°, 2°, 3°, 4° en 5° en tegen de gelijkaardige beslissingen genomen krachtens artikel 44 van de wet van 21 december 2009 op het statuut van de betalingsinstellingen, de toegang tot het bedrijf van betalingsdienstaanbieder en de toegang tot betalingssystemen. Het beroep schorst de beslissing en haar bekendmaking, tenzij de Bank, bij ernstig gevaar voor de betalingsdienstgebruikers, haar beslissing uitvoerbaar heeft verklaard niettegenstaande elk beroep;

22° door de betrokken instelling, tegen de beslissingen die de Bank heeft genomen krachtens artikel 517, § 6, van de wet van 13 maart 2016 op het statuut van en het toezicht op de verzekerings- of herverzekeringsondernemingen, artikel 585 van de wet van 25 april 2014 op het statuut van en het toezicht op kredietinstellingen en beursvennootschappen, voor zover dit artikel 236, § 6 van diezelfde wet van toepassing verklaart op de beursvennootschappen;

23° door de aanvrager van een vergunning, tegen de beslissingen die de Bank heeft genomen krachtens artikel 36/25, § 3;

24° door de aanvrager van een vergunning, tegen de beslissingen inzake vergunningen die de Bank heeft genomen krachtens artikel 4 van het koninklijk besluit

van 26 september 2005 houdende het statuut van de vereffeningsinstellingen en de met vereffeningsinstellingen gelijkgestelde instellingen. Een zelfde beroep kan worden ingesteld indien de Bank geen uitspraak heeft gedaan binnen de bij het eerste lid van het voormelde artikel 4 vastgestelde termijnen. In dit laatste geval wordt het beroep behandeld als was de aanvraag verworpen;

25° door de vereffeningsinstelling of de met een vereffeningsinstelling gelijkgestelde instelling, tegen de beslissingen die de Bank heeft genomen krachtens artikel 17 van het voormelde koninklijk besluit van 26 september 2005;

26° door de vereffeningsinstelling of de met een vereffeningsinstelling gelijkgestelde instelling, tegen de beslissingen die de Bank heeft genomen krachtens artikel 33, § 1, tweede lid, 1°, 1°bis, 2° en 3°, van het voormelde koninklijk besluit van 26 september 2005 en tegen de gelijkaardige beslissingen die de Bank heeft genomen krachtens artikel 36 van het voormelde koninklijk besluit van 26 september 2005. Het beroep schorst de beslissing en haar bekendmaking, tenzij de Bank, bij ernstig gevaar voor de cliënten of de financiële markten, haar beslissing uitvoerbaar heeft verklaard niettegenstaande elk beroep;

27° *Opgeheven.*

28° *Opgeheven.*

29° *Opgeheven.*

30° *Opgeheven.*

31° *Opgeheven.*

32° door de aanvrager van een vergunning, tegen de beslissingen inzake vergunning die de Bank heeft genomen krachtens artikel 63 van de wet van 21 december 2009 op het statuut van de betalingsinstellingen en van de instellingen voor elektronisch geld, de toegang tot het bedrijf van betalingsdienst-aanbieder en tot de activiteit van uitgifte van elektronisch geld en de toegang tot betalingssystemen. Eenzelfde beroep kan door de aanvrager worden ingesteld indien de Bank geen uitspraak heeft gedaan binnen de bij het tweede lid van het voormelde artikel 63 vastgestelde termijnen. In dit laatste geval wordt het beroep behandeld als was de aanvraag verworpen;

33° door de instelling voor elektronisch geld, tegen de beslissingen die de Bank heeft genomen krachtens

artikel 75, derde lid, van de wet van 21 december 2009 op het statuut van de betalingsinstellingen en van de instellingen voor elektronisch geld, de toegang tot het bedrijf van betalingsdienst-aanbieder en tot de activiteit van uitgifte van elektronisch geld en de toegang tot betalingssystemen;

34° door de instelling voor elektronisch geld, tegen de beslissingen die de Bank heeft genomen krachtens artikel 87, § 1, tweede lid, 1°, 2°, 3°, 4° en 5° en tegen de gelijkaardige beslissingen genomen krachtens artikel 96 van de wet van 21 december 2009 op het statuut van de betalingsinstellingen en van de instellingen voor elektronisch geld, de toegang tot het bedrijf van betalingsdienst-aanbieder en tot de activiteit van uitgifte van elektronisch geld en de toegang tot betalingssystemen. Het beroep schorst de beslissing en haar bekendmaking, tenzij de Bank, bij ernstig gevaar voor de houders van elektronisch geld, haar beslissing uitvoerbaar heeft verklaard niettegenstaande elk beroep;

34°bis door iedere onderworpen entiteit als bedoeld in artikel 5, § 1, 4° tot 10°, van de wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten, tegen de beslissingen die de Bank heeft genomen krachtens de artikelen 94 en 95 van die wet;

35° door eenieder aan wie een dwangsom is opgelegd door de Bank krachtens de artikelen 36/3, § 5, 36/19, vijfde lid en 36/30, § 1, tweede lid, 2° van deze wet, artikel 93, § 2, 2°, van de wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten, artikel 603, § 2, van de wet van 13 maart 2016 op het statuut van en het toezicht op de verzekerings- of herverzekeringsondernemingen, de artikelen 50, § 2, derde lid en 106, § 2, derde lid van de wet van 21 december 2009 op het statuut van de betalingsinstellingen en van de instellingen voor elektronisch geld, de toegang tot het bedrijf van betalingsdienst-aanbieder en tot de activiteit van uitgifte van elektronisch geld en de toegang tot betalingssystemen, artikel 346, § 2 van de wet van 25 april 2014 op het statuut van en het toezicht op kredietinstellingen en beursvennootschappen en artikel 608 van de voormelde wet van 25 april 2014, voor zover dit het voormelde artikel 346, § 2 van toepassing verklaart op de beursvennootschappen.

Art. 36/23. – Om de toepassing van het strafrecht te vragen, is de Bank gemachtigd om in elke stand van het geding tussen te komen voor het strafgerecht waarbij

een door deze wet of door een wet die de Bank belast met het toezicht op de naleving van haar bepalingen, bestraft misdrijf aanhangig is, zonder dat de Bank daarom het bestaan van enig nadeel hoeft aan te tonen. De tussenkomst geschiedt volgens de regels die gelden voor de burgerlijke partij.

Afdeling 6 – Crisismaatregelen

Art. 36/24. – § 1. De Koning kan, na advies van de Bank, ingeval zich een plotse crisis voordoet op de financiële markten of in geval van een ernstige dreiging van een systemische crisis, teneinde de omvang of de gevolgen hiervan te beperken:

1° aanvullende of afwijkende reglementen vaststellen ten opzichte van de wet van 13 maart 2016 op het statuut van en het toezicht op de verzekerings- of herverzekeringsondernemingen, de wet van 2 januari 1991 betreffende de markt van de effecten van de overheidsschuld en het monetair beleidsinstrumentarium, de wet van 25 april 2014 op het statuut van en het toezicht op kredietinstellingen en beursvennootschappen, de wet van 25 oktober 2016 inzake de toegang tot het beleggingsdienstenbedrijf en betreffende het statuut van en het toezicht op de vennootschappen voor vermogensbeheer en beleggingsadvies, de wet van 2 augustus 2002 betreffende het toezicht op de financiële sector en de financiële diensten, het Boek VIII, Titel III, hoofdstuk II, afdeling III van het Wetboek van vennootschappen en het koninklijk besluit nr. 62 betreffende de bewaargeving van vervangbare financiële instrumenten en de vereffening van transacties op deze instrumenten, gecoördineerd bij het koninklijk besluit van 27 januari 2004;

2° in een systeem voorzien waarbij een staatswaarborg wordt verleend voor verbintenissen die zijn aangegaan door de krachtens voornoemde wetten aan toezicht onderworpen instellingen die Hij bepaalt, of de staatswaarborg toekennen aan bepaalde schuldvorderingen gehouden door dergelijke instellingen;

3° in een systeem voorzien, in voorkomend geval door middel van reglementen vastgesteld overeenkomstig 1°, van toekenning van de staatswaarborg voor de terugbetaling aan vennoten die natuurlijke personen zijn van hun deel in het kapitaal van coöperatieve vennootschappen, erkend overeenkomstig het koninklijk besluit van 8 januari 1962 tot vaststelling van de voorwaarden tot erkenning van de nationale groeperingen van coöperatieve vennootschappen en van de coöperatieve vennootschappen, die instellingen zijn onderworpen aan toezicht

krachtens voornoemde wetten of waarvan minstens de helft van het vermogen is geïnvesteerd in dergelijke instellingen;

4° in een systeem voorzien van toekenning van de dekking door de Staat van verliezen opgelopen op bepaalde activa of financiële instrumenten door krachtens voornoemde wetten aan toezicht onderworpen instellingen;

5° in een systeem voorzien van toekenning van de staatswaarborg voor verbintenissen aangegaan door entiteiten waarvan de activiteit bestaat in het verwerven en beheren van bepaalde activa gehouden door krachtens voornoemde wetten aan toezicht onderworpen instellingen;

De koninklijke besluiten genomen krachtens het eerste lid, 1°, hebben geen gevolg meer indien zij niet worden bekrachtigd door de wet binnen de twaalf maanden vanaf hun datum van inwerkingtreding. De bekrachtiging werkt terug tot op de datum van inwerkingtreding van de koninklijke besluiten. De koninklijke besluiten genomen op grond van het eerste lid, 2° tot 6°, worden overlegd in de Ministerraad.

§ 2. De instellingen die aan toezicht onderworpen zijn krachtens de toezichtswetten als bedoeld in paragraaf 1, eerste lid, 1° zijn, voor de toepassing van paragraaf 1, eerste lid, 2° tot 5°, de financiële holdings die zijn ingeschreven op de lijst bedoeld in artikel 14, tweede lid, van de wet van 25 april 2014 op het statuut van en het toezicht op kredietinstellingen en beursvennootschappen, de gemengde financiële holdings, de kredietinstellingen, de beleggingsondernemingen en de verzekeringsondernemingen, alsook hun rechtstreekse of onrechtstreekse dochtervennootschappen.

§ 3. Het totale bedrag van de hoofdsom van de garanties bedoeld in § 1, eerste lid, 2° en 5°, alsook van de dekking waarnaar wordt verwezen in § 1, eerste lid, 4°, mag per gecontroleerde instelling of per groep van verbonden gecontroleerde instellingen in de zin van artikel 11 van het Wetboek van vennootschappen, het bedrag van € 25 miljard niet overschrijden.

Voor de bepaling van de groepen bedoeld in het eerste lid wordt geen rekening gehouden met de band tussen de instellingen die voortvloeit uit de controle die de Staat uitoefent over deze instellingen.

Een eventuele overschrijding van het door het eerste lid vastgestelde plafond als gevolg van de evolutie van de wisselkoersen, tast de geldigheid van de toegekende garanties of dekking niet aan.

Hoofdstuk IV/2 – Bepalingen inzake de vergunningverlening aan en het toezicht op de centrale tegenpartijen, het toezicht op de financiële en niet-financiële tegenpartijen krachtens Verordening 648/2012 en het toezicht op de vereffeningsinstellingen en de met vereffeningsinstellingen gelijkgestelde instellingen

Art. 36/25. – § 1. De instellingen die in hun lidstaat van herkomst een vergunning als centrale tegenpartij bezitten of die als dusdanig erkend zijn krachtens Verordening 648/2012, mogen als centrale tegenpartij diensten verstrekken in België of vanuit het Belgische grondgebied.

§ 2. Krachtens artikel 22 van Verordening 648/2012 is de Bank de bevoegde autoriteit die is aangewezen om de uit Verordening 648/2012 voortvloeiende taken met betrekking tot de vergunningverlening aan en het toezicht op de centrale tegenpartijen uit te voeren, onverminderd de bevoegdheden die aan de FSMA zijn toegekend op grond van artikel 22 van de wet van 2 augustus 2002.

§ 3. De Bank verleent overeenkomstig de bepalingen van Verordening 648/2012 een vergunning aan de in België gevestigde instellingen die diensten willen verstrekken als centrale tegenpartij. De Bank beslist over de vergunningsaanvraag na advies van de FSMA, overeenkomstig artikel 22 van de wet van 2 augustus 2002.

De Bank oefent toezicht uit op de naleving van de vergunningsvoorwaarden door een centrale partij en onderwerpt de centrale tegenpartijen aan een toetsing en evaluatie, overeenkomstig artikel 21 van Verordening 648/2012.

§ 3bis. De Bank beslist over de interoperabiliteitsregelingen als geregeld in Titel V van Verordening 648/2012. Bovendien ziet de Bank toe op de naleving door de centrale tegenpartijen van de regels die van toepassing zijn op de interoperabiliteitsregelingen.

§ 4. De Bank is belast met het prudentieel toezicht op de centrale tegenpartijen.

De Bank ziet toe op de naleving door de centrale tegenpartijen van de bepalingen van de Hoofdstukken 1 en 3 van Titel IV van Verordening 648/2012, met uitzondering van artikel 33 van Verordening 648/2012, dat onder de bevoegdheid valt van de FSMA.

In het kader van Hoofdstuk 2 van Titel IV van Verordening 648/2012 controleert de Bank de toelatingscriteria en de toepassing ervan krachtens artikel 37 van Verordening 648/2012, om zich ervan te vergewissen dat ze volstaan om het risico waaraan deze centrale tegenpartijen zijn blootgesteld, te beheersen, onverminderd de bevoegdheden waarover de FSMA beschikt krachtens artikel 22, § 5, van de wet van 2 augustus 2002.

§ 5. De Bank deelt aan de FSMA alle relevante en nuttige informatie mee over de operationele vereisten die vastgelegd zijn in Hoofdstuk 1 van Titel IV van Verordening 648/2012, om de FSMA in staat te stellen haar bevoegdheden in het kader van artikel 31, lid 1 en 2 van Verordening 648/2012 uit te oefenen.

De Bank raadpleegt de FSMA bij de beoordeling van de betrouwbaarheid van de natuurlijke personen die lid zijn van het wettelijk bestuursorgaan van de centrale tegenpartij, van het directiecomité of, bij ontstentenis van een directiecomité, van de natuurlijke personen die belast zijn met de effectieve leiding, indien zij voor het eerst voor een dergelijke functie worden voorgedragen bij een financiële onderneming die met toepassing van artikel 36/2 onder het toezicht staan van de Bank.

Iedere natuurlijke of rechtspersoon die besluit om rechtstreeks of onrechtstreeks een gekwalificeerde deelneming in een centrale tegenpartij te verwerven, dan wel om zijn gekwalificeerde deelneming in een centrale tegenpartij rechtstreeks of onrechtstreeks te vergroten, moet de Bank, krachtens Verordening 648/2012, vooraf in kennis stellen van zijn beslissing. De Bank beoordeelt deze kennisgeving overeenkomstig de bepalingen van Verordening 648/2012 en na raadpleging van de FSMA indien de kandidaat-verwerver een gereguleerde onderneming is die onder het toezicht staat van de FSMA.

De Bank maakt de lijst als bedoeld in artikel 32, lid 4, van Verordening 648/2012 openbaar.

§ 6. De bepalingen van dit artikel en van de ter uitvoering ervan genomen besluiten doen geen afbreuk aan de bevoegdheden van de Bank zoals bepaald in artikel 8 van deze wet.

§ 7. Krachtens artikel 22, lid 1, tweede alinea, van Verordening 648/2012, coördineert de Bank de samenwerking en de uitwisseling van informatie met de Commissie, de Europese Autoriteit voor Effecten en Markten (EAEM), de bevoegde autoriteiten van de andere lidstaten, de Europese Bankautoriteit (EBA) en de betrokken leden van het Europees Stelsel van Centrale Banken (ESCB), overeenkomstig de artikelen 23, 24, 83 en 84 van Verordening 648/2012.

Art. 36/25bis. – De Bank is bevoegd om toe te zien op de naleving van Verordening 648/2012 door de financiële en niet-financiële tegenpartijen die onder haar toezicht staan krachtens artikel 36/2 van deze wet.

De Bank is met name belast met het toezicht op de naleving door de in het eerste lid bedoelde tegenpartijen van Titel II van Verordening 648/2012 inzake de clearingverplichting, de rapporteringsverplichting en de risicomatigingstechnieken voor niet door een centrale tegenpartij geclearde OTC-derivatenproducten, evenals van artikel 37, lid 3, van Verordening 648/2012 wat betreft de financiële middelen en de operationele capaciteit die vereist zijn om de activiteit van clearinglid uit te oefenen krachtens Verordening 648/2012.

Art. 36/25ter. – De niet-naleving van de bepalingen van Verordening 648/2012 en/of van de uitvoeringsbepalingen van die Verordening door een centrale tegenpartij, een financiële tegenpartij of een niet-financiële tegenpartij die onder het toezicht staat van de Bank krachtens artikel 36/2 van deze wet, kan aanleiding geven tot de toepassing door de Bank van maatregelen en tot het opleggen van administratieve geldboetes en dwangsommen als bepaald in deze wet en in de bijzondere wetten die van toepassing zijn op de instellingen die onder het toezicht staan van de Bank.

Art. 36/26. – § 1. De volgende instellingen mogen, als vereffeninginstellingen, verveffeningdiensten verstrekken met betrekking tot transacties op een Belgische gereguleerde markt of, op Belgisch grondgebied, dergelijke diensten verstrekken met betrekking tot transacties op een buitenlandse gereguleerde markt:

1° de instellingen met maatschappelijke zetel in België die een vergunning als kredietinstelling bezitten;

2° de in België gevestigde bijkantoren van buitenlandse kredietinstellingen;

3° de instellingen die als centrale depositaris zijn erkend krachtens het koninklijk besluit nr. 62 van 10 november 1967 ter bevordering van de omloop van de effecten;

4° de door de Koning aangewezen instellingen om de vereffeningdienst met betrekking tot verrichtingen in gedematerialiseerde effecten te verstrekken krachtens artikel 468 van het Wetboek van Vennootschappen;

5° de niet in België gevestigde instellingen die in hun land van herkomst zijn onderworpen aan een statuut en een toezicht die door de FSMA en de Bank als gelijkwaardig worden beschouwd.

§ 2. De Bank is belast met het prudentieel toezicht op de vereffeninginstelling aangewezen in artikel 4 van de wet van 2 januari 1991 betreffende de markt van de effecten van de overheidsschuld en het monetair beleidsinstrumentarium, op de vereffeninginstellingen die als centrale depositaris zijn erkend krachtens voornoemd koninklijk besluit nr. 62 van 10 november 1967, alsook op de door de Koning aangewezen instellingen om de vereffeningdienst met betrekking tot verrichtingen in gedematerialiseerde effecten te verstrekken krachtens artikel 468 van het Wetboek van Vennootschappen. Op advies van de Bank bepaalt de Koning:

1° de regels inzake het prudentieel toezicht, inclusief de herstelmaatregelen, van de Bank op de in § 1 bedoelde instellingen die geen in België gevestigde kredietinstellingen zijn;

2° de minimumvereisten inzake organisatie, werking, financiële positie, interne controle en risicobeheer die van toepassing zijn op de in § 1 bedoelde instellingen die geen in België gevestigde kredietinstellingen zijn.

§ 3. De bepalingen van dit artikel en van de ter uitvoering ervan genomen besluiten doen geen afbreuk aan de bevoegdheden van de Bank zoals bepaald in artikel 8. Op advies van de Bank, kan de Koning bepalen:

1° de standaarden voor het toezicht op de vereffeningssystemen;

2° de mededelingsplicht in hoofde van de vereffeninginstelling ten aanzien van de door de Bank opgevraagde informatie;

3° dwangmaatregelen indien de vereffeninginstelling niet langer voldoet aan de opgelegde standaarden of indien de mededelingsplicht niet wordt nageleefd.

§ 4. Met het akkoord van de minister kan de Bank met de bevoegde buitenlandse toezichthouders, op basis van wederkerigheid, overeenkomsten sluiten met daarin nadere regels voor hun samenwerking op het vlak van het toezicht en de onderlinge informatieuitwisseling.

§ 5. De Koning kan de toepassing van dit artikel uitbreiden tot de vereffening van transacties op andere georganiseerde markten.

§ 6. Vooraleer er uitspraak wordt gedaan over de opening van een faillissementsprocedure of over een voorlopige ontneming van beheer in de zin van artikel 8 van de faillissementswet van 8 augustus 1997 ten aanzien van een in § 1, 3° of 4°, bedoelde vereffeninginstelling, richt

de voorzitter van de rechtbank van koophandel een verzoek om advies aan de Bank. De griffier geeft dit verzoek onverwijld door. Hij stelt de procureur des Konings ervan in kennis.

De Bank wordt schriftelijk om advies verzocht. Bij deze aanvraag worden de nodige documenten ter informatie gevoegd.

De Bank brengt haar advies uit binnen vijftien dagen na de ontvangst van het verzoek om advies. Indien een procedure betrekking heeft op een vereffeningsinstelling in verband waarmee de Bank vermoedt dat zich belangrijke verwickelingen kunnen voordoen op het vlak van het systeemrisico of waarvoor een voorafgaande coördinatie met buitenlandse autoriteiten vereist is, beschikt de Bank over een ruimere termijn om haar advies uit te brengen, met dien verstande dat de totale termijn niet meer dan dertig dagen mag bedragen. Indien de Bank van oordeel is gebruik te moeten maken van deze uitzonderlijke termijn, brengt zij dit ter kennis van de rechterlijke instantie die een uitspraak moet doen. De termijn waarover de Bank beschikt om een advies uit te brengen, schorst de termijn waarbinnen de rechterlijke instantie uitspraak moet doen. Indien de Bank geen advies verstrekt binnen de vastgestelde termijn, kan de rechtbank uitspraak doen over het verzoek.

De Bank verstrekt haar advies schriftelijk. Het wordt door ongeacht welk middel bezorgd aan de griffier, die het doorgeeft aan de voorzitter van de rechtbank van koophandel en aan de procureur des Konings. Het advies wordt toegevoegd aan het dossier.

§ 7. Voor de toepassing van de paragrafen 2 tot 6 worden met vereffeningsinstellingen gelijkgesteld:

1° de in België gevestigde instellingen waarvan het bedrijf bestaat in het gehele of gedeeltelijke operationele beheer van diensten verstrekt door de in paragraaf 1 bedoelde vereffeningsinstellingen, ook wanneer deze laatste in België gevestigde kredietinstellingen zijn;

2° de in België gevestigde kredietinstellingen waarvan het bedrijf uitsluitend bestaat in het verstrekken van diensten van bewaarneming van financiële instrumenten, het aanhouden van rekeningen van financiële instrumenten, de afwikkeling van financiële instrumenten en daarmee verband houdende niet-bancaire diensten, naast de activiteiten bedoeld in artikel 1, § 3, eerste lid, van de wet van 25 april 2014 op het statuut van en het toezicht op kredietinstellingen en beursvennootschappen, wanneer die activiteiten een nevendienst vormen van of verband houden met de voornoemde diensten.

De in het eerste lid bedoelde instellingen dienen een vergunning te verkrijgen van de Bank. Op advies van de Bank en de FSMA regelt de Koning inzonderheid, op zowel geconsolideerde als niet-geconsolideerde basis, de voorwaarden en de procedure voor de vergunning en de handhaving van de vergunning van deze instellingen door de Bank, met inbegrip van de voorwaarden waaraan moet worden voldaan door de personen die de effectieve leiding waarnemen, en de personen die een belangrijke deelneming bezitten. De Bank kan een met een vereffeningsinstelling gelijkgestelde instelling toestaan andere dan de in het eerste lid, 2°, bedoelde diensten te verstrekken en bepaalt de voorwaarden waaronder die toestemming wordt verleend.

Op advies van de Bank kan de Koning, met naleving van de internationale verplichtingen van België, de in het eerste en tweede lid opgenomen regeling geheel of gedeeltelijk toepassen op de in het buitenland gevestigde instellingen waarvan het bedrijf bestaat uit het gehele of gedeeltelijke operationele beheer van diensten van in België gevestigde vereffeningsinstellingen als bedoeld in § 1, ook wanneer deze laatste in België gevestigde kredietinstellingen zijn.

§ 8. Dit artikel is niet van toepassing op de centrale banken van het Eurosysteem, noch op de vereffeningsinstellingen of de met vereffeningsinstellingen gelijkgestelde instellingen die zij beheren.

Art. 36/27. – § 1. Wanneer een instelling als bedoeld in artikel 36/26, § 1, 3°, of een daarmee gelijkgestelde instelling als bedoeld in artikel 36/26, § 7, niet werkt overeenkomstig de bepalingen van deze wet en de ter uitvoering ervan genomen besluiten en reglementen, wanneer haar beleid of haar financiële positie de goede afloop van haar verbintenissen in het gedrang dreigt te brengen of niet voldoende waarborgen biedt voor haar solvabiliteit, liquiditeit of rendabiliteit, of wanneer haar beleidsstructuren, haar administratieve of boekhoudkundige organisatie of haar interne controle zo'n ernstige leemten vertonen dat het Belgische of internationale financiële stelsel erdoor in het gedrang zou kunnen komen, kan de Koning, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, hetzij op verzoek van de Bank, hetzij op eigen initiatief, na advies van de Bank, elke daad van beschikking vaststellen, ten gunste van de Staat of om het even welke andere Belgische of buitenlandse publiek- of privaatrechtelijke persoon, inzonderheid elke overdracht, verkoop of inbreng met betrekking tot:

1° activa, passiva of één of meer bedrijfstukken en, meer algemeen, alle of een deel van de rechten en verplichtingen van de betrokken instelling, inclusief overgaan

tot de overdracht van de cliëntentegoeden die bestaan uit financiële instrumenten die worden beheerd door de gecoördineerde tekst van het koninklijk besluit nr. 62 betreffende de bewaargeving van vervangbare financiële instrumenten en de vereffening van transacties op deze instrumenten, alsook uit de onderliggende effecten die in naam van de betrokken instelling bij depositarissen worden gehouden, evenals overgaan tot de overdracht van de middelen, inclusief de informaticamiddelen, die nodig zijn voor de verwerking van de verrichtingen met betrekking tot die tegoeden, en de rechten en verplichtingen met betrekking tot die verwerking;

2° al dan niet stemrechtverlenende aandelen die al dan niet het kapitaal vertegenwoordigen, die door de vereffening instelling of de daarmee gelijkgestelde instelling zijn uitgegeven.

§ 2. Het koninklijk besluit dat met toepassing van paragraaf 1 wordt genomen, bepaalt de vergoeding die moet worden betaald aan de eigenaars van de goederen of de houders van de rechten waarop de in het besluit bepaalde daad van beschikking betrekking heeft. Indien de bij het koninklijk besluit aangewezen overnemer een andere persoon is dan de Staat, komt de prijs die, volgens de met de Staat gesloten overeenkomst, door de overnemer verschuldigd is, als vergoeding toe aan de genoemde eigenaars of houders, volgens de verdeelsleutel die in hetzelfde besluit is vastgelegd.

Een deel van de vergoeding mag variabel zijn, voor zover dit variabele gedeelte bepaalbaar is.

§ 3. Het koninklijk besluit dat met toepassing van paragraaf 1 wordt genomen, wordt ter kennis gebracht van de betrokken instelling. De maatregelen waarin dit besluit voorziet, worden bovendien bekendgemaakt via een bericht in het Belgisch Staatsblad.

Zodra zij de in het eerste lid bedoelde kennisgeving heeft ontvangen, verliest de instelling de beschikkingsbevoegdheid over de activa waarop de in het koninklijk besluit bepaalde daden van beschikking betrekking hebben.

§ 4. Het is niet mogelijk om de in paragraaf 1 bedoelde daden niet-tegenwerpbaar te verklaren krachtens de artikelen 17, 18 of 20 van de faillissementswet van 8 augustus 1997.

Niettegenstaande elke strijdige contractuele bepaling mogen de door de Koning met toepassing van paragraaf 1 vastgestelde maatregelen noch tot gevolg hebben dat de bepalingen van een tussen de instelling en één of meer

derden gesloten overeenkomst worden gewijzigd, noch dat aan een dergelijke overeenkomst een einde wordt gesteld, noch dat aan één van de betrokken partijen het recht wordt verleend om de overeenkomst eenzijdig te beëindigen.

Ten aanzien van de door de Koning met toepassing van paragraaf 1 vastgestelde maatregelen geldt geen enkele statutaire of contractuele goedkeuringsclausule of geen enkel statutair of contractueel voorkooprecht, geen enkele optie tot aankoop van een derde alsook geen enkele statutaire of contractuele clausule die de wijziging van de controle over de betrokken instelling verhindert.

De Koning is gemachtigd om alle overige regelingen te treffen die nodig zijn om de goede uitvoering van de op grond van paragraaf 1 genomen maatregelen te verzekeren.

§ 5. De burgerlijke aansprakelijkheid van de personen die in naam van de Staat of op zijn verzoek optreden in het kader van de in dit artikel bedoelde maatregelen, en die is opgelopen als gevolg van of met betrekking tot hun beslissingen, daden of handelingen in het kader van deze maatregelen, is beperkt tot gevallen van bedrog of zware fout in hun hoofde. Het al dan niet bestaan van een zware fout dient te worden beoordeeld op grond van de concrete omstandigheden van het betrokken geval, en inzonderheid van de hoogdringendheid waarmee die personen werden geconfronteerd, van de praktijken op de financiële markten, van de complexiteit van het betrokken geval, van de bedreigingen voor de bescherming van het spaarwezen en van het gevaar voor schade aan de nationale economie ingevolge de discontinuïteit van de betrokken instelling.

§ 6. Alle geschillen waartoe de in dit artikel bedoelde maatregelen en de in paragraaf 5 bedoelde aansprakelijkheid aanleiding zouden kunnen geven, behoren tot de uitsluitende bevoegdheid van de Belgische rechtbanken, die uitsluitend het Belgische recht toepassen.

§ 7. Ten behoeve van de toepassing van de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 32bis gesloten op 7 juni 1985 in de Nationale Arbeidsraad, betreffende het behoud van de rechten van de werknemers bij wijziging van werkgever ingevolge de overgang van ondernemingen krachtens overeenkomst en tot regeling van de rechten van de werknemers die worden overgenomen bij overname van activa na faillissement, worden de daden die krachtens paragraaf 1, 1°, zijn verricht, beschouwd als daden die door de vereffening instelling of de daarmee gelijkgestelde instelling zelf zijn gesteld.

§ 8. Onverminderd de algemene rechtsbeginselen die hij zou kunnen invoeren, kan de raad van bestuur van de betrokken instelling van de statutaire beperkingen van zijn bestuursbevoegdheden afwijken indien een van de in paragraaf 1 vermelde toestanden van dien aard is dat hij de stabiliteit van het Belgische of internationale financiële stelsel dreigt aan te tasten. De raad van bestuur stelt een bijzonder verslag op waarin wordt verantwoord waarom deze bepaling wordt toegepast, en waarin de genomen beslissingen worden uiteengezet; dit verslag wordt binnen twee maanden aan de algemene vergadering bezorgd.

Art. 36/28. – § 1. Voor de toepassing van dit artikel wordt verstaan onder:

1° koninklijk besluit: het koninklijk besluit dat na overleg in de Ministerraad is vastgesteld met toepassing van artikel 36/27, § 1;

2° daad van beschikking: de overdracht of de andere daad van beschikking waarin het koninklijk besluit voorziet;

3° rechtbank: de rechtbank van eerste aanleg te Brussel;

4° eigenaars: de natuurlijke of rechtspersonen die, op de datum van het koninklijk besluit, eigenaar zijn van de activa of aandelen dan wel houder zijn van de rechten die het voorwerp uitmaken van de daad van beschikking;

5° derde-overnemer: de natuurlijke of rechtspersoon, andere dan de Belgische Staat, die volgens het koninklijk besluit, de activa, aandelen of rechten die het voorwerp uitmaken van de daad van beschikking, zal verwerven;

6° schadeloosstelling: de schadeloosstelling die door het koninklijk besluit wordt vastgesteld ten voordele van de eigenaars als tegenprestatie voor de daad van beschikking.

§ 2. Het koninklijk besluit treedt in werking op de dag dat het in paragraaf 8 bedoelde vonnis wordt bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad.

§ 3. De Belgische Staat dient ter griffie van de rechtbank een verzoekschrift in teneinde te laten vaststellen dat de daad van beschikking in overeenstemming is met de wet en dat de schadeloosstelling haar billijk voorkomt, inzonderheid rekening houdend met de criteria bepaald in paragraaf 7, vierde lid.

Op straffe van nietigheid bevat dit verzoekschrift:

1° de identiteit van de betrokken vereffeningsinstelling of daarmee gelijkgestelde instelling (hierna 'de betrokken instelling' genoemd);

2° in voorkomend geval, de identiteit van de derde-overnemer;

3° de verantwoording van de daad van beschikking gelet op de criteria vastgesteld in artikel 36/27, § 1;

4° de schadeloosstelling, de elementen op grond waarvan zij werd vastgesteld, inzonderheid wat het variabele deel betreft waaruit zij zou zijn samengesteld en, in voorkomend geval, de sleutel voor de verdeling onder de eigenaars;

5° in voorkomend geval, de vereiste toelatingen van overheidsinstanties en alle andere opschortende voorwaarden waaraan de daad van beschikking is onderworpen;

6° in voorkomend geval, de prijs die met de derde-overnemer is overeengekomen voor de activa of aandelen die het voorwerp uitmaken van de daad van beschikking, alsook de mechanismen voor prijsherziening of -aanpassing;

7° de opgave van dag, maand en jaar;

8° de handtekening van de persoon die de Belgische Staat vertegenwoordigt of van de advocaat van de Belgische Staat.

Bij het verzoekschrift wordt een kopie van het koninklijk besluit gevoegd.

De bepalingen van Deel IV, Boek II, Titel *Vbis* van het Gerechtelijk Wetboek, met inbegrip van de artikelen 1034*bis* tot 1034*sexies*, zijn niet van toepassing op het verzoekschrift.

§ 4. De procedure die is ingeleid met het in paragraaf 3 bedoelde verzoekschrift, sluit alle andere gelijktijdige of toekomstige beroepen of rechtsvorderingen tegen het koninklijk besluit of tegen de daad van beschikking uit, met uitzondering van de vordering bedoeld in paragraaf 11. Ingevolge de indiening van het verzoekschrift vervalt elke andere procedure, gericht tegen het koninklijk besluit of de daad van beschikking, die voorheen zou zijn ingeleid en nog hangende zou zijn voor een ander gewoon of administratief rechtcollege.

§ 5. Binnen tweeënzeventig uur na de indiening van het verzoekschrift bedoeld in paragraaf 3, bepaalt de voorzitter van de rechtbank, bij beschikking, dag en uur van de in paragraaf 7 bedoelde rechtszitting, die moet plaatsvinden binnen zeven dagen na de indiening van het verzoekschrift. In deze beschikking worden alle in paragraaf 3, tweede lid, bepaalde vermeldingen opgenomen.

De beschikking wordt door de griffie bij gerechtsbrief ter kennis gebracht van de Belgische Staat, van de betrokken instelling alsook, in voorkomend geval, van de derde-overnemer. Zij wordt tezelfdertijd bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad. Deze bekendmaking geldt als kennisgeving aan de eventuele andere eigenaars dan de betrokken instelling.

De beschikking wordt ook door de betrokken instelling binnen vierentwintig uur na de kennisgeving op haar website gepubliceerd.

§ 6. De in paragraaf 5, tweede lid, bedoelde personen kunnen ter griffie kosteloos inzage nemen van het in paragraaf 3 bedoelde verzoekschrift en de bijlagen, tot het in paragraaf 8 bedoelde vonnis wordt uitgesproken.

§ 7. Tijdens de rechtszitting die door de voorzitter van de rechtbank is vastgelegd, alsook tijdens eventuele latere zittingen die de rechtbank nuttig acht, hoort de rechtbank de Belgische Staat, de betrokken instelling, in voorkomend geval de derde-overnemer alsook de eigenaars die vrijwillig tussenkomen in de procedure.

In afwijking van de bepalingen van hoofdstuk II van Titel III van Boek II van Deel IV van het Gerechtelijk Wetboek, mag geen enkele andere persoon dan bedoeld in het vorige lid, optreden in de procedure.

Na de partijen te hebben gehoord, gaat de rechtbank na of de daad van beschikking in overeenstemming is met de wet en of de schadeloosstelling haar billijk voorkomt.

De rechtbank houdt rekening met de daadwerkelijke situatie van de betrokken instelling op het ogenblik van de daad van beschikking, inzonderheid met haar financiële situatie zoals die was of zou zijn geweest indien haar geen rechtstreekse of onrechtstreekse overheidssteun zou zijn verleend. Ten behoeve van dit lid worden met overheidssteun gelijkgesteld, de dringende voorschotten van liquide middelen evenals de garanties die door een publiekrechtelijk rechtspersoon worden verleend.

De rechtbank spreekt zich uit in een en hetzelfde vonnis dat wordt gegeven binnen twintig dagen na de rechtszitting die door de voorzitter van de rechtbank is vastgelegd.

§ 8. Het vonnis waarmee de rechtbank vaststelt dat de daad van beschikking in overeenstemming is met de wet en de schadeloosstelling haar billijk voorkomt, geldt als akte van eigendomsoverdracht van de activa en aandelen die het voorwerp uitmaken van de daad van beschikking, evenwel onder voorbehoud van de opschortende voorwaarden bedoeld in paragraaf 3, tweede lid, 5°.

§ 9. Tegen het in paragraaf 8 bedoelde vonnis is geen beroep, verzet of derdenverzet mogelijk.

Het vonnis wordt bij gerechtsbrief ter kennis gebracht van de Belgische Staat, de betrokken instelling en, in voorkomend geval, de derde-overnemer, en het wordt tezelfdertijd bij uittreksel bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad.

Deze bekendmaking van het vonnis geldt als kennisgeving aan de eventuele andere eigenaars dan de betrokken instelling, en maakt de daad van beschikking, zonder verdere formaliteiten, tegenstelbaar aan derden.

Het vonnis wordt ook door de betrokken instelling binnen vierentwintig uur na de kennisgeving op haar website gepubliceerd.

§ 10. Na kennisgeving van het in paragraaf 8 bedoelde vonnis, geeft de Belgische Staat of, in voorkomend geval, de derde-overnemer, het bedrag van de schadeloosstelling in bewaring bij de Deposito- en Consignatiekas, zonder dat hiervoor enige formaliteit hoeft te worden vervuld.

De Belgische Staat ziet erop toe dat in het Belgisch Staatsblad een bericht wordt bekendgemaakt waarin bevestigd wordt dat voldaan is aan de opschortende voorwaarden bedoeld in paragraaf 3, tweede lid, 5°.

Zodra het in het tweede lid bedoelde bericht is gepubliceerd, stort de Deposito- en Consignatiekas, op de door de Koning vastgestelde wijze, het bedrag van de in bewaring gegeven schadeloosstelling aan de eigenaars, onverminderd eventueel regelmatig derdenbeslag op of verzet tegen het gedeponeerde bedrag.

§ 11. De eigenaars kunnen bij de rechtbank een vordering tot herziening van de schadeloosstelling indienen, en dit op straffe van verval binnen twee maanden te rekenen vanaf de bekendmaking in het Belgisch Staatsblad van het in paragraaf 8 bedoelde vonnis. Deze vordering heeft geen enkel gevolg ten aanzien van de eigendoms-overdracht van de activa of aandelen die het voorwerp uitmaken van de daad van beschikking.

De vordering tot herziening wordt voor het overige geregeld door het Gerechtelijk Wetboek. Paragraaf 7, vierde lid, is van toepassing.

Art. 36/29. – Voor de uitvoering van haar toezichtsoverdracht bedoeld in de artikelen 36/25 en 36/26 of om tegemoet te komen aan de verzoeken om samenwerking vanwege bevoegde autoriteiten in de zin van artikel 36/14, § 1, 2° en 3°, beschikt de Bank ten aanzien van

de centrale tegenpartijen, de vereffeninginstellingen en de met vereffeninginstellingen gelijkgestelde instellingen over de volgende bevoegdheden:

a) zij kan zich elke informatie en elk document, in welke vorm ook, doen meedelen;

b) zij kan ter plaatse inspecties en expertises verrichten, ter plaatse kennis nemen en een kopie maken van elk document, gegevensbestand en registratie, en toegang hebben tot elk informaticasysteem;

c) zij kan de commissarissen of de met de controle van de jaarrekeningen van deze entiteiten belaste personen, op kosten van deze entiteiten, om bijzondere verslagen vragen over de door haar aangegeven onderwerpen;

d) wanneer deze entiteiten in België zijn gevestigd, kan zij eisen dat deze haar alle nuttige informatie en documenten bezorgen over ondernemingen die deel uitmaken van dezelfde groep en in het buitenland zijn gevestigd.

Art. 36/30. – § 1. De Bank kan elke centrale tegenpartij, elke vereffeninginstelling en elke met een vereffeninginstelling gelijkgestelde instelling bevelen om zich binnen de door haar gestelde termijn te conformeren aan de bepalingen van de artikelen 36/25 en 36/26 of de uitvoeringsbesluiten ervan.

Onverminderd de overige maatregelen bepaald door de wet, kan de Bank, indien de centrale tegenpartij, de vereffeninginstelling of de met een vereffeninginstelling gelijkgestelde instelling waaraan zij, met toepassing van het eerste lid, een bevel heeft gericht, in gebreke blijft bij afloop van de opgelegde termijn, en op voorwaarde dat die instelling haar middelen heeft kunnen laten gelden:

1° haar standpunt met betrekking tot de betrokken tekortkoming bekendmaken;

2° de betaling van een dwangsom opleggen die, per kalenderdag, niet minder mag bedragen dan € 250, noch meer mag bedragen dan € 50 000, noch in totaal € 2 500 000 mag overschrijden;

3° bij een centrale tegenpartij, bij een vereffeninginstelling of bij een met een vereffeninginstelling gelijkgestelde instelling, waarvan de maatschappelijke zetel in België is gevestigd, een bijzonder commissaris aanstellen van wie de toestemming vereist is voor de handelingen en beslissingen die de Bank bepaalt.

In spoedeisende gevallen kan de Bank de in het tweede lid, 1° en 3°, bedoelde maatregelen nemen zonder voorafgaand

bevel met toepassing van het eerste lid, op voorwaarde dat de instelling haar middelen heeft kunnen laten gelden.

§ 2. Onverminderd de overige maatregelen bepaald door de wet, kan de Bank, indien zij overeenkomstig de artikelen 36/9 tot 36/11 een inbreuk vaststelt op de bepalingen van de artikelen 36/25 en 36/26 of de uitvoeringsbesluiten ervan, aan de overtreder een administratieve geldboete opleggen die noch minder mag bedragen dan € 2 500, noch voor hetzelfde feit of geheel van feiten meer mag bedragen dan € 2 500 000. Wanneer de inbreuk de overtreder een vermogensvoordeel heeft opgeleverd, wordt dit maximum verhoogd tot het tweevoud van het bedrag van dit voordeel en, in geval van recidive, tot het drievoud van dit bedrag.

§ 3. De met toepassing van § 1 of § 2 opgelegde dwangsommen en geldboetes worden ten voordele van de Schatkist geïnd door de Algemene Administratie van de inning en invordering van de Federale overheidsdienst Financiën.

Art. 36/31. – § 1. Worden gestraft met een gevangenisstraf van één maand tot één jaar en een geldboete van € 50 tot € 10 000 of met één van deze straffen alleen:

1° zij die in België verrekenings- of vereffeningactiviteiten in financiële instrumenten verrichten zonder dat zij daartoe gemachtigd zijn krachtens de artikelen 36/25 en 36/26 of indien deze machtiging werd ingetrokken;

2° zij die inbreuk plegen op de bepalingen die zijn vastgesteld met toepassing van de artikelen 36/25 en 36/26 en door de Koning in de betrokken besluiten zijn aangeduid;

3° zij die de onderzoeken en expertises verhinderen die de Bank krachtens dit hoofdstuk verricht, of haar bewust onjuiste of onvolledige informatie verstrekken.

§ 2. De bepalingen van Boek I van het Strafwetboek, inclusief hoofdstuk VII en artikel 85, zijn van toepassing op de in § 1 bedoelde inbreuken.

Hoofdstuk IV/3 – Taken van de Bank in het kader van haar opdracht om bij te dragen tot de stabiliteit van het financiële stelsel

Afdeling 1 – Algemene bepalingen

Art. 36/32. – § 1. In dit Hoofdstuk worden bepaalde taken van de Bank evenals de flankerende juridische

instrumenten vastgelegd, in het kader van haar opdracht om bij te dragen tot de stabiliteit van het financiële stelsel als bedoeld in artikel 12, § 1.

§ 2. Voor de toepassing van dit Hoofdstuk wordt verstaan onder:

1° 'stabiliteit van het financiële stelsel': situatie waarin de kans op discontinuïteit of verstoring van de werking van het financiële stelsel gering is of, indien zich dergelijke verstoringen zouden voordoen, waarin de gevolgen voor de economie beperkt zouden zijn;

2° 'nationale autoriteiten': de Belgische autoriteiten, ongeacht of ze onder de Federale Staat of onder de Gewesten ressorteren, die uit hoofde van hun respectieve bevoegdheden belast kunnen zijn met de tenuitvoerlegging van de aanbevelingen die met toepassing van dit Hoofdstuk worden uitgebracht door de Bank;

3° 'GTM-verordening': de Verordening (EU) Nr. 1024/2013 van de Raad van 15 oktober 2013 waarbij aan de Europese Centrale Bank specifieke taken worden opgedragen betreffende het beleid op het gebied van het prudentieel toezicht op kredietinstellingen;

4° 'Europese toezichthoudende autoriteiten': de Europese Bankautoriteit opgericht bij Verordening (EU) nr. 1093/2010, de Europese Autoriteit voor Verzekeringen en Bedrijfspensioenen opgericht bij Verordening (EU) nr. 1094/2010 en de Europese Autoriteit voor Effecten en Markten opgericht bij Verordening (EU) nr. 1095/2010.

Afdeling 2 – Opsporing en opvolging van factoren die de stabiliteit van het financiële stelsel kunnen aantasten

Art. 36/33. – § 1. De Bank is belast met de opsporing, de beoordeling en de opvolging van de verschillende factoren en ontwikkelingen die de stabiliteit van het financiële stelsel kunnen aantasten, met name deze die de robuustheid van het financiële stelsel kunnen aantasten of een accumulatie van systeemrisico's kunnen teweegbrengen. In dit verband heeft de Bank toegang tot alle gegevens die nuttig zijn voor deze opdracht.

§ 2. Meer in het bijzonder is de Bank, voor de toepassing van paragraaf 1, gemachtigd om:

1° gebruik te maken van de gegevens waarover zij beschikt uit hoofde van haar andere wettelijke opdrachten, zoals die voortvloeien uit of vastgesteld zijn door of krachtens andere wetgevingen, waaronder wetgevingen

die het statuut van en het toezicht op de in artikel 36/2 bedoelde financiële instellingen regelen of die het toezicht op geconsolideerde basis op die instellingen regelen;

2° gebruik te maken van de bevoegdheden inzake toegang tot de gegevens waarover zij beschikt uit hoofde van haar andere wettelijke opdrachten, zoals die voortvloeien uit of vastgesteld zijn door of krachtens andere wetgevingen, waaronder wetgevingen die het statuut van en het toezicht op de in artikel 36/2 bedoelde financiële instellingen regelen of die het toezicht op geconsolideerde basis op die instellingen regelen;

3° de gegevens die nuttig zijn voor de uitvoering van deze opdracht op te vragen bij alle entiteiten van de privésector die niet onderworpen zijn aan een toezichtstatuut dat onder haar bevoegdheid valt, of, in voorkomend geval, via de autoriteiten waaronder deze entiteiten ressorteren.

§ 3. Niettegenstaande de regeling inzake het beroepsgeheim waaraan zij in voorkomend geval onderworpen zijn, en ongeacht hun niveau van autonomie, werken de publiek-rechtelijke entiteiten samen met de Bank opdat deze laatste over alle gegevens beschikt die nuttig zijn voor de uitvoering van haar opdracht bedoeld in dit artikel. Hiertoe delen zij deze gegevens mee aan de Bank, uit eigen beweging of op haar verzoek.

§ 4. Voor de toepassing van dit artikel kan de Bank ook samenwerkingsovereenkomsten sluiten met de Gewesten, de Europese Centrale Bank, het Europees Comité voor Systeemrisico's (ESRB), de Europese toezichthoudende autoriteiten en de buitenlandse autoriteiten die bevoegd zijn voor macroprudentieel toezicht, en vertrouwelijke gegevens meedelen aan die instellingen.

Afdeling 3 – Vaststelling van juridische instrumenten om bij te dragen tot de stabiliteit van het financiële stelsel

Art. 36/34. – § 1. Onverminderd de Europese richtlijnen en verordeningen, met name wat betreft de bevoegdheden die aan de Europese Centrale Bank zijn toegewezen inzake banktoezicht, waaronder op macroprudentieel gebied, kan de Bank voor macroprudentiële beleidsdoel-einden, om bij te dragen tot de stabiliteit van het financiële stelsel, alle bevoegdheden uitoefenen, waaronder reglementaire bevoegdheden, waarin voorzien is door of krachtens deze wet of de wetgevingen die het statuut van en het toezicht op de in artikel 36/2 bedoelde financiële instellingen regelen of die het toezicht op geconsolideerde basis op die instellingen regelen.

Naast de bevoegdheden bedoeld in het eerste lid, kan de Bank, om bij te dragen tot de stabiliteit van het financiële stelsel, en onverminderd de bevoegdheden van de Europese Centrale Bank, gebruik maken van de volgende instrumenten ten aanzien van de financiële instellingen die aan haar toezicht zijn onderworpen:

1° het opleggen van eigenvermogens- of liquiditeitsvereisten die een aanvulling vormen op, of strenger zijn dan, de vereisten waarin voorzien is door of krachtens de prudentiële wetgevingen, en dit voor alle instellingen of per categorie van instellingen die onder haar toezicht vallen;

2° het opleggen, in het kader van de eigenvermogensvereisten, van specifieke vereisten naargelang van de aard van de kredieten of de waarde van de ontvangen zekerheden, of nog naargelang van de activiteitensector of de geografische zone waartoe de schuldenaren behoren, die een aanvulling vormen op of strenger zijn dan de vereisten waarin voorzien is door of krachtens de prudentiële wetgevingen, en dit voor alle instellingen of per categorie van instellingen die onder haar toezicht vallen;

3° de bevoegdheid om kwantitatieve limieten op te leggen voor de risicoposities op eenzelfde tegenpartij of op een groep van verbonden tegenpartijen, of nog op een activiteitensector of een geografische zone, die een aanvulling vormen op of strenger zijn dan deze waarin voorzien is door of krachtens de prudentiële wetgevingen, en dit voor alle instellingen of per categorie van instellingen die onder haar toezicht vallen;

4° het opleggen van limieten voor het geheel van de activiteiten van de instellingen die onder haar toezicht vallen, in verhouding tot hun eigen vermogen (leverage ratio), die een aanvulling vormen op of strenger zijn dan deze waarin voorzien is door of krachtens de prudentiële wetgevingen, en dit voor alle instellingen of per categorie van instellingen die onder haar toezicht vallen;

5° het opleggen van voorwaarden voor de raming van de zekerheden die als waarborg dienen voor kredieten die verleend worden voor de controle van de naleving van de solvabiliteitsvereisten waarin voorzien is door of krachtens de prudentiële wetgevingen;

6° het opleggen van een gehele of gedeeltelijke reservering van uitkeerbare winst;

7° het opleggen van regels voor de waardering van de activa die verschillen van deze waarin voorzien is door de boekhoudreglementering, met het oog op het toezicht op de naleving van de vereisten waarin voorzien is door of krachtens de prudentiële wetgevingen;

8° de bevoegdheid om de publicatie van informatie op te leggen, en de modaliteiten van die publicatie te bepalen, die een aanvulling vormen op de nadere regels waarin voorzien is door of krachtens de prudentiële wetgevingen, en dit voor alle instellingen of per categorie van instellingen die onder haar toezicht vallen;

9° de bevoegdheid om de krachtens dit artikel genomen maatregelen en de doelstellingen ervan bekend te maken volgens de nadere regels die zij bepaalt.

10° de bevoegdheid om op individuele basis of per categorie of voor alle kredietinstellingen en beursvennootschappen naar Belgisch recht, een minimaal financieringsvereiste op te leggen dat bestaat uit:

a) tier 1-kernkapitaal of aanvullend-tier 1- of -tier 2-kapitaal in de zin van de wet van 25 april 2014 op het statuut van en het toezicht op kredietinstellingen en beursvennootschappen;

b) achtergestelde schulden;

c) schulden als bedoeld in artikel 389/1, 2°, van de wet van 25 april 2014;

d) in voorkomend geval, andere in aanmerking komende schulden in de zin van artikel 242, 10°, van de wet van 25 april 2014, waarvan de Bank de voorwaarden bepaalt.

De in het tweede lid, 10°, bedoelde bevoegdheid omvat ook de bevoegdheid om het volgende te bepalen:

– de berekeningsmodaliteiten van dit minimaal financieringsvereiste, in voorkomend geval aan de hand van een percentage van de totale passiva;

– het respectievelijke aandeel van de in het tweede lid, 10°, a) tot d) bedoelde financieringsbronnen in dit minimaal vereiste.

Deze bevoegdheid geldt ook, op individuele of geconsolideerde basis, met betrekking tot financiële holdings, gemengde financiële holdings en gemengde holdings naar Belgisch recht, in de zin van artikel 3, 38°, 39° en 40°, van de wet van 25 april 2014.

§ 2. Wanneer de maatregelen die krachtens paragraaf 1, tweede lid worden aangenomen, van algemene strekking en dus van reglementaire aard zijn, is de aanneming ervan onderworpen aan de naleving van de procedure ter verkrijging van de goedkeuring van de Koning, waarin voorzien is in artikel 12*bis*, § 2, derde lid.

§ 3. Voor de toepassing van dit artikel houdt de Bank rekening met de aanbevelingen van het Europees Comité voor Systeemrisico's (ESRB), die zij in voorkomend geval van toepassing verklaart bij reglementen vastgesteld met toepassing van artikel 12*bis*, § 2, volgens de modaliteiten die zij bepaalt. De Bank houdt eveneens rekening met de standpunten en besluiten van de Europese Commissie en de Europese Centrale Bank, in het bijzonder wanneer deze laatste bijkomende kapitaalbuffervereisten of andere maatregelen ter beperking van het systeemrisico heeft opgelegd aan de kredietinstellingen.

Vooraleer de Bank de maatregelen bedoeld in paragraaf 1 ten uitvoer legt, stelt zij het Europees Comité voor systeemrisico's (ESRB), de Europese Centrale Bank, evenals, in voorkomend geval, de Europese toezichthoudende autoriteiten en de Europese Commissie in kennis van de concrete maatregelen die zij van plan is te nemen. Behoudens in naar behoren gemotiveerde spoedeisende gevallen en tenzij het gemeenschapsrecht in bijzondere termijnen voorziet voor de aanwending van juridische instrumenten, wacht de Bank, maximum een maand, tot de voornoemde instellingen gereageerd hebben vooraleer zij overgaat tot de concrete tenuitvoerlegging van de voorgenomen maatregelen.

Bovendien dient de Bank rekening te houden met de bezwaren van de Europese Centrale Bank of, in voorkomend geval, van andere Europese autoriteiten, bij het opleggen van bijkomende kapitaalbuffervereisten of van andere maatregelen ter beperking van systeemrisico's aan de kredietinstellingen of aan de groepen waartoe zij behoren.

Afdeling 4 – Aanbevelingen die tot doel hebben bij te dragen tot de stabiliteit van het financiële stelsel

Art. 36/35. – De Bank bepaalt door middel van aanbevelingen welke maatregelen de betrokken nationale autoriteiten, de Europese Centrale Bank of andere Europese autoriteiten ieder voor zich zouden moeten vaststellen en ten uitvoer leggen om bij te dragen tot de stabiliteit van het financiële stelsel als geheel, in het bijzonder door de robuustheid van het financiële stelsel te versterken, door systeemrisico's te voorkomen en door de gevolgen van een eventuele verstoring te beperken.

De Bank volgt haar aanbevelingen op door na te gaan of ze daadwerkelijk worden uitgevoerd, in het bijzonder door de betrokken nationale autoriteiten, en door de uitwerking van de daartoe genomen maatregelen te beoordelen.

Bovendien zorgt de Bank ervoor dat die opdracht is afgestemd op de opdrachten inzake prudentieel toezicht op de kredietinstellingen, waaronder op macroprudentieel gebied, die krachtens het gemeenschapsrecht met name aan de Europese Centrale Bank zijn toegewezen.

Art. 36/36. – De aanbevelingen van de Bank hebben uitsluitend tot doel bij te dragen tot de stabiliteit van het financiële stelsel. Zij houden rekening met de aanbevelingen van het Europees Comité voor Systeemrisico's (ESRB), evenals met de standpunten of besluiten van de Europese instellingen, waaronder de Europese Commissie en de Europese Centrale Bank. De aanbevelingen zijn naar behoren gemotiveerd en worden vertrouwelijk meegedeeld aan de nationale autoriteiten die ze ten uitvoer moeten leggen, evenals aan het Europees Comité voor Systeemrisico's (ESRB) en aan de Europese Centrale Bank.

Wanneer zij dit nodig acht, kan de Bank ook voorstellen richten aan de Europese Centrale Bank of aan andere Europese autoriteiten, wanneer de instrumenten die moeten worden aangewend, onder hun bevoegdheid vallen.

De Bank geeft binnen de door het gemeenschapsrecht opgelegde termijnen gevolg aan de kennisgevingen die met toepassing van artikel 5, lid 4 van de GTM-verordening door de Europese Centrale Bank worden verricht, over haar voornemen om de kapitaalbuffervereisten voor kredietinstellingen te verhogen of om andere maatregelen vast te stellen ter beperking van het systeemrisico. Bezwaren tegen een dergelijke maatregel dienen naar behoren gemotiveerd te worden ten aanzien van de Europese Centrale Bank.

Art. 36/37. – Niettegenstaande de toepassing van artikelen 35 en 36/36 en onverminderd het tweede lid, maakt de Bank haar aanbevelingen bekend. Zij beslist over de wijze van openbaarmaking ervan.

De mededelingen die krachtens dit artikel worden verricht, mogen door hun inhoud of de omstandigheden geen risico inhouden voor de stabiliteit van het financiële stelsel.

Art. 36/38. – § 1. Voor de tenuitvoerlegging van de aanbevelingen van de Bank die tot hun bevoegdheidsdomein behoren, kunnen de nationale autoriteiten gebruik maken van alle instrumenten, beslissingsbevoegdheden, reglementaire en andere bevoegdheden waarin voorzien is door of krachtens de wetgevingen en/of decreten die hun statuut en hun opdrachten regelen.

§ 2. Meer in het bijzonder kan de Koning, bij een in Ministerraad overlegd koninklijk besluit en op advies van de Bank, aan de kredietverstrekkers coëfficiënten opleggen;

1° voor de dekking, die bepalen boven welk percentage van de waarde van een zekerheid er geen door die zekerheid gewaarborgd krediet kan worden toegekend (*loan to value ratio*);

2° voor de maximale totale schuldenlast ten opzichte van de inkomsten waarover de kredietnemer beschikt.

Het advies van de Bank is niet vereist wanneer de door de Koning met toepassing van deze paragraaf goedgekeurde maatregel in alle opzichten in overeenstemming is met een aanbeveling van de Bank uitgebracht met toepassing van artikel 36/35.

Art. 36/39. – Onverminderd de bijzondere gemeenschapsrechtelijk procedures stellen de nationale autoriteiten die onder de Federale Staat ressorteren de Bank in kennis van de concrete maatregelen die zij van plan zijn te nemen om aan haar aanbevelingen te voldoen. De Bank geeft hiervan onverwijld kennis aan het Europees Comité voor systeemrisico's (ESRB), de Europese Centrale Bank, evenals, in voorkomend geval, de Europese toezichhoudende autoriteiten en de Europese Commissie. Behoudens in naar behoren gemotiveerde spoedeisende gevallen en tenzij het gemeenschapsrecht in bijzondere termijnen voorziet voor de aanwending van juridische instrumenten, wachten de betrokken autoriteiten, maximum een maand na de mededeling aan de Bank, tot de voornoemde instellingen gereageerd hebben, vooraleer zij overgaan tot de concrete tenuitvoerlegging van de voorgenomen maatregelen.

Art. 36/40. – Indien de betrokken autoriteiten die onder de Federale Staat ressorteren de aanbevelingen van de Bank niet opvolgen, delen zij in een gemotiveerd advies de redenen hiervoor mee aan de Bank. Dit gemotiveerd advies wordt bij de in artikel 36/39 bedoelde mededeling gevoegd.

Art. 36/41. – Indien de nationale autoriteiten die onder de Federale Staat ressorteren geen maatregelen nemen om de aanbevelingen die de Bank met toepassing van dit Hoofdstuk heeft uitgebracht, ten uitvoer te leggen binnen de eventueel opgelegde termijn of, bij gebrek aan termijn, binnen twee maanden na de dag waarop ze ter kennis zijn gebracht, of zich in een situatie bevinden als bedoeld in artikel 36/40, kan de Koning, bij een in Ministerraad overlegd koninklijk besluit, zelf de maatregelen bedoeld in artikel 36/38, § 1 nemen. In dit geval is de procedure van artikel 36/39 van toepassing.

Afdeling 5 – Doelstellingen, bijzondere bepalingen en sancties

Art. 36/42. – Bij de tenuitvoerlegging van de besluiten en maatregelen die met toepassing van dit Hoofdstuk worden genomen, zorgen de Bank en de nationale autoriteiten ervoor dat ze bijdragen tot de stabiliteit van het financiële stelsel als geheel, met name door de robuustheid van het financiële stelsel te versterken en door systeemrisico's te voorkomen.

Art. 36/43. – De wet van 11 april 1994 betreffende de openbaarheid van bestuur is noch van toepassing op de Bank in het kader van haar opdracht bedoeld in dit Hoofdstuk, noch op de nationale autoriteiten in het kader van de tenuitvoerlegging van de aanbevelingen van de Bank overeenkomstig dit Hoofdstuk.

Art. 36/44. – De Bank en de nationale autoriteiten, evenals de leden van hun organen en hun respectieve personeelsleden zijn niet burgerlijk aansprakelijk voor hun handelingen of gedragingen in het kader van de maatregelen en besluiten die krachtens dit Hoofdstuk worden genomen, behalve in geval van bedrog of zware fout.

Art. 36/45. – **§ 1.** Tegen de aanbevelingen die de Bank met toepassing van dit Hoofdstuk uitbrengt, kan geen beroep tot schorsing of nietigverklaring worden ingesteld bij de Raad van State.

§ 2. Met uitsluiting van elke andere beroepsmogelijkheid, kan tegen besluiten met verordenende of individuele strekking die de Bank krachtens artikel 36/34 of de nationale autoriteiten krachtens de artikelen 36/38 en 36/41 hebben genomen, bij de Raad van State een beroep tot nietigverklaring worden ingesteld volgens een door de Koning vastgestelde versnelde procedure. Dit beroep is niet opschortend.

Art. 36/46. – Wordt gestraft met een geldboete van € 50 tot € 10 000, de persoon:

1° die krachtens dit Hoofdstuk of de ter uitvoering ervan genomen maatregelen gehouden is beschikbare of makkelijk te verkrijgen inlichtingen te verstrekken, maar de hem opgelegde verplichtingen niet nakomt;

2° die zich verzet tegen de opsporingen en vaststellingen die door de Bank worden verricht krachtens artikel 36/33;

3° die de krachtens dit Hoofdstuk opgelegde maatregelen niet naleeft.

De bepalingen van Boek I van het Strafwetboek, Hoofdstuk VII en artikel 85 niet uitgezonderd, zijn van toepassing op de inbreuken die door dit hoofdstuk worden bestraft.

Hoofdstuk V – Overgangs- en opheffingsbepalingen – Inwerkingtreding

Art. 37. – De meerwaarde gerealiseerd naar aanleiding van de overdrachten van activa in goud voor de uitgifte door de Staat van verzamelaars- of herdenkingsmunten, wordt aan de Staat toegekend ten belope van het niet-gebruikte saldo der 2,75 % van het gewicht in goud dat op 1 januari 1987 in de activa van de Bank voorkomt en dat door de Staat mocht worden gebruikt inzonderheid voor de uitgifte van zulke munten krachtens artikel 20*bis*, tweede lid, van de wet van 24 augustus 1939 op de Nationale Bank van België.

Art. 38. – *p.m.*

Bijlage 2 Statuten ⁽¹⁾

Hoofdstuk I – Oprichting

Afdeling 1 – Benaming, toepasselijke regels en vestigingen.

Art. 1. – De Nationale Bank van België, hierna de Bank genoemd, in het Frans 'Banque Nationale de Belgique', in het Duits 'Belgische Nationalbank', ingesteld bij de wet van 5 mei 1850, maakt integrerend deel uit van het Europees Stelsel van Centrale Banken, hierna ESCB genoemd, waarvan de statuten werden vastgelegd in het desbetreffend Protocol gehecht aan het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap.

Daarenboven gelden voor de Bank de wet van 22 februari 1998 tot vaststelling van het organiek statuut van de Nationale Bank van België, deze statuten en, aanvullend, de bepalingen betreffende de naamloze vennootschappen.

De woorden 'en, aanvullend, de bepalingen betreffende de naamloze vennootschappen' worden uitgelegd overeenkomstig artikel 141, § 1 van de wet van 2 augustus 2002 betreffende het toezicht op de financiële sector en de financiële diensten, in die zin dat de bepalingen betreffende de naamloze vennootschappen slechts van toepassing zijn op de Bank:

1° voor de aangelegenheden die niet worden geregeld door de bepalingen van titel VII van het derde deel van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap en van het Protocol betreffende de statuten van het Europees Stelsel van centrale banken en van de Europese Centrale Bank, noch door voornoemde wet van 22 februari 1998 of de onderhavige statuten; en

2° voor zover zij niet strijdig zijn met de bepalingen bedoeld in 1°.

Onverminderd het eerste en het tweede lid, is de Bank een naamloze vennootschap die een openbaar beroep op het spaarwezen doet of gedaan heeft.

Art. 2. – De maatschappelijke zetel van de Bank is gevestigd te Brussel, de Berlaimontlaan, nummer 14.

De Bank richt vestigingen op in de plaatsen van het Belgische grondgebied waarvan de noodwendigheid ervan wordt vastgesteld.

Afdeling 2 – Maatschappelijk kapitaal en rechten verbonden aan de aandelen.

Art. 3. – Het maatschappelijk kapitaal van de Bank, dat tien miljoen euro bedraagt, is vertegenwoordigd door vierhonderdduizend aandelen, waarvan tweehonderdduizend aandelen die nominatief en onoverdraagbaar zijn, door de Belgische Staat zijn ingetekend en tweehonderdduizend aandelen op naam of gedematerialiseerd. Het maatschappelijk kapitaal is volledig afgelost.

De aandelen hebben geen nominale waarde.

Art. 4. – Elk aandeel geeft recht op een evenredig en gelijk deel in de eigendom van het maatschappelijk vermogen en in de verdeling van de winsten.

Art. 5. – De rechten en verplichtingen, die aan de aandelen verbonden zijn, volgen de titel gelijk in welke handen hij overgaat.

Tegenover de Bank is het aandeel onverdeelbaar; zij erkent slechts één enkele eigenaar per aandeel.

(1) Statuten van de Nationale Bank van België, aangenomen door de Algemene raad van 23 december 1998 en laatst gewijzigd door de Regentenraad van 14 januari 2015.

Eigenaars in onverdeeldheid, vruchtgebruikers en naakteigenaars, en alle andere personen die samen in een zelfde aandeel gerechtigd zijn, dienen zich door een zelfde persoon te laten vertegenwoordigen. Zolang aan dit voorschrift niet is voldaan, mag de Bank de uitoefening van de aan het aandeel verbonden rechten schorsen. Dit schorsingsrecht wordt uitgeoefend door de voorzitter van de algemene vergadering.

Art. 6. – Het bezit van een aandeel brengt de verplichting mede de statuten van de vennootschap en de regelmatig door de algemene vergadering genomen beslissingen bij te treden.

Art. 7. – De aandeelhouders, hun erfgenamen of hun schuldeisers mogen noch de zegels doen leggen op de goederen en waarden van de Bank, noch de verdeling of de veiling vragen, noch zich in haar beheer mengen.

Voor de uitoefening van hun rechten moeten zij zich houden aan de inventarissen der vennootschap en aan de besluiten van de algemene vergadering.

Art. 8. – De aandelen, behoudens die welke aan de Staat toebehoren, kunnen naar goedvinden van de eigenaar, zonder kosten, omgezet worden op naam of in gedematerialiseerde aandelen.

Art. 9. – De eigendom van een aandeel op naam wordt vastgesteld door de inschrijving op de registers van de Bank.

De ingeschrevene ontvangt een bewijsschrift dat geen overdraagbare titel uitmaakt.

Het register van aandelen op naam kan worden aangehouden in elektronische vorm.

Art. 10. – De aandeelhouders zijn niet verder aansprakelijk dan ten belope van hun belang bij de Bank.

Afdeling 3 – Ontbinding.

Art. 11. – De ontbinding kan niet plaatshebben dan bij wet.

Hoofdstuk II – doelstellingen, taken en verrichtingen

Afdeling 1 – Doelstellingen en verbod van monetaire financiering.

Art. 12. – De Bank neemt deel aan de verwezenlijking van de doelstellingen van het ESCB, die bestaan:

- in eerste orde, in het handhaven van de prijsstabiliteit;
- onverminderd het doel van de prijsstabiliteit, in het ondersteunen van het algemene economische beleid van de Europese Gemeenschap teneinde bij te dragen tot de verwezenlijking van de doelstellingen van de Gemeenschap, zoals ze zijn vastgesteld in artikel 2 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap.

Voor de verwezenlijking van deze doelstellingen, handelt de Bank met inachtneming van de beginselen die zijn neergelegd in artikel 3 A van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap.

Art. 13. – Het verlenen van voorschotten in rekening-courant of ieder andere kredietfaciliteit bij de Bank ten behoeve van instellingen of organen van de Europese Gemeenschap, centrale overheden, regionale, lokale of andere overheden, andere publiekrechtelijke lichamen of openbare bedrijven van de Lid-Staten van de Europese Gemeenschap, alsmede het rechtstreeks van hen kopen door de Bank van schuldbewijzen, zijn verboden.

Het bepaalde in lid 1 is niet van toepassing op kredietinstellingen die in handen van de overheid zijn en waaraan de Bank, in het kader van haar liquiditeitsvoorziening dezelfde behandeling geeft als aan particuliere kredietinstellingen.

Afdeling 2 – Taken en verrichtingen.

Art. 14. – De Bank neemt deel aan de fundamentele taken die tot het ESCB behoren en die erin bestaan:

- het monetair beleid van de Europese Gemeenschap te bepalen en ten uitvoer te leggen;
- de valutamarktoperaties te verrichten in overeenstemming met de bepalingen van artikel 109 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap;
- de officiële externe reserves van de Lid-Staten van de Unie aan te houden en te beheren;

– een goede werking van het betalingsverkeer te bevorderen.

Art. 15. – Bij de vervulling van de opdrachten waarvan sprake in deze afdeling, mag noch de Bank noch enig lid van haar besluitvormende organen instructies vragen of aanvaarden van instellingen of organen van de Europese Gemeenschap, van regeringen van Lid-Staten van de Gemeenschap of van enig ander orgaan.

Art. 16. – 1. Om de doelstellingen van het ESCB te verwezenlijken en haar taken te vervullen, mag de Bank:

– op de kapitaalmarkten opereren, hetzij door vast aan te kopen en te verkopen (contant of op termijn), hetzij door in het kader van stallingsoperaties op te nemen of te geven (cessie-retrocessie verrichtingen), hetzij door schuldvorderingen en verhandelbare effecten, uitgedrukt in communautaire of niet communautaire munten, alsook edele metalen te lenen of te ontlenen;

– krediettransacties verrichten met kredietinstellingen en andere geld- of kapitaalmarktpartijen waarbij de verleende kredieten worden gedekt door een toereikende zekerheid.

2. De Bank schikt zich naar de algemene grondslagen aangaande de open markt- en krediettransacties vastgesteld door de Europese Centrale Bank, hierna ECB genoemd, erin begrepen die voor de aankondiging van de voorwaarden waaronder deze transacties worden verricht.

Art. 17. – Binnen de perken en volgens de nadere regels vastgesteld door de ECB, mag de Bank daarenboven, onder andere, onderstaande transacties verrichten:

1° haar eigen schuldbewijzen uitgeven en inkopen;

2° effecten en edele metalen in bewaring nemen, zich belasten met het incasso van effecten en voor rekening van derden bemiddelen bij transacties in effecten, andere financiële instrumenten en edele metalen;

3° transacties met rente-instrumenten verrichten;

4° valuta- of goud- of andere edele metalentransacties verrichten;

5° transacties verrichten met het oog op het beleggen en het financiële beheer van haar tegoeden in vreemde valuta's en in andere externe reservebestanddelen;

6° in het buitenland krediet opnemen en daartoe garanties verlenen;

7° transacties in het kader van de Europese of de internationale monetaire samenwerking uitvoeren.

Art. 18. – Mits machtiging van de ECB, geeft de Bank biljetten in euro uit die bestemd zijn om te circuleren als betaalmiddel met wettelijke betaalkracht op het grondgebied van de Staten die deelnemen aan de derde fase van de monetaire Unie.

De Bank schikt zich, wat de uitgifte en de voorstelling van de bankbiljetten betreft, naar de normen uitgevaardigd door de ECB.

Art. 19. – De Bank waakt over de goede werking van de verrekenings- en betalingssystemen en ze vergewist zich van hun doelmatigheid en deugdelijkheid.

Ze mag met dit doel alle verrichtingen doen en faciliteiten ter beschikking stellen.

Ze gaat over tot de toepassing van de verordeningen vastgelegd door de ECB ter verzekering van doelmatige en deugdelijke verrekenings- en betalingssystemen binnen de Europese Gemeenschap en met andere landen.

Art. 20. – Zonder afbreuk te doen aan de bevoegdheden van de instellingen en organen van de Europese Gemeenschappen, voert de Bank de akkoorden van internationale monetaire samenwerking uit die België heeft onderschreven, conform de nadere regels vastgelegd bij overeenkomsten gesloten tussen de Minister van Financiën en de Bank. Ze levert en ontvangt de betaalmiddelen en kredieten die vereist zijn voor de uitvoering der akkoorden.

De Staat waarborgt de Bank tegen ieder verlies en waarborgt de terugbetaling van ieder krediet dat de Bank verleend heeft ingevolge de uitvoering van de akkoorden bedoeld in voorgaand lid, of ingevolge haar deelname aan akkoorden of verrichtingen van internationale monetaire samenwerking, waarbij de Bank, mits een in Ministerraad besliste goedkeuring, partij is. De Staat waarborgt de Bank tevens de terugbetaling van ieder krediet verleend in het kader van haar bijdrage tot de stabiliteit van het financiële stelsel, alsook tegen elk verlies veroorzaakt door alle in dit verband noodzakelijke verrichtingen.

Art. 20bis. – In het kader vastgesteld door artikel 105 (2) van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap en door de artikelen 30 en 31 van het Protocol betreffende de statuten van het Europees Stelsel

van centrale banken en van de Europese Centrale Bank, worden de officiële externe reserves van de Belgische Staat aangehouden en beheerd door de Bank. Deze tegoeden vormen een doelvermogen dat bestemd is voor de taken en verrichtingen die onder deze Afdeling vallen, evenals voor de andere opdrachten van algemeen belang die door de Staat aan de Bank zijn toevertrouwd. De Bank boekt deze tegoeden en de betreffende opbrengsten en kosten in haar rekeningen overeenkomstig de regels bedoeld in artikel 52.

Art. 21. – De Bank mag, onder de voorwaarden door of krachtens de wet bepaald en onder voorbehoud van hun verenigbaarheid met de taken die van het ESCB afhangen, belast worden met opdrachten van algemeen belang.

Art. 22. – De Bank neemt, onder de voorwaarden door de wet bepaald, de dienst van de Rijkskassier waar.

Ze is, met uitsluiting van iedere andere Belgische of buitenlandse instelling, belast met de omzetting in euro's van de door de Staat geleende valuta's van Staten die niet deelnemen aan de monetaire Unie of van voor de Europese Gemeenschap derde-Staten.

De Bank wordt in kennis gesteld van alle voorgenomen deviezenleningen van de Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten. Op verzoek van de Bank plegen de Minister van Financiën en de Bank overleg telkens wanneer deze laatste oordeelt dat die leningen de doeltreffendheid van het monetaire of het wisselbeleid in het gedrang dreigen te brengen. De nadere regelen voor die kennisgeving en dat overleg worden vastgelegd in een tussen de Minister van Financiën en de Bank te sluiten overeenkomst, onder voorbehoud van goedkeuring van deze overeenkomst door de ECB.

Art. 23. – § 1. De Bank draagt bij tot de stabiliteit van het financiële stelsel. Hiertoe en overeenkomstig de bepalingen van Hoofdstuk IV/3 van de wet van 22 februari 1998 tot vaststelling van het organiek statuut van de Nationale Bank van België zorgt zij met name voor de opsporing, de beoordeling en de opvolging van de verschillende factoren en ontwikkelingen die de stabiliteit van het financiële stelsel kunnen aantasten, bepaalt zij door middel van aanbevelingen welke maatregelen de diverse betrokken autoriteiten ten uitvoer zouden moeten leggen om bij te dragen tot de stabiliteit van het financiële stelsel als geheel, met name door de robuustheid van het financiële stelsel te versterken, door systeemrisico's te voorkomen en door de gevolgen van een eventuele verstoring te beperken, en stelt zij met dat doel de onder haar bevoegdheid vallende maatregelen vast.

Voor alle beslissingen en verrichtingen die in het kader van haar bijdrage tot de stabiliteit van het financiële stelsel worden genomen, geniet de Bank dezelfde graad van onafhankelijkheid als vastgesteld in artikel 130 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie.

§ 2. De Bank mag daarenboven belast worden met de inzameling van statistische gegevens of met de internationale samenwerking die verband houden met iedere taak bedoeld in artikel 21.

Art. 23bis. – § 1. De Bank oefent het toezicht uit op financiële instellingen overeenkomstig de wet van 22 februari 1998 tot vaststelling van het organiek statuut van de Nationale Bank van België en de bijzondere wetten die het toezicht op deze instellingen regelen en overeenkomstig de Europese regels betreffende het Gemeenschappelijk Toezichtsmechanisme.

§ 2. In de toezichtsangelegenheden waarvoor zij bevoegd is, kan de Bank reglementen vaststellen ter aanvulling van de betrokken wettelijke of reglementaire bepalingen betreffende technische punten.

Zonder afbreuk te doen aan de raadpleging waarin in andere wetten of reglementen is voorzien, kan de Bank overeenkomstig de procedure van de open raadpleging, de inhoud van elk reglement dat zij overweegt vast te stellen, toelichten in een consultatieronde en deze bekendmaken op haar website voor eventuele opmerkingen van belanghebbende partijen.

Deze reglementen hebben slechts uitwerking na goedkeuring door de Koning en bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad. De Koning kan wijzigingen aanbrenge aan deze reglementen of deze regels zelf vaststellen indien de Bank geen reglement heeft vastgesteld.

§ 3. De Bank oefent haar toezichtopdracht uitsluitend in het algemeen belang uit. De Bank, de leden van haar organen en haar personeelsleden zijn niet burgerlijk aansprakelijk voor hun beslissingen, niet-optreden, handelingen of gedragingen in het kader van de uitoefening van de wettelijke toezichtopdracht van de Bank, behalve in geval van bedrog of zware fout.

§ 4. De werkingskosten van de Bank die betrekking hebben op het toezicht bedoeld in de eerste paragraaf worden gedragen door de instellingen die onder haar toezicht staan, volgens de nadere regels vastgesteld door de Koning.

De Bank kan de administratie van het Kadaster, de Registratie en de Domeinen belasten met de inning van de onbetaalde vergoedingen.

Art. 23ter. – § 1. De Bank voert de taken uit van de afwikkelingsautoriteit, die gemachtigd is om de afwikkelingsinstrumenten toe te passen en de afwikkelingsbevoegdheden uit te oefenen overeenkomstig de wet van 25 april 2014 op het statuut van en het toezicht op de kredietinstellingen.

§ 2. De werkingskosten die betrekking hebben op de taken bedoeld in paragraaf 1 worden gedragen door de instellingen die onder de in paragraaf 1 bedoelde wetgeving vallen, volgens de door de Koning vastgestelde regels.

§ 3. De bepalingen van artikel 23bis, § 3 zijn van toepassing voor wat betreft de in dit artikel bedoelde taken. In het bijzonder dient het al dan niet bestaan van een zware fout te worden beoordeeld op grond van de concrete omstandigheden van het betrokken geval, en inzonderheid van de hoogdringendheid waarmee die personen werden geconfronteerd, van de praktijken op de financiële markten, van de complexiteit van het betrokken geval, van de bedreigingen voor de bescherming van het spaarwezen en van het gevaar voor schade aan de nationale economie.

Art. 24. – De Bank mag alle operaties verrichten en alle diensten verlenen die bijkomstig zijn of aansluiten bij de opdrachten die worden bedoeld in de wet van 22 februari 1998 tot vaststelling van het organiek statuut van de Nationale Bank van België.

Art. 25. – De Bank mag de uitvoering van opdrachten die niet behoren tot het ESCB, waarmede ze is belast of voor dewelke zij het initiatief neemt, toevertrouwen aan één of verscheidene onderscheiden juridische entiteiten die daarvoor speciaal worden opgericht waarin de Bank een significante deelneming bezit en één of meer leden van haar Directiecomité deelnemen in de leiding.

De voorafgaandelijke toelating van de Koning, op voorstel van de bevoegde minister, is vereist indien de opdracht bij wet aan de Bank wordt toevertrouwd.

Art. 26. – De juridische entiteiten bedoeld in artikel 25 waarover de Bank de exclusieve controle bezit, zijn onderworpen aan de controle van het Rekenhof.

Hoofdstuk III – Organen

Afdeling 1 – Samenstelling en bevoegdheden.

Art. 27. – De organen van de Bank bestaan uit de gouverneur, het Directiecomité, de Regentenraad, het College van censoren, de Sanctiecommissie en het Afwikkelingscollege, onverminderd hoofdstuk VIII.

Art. 28. – 1. De gouverneur staat in voor de leiding van de Bank; hij zit het Directiecomité, de Regentenraad en het Afwikkelingscollege voor. Hij doet hun beslissingen ten uitvoer brengen.

2. In geval van belet wordt hij vervangen door de vicegouverneur, onverminderd de toepassing van artikel 10.2 van de statuten van het ESCB.

3. Hij stelt aan de algemene vergadering de jaarrekening en het jaarverslag voor die door de Regentenraad zijn goedgekeurd.

4. Hij vertegenwoordigt de Bank in rechte.

5. De gouverneur bezorgt aan de voorzitter van de Kamer van volksvertegenwoordigers het jaarverslag bedoeld in artikel 284, lid 3 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, alsook een jaarlijks verslag over de taken van de Bank met betrekking tot het prudentieel toezicht op de financiële instellingen en over haar taken in het kader van haar opdracht om bij te dragen tot de stabiliteit van het financiële stelsel als bedoeld in Hoofdstuk IV/3 van de wet van 22 februari 1998 tot vaststelling van het organiek statuut van de Nationale Bank van België. De gouverneur kan door de bevoegde commissies van de Kamer van volksvertegenwoordigers worden gehoord op verzoek van die commissies of op zijn eigen initiatief.

De mededelingen die krachtens dit artikel worden verricht, mogen door hun inhoud of de omstandigheden echter geen risico inhouden voor de stabiliteit van het financiële stelsel.

6. De gouverneur mag tijdens de duur van zijn ambt geen pensioen ten laste van de Staat trekken.

Art. 29. – 1. Het Directiecomité bevat, benevens de gouverneur die hem voorzigt, ten minste vijf directeurs en ten hoogste zeven, waarvan er één de titel van vicegouverneur draagt die de Koning hem toekent. Het Directiecomité bestaat uit evenveel Nederlandstalige als Franstalige leden, de gouverneur eventueel uitgezonderd.

De leden van het Directiecomité moeten Belg zijn.

2. Het Comité bestuurt en beheert de Bank en bepaalt de koers van het beleid ervan.

Het benoemt en ontslaat de personeelsleden en bepaalt hun wedde.

Het heeft het recht dadingen en compromissen aan te gaan.

3. Het beschikt over de reglementaire macht in de gevallen die door de wet zijn bepaald. Het bepaalt, in omzendbrieven of aanbevelingen, alle maatregelen ter verduidelijking van de toepassing van de wettelijke of reglementaire bepalingen waarvan de Bank de toepassing controleert.

4. Het beslist over de plaatsing van het kapitaal, de reserves en de afschrijvingsrekeningen, na raadpleging van de Regentenraad en onverminderd de regels vastgelegd door de ECB.

5. Het spreekt zich uit over alle zaken die niet uitdrukkelijk door de wet, de statuten of het huishoudelijk reglement zijn voorbehouden aan een ander orgaan.

6. Het verstrekt advies aan de verschillende overheden die een wettelijke of reglementaire macht uitoefenen voor elk ontwerp van wetgevende of reglementaire akte die de toezichtopdrachten betreft waarmee de Bank belast is of zou worden.

7. In spoedeisende gevallen vastgesteld door de gouverneur, kan het, behalve voor de vaststelling van reglementen, beslissen langs schriftelijke procedure of via een vocaal telecommunicatiesysteem, volgens de nadere regels bepaald in het huishoudelijk reglement van de Bank.

Art. 30. – 1. De Regentenraad is samengesteld uit de gouverneur, de directeurs en tien regenten. Hij telt evenveel Nederlandstalige als Franstalige regenten.

De leden van de Raad moeten Belg zijn.

2. De Raad wisselt van gedachten over de algemene kwesties met betrekking tot de Bank, het monetaire beleid en de economische toestand van het land en van de Europese Gemeenschap, het toezichtsbeleid op elke sector die onder het toezicht van de Bank staat, de Belgische, Europese en internationale ontwikkelingen op het gebied van het toezicht, en in het algemeen elke ontwikkeling betreffende het financieel stelsel dat onder toezicht van de Bank staat, zonder daartoe over enige bevoegdheid te

beschikken om tussen te komen op het operationele vlak of kennis te nemen van individuele dossiers. Hij neemt iedere maand kennis van de toestand van de instelling.

3. Hij stelt, op voorstel van het Directiecomité, het huishoudelijk reglement vast dat de basisregels bevat inzake de werking van de organen van de Bank en de organisatie van de departementen, diensten en vestigingen.

4. *Opgeheven.*

5. Hij keurt het jaarverslag goed, door de gouverneur voor te stellen aan de algemene vergadering.

6. *Opgeheven.*

7. De Raad bepaalt afzonderlijk de wedde en het pensioen van de leden van het Directiecomité. Deze wedden en pensioenen mogen geen aandeel in de winsten omvatten en geen enkele vergoeding mag daaraan worden toegevoegd door de Bank, noch rechtstreeks noch onrechtstreeks. De Bank voorziet evenwel in de kosten van huisvesting en meubilering van de gouverneur.

8. De Raad keurt de begroting der uitgaven alsook de jaarrekeningen goed, die worden voorgelegd door het Directiecomité. Hij regelt definitief de verdeling der winsten die door het Comité wordt voorgesteld.

9. De regenten krijgen presentiegeld en, zo nodig, een vergoeding voor verplaatsingskosten. Het bedrag van deze vergoedingen wordt door de Regentenraad bepaald.

Art. 31. – 1. De Regentenraad vergadert ten minste twintig keer per jaar.

De Raad mag niet beraadslagen indien de meerderheid van zijn leden niet aanwezig is.

De beslissingen worden genomen bij meerderheid van stemmen.

Bij staking van stemmen is de stem van de voorzitter doorslaggevend.

2. Er wordt over de beraadslagingen van de Regentenraad proces-verbaal opgemaakt.

Daarin worden de aard van de zaken, het voorwerp en kortbondig de beweegredenen van de beslissingen vermeld.

De minuten worden door al de aanwezige leden alsook door de secretaris ondertekend.

3. In spoedeisende gevallen, vastgesteld door de gouverneur, kan de Regentenraad beslissen langs schriftelijke procedure of via een vocaal telecommunicatiesysteem, volgens de nadere regels bepaald in het huishoudelijk reglement van de Bank.

Art. 32. – 1. Het College van censoren bestaat uit tien leden. Het telt evenveel Nederlandstalige als Franstalige leden. Minstens één lid van het College van censoren is onafhankelijk in de zin van artikel 526ter van het Wetboek van Vennootschappen.

De leden van het College moeten Belg zijn.

Het College kiest uit zijn schoot een voorzitter en een secretaris.

2. Het College van censoren ziet toe op de voorbereiding en de uitvoering van de begroting. Het is het auditcomité van de Bank en oefent in die hoedanigheid de bevoegdheden bedoeld in artikel 32bis uit.

De censoren ontvangen een vergoeding waarvan het bedrag wordt vastgesteld door de Regentenraad.

Art. 32bis. – 1. Onverminderd de wettelijke opdrachten van de organen van de Bank, en onverminderd de uitoefening van de taken en verrichtingen die van het ESCB afhangen en het toezicht daarop door de bedrijfsrevisor, heeft het auditcomité minstens de volgende taken:

- a) monitoring van het financiële verslaggevingsproces;
- b) monitoring van de doeltreffendheid van de systemen voor interne controle en risicobeheer, en van de interne audit van de Bank;
- c) monitoring van de wettelijke controle van de jaarrekening, inclusief opvolging van de vragen en aanbevelingen geformuleerd door de bedrijfsrevisor;
- d) beoordeling en monitoring van de onafhankelijkheid van de bedrijfsrevisor, waarbij met name wordt gelet op de verlening van bijkomende diensten aan de Bank.

2. Onverminderd artikel 27.1 van het Protocol betreffende de statuten van het Europees Stelsel van centrale banken en van de Europese Centrale Bank en onverminderd de voordrachtbevoegdheid van de ondernemingsraad, wordt het voorstel van het Directiecomité inzake de benoeming van de bedrijfsrevisor uitgebracht op voorstel van het auditcomité. Dit voorstel van het auditcomité wordt ter informatie aan de ondernemingsraad meegedeeld. Het auditcomité geeft tevens advies

bij de gunningsprocedure voor de aanstelling van de bedrijfsrevisor.

3. Onverminderd de verslagen of waarschuwingen die de bedrijfsrevisor richt aan de organen van de Bank, brengt de bedrijfsrevisor aan het auditcomité verslag uit over de bij de wettelijke controle van de jaarrekening aan het licht gekomen belangrijke zaken, en met name ernstige tekortkomingen in de interne controle met betrekking tot de financiële verslaggeving.

4. De bedrijfsrevisor:

- a) bevestigt jaarlijks schriftelijk aan het auditcomité zijn onafhankelijkheid van de Bank;
- b) meldt jaarlijks alle voor de Bank verrichte bijkomende diensten aan het auditcomité;
- c) voert overleg met het auditcomité over de bedreigingen voor zijn onafhankelijkheid en de veiligheidsmaatregelen die genomen zijn om deze bedreigingen in te perken en die hij heeft onderbouwd in de controledocumenten.

5. Het huishoudelijk reglement bepaalt nader de werkingsregels van het auditcomité.

Art. 33. – Het College van censoren vergadert ten minste acht keer per jaar.

Het mag geen beslissing treffen indien de meerderheid van zijn leden niet aanwezig is.

De beslissingen worden genomen bij meerderheid van stemmen.

Art. 33bis. – § 1. Binnen de Bank wordt een Afwikkelingscollege opgericht, dat bevoegd is voor de taken bedoeld in artikel 23ter.

§ 2. Het Afwikkelingscollege bestaat uit de volgende personen:

- 1° de gouverneur;
- 2° de vicegouverneur;
- 3° de directeur die verantwoordelijk is voor het departement belast met het prudentieel toezicht op de banken en de beursvennootschappen;
- 4° de directeur die verantwoordelijk is voor het departement belast met het prudentieel beleid en de financiële stabiliteit;

5° de directeur die door de Bank is aangewezen als verantwoordelijke voor de afwikkeling van kredietinstellingen;

6° de voorzitter van de Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten;

7° de voorzitter van het directiecomité van de Federale Overheidsdienst Financiën;

8° de leidende ambtenaar van het Afwikkelingsfonds;

9° 4 leden die door de Koning worden aangewezen bij een in Ministerraad overlegd besluit; en

10° een magistraat die door de Koning wordt aangewezen.

§ 3. De personen bedoeld in paragraaf 2, eerste lid, 9° worden benoemd op grond van hun specifieke competenties op bancaire gebied en op het vlak van financiële analyse.

De personen bedoeld in paragraaf 2, eerste lid, 9° en 10° worden benoemd voor een hernieuwbare termijn van 4 jaar. Zij kunnen maar van hun functies worden ontheven door de autoriteiten die hen benoemd hebben, indien zij niet langer voldoen aan de voorwaarden voor de uitoefening van hun functies of indien zij een zware fout hebben begaan.

§ 4. De Koning stelt bij een in Ministerraad overlegd besluit het volgende vast:

1° de organisatie en de werking van het Afwikkelingscollege en van de diensten belast met de voorbereiding van de werkzaamheden ervan;

2° de voorwaarden voor de uitwisseling van informatie tussen het Afwikkelingscollege en derden, met inbegrip van de andere organen en diensten van de Bank; en

3° de maatregelen die moeten worden genomen om belangenconflicten tussen het Afwikkelingscollege en de andere organen en diensten van de Bank te vermijden.

§ 5. In geval van schending van bepalingen van boek II, titels IV en VIII van de wet van 25 april 2014 op het statuut van en het toezicht op de kredietinstellingen en van de maatregelen genomen in uitvoering daarvan, vervangt het Afwikkelingscollege het Directiecomité voor de toepassing van Afdeling 3 van hoofdstuk IV/1 van de wet van 22 februari 1998 tot vaststelling van het organiek statuut van de Nationale Bank van België.

Afdeling 2 – Wijze van aanduiding van de leden van de organen.

Art. 34. – 1. De gouverneur wordt door de Koning benoemd, voor een hernieuwbare termijn van vijf jaar. Hij kan slechts door de Koning van zijn ambt ontheven worden indien hij niet meer aan de eisen voor de uitoefening van zijn ambt voldoet of op ernstige wijze is tekortgeschoten. Hij beschikt tegen zulke beslissing over een beroep bedoeld in artikel 14.2 van de statuten van het ESCB.

2. De andere leden van het Directiecomité worden door de Koning benoemd op de voordracht van de Regentenraad voor een hernieuwbare termijn van zes jaar. Ze kunnen slechts door de Koning van hun ambt ontheven worden indien zij niet meer aan de eisen voor de uitoefening van hun ambt voldoen of op ernstige wijze zijn tekortgeschoten.

Art. 35. – 1. De regenten worden gekozen door de algemene vergadering voor een termijn van drie jaar. Hun mandaat is hernieuwbaar.

Twee regenten worden gekozen op de voordracht van de meest vooraanstaande werknemersorganisaties.

Drie regenten worden gekozen op de voordracht van de meest vooraanstaande organisaties van de nijverheid en de handel, van de landbouw en van de middenstand.

Vijf regenten worden gekozen op de voordracht van de Minister van Financiën.

De nadere regels voor de voordracht der kandidaten voor deze mandaten worden door de Koning vastgesteld, nadat de Ministerraad erover heeft beraadslaagd.

2. De functies van regent eindigen na de gewone algemene vergadering. De regenten zijn herkiesbaar.

De aftredingen hebben om het jaar plaats per reeks, de ene van vier leden, de twee andere van drie leden. De volgorde van aftreding wordt aanvankelijk bepaald bij uitloting.

De regent die gekozen wordt ter vervanging van een afgestorven of van een ontslagnemend lid, voleindt de termijn van dat lid.

3. Indien een mandaat van regent openvalt, dan blijft dit, onverminderd artikel 62, tweede lid, 2°, vacant tot de eerstvolgende algemene vergadering.

Art. 36. – 1. De censoren worden, voor een termijn van drie jaar, verkozen door de Algemene Vergadering der aandeelhouders. Zij worden gekozen onder de op het stuk van controle speciaal bevoegde vooraanstaande personen. Hun mandaat is hernieuwbaar.

2. De censoren leggen hun ambt neer na de gewone algemene vergadering. Ze zijn herkiesbaar.

De aftredingen hebben om het jaar plaats, per reeks, de ene van vier leden, de twee andere van drie leden. De volgorde van aftreding wordt aanvankelijk bepaald bij uitloting.

De censor die gekozen wordt ter vervanging van een afgestorven of van een ontslagnemend lid, voleindigt de termijn van dat lid.

3. Indien een mandaat van censor openvalt, dan blijft dit, onverminderd artikel 62, tweede lid, 2°, vacant tot de eerstvolgende algemene vergadering.

Afdeling 3 – Onverenigbaarheden.

Art. 37. – De leden van de Wetgevende Kamers, van het Europees Parlement, van de Gemeenschaps- en Gewestraden, de personen met de hoedanigheid van minister of staatssecretaris of van lid van een Gemeenschaps- of Gewestregering en de kabinetsleden van een lid van de federale Regering of van een Gemeenschaps- of Gewestregering mogen de functie van gouverneur, vicegouverneur, lid van het Directiecomité, lid van de Sanctiecommissie, lid van het Afwikkelingscollege, regent of censor niet waarnemen. Deze laatste functies nemen van rechtswege een einde bij de eedaflegging van de titularis voor de uitoefening van de in limine genoemde functies of wanneer hij dergelijke functies uitoefent.

Art. 38. – 1. De gouverneur, de vicegouverneur en de andere leden van het Directiecomité mogen geen enkele functie uitoefenen in een handelsvennootschap of in een vennootschap met handelsvorm evenmin als in een openbare instelling met een bedrijf van industriële, commerciële of financiële aard. Ze mogen evenwel, met de goedkeuring van de Minister van Financiën, functies uitoefenen:

1° in internationale financiële instellingen die zijn opgericht overeenkomstig akkoorden die België heeft onderschreven;

2° in het Rentenfonds, in het Beschermingsfonds voor deposito's en financiële instrumenten, in het

Herdiscontering- en Waarborginstituut en in de Nationale Delcrederedienst;

3° in de juridische entiteiten waarvan sprake in artikel 25.

Voor de gouverneur, de vicegouverneur en de andere leden van het Directiecomité blijven de verbodsbepalingen van het eerste lid na hun ambtsneerlegging nog een jaar gelden voor functies en mandaten in een instelling onderworpen aan het toezicht van de Bank krachtens artikelen 19, 23 of 23bis.

De Regentenraad stelt de voorwaarden vast met betrekking tot de beëindiging van het mandaat. Hij mag, op advies van het Directiecomité, afwijken van het verbod dat is bepaald voor de periode na de beëindiging van het mandaat, indien hij vaststelt dat de beoogde activiteit geen significante invloed heeft op de onafhankelijkheid van de betrokken persoon.

2. De regenten, de leden van het Afwikkelingscollege en de meerderheid van de censoren mogen geen lid zijn van de bestuurs-, beheers- of toezichtsorganen van een instelling onderworpen aan het toezicht van de Bank krachtens artikelen 19, of 23bis, noch in zulke instelling een leidinggevende functie uitoefenen.

3. De Regentenraad stelt, op voorstel van het Directiecomité, de deontologische code vast die de leden van het Directiecomité en de personeelsleden van de Bank dienen na te leven, alsook de controlemaatregelen met betrekking tot de naleving van deze code. De personen belast met het toezicht op de naleving van deze code zijn gebonden door het beroepsgeheim bepaald in artikel 458 van het Strafwetboek.

Afdeling 4 – Aansprakelijkheid van de leden van de organen.

Art. 39. – De gouverneur, de directeurs, de regenten en de censoren gaan uit hoofde van de verbintenissen van de Bank, geen enkele persoonlijke verplichting aan; zij zijn enkel verantwoordelijk voor de uitvoering van hun mandaat.

Afdeling 5 – Einde van de mandaten.

Art. 40. – De mandaten van de leden van het Directiecomité, van de Regentenraad en van het College van censoren zullen ophouden wanneer deze de volle leeftijd van 67 jaar hebben bereikt.

Mits toelating vanwege de Minister van Financiën mogen de titelvoerders echter hun lopend mandaat voleindigen. De mandaten van de leden van het Directiecomité mogen daarna nog verlengd worden voor een hernieuwbare termijn van één jaar. Indien het over het mandaat van de gouverneur gaat, worden de toelating om het lopend mandaat te voleindigen of de verlenging toegekend bij een in Ministerraad overlegd koninklijk besluit.

In geen geval mogen de titularissen van de in dit artikel vernoemde mandaten in functie blijven boven de leeftijd van 70 jaar.

Hoofdstuk IV – Controle door de minister van Financiën

Art. 41. – 1. Behalve voor de taken en verrichtingen die van het ESCB afhangen, voor de toezichtopdrachten bedoeld in artikel 23*bis* en voor de opdrachten bedoeld in Hoofdstuk IV/3 van de wet van 22 februari 1998 tot vaststelling van het organiek statuut van de Nationale Bank van België, heeft de Minister van Financiën, langs zijn vertegenwoordiger om, het recht controle uit te oefenen op de verrichtingen van de Bank en kan hij opkomen tegen de uitvoering van elke maatregel die strijdig zou zijn met de wet, met de statuten of met 's Rijks belangen.

2. De vertegenwoordiger van de Minister van Financiën woont van rechtswege de vergaderingen van de Regentenraad en van het College van censoren bij. Hij heeft daarin een raadgevende stem. Behalve voor de taken en verrichtingen die van het ESCB afhangen, voor de toezichtopdrachten bedoeld in artikel 23*bis* en voor de opdrachten bedoeld in Hoofdstuk IV/3 van de wet van 22 februari 1998 tot vaststelling van het organiek statuut van de Nationale Bank van België, houdt hij toezicht op de verrichtingen van de Bank, schorst en brengt hij ter kennis van de Minister van Financiën elke beslissing die met de wet, met de statuten en met 's Rijks belangen strijdig zou zijn.

Indien de Minister van Financiën binnen acht dagen niet over de schorsing heeft beslist, mag de beslissing uitgevoerd worden.

3. De wedde van de vertegenwoordiger van de Minister van Financiën wordt door de Minister van Financiën vastgesteld in overleg met het bestuur van de Bank en wordt door deze laatste gedragen.

De vertegenwoordiger van de Minister brengt over zijn opdracht ieder jaar verslag uit aan de Minister van Financiën.

Art. 42. – Tenzij het gaat over verrichtingen die van het ESCB afhangen, heeft de vertegenwoordiger van de Minister van Financiën het recht ten allen tijde kennis te nemen van de staat van de zaken en de geschriften en kassen na te zien.

Het bestuur zal hem, telkens als hij er om verzoekt, de voor echt verklaarde staat van de Bank ter hand stellen.

Wanneer hij zulks gepast acht, woont hij de algemene vergaderingen bij.

Hoofdstuk V – Statutaire ambten

Art. 43. – De secretaris en de schatbewaarder worden benoemd door de Regentenraad die ze ook mag afstellen.

Het reglement van inwendige orde bepaalt de plichten die aan hun ambt verbonden zijn.

Deze ambten mogen door een der directeurs vervuld worden.

Hoofdstuk VI – Financiële bepalingen

Afdeling 1 – Jaarrekeningen, reservefonds en verdeling.

Art. 44. – De jaarrekening wordt opgesteld per 31 december van elk jaar. Zij wordt voorbereid door het Directiecomité en ter goedkeuring voorgelegd aan de Regentenraad.

De goedkeuring van de jaarrekening door de Regentenraad geldt als kwijting voor de leden van het Directiecomité.

Art. 45. – *Opgeheven.*

Art. 46. – Het reservefonds is bestemd:

1° tot het herstel van de verliezen op het maatschappelijk kapitaal;

2° tot aanvulling van de jaarlijkse winsten, tot beloop van een dividend van zes ten honderd van het kapitaal.

Bij het verstrijken van het emissierecht van de Bank, valt een vijfde van het reservefonds de Staat prioriteitshalve ten deel. De overige vier vijfden worden onder al de aandeelhouders verdeeld.

De woorden 'emissierecht van de Bank' worden, overeenkomstig artikel 141, § 9, van de wet van 2 augustus 2002 betreffende het toezicht op de financiële sector en de financiële diensten, uitgelegd in die zin dat het emissierecht waarvan sprake het emissierecht omvat dat de Bank mag uitoefenen krachtens artikel 106 (1) van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap.

Art. 47. – *Opgeheven.*

Art. 48. – *Opgeheven.*

Art. 49. – De jaarlijkse winsten worden op de volgende wijze verdeeld:

1° een eerste dividend van zes procent (6%) van het kapitaal wordt toegekend aan de aandeelhouders;

2° van het excedent wordt een bedrag voorgesteld door het Directiecomité en vastgesteld door de Regentenraad, in alle onafhankelijkheid, toegekend aan het reservefonds of aan de beschikbare reserve;

3° van het tweede overschot wordt aan de aandeelhouders een tweede dividend toegekend, vastgesteld door de Regentenraad, ten belope van minimaal vijftig procent (50%) van de netto-opbrengst van de activa die de tegenpost vormen van het reservefonds en de beschikbare reserve;

4° het saldo wordt toegekend aan de Staat; het is vrijgesteld van vennootschapsbelasting.

Art. 50. – De winst die, voor het boekjaar, per 31 december van elk jaar afgesloten, aan de aandeelhouders toekomt, wordt in eenmaal uitgekeerd binnen de maand die op de algemene vergadering volgt, op een datum door deze laatste bepaald.

Indien de winst, die aan de aandeelhouders moet worden uitgekeerd, beneden 6% per jaar blijft, dan wordt het tekort door de reserve aangevuld.

Die heffing zal aan de reserve worden teruggegeven indien deze teruggave het volgend jaar kan geschieden zonder de uit te delen winst beneden 6% te brengen.

Art. 51. – *Opgeheven.*

Art. 52. – De rekeningen en, in voorkomend geval, de geconsolideerde rekeningen van de Bank worden opgemaakt:

1° overeenkomstig de wet van 22 februari 1998 tot vaststelling van het organiek statuut van de Nationale

Bank van België en de bindende regels vastgesteld met toepassing van artikel 26.4 van het Protocol betreffende de statuten van het Europees Stelsel van centrale banken en van de Europese Centrale Bank;

2° voor het overige overeenkomstig de regels vastgesteld door de Regentenraad.

De artikelen 2 tot 4, 6 tot 9 en 16 van de wet van 17 juli 1975 betreffende de boekhouding van de ondernemingen en de besluiten genomen ter uitvoering ervan zijn van toepassing op de Bank met uitzondering van de besluiten genomen ter uitvoering van de artikelen 4, zesde lid, en 9, § 2.

Afdeling 2 – Toekenning aan de Staat.

Art. 53. – *Opgeheven.*

Art. 54. – De meerwaarde die door de Bank wordt gerealiseerd naar aanleiding van arbitragetransacties van activa in goud tegen andere externe reservebestanddelen wordt geboekt op een bijzondere onbeschikbare reservekening. Zij is vrijgesteld van alle belasting. Ingeval evenwel sommige externe reservebestanddelen worden gearbitrageerd tegen goud, wordt het verschil tussen de aanschafprijs van dat goud en de gemiddelde verkrijgingsprijs van de bestaande goudvoorraad in mindering gebracht van het bedrag van die bijzondere rekening.

De netto-opbrengst van de activa die de tegenpost vormen van de in het eerste lid bedoelde meerwaarde, wordt aan de Staat toegekend.

De externe reservebestanddelen, verworven ten gevolge van de in het eerste lid bedoelde transacties, zijn gedekt door de Staatsgarantie bedoeld in artikel 9, tweede lid, van de wet van 22 februari 1998 tot vaststelling van het organiek statuut van de Nationale Bank van België.

De regels voor de toepassing van de in de vorenstaande alinea's opgenomen bepalingen worden vastgesteld bij overeenkomsten die tussen de Staat en de Bank zullen worden gesloten. Deze overeenkomsten worden in het Belgisch Staatsblad bekendgemaakt.

Art. 55. – In afwijking van artikel 54, wordt de meerwaarde gerealiseerd naar aanleiding van de overdrachten van activa in goud voor de uitgifte door de Staat van verzamelaars- of herdenkingsmunten, aan de Staat toegekend ten belope van het niet gebruikte saldo der 2,75% van het gewicht in goud dat op 1 januari 1987 in de activa van de Bank voorkomt en dat door de Staat

mocht worden gebruikt inzonderheid voor de uitgifte van zulke munten krachtens artikel 20bis, tweede lid, van de wet van 24 augustus 1939 op de Nationale Bank van België.

Hoofdstuk VII – Beroepsgeheim en uitwisseling van inlichtingen

Art. 56. – Behalve wanneer zij worden opgeroepen om in strafzaken te getuigen, zijn de Bank en de leden en gewezen leden van haar organen en van haar personeel aan het beroepsgeheim gebonden en mogen ze aan geen enkele persoon of autoriteit de vertrouwelijke gegevens bekendmaken waarvan zij uit hoofde van hun functie in kennis werden gesteld.

Het eerste lid doet geen afbreuk aan de mededeling van vertrouwelijke gegevens aan derden in de bij en krachtens de wet bepaalde gevallen.

De Bank, de leden van haar organen en haar personeelsleden worden vrijgesteld van de verplichting waarvan sprake in artikel 29 van het Wetboek van Strafvordering.

De inbreuken op dit artikel worden bestraft met de straffen waarin artikel 458 van het Strafwetboek voorziet. De bepalingen van Boek 1 van het Strafwetboek, met inbegrip van hoofdstuk VII en artikel 85, zijn van toepassing op de in dit artikel bedoelde inbreuken.

Dit artikel verhindert geenszins de naleving, door de Bank, de leden van haar organen en haar personeelsleden, van specifieke, al dan niet restrictievere, wettelijke bepalingen, met betrekking tot het beroepsgeheim, met name wanneer de Bank wordt belast met de inzameling van statistische informatie of met het prudentieel toezicht.

Hoofdstuk VIII – Algemene vergaderingen

Art. 57. – De algemene vergadering vertegenwoordigt de algemeenheid van de aandeelhouders. Ze wordt voorzeten door de gouverneur.

Haar regelmatig genomen beslissingen zijn bindend, zelfs voor hen die afwezig zijn of anders oordeelden.

Art. 58. – Het recht om deel te nemen aan de algemene vergadering wordt verleend aan de aandeelhouders die de wettelijke formaliteiten om te worden toegelaten tot de algemene vergadering van een genoteerde vennootschap hebben vervuld.

Art. 59. – Vóór het openen van de zitting tekenen de aandeelhouders de aanwezigheidslijst.

Art. 60. – Ieder aandeel geeft recht op één stem.

Art. 61. – De gewone algemene vergadering heeft plaats te Brussel op de derde maandag van de maand mei en indien deze dag op een feestdag valt, de eerstvolgende bankwerkdag, om 14 uur.

Zij krijgt kennis van het verslag van het jaarverslag van het afgelopen boekjaar.

Zij verkiest de regenten en de censoren van wie het mandaat eindigt en begeeft de plaatsen opengevallen door overlijden, ontslag of anderszins.

Art. 62. – De algemene vergadering kan buitengewoon opgeroepen worden telkenmale de Regentenraad het dienstig oordeelt.

Zij moet bijeengeroepen worden :

1° wanneer de bijeenroeping aangevraagd wordt hetzij door het College van censoren, hetzij door aandeelhouders die het tiende van het maatschappelijk kapitaal vertegenwoordigen ;

2° wanneer het aantal regenten of censoren beneden de volstreekte meerderheid is gedaald.

Art. 63. – *Opgeheven.*

Art. 64. – Tot stemopnemers worden benoemd de twee aanwezige aandeelhouders die eigenaar zijn van het grootste aantal aandelen, die geen deel uitmaken van het beheer en dit mandaat aanvaarden.

Met de voorzitter en de overige leden van het bureau ondertekenen zij het proces-verbaal.

De aan derden af te leveren afschriften en uittreksels worden door de secretaris ondertekend.

Art. 65. – De algemene vergadering beraadslaagt :

1° over de zaken vermeld in de bijeenroepingsbrief en over diegene haar onderworpen, hetzij door de Regentenraad, hetzij door het College van censoren ;

2° over de door één of meer aandeelhouders die samen minstens 3 % bezitten van het maatschappelijk kapitaal ondertekende voorstellen, die, ten minste tweeëntwintig dagen vóór de vergadering, aan de

Regentenraad werden medegedeeld om ze op de dagorde te brengen.

Erkent de vergadering dat er spoed bij is andere door de Regentenraad gedane voorstellen af te handelen, dan worden ze aan de beraadslaging onderworpen.

Art. 66. – Elk besluit wordt bij volstreekte meerderheid van stemmen genomen.

Bij staking van stemmen is het voorstel verworpen.

Art. 67. – Er wordt gestemd hetzij op elektronische wijze, hetzij bij naamafroeping, hetzij bij handopsteking, hetzij door middel van stembiljetten.

Benoemingen of afstellingen geschieden bij geheime stemming.

Art. 68. – *Opgeheven.*

Art. 69. – Het afstellen van de regenten of van de censoren kan maar geschieden bij meerderheid van de drie vierden der stemmen van de aanwezige aandeelhouders, die ten minste de drie vijfden van de aandelen bezitten.

Hoofdstuk IX – Wijziging van de statuten

Art. 70. – De Regentenraad wijzigt de statuten teneinde ze in overeenstemming te brengen met de bepalingen van de wet van 22 februari 1998 tot vaststelling van het organiek statuut van de Nationale Bank van België en de voor België bindende internationale verplichtingen.

Andere wijzigingen in de statuten worden, op voorstel van de Regentenraad, goedgekeurd met de drievierde meerderheid van de stemmen verbonden aan het totaal van de op de algemene vergadering van de aandeelhouders aanwezige of vertegenwoordigde aandelen.

De algemene vergadering van aandeelhouders, bedoeld in lid 2, moet met dat bijzonder doel worden bijeengeroepen en kan slechts dan op geldige wijze beraadslagen over statutenwijzigingen indien het voorwerp der voorgestelde wijzigingen in de oproepingsbrief speciaal vermeld staat en wanneer zij die op de vergadering tegenwoordig zijn, ten minste de helft van het maatschappelijk kapitaal vertegenwoordigen.

Wanneer een eerste vergadering niet het hierboven voorgeschreven deel van het kapitaal vertegenwoordigt, dan zal een nieuwe vergadering worden bijeengeroepen die

geldig zal beraadslagen welke ook het aanwezig of vertegenwoordigd deel van het kapitaal zij.

Voor de statutenwijzigingen is de goedkeuring van de Koning vereist.

Hoofdstuk X – Ondertekening van de akten

Art. 71. – Al de akten die bindend zijn voor de Bank mogen, zonder dat zij enige macht tegenover derden moeten rechtvaardigen, worden ondertekend:

- a) hetzij door de gouverneur;
- b) hetzij door een meerderheid van de leden van het Directiecomité;
- c) hetzij door een directeur samen met de secretaris.

Zij mogen tevens worden ondertekend door één of twee personen die gemachtigd zijn hetzij door de gouverneur, hetzij door een meerderheid van de leden van het Directiecomité, hetzij door een directeur samen met de secretaris.

De akten van dagelijks bestuur mogen bovendien worden ondertekend:

- a) hetzij door de vicegouverneur of een directeur;
- b) hetzij door de secretaris of de schatbewaarder;
- c) hetzij door één of twee hiervoor door het Directiecomité gemachtigde personeelsleden.

Hoofdstuk XI – Algemene en overgangsbepalingen

Afdeling 1 – Taalgebruik.

Art. 72. – De Bank en haar vestigingen leven de wettelijke bepalingen over het taalgebruik in bestuurszaken na.

Art. 73. – *Opgeheven.*

Art. 74. – *Opgeheven.*

Art. 75. – *Opgeheven.*

Art. 76. – *Opgeheven.*

Bijlage 3 Corporate governance charter⁽¹⁾

1. Inleiding

De Nationale Bank van België, die werd opgericht bij de wet van 5 mei 1850 teneinde taken van algemeen belang te vervullen, heeft, ondanks haar vorm van een naamloze vennootschap, steeds een specifieke bestuursstructuur gehad die afwijkt van het gemeen recht. Deze specifieke bestuursstructuur, die van meet af aan werd gecreëerd om de Bank in staat te stellen haar opdrachten van algemeen belang te vervullen, is geëvolueerd met de rol en doelstellingen die aan de Bank als centrale bank van het land zijn opgedragen.

Vandaag maakt de Bank, als centrale bank van het Koninkrijk België, samen met de Europese Centrale Bank (ECB) en de centrale banken van de andere lidstaten van de Europese Unie, deel uit van het Europees Stelsel van Centrale Banken (ESCB), opgericht krachtens het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (het Verdrag).

Om die reden gelden voor haar in de eerste plaats de relevante bepalingen van het Verdrag (titel VIII van het derde deel) en het aan dat Verdrag gehechte Protocol betreffende de statuten van het ESCB en van de ECB en, vervolgens, de wet van 22 februari 1998 tot vaststelling van het organiek statuut van de Nationale Bank van België (organieke wet) en haar eigen bij koninklijk besluit goedgekeurde statuten.

Voor haar gelden de bepalingen betreffende de naamloze vennootschappen slechts aanvullend, dat wil zeggen voor de aangelegenheden die niet worden geregeld door het Verdrag, het aangehechte Protocol, de organieke wet en

haar statuten en voor zover de bepalingen betreffende de naamloze vennootschappen niet strijdig zijn met die hogere normen.

In haar hoedanigheid van centrale bank deelt zij het hoofddoel dat het Verdrag het ESCB oplegt, namelijk het handhaven van prijsstabiliteit. Zij draagt bij tot de uitvoering van de fundamentele taken van het ESCB, zijnde het bepalen en ten uitvoer leggen van het monetaire beleid van de Europese Unie, het verrichten van de valutamarktoperaties overeenkomstig artikel 219 van het Verdrag, het aanhouden en het beheren van de officiële externe reserves van de lidstaten en het bevorderen van de goede werking van de betalingssystemen.

Zij is bovendien belast met zowel het microprudentieel financieel toezicht (met betrekking tot de kredietinstellingen en de beleggingsondernemingen met het statuut van beursvennootschap, de verzekerings- en herverzekeringsondernemingen, de centrale tegenpartijen, de vereffeningsinstellingen, de betalingsinstellingen, de instellingen voor elektronisch geld en de onderlinge borgstellingsmaatschappijen) als het macroprudentieel beleid in België, alsook met de uitvoering van andere opdrachten van algemeen belang, overeenkomstig de voorwaarden bepaald door of krachtens de wet, mits deze verenigbaar zijn met de taken van het ESCB.

Het overwicht van haar opdrachten van algemeen belang, van bij de oorsprong aanwezig en thans verankerd in het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, wordt weerspiegeld in een bestuur waarvan de doelstellingen zelf verschillend zijn van die van het bestuur van een gemeenrechtelijke vennootschap.

In de eerste plaats dient, overeenkomstig het Verdrag, de verenigbaarheid van de bepalingen betreffende de Bank

(1) Laatste wijziging op 17 januari 2017.

met die van het Verdrag zelf en de statuten van het ESCB te worden gewaarborgd, met inbegrip van de vereiste onafhankelijkheid van de Bank en de leden van haar bestuursorganen bij de uitoefening van de bevoegdheden en het vervullen van de taken die hun krachtens het Verdrag en de statuten van het ESCB zijn opgedragen, ten aanzien van de instellingen en organen van de Europese Unie, de regeringen of enige andere instelling.

Vervolgens dient in het bestuur een doorslaggevende rol te worden toegekend aan de uitdrukking van de belangen van de gehele Belgische samenleving. Dit verklaart met name de wijze waarop de leden van de organen worden benoemd, de specifieke samenstelling en rol van de Regentenraad, de beperkte bevoegdheden van de algemene vergadering van aandeelhouders, de specifieke bepalingen inzake de uitoefening van de controle, met inbegrip van de bevoegdheden van de vertegenwoordiger van de minister van Financiën en die van het College van censoren, en de wijze waarop de Bank verslag uitbrengt van de uitvoering van haar taken. Het verklaart tevens de bepalingen in verband met de financiële aspecten van haar activiteit, die erop gericht zijn haar stevige financiële draagkracht te verschaffen en de Staat als soevereine Staat het surplus van de seigneuriage-inkomsten toe te kennen, na dekking van haar kosten, inclusief de vorming van de nodige reserves en de vergoeding van het ingebrachte kapitaal.

De bijzondere opdrachten van de Bank en haar specifieke rol die uniek is in België, hebben de wetgever ertoe gebracht in een bijzonder rechtskader en een specifiek bestuur voor deze instelling te voorzien.

Dit verklaart dat een aantal bepalingen van de Belgische corporate governance code, die uitgaat van het bestuursmodel van de gemeenrechtelijke vennootschap met een monistische raad van bestuur die verantwoording aflegt aan de algemene vergadering van aandeelhouders en waarvan de leden ad nutum herroepbaar zijn, evident niet toepasselijk zijn op de Bank.

De Bank is evenwel van oordeel dat de bestuursstructuur waaraan zij enerzijds door haar organieke wet en haar statuten en anderzijds door de Europese regelgeving is onderworpen, even veeleisend, zo niet op verschillende punten, zoals inzake het toezicht, nog veeleisender is dan de Belgische corporate governance code.

Gelet op haar hoedanigheid van zowel centrale bank als beursgenoteerde vennootschap, beschouwt zij het als haar plicht om zich te onderwerpen aan een verplichting tot ruime informatieverstrekking en om tegenover de gemeenschap verslag uit te brengen van haar activiteiten,

ook al is de Belgische corporate governance code niet op haar afgestemd. Het is in die geest dat zij dit corporate governance charter heeft opgesteld.

2. Organisatie, bestuur en controle van de Bank

2.1 Vergelijking van de bevoegdheidsverdeling in de Bank en in de gemeenrechtelijke naamloze vennootschappen

Uit de onderstaande tabel blijkt het atypische karakter van de organisatie van de Bank.

2.2 Voorstelling van de organen en andere actoren van de Bank

De organen van de Bank zijn de gouverneur, het Directiecomité, de Regentenraad, het College van censoren, de Sanctiecommissie en het Afwikkelingscollege (cf. artikel 17 van de organieke wet).

Andere actoren van de Bank zijn de algemene vergadering, de vertegenwoordiger van de minister van Financiën, de bedrijfsrevisor en de Ondernemingsraad.

De organen van de Bank en hun respectieve bevoegdheden verschillen fundamenteel van die van de klassieke naamloze vennootschappen (zie tabel).

2.3 Organen van de Bank

2.3.1 Gouverneur

BEVOEGDHEDEN

De gouverneur oefent de bevoegdheden uit die hem zijn verleend krachtens de statuten van het ESCB, de organieke wet, de statuten en het huishoudelijk reglement van de Bank.

Hij staat in voor de leiding van de Bank en haar personeel. Hij wordt daarin bijgestaan door de directeurs. Hij zit het Directiecomité en de Regentenraad voor, waarvan hij de beslissingen laat uitvoeren, alsook het Afwikkelingscollege en de algemene vergadering. Hij oefent rechtstreeks gezag uit over de personeelsleden, ongeacht hun rang en functie.

BEVOEGDHEIDSVERDELING IN DE BANK EN IN DE GEMEENRECHTELIJKE NAAMLOZE VENNOOTSCHAPPEN

De Bank		De gemeenrechtelijke naamloze vennootschappen	
Koning	Benoeming van de gouverneur Benoeming van de directeurs (op voordracht van de Regentenraad)	Benoeming van de bestuurders	Algemene vergadering
Algemene vergadering	Verkiezing van de regenten (uit een dubbeltal van kandidaten) Verkiezing van de censoren Benoeming van de bedrijfsrevisor (op voordracht van de Ondernemingsraad en met de goedkeuring van de Raad van ministers van de EU, op aanbeveling van de Raad van Bestuur van de ECB) Kennismening van het jaarverslag Wijziging van de statuten, voor zover niet behorend tot de prerogatieven van de Regentenraad	Benoeming van de commissarissen Kennismening van het jaarverslag, van het verslag van de commissarissen en decharge van de commissarissen Wijziging van de statuten	
Regentenraad	Wijziging van de statuten om ze in overeenstemming te brengen met de organieke wet en de voor België bindende internationale verplichtingen Bespreking en goedkeuring van de jaarrekening Goedkeuring van het jaarverslag Verdeling van de winst Kwijting van de leden van het Directiecomité Vaststelling van de bezoldiging van de leden van het Directiecomité Goedkeuring van de begroting	Bespreking en goedkeuring van de jaarrekening Verdeling van de winst Kwijting van de bestuurders Vaststelling van de bezoldiging van de Raad van bestuur	
Directiecomité	Vaststelling van het ondernemingsbeleid als centrale bank als microprudentiële autoriteit als macroprudentiële autoriteit Bestuur en beheer Opstelling van de jaarrekening Opmaak van het jaarverslag Dagelijks management en beheer	Goedkeuring van de begroting Vaststelling van het ondernemingsbeleid Bestuur en beheer Opstelling van de jaarrekening Opmaak van het jaarverslag	Raad van bestuur
College van censoren	Toezicht op de opmaak en de uitvoering van de begroting Auditcomité	Facultatieve delegatie van het beheer (directiecomité) of van het dagelijkse beheer (gedelegeerd bestuurder)	Directiecomité of gedelegeerd bestuurder
Sanctie-commissie	Oordeelt over het opleggen, door de Bank, van de administratieve geldboetes voorzien door de wetten die van toepassing zijn op de instellingen waarop zij toezicht houdt		
Afwikkelingscollege	Afwikkelingsautoriteit die gemachtigd is om de afwikkelingsinstrumenten toe te passen en de afwikkelingsbevoegdheden uit te oefenen		
Vertegenwoordiger van de minister van Financiën	Controle op de operaties van de Bank (recht om zich te verzetten tegen elke maatregel die in strijd is met de wet, de statuten of de belangen van de Staat), behalve in ESCB-verband		

Hij stelt aan de algemene vergadering de jaarrekening en het jaarverslag voor die door de Regentenraad zijn goedgekeurd. Hij bezorgt aan de voorzitters van de Kamer van Volksvertegenwoordigers en van de Senaat het jaarverslag zoals bedoeld in artikel 284.3 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, alsook een jaarlijks verslag over de activiteiten van de Bank inzake prudentieel toezicht. Hij kan worden gehoord door de bevoegde commissies van de Kamer van Volksvertegenwoordigers en de Senaat, op verzoek van die commissies of op eigen initiatief.

Hij vertegenwoordigt de Bank in rechte.

Hij doet aan het Directiecomité voorstellen inzake de verdeling van de departementen en diensten onder de leden, alsook met betrekking tot de vertegenwoordiging van de Bank in nationale en internationale instellingen.

Bovendien heeft hij zitting in de Raad van Bestuur van de ECB, die met name de monetaire-beleidsbeslissingen voor het eurogebied neemt.

BENOEMING

De gouverneur wordt door de Koning benoemd voor een hernieuwbare termijn van vijf jaar. Hij kan slechts door de Koning van zijn ambt worden ontheven indien hij op ernstige wijze is tekortgeschoten of niet meer voldoet aan de eisen voor de uitoefening van zijn ambt. Tegen die beslissing kan een beroep worden ingesteld voor het Hof van Justitie, op initiatief van de gouverneur of van de Raad van Bestuur van de ECB.

Aldus is de persoonlijke onafhankelijkheid van de gouverneur, zowel door de duur van zijn mandaat als door de beperkingen inzake zijn afzetting, gewaarborgd door de Europese en de Belgische wetgeving.

2.3.2 Directiecomité

BEVOEGDHEDEN

De gouverneur en de directeurs oefenen samen hun bevoegdheden uit als leden van het Directiecomité.

Het Directiecomité is immers een collegiaal orgaan, belast met het bestuur en het beheer van de Bank, overeenkomstig de organieke wet, haar statuten en het huishoudelijk reglement, en het bepalen van haar beleid.

De gouverneur en de directeurs oefenen elk gezag uit over een of verscheidene departementen en diensten van

de Bank. Zij laten deze laatste de beslissingen uitvoeren die door de organen zijn genomen in het kader van hun respectieve bevoegdheden.

Het Directiecomité benoemt en ontslaat de personeelsleden en bepaalt hun wedde.

Het heeft het recht om dadingen en compromissen aan te gaan en beschikt over de reglementaire macht in de door de wet bepaalde gevallen.

Het bepaalt, in omzendbrieven of aanbevelingen, alle maatregelen ter verduidelijking van de toepassing van de wettelijke of reglementaire bepalingen waarvan de Bank de toepassing controleert. Het verstrekt advies aan de verschillende overheden die een wettelijke of reglementaire macht uitoefenen voor elk ontwerp van wetgevende of reglementaire akte die de toezichtopdrachten betreft waarmee de Bank belast is of zou worden.

Het spreekt zich uit over alle zaken die niet uitdrukkelijk door de wet, de statuten of het huishoudelijk reglement van de Bank zijn voorbehouden aan een ander orgaan.

Het Directiecomité maakt de begroting op en bereidt het jaarverslag alsook de jaarrekening voor, die ter goedkeuring aan de Regentenraad worden voorgelegd.

Het beslist over de plaatsing van het kapitaal, de reserves en de afschrijvingsrekeningen, na raadpleging van de Regentenraad en onverminderd de door de ECB vastgelegde regels.

Het legt het huishoudelijk reglement van de Bank ter goedkeuring aan de Regentenraad voor.

Het Directiecomité van de Bank oefent dus zowel de bevoegdheden uit inzake bestuur, beheer en strategisch beleid van de onderneming die in de gemeenrechtelijke naamloze vennootschappen ressorteren onder de Raad van bestuur, als die van daadwerkelijk management.

Het is voor zijn opdracht geen verantwoording verschuldigd tegenover de algemene vergadering, die niet bevoegd is om hem kwijting te verlenen, maar wel tegenover de Regentenraad aan wie het zijn jaarverslag en de jaarrekening voorlegt. De goedkeuring van de jaarrekening door de Regentenraad geldt als kwijting voor de leden van het Directiecomité.

SAMENSTELLING

Het Directiecomité is samengesteld uit de gouverneur en vijf à zeven directeurs. Het bestaat uit evenveel

Nederlandstalige als Franstalige leden, de gouverneur eventueel uitgezonderd. De leden van het Directiecomité moeten Belg zijn.

De directeurs worden door de Koning benoemd, op voordracht van de Regentenraad. Met de wijze van aanstelling van de directeurs heeft de wetgever in 1948 in het bijzonder willen benadrukken dat zij een opdracht van algemeen belang vervullen bij de Bank.

De directeurs worden benoemd voor een hernieuwbare termijn van zes jaar.

De Koning kent de titel van vicegouverneur toe aan een van de directeurs. De vicegouverneur vervangt de gouverneur indien deze verhinderd is, onverminderd artikel 10.2 van de statuten van het ESCB.

Om belangenconflicten te vermijden bepaalt de organieke wet dat de leden van het Directiecomité, behoudens enkele limitatief opgesomde uitzonderingen, geen functie mogen uitoefenen in een handelsvennootschap of in een vennootschap met handelsvorm, evenmin als in een openbare instelling met een bedrijf van industriële, commerciële of financiële aard. Evenmin mogen zij bepaalde politieke mandaten uitoefenen (lid van een parlement, een regering of een ministerieel kabinet).

De directieleden kunnen slechts door de Koning van hun ambt worden ontheven indien zij op ernstige wijze zijn tekortgeschoten of niet meer aan de eisen voor de uitoefening van hun ambt voldoen.

Op die wijze wordt de persoonlijke onafhankelijkheid van de leden van het Directiecomité gewaarborgd door de organieke wet, zowel door de duur van hun mandaat als door de beperking van de afzettingsmogelijkheden.

WERKING

De werking van het Directiecomité wordt geregeld door de organieke wet, de statuten en het huishoudelijk reglement.

Het Directiecomité vergadert telkens als de omstandigheden dit vereisen en minstens eenmaal per week. In spoedeisende gevallen vastgesteld door de gouverneur kan het, behalve voor de vaststelling van reglementen, beslissen langs schriftelijke procedure of via een vocaal telecommunicatiesysteem.

Indien een lid van het Directiecomité, rechtstreeks of onrechtstreeks, een belang van vermogensrechtelijke aard heeft dat strijdig is met een beslissing of een verrichting

die tot de bevoegdheid behoort van het Directiecomité, deelt hij of zij dit mee aan de andere leden alvorens het comité een besluit neemt. Hij of zij neemt niet deel aan de beraadslaging van het Directiecomité over deze verrichtingen of beslissingen, noch aan de stemming in dat verband. Zijn of haar verklaring, alsook de rechtvaardigingsgronden betreffende voornoemd strijdig belang, worden opgenomen in de notulen van de vergadering. In de notulen omschrijft het Directiecomité de aard van de bedoelde beslissing of verrichting, de verantwoording van het genomen besluit en de vermogensrechtelijke gevolgen ervan voor de Bank. Deze notulen worden opgenomen in het jaarverslag.

Het betrokken lid van het Directiecomité brengt ook de bedrijfsrevisor van het strijdig belang op de hoogte. Het verslag van de bedrijfsrevisor dient een afzonderlijke omschrijving te bevatten van de vermogensrechtelijke gevolgen voor de Bank van de besluiten van het Directiecomité ten aanzien waarvan een strijdig belang in de zin van het vorige lid bestaat.

2.3.3 Regentenraad

BEVOEGDHEDEN

De Regentenraad wisselt van gedachten over de algemene kwesties met betrekking tot de Bank, het monetair beleid en de economische toestand van het land en van de Europese Unie, het toezichtsbeleid op elke sector die onder het toezicht van de Bank staat, de Belgische, Europese en internationale ontwikkelingen op het gebied van het toezicht, en in het algemeen elke ontwikkeling betreffende het financieel stelsel dat onder toezicht van de Bank staat, zonder daartoe over enige bevoegdheid te beschikken om tussen te komen op het operationele vlak of kennis te nemen van individuele dossiers. Hij neemt iedere maand kennis van de toestand van de instelling.

Hij is bevoegd voor het vastleggen van de boekhoudregels voor alle aspecten van de jaarrekening die niet voortvloeien uit bepalingen in de organieke wet, noch verplicht zijn voor de opstelling van de geconsolideerde balans van het Eurosysteem. Hij keurt de uitgavenbegroting alsook de jaarrekening goed. Hij is bevoegd om, in alle onafhankelijkheid, te beslissen over het reserverings- en dividendbeleid van de Bank. Hij regelt definitief de winstverdeling die door het Directiecomité wordt voorgesteld en waakt erover dat daarbij de financiële belangen van de Bank, van haar aandeelhouders en van de Staat als soevereine Staat op een evenwichtige wijze aan bod komen.

Hij keurt het jaarverslag goed.

Hij wijzigt de statuten teneinde deze in overeenstemming te brengen met de organieke wet en met de voor België bindende internationale verplichtingen.

Hij stelt, op voorstel van het Directiecomité, het huishoudelijk reglement vast dat de basisregels bevat inzake de werking van de organen en betreffende de organisatie van de departementen, diensten en vestigingen, alsook de deontologische code die de leden van het Directiecomité en het personeel moeten naleven.

Hij benoemt de secretaris en de schatbewaarder en stelt hen af.

De Regentenraad is bevoegd om het remuneratiebeleid te bepalen en de remuneraties vast te leggen van de leden van het Directiecomité, inclusief de gouverneur, van de Regentenraad en van het College van censoren. Nadere informatie met betrekking tot het remuneratiebeleid en de remuneraties wordt jaarlijks verstrekt in het remuneratieverslag dat een onderdeel uitmaakt van de verklaring inzake deugdelijk bestuur die is opgenomen in het jaarverslag.

De Regentenraad oefent dus bepaalde bevoegdheden uit die in de gemeenrechtelijke vennootschappen toebehoren aan de Raad van bestuur, en andere die behoren tot de algemene vergadering van aandeelhouders. Het is een zeer specifiek orgaan dat een duaal element in de bestuursstructuur van de Bank brengt. De Regentenraad, die overwegend is samengesteld uit niet-uitvoerende bestuurders, speelt een sleutelrol inzake benoeming van de directeurs, bezoldiging en toezicht, en dit gezien de frequentie van zijn vergaderingen op een permanentere wijze dan de gespecialiseerde comités van de gewone vennootschappen.

Wat de begroting betreft, met inbegrip van de tegoeden bestemd voor het mecenaat, wordt de Regentenraad bijgestaan door de Begrotingscommissie en door de Commissie voor het Speciaal Fonds.

De Begrotingscommissie is bevoegd om de begroting van de Bank te onderzoeken, alvorens deze ter goedkeuring wordt voorgelegd aan de Regentenraad. Zij wordt voorgezeten door een lid van het College van censoren en omvat daarnaast drie regenten, twee andere censoren, de vertegenwoordiger van de minister van Financiën en, met raadgevende stem, het lid van het Directiecomité waaronder het departement Beheerscontrole ressorteert. Deze commissie komt jaarlijks samen. Voor haar secretariaat kan zij een beroep doen op het departement Secretariaat-generaal.

De Commissie voor het Speciaal Fonds is bevoegd om de bestemming van het Speciaal Fonds voor het mecenaat

van de Bank te onderzoeken, alvorens deze ter goedkeuring wordt voorgelegd aan de Regentenraad. Zij wordt voorgezeten door de gouverneur en omvat daarnaast twee regenten, twee censoren en een lid van het Directiecomité. Deze Commissie komt jaarlijks samen. Voor haar secretariaat kan zij een beroep doen op het departement Secretariaat-generaal.

In de uitoefening van zijn bevoegdheden op het vlak van remuneraties en benoemingen wordt de Regentenraad bijgestaan door het Remuneratie- en benoemingscomité. De bevoegdheden, samenstelling en werking van dit comité worden nader bepaald in het reglement van het Remuneratie- en benoemingscomité, dat als bijlage aan dit charter is gevoegd.

SAMENSTELLING

De Regentenraad is samengesteld uit de gouverneur, de directeurs en tien regenten. Hij telt evenveel Nederlandstalige als Franstalige regenten.

De regenten worden door de algemene vergadering verkozen voor een hernieuwbare termijn van drie jaar, op basis van aanbevelingslijsten van twee kandidaten. Twee regenten worden gekozen op voordracht van de meest vooraanstaande werknemersorganisaties, drie op voordracht van de meest vooraanstaande organisaties van de nijverheid en de handel, van de landbouw en van de middenstand en vijf regenten op voordracht van de minister van Financiën.

De procedure voor de benoeming van de regenten is op een bijzondere wijze geregeld. Bij de voorbereiding van de wet van 28 juli 1948 tot wijziging van de organieke wet en tot reorganisatie van de Bank, heeft de wetgever ernaar gestreefd, door de wijze waarop de directeurs en regenten worden benoemd, zowel de volstreekte onafhankelijkheid van de Bank ten aanzien van de individuele belangen als de technische bekwaamheid van de kandidaten te waarborgen. De procedure inzake de voordracht van de regenten is zodanig opgevat dat een billijke vertegenwoordiging van de sociaaleconomische belangen van België is gewaarborgd.

Teneinde belangenconflicten te vermijden, bepaalt de organieke wet dat de regenten geen lid mogen zijn van de bestuurs-, beheers- of toezichtsorganen van een instelling onderworpen aan het toezicht van de Bank, van een Belgische of in België gevestigde instelling onderworpen aan het toezicht van de ECB of van een aan het toezicht van de ECB onderworpen dochteronderneming van één van deze instellingen, en in zulke instelling geen leidinggevende functie mogen uitoefenen, evenmin als sommige

politieke functies (lid van een parlement, een regering of een ministerieel kabinet).

De regenten kunnen uit hun ambt worden ontzet door de algemene vergadering van aandeelhouders die beslist bij meerderheid van drie vierde van de stemmen van de aanwezige aandeelhouders die minstens drie vijfde van de aandelen bezitten.

WERKING

De werking van de Regentenraad wordt geregeld door de organieke wet, de statuten en het huishoudelijk reglement.

De Regentenraad vergadert ten minste twintig keer per jaar en neemt zijn beslissingen bij meerderheid van stemmen. In spoedeisende gevallen vastgesteld door de gouverneur kan de Regentenraad beslissen langs schriftelijke procedure of via een vocaal telecommunicatiesysteem.

Indien een lid van de Regentenraad, rechtstreeks of onrechtstreeks, een belang van vermogensrechtelijke aard heeft dat strijdig is met een beslissing die tot de bevoegdheid behoort van de Regentenraad, deelt hij of zij dit mee aan de andere leden alvorens de raad een besluit neemt. Hij of zij neemt niet deel aan de beraadslaging en de stemming dienaangaande. In het bijzonder nemen de gouverneur en de directeurs niet deel aan de beraadslaging en de stemming omtrent de goedkeuring van de jaarrekening.

2.3.4 College van censoren

BEVOEGDHEDEN

Het College van censoren heeft tot opdracht toe te zien op de voorbereiding en de uitvoering van de begroting van de Bank. In dat verband neemt het College regelmatig kennis van de werkzaamheden van de dienst Interne audit. Zijn voorzitter brengt hierover jaarlijks verslag uit in de Regentenraad en beantwoordt er de vragen die daaromtrent worden gesteld.

Het College van censoren is tevens het auditcomité van de Bank. In die hoedanigheid is het met name, in een adviserende rol, belast met de monitoring van het financiële verslaggevingsproces, de monitoring van de doeltreffendheid van de systemen voor interne controle en risicobeheer en van de interne audit, de monitoring van de wettelijke controle van de jaarrekening en de beoordeling en de monitoring van de onafhankelijkheid van de bedrijfsrevisor.

Het auditcomité brengt jaarlijks verslag uit aan de Regentenraad over de uitoefening van zijn opdrachten. Het brengt tevens verslag uit aan de Regentenraad over alle aspecten van de uitoefening van zijn opdrachten die nuttig zijn voor de goedkeuring van de jaarrekening en het jaarverslag en voor het vaststellen van boekhoudregels door de Regentenraad. Aan het Directiecomité brengt het auditcomité verslag uit over alle aspecten die relevant zijn voor de getrouwheid van de financiële informatie, voor de goede werking van de interne controle, het risicobeheer en de interne audit, alsook voor de onafhankelijkheid van de bedrijfsrevisor.

SAMENSTELLING

Het College van censoren bestaat uit tien leden, waaronder evenveel Nederlandstaligen als Franstaligen. De censoren worden door de algemene vergadering van aandeelhouders verkozen voor een hernieuwbare termijn van drie jaar. Zij worden gekozen onder de op het vlak van controle speciaal bevoegde vooraanstaande personen. Minstens één lid van het College van censoren is onafhankelijk in de zin van artikel 526ter van het Wetboek van vennootschappen.

Om belangenconflicten te vermijden, mogen de censoren bepaalde politieke of parlementaire functies niet uitoefenen. De meerderheid van de censoren mag geen lid zijn van de bestuurs-, beheers- of toezichtsorganen van een instelling onderworpen aan het toezicht van de Bank, van een Belgische of in België gevestigde instelling onderworpen aan het toezicht van de ECB of van een aan het toezicht van de ECB onderworpen dochteronderneming van één van deze instellingen, noch in zulke instelling een leidinggevende functie uitoefenen.

De censoren kunnen uit hun ambt worden ontzet door de algemene vergadering van aandeelhouders, die beslist bij meerderheid van drie vierde van de stemmen van de aanwezige aandeelhouders die minstens drie vijfde van de aandelen bezitten.

WERKING

De werking van het College van censoren wordt geregeld door de organieke wet, de statuten en het huishoudelijk reglement. Zijn nadere werkingsregels als auditcomité zijn daarenboven opgenomen in het reglement van het auditcomité. Het huishoudelijk reglement en het reglement van het auditcomité zijn als bijlagen aan dit charter gevoegd.

Het College van censoren vergadert ten minste acht keer per jaar. Zijn beslissingen worden bij meerderheid van stemmen genomen.

2.3.5 Sanctiecommissie

BEVOEGDHEDEN

De Sanctiecommissie oordeelt over het opleggen, door de Bank, van de administratieve geldboetes voorzien door de wetten die van toepassing zijn op de instellingen waarop de Bank toeziet. De procedureregels voor het opleggen van administratieve geldboetes worden nader bepaald door de organieke wet.

SAMENSTELLING

De Sanctiecommissie bestaat uit zes leden, aangeduid door de Koning:

1° één staatsraad of erestaatsraad, aangeduid op voordracht van de eerste voorzitter van de Raad van State;

2° één raadsheer bij het Hof van Cassatie of één ereraadsheer bij het Hof van Cassatie, aangeduid op voordracht van de eerste voorzitter van het Hof van Cassatie;

3° twee magistraten die geen raadsheren zijn bij het Hof van Cassatie noch bij het hof van beroep te Brussel;

4° twee andere leden.

De voorzitter wordt door de leden gekozen uit de onder 1°, 2° en 3° vermelde personen.

Tijdens de drie jaar die aan hun benoeming voorafgaan, mogen de leden van de Sanctiecommissie geen deel hebben uitgemaakt, noch van het Directiecomité van de Bank, noch van het Afwikkelingscollege van de Bank, noch van het personeel van de Bank.

In de loop van hun mandaat mogen de leden noch enige functie of mandaat uitoefenen in een aan het toezicht van de Bank onderworpen instelling of in een beroepsvereniging die de aan het toezicht van de Bank onderworpen instellingen vertegenwoordigt, noch diensten verstrekken ten gunste van een beroepsvereniging die de aan het toezicht van de Bank onderworpen instellingen vertegenwoordigt.

Evenmin mogen zij bepaalde politieke mandaten uitoefenen (lid van een parlement, een regering of een ministerieel kabinet).

Het mandaat van de leden van de Sanctiecommissie heeft een duur van zes jaar en is hernieuwbaar. De leden kunnen slechts door de Koning van hun ambt worden

ontheven indien zij niet meer aan de eisen voor de uitoefening van hun ambt voldoen of op ernstige wijze zijn tekortgeschoten.

WERKING

De werking van de Sanctiecommissie wordt geregeld door de organieke wet, de statuten en het huishoudelijk reglement dat ze heeft vastgesteld.

De Sanctiecommissie komt bijeen telkens wanneer de voorzitter het noodzakelijk acht. Beslissingen worden bij meerderheid van stemmen genomen.

De leden van de Sanctiecommissie kunnen niet beraadslagen in een aangelegenheid waarin ze een persoonlijk belang hebben dat hun oordeel zou kunnen beïnvloeden.

2.3.6 Afwikkelingscollege

BEVOEGDHEDEN

Het Afwikkelingscollege is het bevoegde orgaan voor de taken van de afwikkelingsautoriteit, die gemachtigd is de afwikkelingsinstrumenten toe te passen en de afwikkelingsbevoegdheden uit te oefenen overeenkomstig de wetgeving betreffende het statuut van en het toezicht op de kredietinstellingen.

SAMENSTELLING

Het Afwikkelingscollege bestaat uit de volgende personen:

1° de gouverneur;

2° de vicegouverneur;

3° de directeur die verantwoordelijk is voor het departement belast met het prudentieel toezicht op de banken en de beursvennootschappen;

4° de directeur die verantwoordelijk is voor het departement belast met het prudentieel beleid en de financiële stabiliteit;

5° de directeur die door de Bank is aangewezen als verantwoordelijke voor de afwikkeling van kredietinstellingen;

6° de voorzitter van het directiecomité van de Federale Overheidsdienst Financiën;

7° de leidende ambtenaar van het Afwikkelingsfonds;

8° vier leden die door de Koning worden aangewezen bij een in Ministerraad overlegd besluit, en die worden benoemd op grond van hun specifieke competenties op bancaire gebied en op het vlak van financiële analyse; en

9° een magistraat die door de Koning wordt aangewezen.

De voorzitter van de Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten woont de vergaderingen van het Afwikkelingscollege met raadgevende stem bij.

De personen bedoeld in 8° en 9° worden benoemd voor een hernieuwbare termijn van vier jaar. Zij kunnen maar van hun functies worden ontheven door de autoriteiten die hen benoemd hebben, indien zij niet langer voldoen aan de voorwaarden voor de uitoefening van hun functies of indien zij een zware fout hebben begaan.

De leden van het Afwikkelingscollege mogen bepaalde politieke functies niet uitoefenen (lid van een parlement, een regering of een ministerieel kabinet).

WERKING

De werking van het Afwikkelingscollege wordt geregeld door de organieke wet, het koninklijk besluit van 22 februari 2015 en zijn huishoudelijk reglement.

Behalve bij verhindering houdt het Afwikkelingscollege minstens vier maal per jaar zitting en telkens als de omstandigheden het vereisen of drie van zijn leden het vragen. Beslissingen worden bij meerderheid van stemmen genomen. In spoedeisende gevallen die worden vastgesteld door de voorzitter van het Afwikkelingscollege, kan het Afwikkelingscollege beslissen langs schriftelijke procedure of via een vocaal telecommunicatiesysteem.

In geval van belangenconflict, onthoudt het betrokken lid zich van deelname aan de beraadslagingen en de stemming aangaande het desbetreffende agendapunt.

2.4 Andere actoren van de Bank

2.4.1 Algemene vergadering

BEVOEGDHEDEN

De gewone algemene vergadering krijgt kennis van het jaarverslag van het afgelopen boekjaar en verkiest de regenten en censoren voor de vacant geworden mandaten, overeenkomstig de bepalingen van de organieke wet. Zij benoemt de bedrijfsrevisor. Zij wijzigt de statuten

in de gevallen waarin deze bevoegdheid niet aan de Regentenraad is toegewezen.

De algemene vergadering beraadslaagt over de in de oproepingsbrieven vermelde zaken en over die welke haar worden voorgelegd door de Regentenraad of door het College van censoren.

De organieke wet verleent de algemene vergadering, waarvan de bevoegdheden zijn beperkt, niet de hoedanigheid van een orgaan.

SAMENSTELLING

De algemene vergadering is samengesteld uit de aandeelhouders die de wettelijke formaliteiten om te worden toegelaten tot de algemene vergadering van een genoteerde vennootschap hebben vervuld.

De algemene vergadering vertegenwoordigt de algemeenheid van de aandeelhouders.

WERKING

De algemene vergadering wordt voorgezeten door de gouverneur. De gewone algemene vergadering wordt gehouden op de derde maandag van de maand mei en indien deze dag op een feestdag valt, op de eerstvolgende bankwerkdag. Een buitengewone algemene vergadering kan worden opgeroepen telkens als de Regentenraad dit nodig acht. Zij moet worden bijeengeroepen wanneer het aantal regenten of censoren beneden de volstreekte meerderheid is gedaald of wanneer de bijeenroeping wordt aangevraagd, hetzij door het College van censoren, hetzij door aandeelhouders die een tiende van het maatschappelijk kapitaal vertegenwoordigen.

Voor de opening van de vergadering tekenen de aandeelhouders de aanwezigheidslijst.

De twee aanwezige aandeelhouders die eigenaar zijn van het grootste aantal aandelen en die bovendien geen deel uitmaken van het bestuur van de Bank en dit mandaat aanvaarden, worden aangewezen tot stemopnemers.

Ieder aandeel geeft recht op één stem.

Elk besluit wordt bij volstreekte meerderheid van stemmen genomen. Bij staking van stemmen wordt het voorstel verworpen. Er wordt gestemd hetzij op elektronische wijze, hetzij bij naamafroeping, hetzij bij handopsteking, hetzij door middel van stembiljetten. De benoemingen en de afstellingen geschieden bij geheime stemming.

De rechtmatig genomen beslissingen zijn bindend voor alle aandeelhouders.

Van elke vergadering worden notulen opgemaakt, die worden ondertekend door de stemopnemers, de voorzitter en de overige leden van het bureau. De notulen worden gepubliceerd op de website van de Bank. De afschriften en uittreksels die aan derden worden gestuurd, worden door de secretaris ondertekend.

2.4.2 Vertegenwoordiger van de minister van Financiën

Behalve voor de taken en de verrichtingen die onder de bevoegdheid van het ESCB vallen, de taken inzake prudentieel toezicht en de taken van de Bank in het kader van de bijdrage tot de stabiliteit van het financieel stelsel, houdt de vertegenwoordiger van de minister van Financiën toezicht op de verrichtingen van de Bank en schorst en brengt hij elke beslissing die met de wet, met de statuten en met de belangen van het Rijk strijdig zou zijn, ter kennis van de minister van Financiën. Indien de minister van Financiën binnen acht dagen niet over de schorsing heeft beslist, mag de beslissing worden uitgevoerd.

De vertegenwoordiger van de minister van Financiën woont van rechtswege de vergaderingen van de Regentenraad en van het College van censoren bij. Hij heeft er een raadgevende stem.

Hij woont de algemene vergaderingen bij wanneer hij dit gepast acht.

Hij brengt over zijn opdracht ieder jaar verslag uit aan de minister van Financiën.

Via zijn vertegenwoordiger oefent de minister van Financiën aldus namens de soevereine Staat controle uit op de werking van de Bank op het vlak van haar opdrachten van nationaal belang.

De wedde van de vertegenwoordiger van de minister van Financiën wordt vastgesteld door die minister, in overleg met het bestuur van de Bank, en wordt door deze laatste gedragen.

2.4.3 Bedrijfsrevisor

De bedrijfsrevisor oefent de bij artikel 27.1 van het protocol betreffende de statuten van het ESCB en van de ECB bepaalde toezichthoudende bevoegdheid uit

en brengt erover verslag uit aan de Regentenraad. Hij certificeert de jaarrekening. Hij verricht bovendien certificatieopdrachten ten aanzien van de revisor van de ECB.

Hij brengt ieder jaar in de Ondernemingsraad verslag uit over de jaarrekening en het jaarverslag. Hij bevestigt dat de door het Directiecomité verstrekte informatie juist en volledig is. Hij analyseert en verduidelijkt inzonderheid ten behoeve van de door de werknemers verkozen leden van de Ondernemingsraad de economische en financiële informatie die ter beschikking van deze Raad werd gesteld, in het licht van de impact ervan op de financiële structuur en de evaluatie van de financiële situatie van de Bank.

De bedrijfsrevisor wordt aangesteld op grond van een procedure in overeenstemming met de wetgeving op de overheidsopdrachten waaraan de Bank onderworpen is. Hij wordt vervolgens benoemd door de algemene vergadering, op voordracht van de Ondernemingsraad. Hij moet worden erkend door de Raad van ministers van de Europese Unie, op aanbeveling van de ECB.

2.4.4 Ondernemingsraad

Krachtens de wet van 20 september 1948 houdende organisatie van het bedrijfsleven heeft de Bank een Ondernemingsraad. Dit is een paritair overlegorgaan samengesteld uit vertegenwoordigers van de werkgever en vertegenwoordigers van het personeel, die om de vier jaar worden verkozen.

De Ondernemingsraad heeft als belangrijkste opdracht advies uit te brengen en alle voorstellen of bezwaren te formuleren met betrekking tot iedere maatregel die de werkorganisatie, de arbeidsvoorwaarden en de rentabiliteit van de onderneming zou kunnen wijzigen. Het Directiecomité stelt overeenkomstig de wet specifieke economische en financiële informatie te zijner beschikking.

2.5 Mechanismen voor controle van de activiteiten

De activiteiten en de verrichtingen van de Bank zijn onderworpen aan een reeks controlemechanismen, van controles op operationeel niveau tot externe controles. Ze staan ervoor garant dat de activiteiten en de verrichtingen naar behoren worden uitgevoerd met inachtneming van de vastgelegde doelstellingen en met bijzondere aandacht voor veiligheid en een kostenbesparend inzetten van middelen.

De controleverplichtingen waaraan de Bank in haar hoedanigheid van centrale bank van het land en als onderdeel van het ESCB is onderworpen, zijn van een andere aard en reiken verder dan die aanbevolen door de Belgische corporate governance code voor de gemeenschappelijke naamloze vennootschappen.

Het Directiecomité is uit het oogpunt van het algemene bedrijfsbeheer verantwoordelijk voor de uitwerking en de adequaatheid van de interne controlestructuur.

Deze interne controlestructuur berust op het concept van de drie verdedigingslijnen.

De departementen en de autonome diensten dragen de verantwoordelijkheid *in eerste lijn* voor de efficiënte werking van het interne controlesysteem. Dat houdt in dat ze:

- de risico's van hun entiteiten identificeren, evalueren, controleren en beperken;
- adequate mechanismen instellen voor interne controle en beheer, met het oog op de beheersing van de risico's van hun entiteiten, binnen de door het Directiecomité vastgelegde risicotolerantiegrenzen;
- erop toezien dat de doelstellingen, de beleidslijnen en de interne controle in hun entiteiten worden nageleefd.

De verantwoordelijkheid voor de efficiënte werking van het interne controlesysteem berust *in tweede lijn* bij de daartoe aangewezen leden van het Directiecomité:

- voor wat de financiële risico's betreft, is de directeur-schatbewaarder verantwoordelijk voor de dienst Middle Office, die belast is met het identificeren, de evaluatie, het beheer en de rapportering van de risico's die voortvloeien uit de activiteiten van de Bank op het vlak van portefeuillebeheer. Deze dienst brengt, via de directeur-schatbewaarder, maandelijks en driemaandelijks verslag uit aan het Directiecomité.
- voor wat de niet-financiële risico's betreft, is het daartoe aangeduide lid van het Directiecomité verantwoordelijk voor het *Operational Risk Management (ORM)*, het *Business Continuity Management (BCM)*, de *compliance* functie, de *information security* en de tweedelijnsaspecten van de fysische beveiliging en van de biljettenactiviteit.

De dienst Interne audit draagt *in derde lijn* de verantwoordelijkheid voor de efficiënte werking van het interne controlesysteem.

Gesteund op de hoogste graad van organisatorische onafhankelijkheid en objectiviteit, heeft de dienst Interne audit als opdracht het Directiecomité aanvullende zekerheid te verstrekken over de doeltreffendheid van de governance, het risicobeheer en de interne controle van de Bank, onder meer wat de verwezenlijking van de doelstellingen inzake beheer en controle van de risico's door de eerste en de tweede verdedigingslijn betreft.

Om zijn onafhankelijkheid ten opzichte van de departementen en diensten te waarborgen, ressorteert de dienst Interne audit rechtstreeks onder de gouverneur en draagt hij geen directe operationele verantwoordelijkheid. Hij brengt verslag uit aan het Directiecomité en aan het Auditcomité.

De chef van de dienst Interne audit is lid van het Internal Auditors Committee (IAC) van het ESCB. De dienst Interne audit volgt de methodologie, doelstellingen, verantwoordelijkheden en rapporteringskanalen die binnen het ESCB zijn vastgelegd, onder andere in het Eurosysteem/ESCB Audit Charter, dat werd goedgekeurd door de Raad van Bestuur van de ECB. Een intern Auditcharter, dat op voorstel van het Auditcomité werd goedgekeurd door het Directiecomité en de Regentenraad, beschrijft de rol van de auditfunctie, haar verantwoordelijkheden en bevoegdheden voor de uitoefening van haar opdrachten.

Bepaalde controlefuncties worden uitgeoefend door specifieke administratieve eenheden (bijvoorbeeld het beheer van de toegang tot de informaticasystemen), terwijl structurele belangenconflicten worden opgelost door de betrokken activiteiten te scheiden (systeem van *Chinese walls*). Zo wordt bijvoorbeeld het beheer van en het toezicht (*oversight*) op de betalingssystemen uitgeoefend door twee verschillende departementen.

Het College van censoren ziet toe op de voorbereiding en de uitvoering van de begroting. Ieder jaar brengt zijn voorzitter hieromtrent verslag uit in de Regentenraad en beantwoordt er de gestelde vragen.

Als auditcomité van de Bank is het College van censoren, in een raadgevende rol, belast met de monitoring van de doeltreffendheid van de systemen voor interne controle en risicobeheer en van de interne audit van de Bank.

Daartoe onderzoekt het auditcomité periodiek, volgens een plan dat het opstelt, de systemen voor interne controle en risicobeheer die werden opgezet door de departementen en diensten. Het verzekert zich ervan dat de voornaamste risico's, met inbegrip van de risico's die verband houden met de naleving van bestaande wetgeving

en reglementering, behoorlijk worden geïdentificeerd, beheerd en ter kennis gebracht van het auditcomité en van het Directiecomité. Het auditcomité kijkt tevens de verklaringen na inzake interne controle en risicobeheer die in het jaarverslag worden opgenomen.

Het auditcomité beoordeelt de doeltreffendheid van de interne audit. Het onderzoekt het charter van de interne audit en gaat na of diens middelen en knowhow aangepast zijn aan de aard, de omvang en de complexiteit van de Bank. Het formuleert zo nodig aanbevelingen daarover aan het Directiecomité. Voorafgaand aan de goedkeuring door het Directiecomité kijkt het auditcomité het werkprogramma van de interne audit na, rekening houdend met de complementariteit van de bedrijfsrevisor. Het auditcomité ontvangt de interne-auditverslagen of samenvattingen ervan en het kwartaalverslag van de interne audit. Het gaat na in welke mate de departementen en diensten tegemoetkomen aan de bevindingen en aanbevelingen van de interne audit. Op verzoek van het Directiecomité verstrekt het auditcomité advies betreffende het profiel van het hoofd van de interne audit.

Het auditcomité beoordeelt tevens de relevantie en het consequent karakter van de boekhoudregels die de Regentenraad vaststelt.

De Regentenraad keurt de jaarrekening goed, de jaarlijkse begroting, de boekhoudkundige regels die hij ter beoordeling voorlegt aan het auditcomité en de voorschriften met betrekking tot de interne organisatie van de Bank. Hij hoort het auditcomité alvorens te beslissen over de goedkeuring van de jaarrekening en kan het auditcomité verzoeken specifieke vragen in dit verband te onderzoeken en hem daarover verslag uit te brengen.

De Bank is daarenboven aan verschillende externe controles onderworpen.

De eerste controle wordt uitgeoefend door de bedrijfsrevisor. Deze controleert en certificeert de rekeningen van de Bank.

Behalve wat de opdrachten en verrichtingen betreft die ressorteren onder het ESCB, de taken inzake prudentieel toezicht en de taken van de Bank in het kader van de bijdrage tot de stabiliteit van het financieel stelsel, ziet de vertegenwoordiger van de minister van Financiën toe op de verrichtingen van de Bank voor rekening van die minister. Deze heeft immers het recht om die verrichtingen te controleren en zich te verzetten tegen elke beslissing die strijdig zou zijn met de wet, de statuten of de belangen van de Staat.

Voorts kan de gouverneur worden gehoord door de bevoegde commissies van de Kamer van Volksvertegenwoordigers en de Senaat, op verzoek van die commissies of op eigen initiatief.

Tot slot handelt de Bank, krachtens de statuten van het ESCB en de ECB, in overeenstemming met de beleidslijnen en instructies van de ECB. De Raad van Bestuur neemt de noodzakelijke maatregelen voor de naleving van de beleidslijnen en instructies van de ECB en eist dat alle nodige gegevens aan hem zouden worden bezorgd.

2.6 Gedragsregels

Een deontologische code legt de leden van het Directiecomité en de personeelsleden van de Bank strenge gedragsregels op.

De leden van het Directiecomité leven de hoogste normen inzake beroepsethiek na.

De leden van de organen van de Bank en haar personeelsleden zijn gebonden aan een strikte geheimhoudingsplicht, overeenkomstig artikel 35 van de organieke wet. Ze zijn ook onderworpen aan de wettelijke bepalingen inzake misbruik van voorkennis en marktmanipulatie.

De leden van de Regentenraad – te weten de directieleden en de regenten – en de leden van het College van censoren zijn wettelijk verplicht om jaarlijks een lijst van hun mandaten, ambten en beroepen in te dienen bij het Rekenhof. Daarnaast zijn ze ertoe gehouden om jaarlijks een vermogensaangifte te doen, tenzij er zich tijdens het afgelopen jaar geen benoemingen, stopzettingen of hernieuwingen hebben voorgedaan met betrekking tot mandaten, ambten en beroepen waarvoor ze aangifteplichtig zijn.

De deontologische code van de Bank voorziet, voor de leden van het Directiecomité en de personeelsleden, in regels inzake het bezit van en transacties in aandelen van de Bank en in aandelen of deelbewijzen uitgegeven door bepaalde ondernemingen die onderworpen zijn aan het toezicht van de Bank of van de ECB, alsook in regels inzake dringende opvragingen met betrekking tot bepaalde ondernemingen die onder toezicht van de Bank of van de ECB staan. De voorzitter van de Sanctiecommissie en de daartoe bevoegde directeur oefenen de controle uit op de naleving van deze bepalingen, respectievelijk ten aanzien van de leden van het Directiecomité en ten aanzien van de personeelsleden.

De regenten en censoren onthouden zich van transacties, voor eigen rekening of voor rekening van een derde partij,

betreffende aandelen van de Bank of financiële instrumenten die verband houden met deze aandelen gedurende de jaarlijkse sperperiode van dertig kalenderdagen voorafgaand aan de bekendmaking van de jaarrekening. Buiten deze vaste sperperiode gaan zij behoedzaam te werk bij het verhandelen van aandelen van de Bank en in ieder geval onthouden zij zich te allen tijde van speculatieve transacties met betrekking tot dit aandeel. Bovendien respecteren zij de sperperiodes die ad hoc worden afgekondigd door het Directiecomité.

2.7 De secretaris en de schatbewaarder

De secretaris stelt de notulen en de verslagen van de zittingen van het Directiecomité en de Regentenraad op. Hij stelt de notulen op van de algemene vergadering van aandeelhouders en laat ze ondertekenen door de voorzitter van de algemene vergadering, de stemopnemers en de overige leden van het bureau. Hij verklaart kopieën voor eensluidend met het origineel. Hij ziet toe op de aanpassingen van het huishoudelijk reglement van de Bank.

Binnen de interne controlestructuur van de Bank volgens het model van de drie verdedigingslijnen is de schatbewaarder in tweede lijn verantwoordelijk voor het beheer van alle financiële risico's.

3. Aandeelhouderschap

3.1 Kapitaal en aandelen

Het maatschappelijk kapitaal van de Bank bedraagt tien miljoen euro en is vertegenwoordigd door vierhonderdduizend aandelen zonder nominale waarde, waarvan tweehonderdduizend aandelen, nominatief en onoverdraagbaar, in handen van de Staat. Tweehonderdduizend aandelen, nominatief, aan toonder of gedematerialiseerd, zijn verdeeld onder het publiek en staan genoteerd op Euronext Brussels.

Het maatschappelijk kapitaal is volledig afgelost.

Met uitzondering van de aandelen die aan de Staat toebehoren, mogen deze kosteloos worden omgezet in aandelen op naam of in gedematerialiseerde aandelen, naar goeddunken van de eigenaar.

De eigendom van de aandelen op naam wordt vastgesteld door de inschrijving in het register van aandelen op naam van de Bank. De nominatieve aandeelhouder ontvangt een attest dat geen overdraagbare titel vormt.

Gedematerialiseerde aandelen worden vertegenwoordigd door een boeking op rekening, op naam van de eigenaar of de houder, bij een erkende rekeninghouder of bij de vereffeninginstelling, de NV Euroclear Belgium.

3.2 Aandeelhoudersstructuur

Sedert 1948 bezit de Belgische Staat, krachtens de organieke wet, tweehonderdduizend aandelen van de Bank, of 50 % van de totale stemrechten.

De Bank heeft geen kennis van andere deelnemingen die 5 % of meer van de stemrechten bedragen.

3.3 Dividenden

De vaststelling van de dividenden wordt geregeld door de organieke wet. Een eerste dividend ten belope van 6 % van het kapitaal wordt gegarandeerd met alle reserves. Het tweede dividend wordt vastgesteld op 50 % van de netto-opbrengst van de portefeuille die de Bank aanhoudt als tegenpost voor haar totale reserves. Het tweede dividend wordt gegarandeerd met de beschikbare reserve, tenzij het peil van de reserves daardoor te laag zou worden.

Gezien de bijzondere aard van de Bank en haar taken van algemeen belang, met inbegrip van de handhaving van prijsstabiliteit als hoofddoel, staat het dividend grotendeels los van de winst en, in voorkomend geval, het verlies. De aandeelhouder wordt aldus beschermd tegen de volatiliteit van de resultaten van de Bank die afhankelijk zijn van het monetair beleid van het Eurosysteem en van exogene factoren zoals de vraag naar bankbiljetten of het wisselkoersverloop.

4. Communicatie met de aandeelhouders en het publiek

4.1 Principes

In haar hoedanigheid van centrale bank van het land, vervult de Bank specifieke taken van algemeen belang, waarvoor zij verantwoording moet afleggen tegenover de democratische instellingen en het publiek in het algemeen, en niet enkel tegenover haar aandeelhouders of werknemers.

4.2 Verslagen

De Bank publiceert jaarlijks een verslag dat het publiek uitgebreide informatie verstrekt over de recente economische en financiële ontwikkelingen in binnen- en buitenland. In de samenvatting die door de gouverneur namens de Regentenraad wordt voorgesteld, wordt de nadruk gelegd op de belangrijkste gebeurtenissen van het afgelopen jaar; het bevat de belangrijkste boodschappen van de Bank op het gebied van economisch beleid.

De Bank publiceert jaarlijks ook een verslag over de activiteiten van de Bank inzake prudentieel toezicht, alsook een ondernemingsverslag dat aan de aandeelhouders en het publiek de jaarrekening en het jaarverslag van het afgelopen boekjaar voorstelt en uitleg verschaft over de organisatie en het bestuur van de Bank.

Deze verslagen worden in syllabusvorm ter beschikking gesteld van de aandeelhouders en het publiek. Bovendien worden zij gepubliceerd op de website van de Bank, waarop op alle verslagen staan die sinds 1998 zijn verschenen.

De Bank is niet onderworpen aan de regelgeving betreffende de opmaak en de verspreiding van periodieke informatie.

4.3 Relaties met het Parlement

Krachtens de organieke wet en de statuten kan de gouverneur worden gehoord door de bevoegde commissies van de Kamer van Volksvertegenwoordigers en de Senaat, op verzoek van die commissies of op eigen initiatief. Hij zendt aan de voorzitters van de Kamer en de Senaat het jaarlijks verslag over de activiteiten van de Bank inzake prudentieel toezicht.

4.4 Algemene vergaderingen

De gewone algemene vergadering van de Bank biedt een forum waarop aandeelhouders en de directie van de Bank elkaar ontmoeten. Het Directiecomité stelt er jaarlijks de jaarrekening en het jaarverslag van het afgelopen boekjaar voor.

4.5 Website

De Bank stelt op haar website voortdurend een grote hoeveelheid regelmatig geactualiseerde informatie over haar activiteiten en haar werking ter beschikking van het publiek en de aandeelhouders.

5. Vertegenwoordiging van de Bank en ondertekening van de akten

5.1 Vertegenwoordiging van de Bank

De gouverneur vertegenwoordigt de Bank in rechte.

De gouverneur en het Directiecomité mogen, uitdrukkelijk of stilzwijgend, een bijzondere volmacht verlenen om de Bank te vertegenwoordigen.

5.2 Ondertekening van de akten

Al de akten die bindend zijn voor de Bank mogen, zonder dat zij enige macht tegenover derden moeten rechtvaardigen, worden ondertekend hetzij door de gouverneur, of, indien hij verhinderd is, door de vicegouverneur, hetzij door een meerderheid van de leden van het Directiecomité, hetzij door een directeur samen met de secretaris. Zij mogen tevens worden ondertekend door één of twee personen die gemachtigd zijn hetzij door de gouverneur, hetzij door een meerderheid van de leden van het Directiecomité, hetzij door een directeur samen met de secretaris.

De akten van dagelijks bestuur mogen bovendien worden ondertekend hetzij door de vicegouverneur of een directeur, hetzij door de secretaris of de schatbewaarder, hetzij door één of twee hiervoor door het Directiecomité gemachtigde personeelsleden.

6. Specifieke verantwoordelijkheid van de Bank

De Bank formuleert een specifieke missieverklaring, die zij naleeft. Als lid van het Eurosysteem onderschrijft zij bovendien de missieverklaring van het Eurosysteem.

6.1 Missieverklaring van de Bank

‘De Nationale Bank van België wil een onafhankelijke, competente en toegankelijke instelling zijn, die taken uitvoert van algemeen belang met een toegevoegde waarde voor de Belgische economie en samenleving en die als een gewaardeerde partner op diverse vlakken bijdraagt aan de goede werking van het Eurosysteem’.

6.2 Missieverklaring van het Eurosysteem

'Het Eurosysteem, dat bestaat uit de Europese Centrale Bank en de nationale centrale banken van de lidstaten die de euro als munt hebben, is de monetaire autoriteit van het eurogebied. Wij in het Eurosysteem hebben als hoofddoel het handhaven van prijsstabiliteit in het algemeen belang. In onze hoedanigheid van toonaangevende financiële autoriteit, beogen wij tevens financiële stabiliteit te waarborgen en financiële integratie in Europa te bevorderen.

Bij het nastreven van onze doelstellingen hechten wij het grootste belang aan geloofwaardigheid, vertrouwen, transparantie en verantwoording. Wij streven naar effectieve communicatie met de Europese burger. Wij onderhouden onze betrekkingen met de Europese en nationale autoriteiten volledig conform de Verdragsbepalingen en met passende inachtneming van het onafhankelijkheidsbeginsel.

Zowel strategisch als operationeel werken wij gezamenlijk aan de verwezenlijking van onze gemeenschappelijke doelstellingen, met inachtneming van het decentralisatiebeginsel. Wij zijn geïnteresseerd in behoorlijk bestuur en aan het doeltreffend en efficiënt uitvoeren van onze taken, in een geest van samenwerking en teamwerk. Gebruik makend van onze brede en diepe ervaring en van de uitwisseling van kennis en vaardigheden, streven wij ernaar onze gezamenlijke identiteit te versterken, met één stem te spreken en synergie-effecten te benutten, binnen een kader van duidelijk gedefinieerde taken en verantwoordelijkheden voor alle leden van het Eurosysteem'.

Bijlage 4 Huishoudelijk reglement⁽¹⁾

Hoofdstuk I – Werking van de organen

Art. 1. – De organen van de Bank zijn de gouverneur, het Directiecomité, de Regentenraad, het College van censoren, de Sanctiecommissie en het Afwikkelingscollege.

Art. 2. – De gouverneur oefent zijn bevoegdheden uit overeenkomstig de bepalingen van de organieke wet, de statuten en dit reglement.

Hij staat in voor de leiding van de Bank en haar personeel met medewerking van de directeuren.

Hij doet het Directiecomité voorstellen betreffende de verdeling, onder zijn leden, van de bevoegdheden over de departementen, diensten en cellen, alsook aangaande de vertegenwoordiging van de Bank in nationale of internationale organen en instellingen.

Onverminderd de bovenstaande bepalingen en die van artikel 4, oefent de gouverneur rechtstreeks gezag uit over de leden van het personeel, ongeacht hun graad of functie.

Art. 3. – De Koning verleent aan een van de directeurs de titel van vicegouverneur. De vicegouverneur vervangt de gouverneur wanneer deze laatste belet is, onverminderd de toepassing van artikel 10.2 van de statuten van het ESCB.

Art. 4. – § 1. De gouverneur en de directeuren oefenen samen hun bevoegdheden uit als leden van het Directiecomité. Het Directiecomité bestuurt en beheert de Bank overeenkomstig de bepalingen van de organieke wet, de statuten en dit reglement.

Het Directiecomité wordt voorgezeten door de gouverneur. Indien hij afwezig is, wordt hij vervangen door de vicegouverneur.

Op voorstel van één van zijn leden kan het Directiecomité één of meer personeelsleden van de Bank, alsook één of meer externe deskundigen, uitnodigen om een vergadering volledig of gedeeltelijk bij te wonen. De uitgenodigde personen nemen niet deel aan de besluitvorming. Indien zij, rechtstreeks of onrechtstreeks, een belang van vermogensrechtelijke aard hebben dat strijdig is met een beslissing die tot de bevoegdheid behoort van het Directiecomité, delen zij dit mee aan het Directiecomité alvorens het een besluit neemt.

Behalve bij verhindering houdt het Directiecomité minstens eenmaal per week zitting. Het komt bovendien bijeen telkens wanneer de gouverneur, de vicegouverneur of twee directeurs het noodzakelijk achten.

Rekening houdend met de verzoeken die door de leden van het Directiecomité worden geformuleerd, doet de secretaris uiterlijk drie kalenderdagen voor de vergadering een voorstel van agenda met de te bespreken punten. De gouverneur stelt de definitieve agenda op en kan tot uiterlijk de dag vóór de vergadering wijzigingen aanbrengen, in overleg met de betrokken directeurs. Nadien kan geen enkel punt meer aan de agenda worden toegevoegd, behalve met instemming van de gouverneur.

Alle documenten ter ondersteuning van de beslissingen van het Directiecomité, en met name de nota's van diensten en departementen met betrekking tot de te behandelen agendapunten, worden minstens twee kalenderdagen vóór de vergadering aan de leden van het Directiecomité bezorgd, met uitzondering van dringende gevallen.

(1) Vastgesteld door de Regentenraad op 20 februari 2008.
Laatst gewijzigd op 25 januari 2017.

Het Directiecomité kan geen beslissingen nemen als de meerderheid van zijn leden niet aanwezig is. Behalve in dringende gevallen kan geen beslissing worden genomen over punten die niet op de agenda staan. De besluiten worden genomen bij meerderheid van uitgebrachte stemmen. Bij staking van stemmen is de stem van de gouverneur doorslaggevend. In geval de gouverneur afwezig is en er is staking van stemmen, is het voorstel verworpen.

In de notulen van het Directiecomité worden de behandelde onderwerpen en genomen beslissingen beknopt weergegeven. In geval van meningsverschil mogen de leden van het Directiecomité hun stem, met de redenen ter staving, of hun mening in de notulen laten opnemen. Eens de notulen zijn goedgekeurd, worden ze ondertekend door de leden die de vergadering hebben bijgewoond waarop de notulen betrekking hebben. De secretaris is verantwoordelijk voor het bijhouden van de notulen.

Voor wat betreft het opstellen van notulen in prudentiële aangelegenheden wordt de secretaris bijgestaan door een medewerker van de Juridische dienst die met dat doel de vergaderingen van het Directiecomité bijwoont wanneer dit prudentiële aangelegenheden behandelt. Voor de vergaderingen van het Directiecomité die gewijd zijn aan het macro-prudentieel toezicht wordt de secretaris voor de redactie van de notulen bijgestaan door een medewerker van de Dienst Prudentieel beleid en financiële stabiliteit. Voor wat betreft het opstellen van notulen in overige aangelegenheden wordt de secretaris bijgestaan door het departement Secretariaat-generaal.

§ 2. In afdoend gemotiveerde spoedeisende gevallen die worden vastgesteld door de gouverneur, kan het Directiecomité, behalve voor de vaststelling van reglementen, beslissen langs schriftelijke procedure of via een vocaal telecommunicatiesysteem.

Voor een beslissing via vocale telecommunicatie, moeten alle leden door de gouverneur, of, bij zijn afwezigheid, door de vicegouverneur, worden opgeroepen. De beslissing wordt genomen bij meerderheid van stemmen en voor zover de meerderheid van de leden van het Directiecomité dankzij de vocale telecommunicatieprocedure in real time kan communiceren en collegiaal kan overleggen. Elk van de gecontacteerde leden kan vragen om een vergadering van het Directiecomité bijeen te roepen of om de schriftelijke procedure bedoeld in het volgende lid te volgen.

Bij een schriftelijke procedure deelt de gouverneur, of, bij zijn afwezigheid, de vicegouverneur, de tekst van het

voorstel van beslissing per brief met ontvangstbewijs mee. Dit kan ook per fax, per e-mail of via enig ander schriftelijk procedé. Bij gebruik van dergelijk communicatiemiddel geldt de technische bevestiging van de verzending als ontvangstbewijs. Toch wordt elk lid op passende wijze, bij voorkeur telefonisch, persoonlijk op de hoogte gebracht van de verzending van de mededeling. De mededeling vermeldt over welke termijn de leden beschikken om hun akkoord met het voorstel schriftelijk mee te delen. Tijdens die termijn kan elk lid verzoeken om mondeling te beraadslagen over het voorstel van beslissing via de procedure van vocale telecommunicatie, dan wel om een vergadering van het Directiecomité bijeen te roepen. Het voorstel is door het Directiecomité goedgekeurd als, binnen de in de mededeling vermelde termijn, alle leden eenparig hun schriftelijk akkoord hebben gegeven.

Er worden notulen opgesteld van elke beslissing die met toepassing van de in deze paragraaf beschreven procedures wordt genomen.

§ 3. Indien een lid van het Directiecomité, rechtstreeks of onrechtstreeks, een belang van vermogensrechtelijke aard heeft dat strijdig is met een beslissing of een verrichting die tot de bevoegdheid behoort van het Directiecomité, deelt hij of zij dit mee aan de andere leden alvorens het comité een besluit neemt. Hij of zij neemt niet deel aan de beraadslaging van het Directiecomité over deze verrichtingen of beslissingen, noch aan de stemming in dat verband. Zijn of haar verklaring, alsook de rechtvaardigingsgronden betreffende voornoemd strijdig belang, worden opgenomen in de notulen van de vergadering. In de notulen omschrijft het Directiecomité de aard van de bedoelde beslissing of verrichting, de verantwoording van het genomen besluit en de vermogensrechtelijke gevolgen ervan voor de Bank. Deze notulen worden opgenomen in het jaarverslag.

Het betrokken lid van het Directiecomité brengt ook de bedrijfsrevisor van het strijdig belang op de hoogte. Het verslag van de bedrijfsrevisor dient een afzonderlijke omschrijving te bevatten van de vermogensrechtelijke gevolgen voor de Bank van de besluiten van het Directiecomité ten aanzien waarvan een strijdig belang in de zin van het vorige lid bestaat.

§ 4. Het Directiecomité oefent ten aanzien van zijn leden de toelatings- en afwijkingsbevoegdheden uit, die voorzien zijn door de deontologische code van de Bank.

Art. 5. – § 1. De Regentenraad beslist over de aangelegenheden die krachtens de organieke wet, de statuten en dit reglement onder zijn bevoegdheid vallen.

De Regentenraad vergadert ten minste twintig keer per jaar. In dringende gevallen wordt de raad door de gouverneur in buitengewone vergadering bijeengeroepen.

De beslissingen van de Regentenraad worden overeenkomstig de bepalingen van artikel 31.1 van de statuten genomen. Elke beraadslaging kan op verzoek van de meerderheid van de aanwezige leden naar de volgende vergadering worden verschoven. In dit geval krijgt de indiener van het voorstel echter de gelegenheid het onmiddellijk uiteen te zetten.

Van de beraadslagingen van de Regentenraad worden notulen opgemaakt overeenkomstig artikel 31.2 van de statuten.

§ 2. In spoedeisende gevallen die worden vastgesteld door de gouverneur, kan de Regentenraad beslissen langs schriftelijke procedure of via een vocaal telecommunicatiesysteem.

Voor een beslissing via vocale telecommunicatie, moeten alle leden door de gouverneur, of, bij zijn afwezigheid, door de vicegouverneur, worden opgeroepen. De beslissing wordt genomen bij meerderheid van stemmen en voor zover de meerderheid van de leden van de Regentenraad dankzij de vocale telecommunicatieprocedure in real time kan communiceren en collegiaal kan overleggen. Elk van de gecontacteerde leden kan vragen om een vergadering van de Regentenraad bijeen te roepen of om de schriftelijke procedure bedoeld in het volgende lid te volgen.

Bij een schriftelijke procedure deelt de gouverneur, of, bij zijn afwezigheid, de vicegouverneur, de tekst van het voorstel van beslissing per brief met ontvangstbewijs mee. Dit kan ook per fax, per e-mail of via enig ander schriftelijk procedé. Bij gebruik van dergelijk communicatiemiddel geldt de technische bevestiging van de verzending als ontvangstbewijs. Toch wordt elk lid op passende wijze, bij voorkeur telefonisch, persoonlijk op de hoogte gebracht van de verzending van de mededeling. De mededeling vermeldt over welke termijn de leden beschikken om hun akkoord met het voorstel schriftelijk mee te delen. Tijdens die termijn kan elk lid verzoeken om mondeling te beraadslagen over het voorstel van beslissing via de procedure van vocale telecommunicatie, dan wel om een vergadering van de Regentenraad bijeen te roepen. Het voorstel is door de Regentenraad goedgekeurd als, binnen de in de mededeling vermelde termijn, alle leden eenparig hun schriftelijk akkoord hebben gegeven.

Er worden notulen opgesteld van elke beslissing die met toepassing van de in deze paragraaf beschreven procedures wordt genomen.

§ 3. Wat de begroting betreft, met inbegrip van de tegoe-den bestemd voor het mecenaat, wordt de Regentenraad bijgestaan door de Begrotingscommissie en door de Commissie voor het Speciaal Fonds.

De Begrotingscommissie is bevoegd om de begroting van de Bank te onderzoeken, alvorens deze ter goedkeuring wordt voorgelegd aan de Regentenraad. Zij wordt voorgezeten door een lid van het College van censoren en omvat daarnaast drie regenten, twee andere censoren, de vertegenwoordiger van de minister van Financiën en, met raadgevende stem, het lid van het Directiecomité waaronder het departement Beheerscontrole ressorteert. Deze commissie komt jaarlijks samen. Voor haar secretariaat kan zij een beroep doen op het departement Secretariaat-generaal.

De Commissie voor het Speciaal Fonds is bevoegd om de bestemming van het Speciaal Fonds voor het mecenaat van de Bank te onderzoeken, alvorens deze ter goedkeuring wordt voorgelegd aan de Regentenraad. Zij wordt voorgezeten door de gouverneur en omvat daarnaast twee regenten, twee censoren en een lid van het Directiecomité. Deze Commissie komt jaarlijks samen. Voor haar secretariaat kan zij een beroep doen op het departement Secretariaat-generaal.

§ 4. In de uitoefening van zijn bevoegdheden op het vlak van remuneraties en benoemingen wordt de Regentenraad bijgestaan door het Remuneratie- en benoemingscomité.

De bevoegdheden, samenstelling en werking van dit comité zijn vastgelegd in het reglement van het Remuneratie- en benoemingscomité.

§ 5. Indien een lid van de Regentenraad, rechtstreeks of onrechtstreeks, een belang van vermogensrechtelijke aard heeft dat strijdig is met een beslissing die tot de bevoegdheid behoort van de Regentenraad, deelt hij of zij dit mee aan de andere leden alvorens de raad een besluit neemt. Hij of zij neemt niet deel aan de beraadslaging en de stemming dienaangaande.

§ 6. De regenten onthouden zich van transacties, voor eigen rekening of voor rekening van een derde partij, betreffende aandelen van de Bank of financiële instrumenten die verband houden met deze aandelen gedurende de jaarlijkse sperperiode van dertig kalenderdagen voorafgaand aan de bekendmaking van de jaarrekening. Buiten deze vaste sperperiode gaan zij behoedzaam te werk bij het verhandelen van aandelen van de Bank en in ieder geval onthouden zij zich te allen tijde van speculatieve transacties met betrekking tot dit aandeel. Bovendien respecteren zij

de sperperiodes die ad hoc worden afgekondigd door het Directiecomité.

Art. 6. – § 1. Het College van censoren oefent zijn opdracht als auditcomité en zijn opdracht inzake toezicht op de voorbereiding en de uitvoering van de begroting uit overeenkomstig de bepalingen van de organieke wet, de statuten en dit reglement, en waakt erover dat de samenwerking tussen deze opdrachten de goede uitvoering ervan niet belemmert. De nadere werkingsregels betreffende het auditcomité zijn opgenomen in het Reglement van het auditcomité.

Het College van censoren vergadert ten minste acht keer per jaar en bovendien telkens als dit vereist is, in welk geval het door de voorzitter wordt bijeengeroepen. Het College neemt zijn beslissingen overeenkomstig de bepalingen van artikel 33 van de statuten.

Van de beraadslagingen van het College van censoren worden notulen opgemaakt. Eens deze zijn goedgekeurd, worden ze ondertekend door de leden die de vergadering hebben bijgewoond waarop de notulen betrekking hebben. De notulen worden, integraal of bij uittreksel, aan de secretaris van de Bank overhandigd en aan het Directiecomité meegedeeld.

§ 2. De leden van het College van censoren onthouden zich van transacties, voor eigen rekening of voor rekening van een derde partij, betreffende aandelen van de Bank of financiële instrumenten die verband houden met deze aandelen gedurende de jaarlijkse sperperiode van dertig kalenderdagen voorafgaand aan de bekendmaking van de jaarrekening. Buiten deze vaste sperperiode gaan zij behoedzaam te werk bij het verhandelen van aandelen van de Bank en in ieder geval onthouden zij zich te allen tijde van speculatieve transacties met betrekking tot dit aandeel. Bovendien respecteren zij de sperperiodes die *ad hoc* worden afgekondigd door het Directiecomité.

Art. 7. – De Sanctiecommissie oefent haar bevoegdheden uit overeenkomstig de bepalingen van de wet en het huishoudelijk reglement dat zij vaststelt overeenkomstig artikel 36/8, § 8, van de organieke wet. Dat reglement beschrijft haar werkingsregels, alsook de deontologische regels die gelden voor haar leden.

De voorzitter van de Sanctiecommissie oefent de controlebevoegdheden uit op de naleving van de deontologische code van de Bank, zoals bepaald in die code.

De Bank stelt de nodige middelen, op het vlak van personeel en materieel, ter beschikking van de

Sanctiecommissie en haar voorzitter, voor de uitoefening van hun opdrachten.

Hoofdstuk II – De secretaris en de schatbewaarder

Art. 8. – De door de Regentenraad, overeenkomstig artikel 43 van de statuten, aangewezen secretaris van de Bank stelt de notulen en de verslagen van de zittingen van het Directiecomité en de Regentenraad op. Hij stelt de notulen op van de algemene vergadering van aandeelhouders en laat ze ondertekenen door de voorzitter van de algemene vergadering, de stemopnemers en de overige leden van het bureau. Hij verklaart kopieën voor eensluidend met het origineel. Hij ziet toe op de aanpassingen van het huishoudelijk reglement van de Bank.

Art. 9. – Binnen de interne controlestructuur van de Bank volgens het model van de drie verdedigingslijnen is de door de Regentenraad, overeenkomstig artikel 43 van de statuten, aangewezen schatbewaarder van de Bank in tweede lijn verantwoordelijk voor het beheer van alle financiële risico's.

Hoofdstuk III – Organisatie van departementen, diensten en vestigingen

Art. 10. – Het Directiecomité organiseert de hoofdzetel in departementen, diensten en cellen, waarvan het de taken vastlegt. Het organogram dat daaruit resulteert wordt actueel gehouden en bekendgemaakt op de website van de Bank.

Op voorstel van de gouverneur verdeelt het Directiecomité de bevoegdheden over de departementen, diensten en cellen van de Bank onder zijn leden. De leden van het Directiecomité laten de departementen, diensten en cellen waarover zij gezag uitoefenen de beslissingen uitvoeren die door de organen zijn genomen in het kader van hun respectieve bevoegdheden.

De departementen omvatten diensten, cellen en/of groepen. De departementen, diensten, cellen en groepen worden geleid door respectievelijk departementschefs, dienstchefs, hoofden van een cel en groepchefs. Zij zijn verantwoordelijk voor het beheer van hun departement, dienst, cel of groep en voor het uitvoeren van de beslissingen genomen door de organen.

Het Directiecomité kan permanente interdepartementale werkgroepen inrichten waarvan het de opdracht vastlegt, de leden aanduidt en het voorzitterschap toekent.

Art. 11. – De vestigingen in de provincie zijn verantwoordelijk voor de taken die hun door het Directiecomité worden toevertrouwd. Het gaat met name om gedecentraliseerde verrichtingen die ressorteren onder andere departementen of diensten en om plaatselijke representatieopdrachten.

De vestigingschefs waken over de toepassing van de operationele instructies en veiligheidsvoorschriften, alsook over het onderhoud van het gebouw, het materieel en

het meubilair dat ter beschikking van de vestiging wordt gesteld. Ze brengen de diensten van het hoofdbestuur onverwijld op de hoogte van de belangrijke feiten die hen aanbelangen.

Het Directiecomité machtigt in elke vestiging een personeelslid om de vestigingschef als afgevaardigde te vervangen. Het Comité benoemt ook de personen aan wie de vestigingschef, met inachtneming van de regels, zijn handtekeningbevoegdheid kan delegeren.

Bijlage 5 Reglement van het Auditcomité⁽¹⁾

1. Algemeenheden

1.1 Algemene opdracht

Het Auditcomité heeft een adviserende rol. Zijn opdrachten worden bepaald in artikel 21*bis* van de organieke wet. In titel 2 tot en met 5 hieronder worden deze opdrachten, in het bijzonder wat moet worden verstaan onder monitoring van de vermelde processen en systemen, nader omschreven.

1.2 Verslaggeving

Het Auditcomité brengt jaarlijks verslag uit aan de Regentenraad over de uitoefening van zijn opdrachten.

Het Auditcomité brengt tevens verslag uit aan de Regentenraad over alle aspecten van de uitoefening van zijn opdrachten die nuttig zijn voor de goedkeuring van de jaarrekening en het jaarverslag van de Bank en voor het vaststellen van boekhoudregels door de Regentenraad.

De Regentenraad hoort het Auditcomité alvorens te beslissen over de goedkeuring van de jaarrekening. Hij kan het Auditcomité verzoeken specifieke vragen in dit verband te onderzoeken en hem daarover verslag uit te brengen.

Het Auditcomité brengt verslag uit aan het Directiecomité over alle aspecten die relevant zijn voor de getrouwheid van de financiële informatie, voor de goede werking van de interne controle, het risicobeheer en de interne audit, voor de doeltreffendheid van de externe audit, alsook voor de onafhankelijkheid van de bedrijfsrevisor.

Het Auditcomité brengt het bevoegde orgaan alle kwesties ter kennis waarvoor het van oordeel is dat er iets moet worden ondernomen of dat verbetering nodig is. Tevens formuleert het aanbevelingen omtrent de te nemen stappen.

2. Monitoring van het financiële verslaggevingsproces

2.1 Normen en regels

Het Auditcomité beoordeelt de relevantie en het consequent karakter van de boekhoudregels die de Regentenraad vaststelt.

Het onderzoekt de door de Regentenraad voorgestelde wijzigingen van die boekhoudregels en legt hem hierover een advies voor.

Het Auditcomité bespreekt significante kwesties inzake de financiële verslaggeving met het Directiecomité en met de bedrijfsrevisor.

2.2 Significante en ongebruikelijke transacties

Het Directiecomité licht het Auditcomité in over de methodes die worden gebruikt voor het boeken van significante en ongebruikelijke transacties waarvan de boekhoudkundige verwerking vatbaar kan zijn voor diverse benaderingen.

(1) Goedgekeurd door de Regentenraad op 8 oktober 2008.

2.3 Financiële informatie

Het Auditcomité beoordeelt de nauwkeurigheid, de volledigheid en het consequente karakter van de financiële informatie.

Het Auditcomité onderzoekt inzonderheid de jaarrekening, vastgesteld door het Directiecomité, voorafgaand aan de bespreking en goedkeuring in de Regentenraad.

Dit onderzoek is gebaseerd op een programma dat door het Auditcomité werd opgesteld en dat rekening houdt met de werkzaamheden van de dienst Boekhouding en de dienst Interne audit en van de bedrijfsrevisor.

3. Monitoring van de doeltreffendheid van de interne controle en het risicobeheer

3.1 Periodiek onderzoek

Het Auditcomité onderzoekt periodiek, volgens een plan dat het opstelt, de systemen voor interne controle en risicobeheer die werden opgezet door de departementen en diensten.

Het verzekert zich ervan dat de voornaamste risico's, met inbegrip van de risico's die verband houden met de naleving van bestaande wetgeving en reglementering, behoorlijk worden geïdentificeerd, beheerd en ter kennis gebracht van het Auditcomité en van het Directiecomité.

3.2 Toepassing op het jaarverslag

Het Auditcomité kijkt de verklaringen na inzake interne controle en risicobeheer die in het jaarverslag worden opgenomen.

3.3 Mogelijke financiële en andere onregelmatigheden

Het Auditcomité onderzoekt de mogelijkheden die de personeelsleden van de Bank hebben om, in vertrouwen, hun bezorgdheid te uiten over mogelijke onregelmatigheden, in het bijzonder inzake de financiële verslaggeving.

4. Monitoring van de doeltreffendheid van het intern auditproces

4.1 Dienst interne audit

Er bestaat een onafhankelijke dienst interne audit in de Bank.

Het Auditcomité onderzoekt het charter van de interne audit en gaat na of diens middelen en knowhow aangepast zijn aan de aard, de omvang en de complexiteit van de Bank.

Het formuleert zo nodig aanbevelingen daarover aan het Directiecomité.

4.2 Werkprogramma

Voorafgaand aan de goedkeuring door het Directiecomité, kijkt het Auditcomité het werkprogramma van de interne audit na, rekening houdend met de complementaire rol van de bedrijfsrevisor.

4.3 Auditverslagen en aanbevelingen

Het Auditcomité beoordeelt de doeltreffendheid van de interne audit. Het ontvangt de interne-auditverslagen of samenvattingen ervan.

Het ontvangt het kwartaalverslag van de interne audit samen met het Directiecomité.

Het gaat na in welke mate de departementen en diensten tegemoetkomen aan de bevindingen en aanbevelingen van de interne audit.

4.4 Hoofd van de interne audit

Op verzoek van het Directiecomité verstrekt het Auditcomité advies betreffende het profiel van het hoofd van de interne audit.

5. Monitoring van het extern auditproces

5.1 Bedrijfsrevisor van de Bank

Het Auditcomité doet aanbevelingen aan het Directiecomité aangaande het voorstel inzake de selectie, benoeming en herbenoeming van de bedrijfsrevisor. Het neemt kennis van de gunningsprocedure, en, in het bijzonder, van de voorwaarden voor de aanstelling. Zo nodig formuleert het daarover aanbevelingen.

In voorkomend geval, stelt het Auditcomité een onderzoek in naar de kwesties die aanleiding geven tot de ontslagnamen van de bedrijfsrevisor en doet aanbevelingen aangaande alle acties die als gevolg daarvan vereist zijn.

5.2 Werkprogramma

Het Auditcomité wordt op de hoogte gebracht van het werkprogramma van de bedrijfsrevisor. Het wordt tijdig ingelicht over alle belangrijke kwesties die uit de externe auditwerkzaamheden naar voren komen.

5.3 Externe auditverslagen en aanbevelingen

Het Auditcomité beoordeelt de doeltreffendheid van het externe auditproces en gaat na in welke mate het Directiecomité tegemoetkomt aan de aanbevelingen die de bedrijfsrevisor in zijn 'management letter' doet.

5.4 Onafhankelijkheid

Het Auditcomité houdt, overeenkomstig het bepaalde in artikel 21*bis*, § 4, van de organieke wet, toezicht op de onafhankelijkheid van de bedrijfsrevisor.

Het gaat in het bijzonder de aard en de reikwijdte na van de niet-auditdiensten die zouden kunnen worden toevertrouwd aan de bedrijfsrevisor.

6. Werking van het Auditcomité

6.1 Algemene contacten

Het Auditcomité kan de gouverneur, een ander lid van het Directiecomité, een hoger kaderlid, het hoofd van de

interne audit of de bedrijfsrevisor uitnodigen zijn vergaderingen geheel of ten dele bij te wonen.

Het Auditcomité heeft de mogelijkheid om met elke relevante persoon te spreken, zonder dat daarbij een lid van het Directiecomité of hoger kaderlid van de Bank aanwezig is.

6.2 Contacten met interne audit

Het Auditcomité heeft minstens tweemaal per jaar een ontmoeting met het hoofd van de interne audit.

Van zijn kant heeft het hoofd van de interne audit een rechtstreekse en onbeperkte toegang tot de voorzitter van het Auditcomité.

6.3 Contacten met de bedrijfsrevisor

Het Auditcomité heeft bovendien minstens tweemaal per jaar een ontmoeting met de bedrijfsrevisor en het hoofd van de interne audit, om met hen te overleggen over materies die betrekking hebben op zijn taken, met inbegrip van het bepaalde in artikel 21*bis*, § 3 en 4 van de organieke wet, en over alle aangelegenheden die voortvloeien uit het auditproces.

Van zijn kant heeft de bedrijfsrevisor een rechtstreekse en onbeperkte toegang tot de voorzitter van het Auditcomité.

6.4 Evaluatie van het reglement van het Auditcomité

Het Auditcomité evalueert jaarlijks zijn eigen doeltreffendheid en doet aanbevelingen met betrekking tot de nodige wijzigingen van onderhavig reglement.

6.5 Ondersteuning

Het Auditcomité kan een beroep doen op:

- de dienst Secretariaat, entiteit bestuursvergaderingen, voor secretariaats- en andere administratieve functies;
- op de dienst Interne audit om het contact met departementen en diensten van de Bank te vergemakkelijken.

Bijlage 6 Reglement van het Remuneratie- en Benoemingscomité⁽¹⁾

1. Bevoegdheden

1.1 Algemene opdracht

Het Remuneratie- en Benoemingscomité heeft een adviseerende rol. Het staat de Regentenraad bij in de uitoefening van diens bevoegdheden op het vlak van remuneraties en benoemingen en het formuleert adviezen ten behoeve van de organen en entiteiten die bevoegd zijn voor de voordracht van de kandidaten.

1.2 Bevoegdheden inzake remuneraties

Het Remuneratie- en Benoemingscomité doet voorstellen aan de Regentenraad over het remuneratiebeleid en over de remuneratie van de gouverneur, de overige leden van het Directiecomité, de leden van de Regentenraad en de leden van het College van censoren.

Het Remuneratie- en Benoemingscomité bereidt jaarlijks het remuneratieverslag voor dat in de Verklaring inzake deugdelijk bestuur wordt gevoegd en door de Regentenraad wordt goedgekeurd.

1.3 Bevoegdheden inzake benoemingen

Ten behoeve van de organen en entiteiten die bevoegd zijn voor de voordracht van de kandidaten voor de invulling van openstaande mandaten in het Directiecomité, de Regentenraad en het College van censoren formuleert het Remuneratie- en Benoemingscomité adviezen die deze

organen en entiteiten moeten toelaten om alle toepasselijke wettelijke, statutaire en deontologische regels te respecteren en te waken over de evenwichtige samenstelling van de organen van de Bank op het vlak van competenties en geslacht.

2. Samenstelling

Het Remuneratie- en Benoemingscomité is samengesteld uit twee regenten, twee censoren en de vertegenwoordiger van de minister van Financiën. De leden van het Remuneratie- en Benoemingscomité duiden één van de regenten of censoren tot voorzitter aan.

Ten minste drie leden beantwoorden aan de onafhankelijkheidscriteria vermeld in artikel 526ter van het Wetboek van vennootschappen.

Ten minste één lid beschikt over de nodige deskundigheid op het gebied van remuneratiebeleid, hetgeen volgens de wet betekent dat dit lid in het bezit dient te zijn van een diploma van hogere studies en dient te beschikken over minstens drie jaar ervaring inzake personeelsmanagement of in het domein van verloning van bestuurders en directieleden van ondernemingen.

De gouverneur neemt met raadgevende stem deel aan de vergaderingen van het Remuneratie- en Benoemingscomité.

(1) Goedgekeurd door de Regentenraad op 22 december 2010. Laatste wijziging op 24 oktober 2012.

3. Werking

Het Remuneratie- en Benoemingscomité komt ten minste tweemaal per jaar samen en telkens wanneer het dit noodzakelijk acht om zijn taken te vervullen.

Het Remuneratie- en Benoemingscomité kan slechts rechtsgeldig beraadslagen indien de meerderheid van zijn leden aanwezig is.

Beslissingen worden genomen bij meerderheid van uitgebrachte stemmen. Bij staking van stemmen is de stem van de voorzitter doorslaggevend. In geval de voorzitter afwezig is en er is staking van stemmen, is het voorstel verworpen.

Het Remuneratie- en Benoemingscomité evalueert tweejaarlijks zijn eigen doeltreffendheid en doet aanbevelingen met betrekking tot de nodige wijzigingen van onderhavig reglement.

Voor zijn secretariaat kan het Remuneratie- en Benoemingscomité een beroep doen op het Secretariaat-generaal van de Bank.

Nationale Bank van België
Naamloze vennootschap
RPR Brussel – Ondernemingsnummer: 0203.201.340
Maatschappelijke zetel: de Berlaimontlaan 14 – BE-1000 Brussel
www.nbb.be

Verantwoordelijke uitgever

Jan Smets

Gouverneur

Nationale Bank van België
de Berlaimontlaan 14 – BE-1000 Brussel

Contactpersoon voor de publicatie

Pierre Crevits

Chef van het departement Secretariaat-generaal en communicatie

Tel. +32 2 221 30 29
pierre.crevits@nbb.be

© Illustraties: Nationale Bank van België
Omslag en opmaak: NBB AG – Prepress & Image
Gepubliceerd in april 2018

